

A stylized graphic of a human head profile in light blue, facing left. Inside the head, a white ribbon-like shape curves from the top left towards the bottom right. A large red five-pointed star is positioned in the upper right area of the head, partially overlapping the white ribbon. The background is a solid dark blue.

DIPLOMOVÁ PRÁCA

Politický plagát na Slovensku v rokoch

1968 – 1989

Katarína Gatialová

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA DEJÍN VÝTVARNÉHO UMENIA

2009

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA DEJÍN VÝTVARNÉHO UMENIA

DIPLOMOVÁ PRÁCA

**Politický plagát na Slovensku
v rokoch 1968 – 1989**

DIPLOMANT

Katarína Gatialová

VEDÚCI DIPLOMOVEJ PRÁCE

Mgr. Alexandra Kusá, PhD.

BRATISLAVA 2009

ČESTNÉ PREHLÁSENIE

Týmto čestne prehlasujem, že na diplomovej práci som pracovala samostatne a použila som len literatúru a zdroje uvedené v záverečnom zozname.

V Bratislave, dňa 1. 7. 2009

Katarína Gatialová

1. Milan Pet'ovský: 21. september Deň tlače, rozhlasu a televízie. 1983

Obsah:

I. ÚVOD / 5

- Vymedzenie témy / 7
- Metóda a postup práce / 9
- Politický plagát a kategória umenia / 12

II. STAV BĀDANIA / 15

- Dobová literatúra / 15
- Literatúra po roku 1989. Problém novej ideológie / 23

III. POLITICKÝ PLAGÁT V DOBOVOM KONTEXTE / 33

- Stručná história vývoja politického plagátu v 20. storočí / 33
- Kultúrno-historické pozadie počas normalizácie / 38
- Niektoré otázky ideológie / 47
- Premeny politického plagátu 1968 – 1989 / 50
- Inštitucionalizácia spojená s produkciou politických plagátov / 55
- Výstavy a umelecký kontext plagátov / 59

IV. IKONOGRAFIA A FORMA POLITICKÝCH PLAGÁTOV / 66

- Námety politických plagátov / 66
- Stvárnenie vybraných námetov / 73
- Formálne vlastnosti politických plagátov. Otázka autorstva / 88

V. ZÁVER / 100

- Bibliografia / 102
- Zoznam vyobrazení / 107

PRÍLOHY

1. Zoznam politických plagátov z bývalého Archívu KSS / 109
2. Zoznam plagátov zo zbierok bývalého Múzea V. I. Lenina / 129
3. Plagáty s politickou a spoločenskou tematikou zo zbierok SNG / 149

I. Úvod

„K samotnému pojmu politického plagátu predbežne iba toľko, že v socialistickom spoločenskom zriadení je každý plagát v širšom zmysle slova politický, ...“

Ladislav Saučín¹

Politický plagát na Slovensku v období 70. a 80. rokov 20. storočia patrí spolu s ďalšími prejavmi oficiálneho umenia k sporným bodom našej kultúrnej histórie. Plagáty, produkované a podporované oficiálnou štátnou politikou, boli jednou z vizuálnych dominánt tejto doby, avšak bez výraznejšieho agitačného vplyvu na väčšinu obyvateľstva. Charakteristické znaky a symbolika angažovanej plagátovej tvorby, ale tiež jej obsahová „vyprázdnenosť“, zrkadlia obdobie svojho vzniku. Plagáty boli exponovanou oficiálnou maskou režimu. Dobová nadprodukcia politických plagátov počas normalizácie spôsobila ich výtvarnú aj obsahovú devalváciu. V súčasnosti sa tento okruh prác dá považovať za definitívne uzavretý, bez autentického pokračovania alebo priameho dosahu na dnešnú výtvarnú tvorbu. Ideologické pozadie politických plagátov však spôsobilo na jednej strane neskorší nezáujem, až odpor voči danej problematike, na druhej strane nejasnosti a skreslenie informácií o tomto druhu tvorby. Dnešná kunsthistoria takmer ignoruje angažované plagáty obdobia 70. a 80. rokov.² Názor širšej verejnosti závisí do značnej miery od veku. Predstavitelia staršej generácie, ktorí mali možnosť stretávať sa vo svojom každodennom živote v predprevratovom období s týmito artefaktmi, nedokážu zaujať neutrálnu stanovisko a negatívne hodnotia problematiku ako celok. Predstavitelia mladšej generácie, ktorí skúmané obdo-

¹ SAUČÍN, Ladislav: Význam a formy názornej agitácie. K výstave Politický plagát 1961. In: *Výtvarný život*, 7, 1962, č. 4, s. 186-193.

² Postojom slovenskej umeleckej histórie k oficiálnemu umeniu v období sedemdesiatych a osemdesiatych rokov bude venované viac pozornosti v druhej kapitole.

bie osobne nezažili, prípadne len v ranom detstve, vnímajú tieto diela oficiálnej kultúry nezaťažene a veľmi pozitívne. Dostupné informácie sú však obmedzené, názory mladých ľudí sú preto mnohokrát deformované populárnymi výstupmi na túto tému. Politické plagáty sa spolu s ďalšími prejavmi propagandy a oficiálnej kultúry minulého režimu stali často len akousi zábavnou kuriozitou. Názory na tematiku politických plagátov teda oscilujú medzi dvoma krajnými bodmi – tzv. ostalgickým obdivom a jej radikálnym odsúdením.³ V tejto diplomovej práci sa pokúsím odpútať sa od oboch vyhranených názorových polôh, mojou snahou bude pozrieť sa na angažované plagáty 70. a 80. rokov 20. storočia bez predsudkov a uvažovať o nich z čo najväčšieho nadhľadu.

³ Tento zjednodušený postreh o všeobecnom vnímaní témy diplomovej práce spoločnosťou vznikol priebežne počas bádania. Napriek nespornej subjektivite tvrdenia ho považujem za dôležitý z dvoch dôvodov: na jeden strane boli reakcie na túto problematiku často veľmi emotívne, čo dokazuje jej aktuálnosť, na druhej strane širšie názorové pozadie dokresľuje kontext, v akom diplomová práca vznikala, a do istej miery ovplyvňuje myšlienkové postupy jej skúmania.

Vymedzenie témy

V práci vo vzťahu k plagátom používam prívlastok politický alebo politicky angažovaný, prípadne ideologicky angažovaný.⁴ Význam sa vždy viaže k dobovej komunistickej ideológii a propagande. Okrem niekoľkých príkladov v prvej časti tretej kapitoly, sú plagáty označované ako politické alebo angažované vždy tie, ktoré boli vytvorené na oficiálne zákazky, súťaže a výstavy. Venujú sa komunistickou mocou požadovaným, predpísaným, alebo aspoň tolerovaným témam, pričom tieto témy nie sú vždy vyslovene politické.⁵ Do kategórie politických plagátov som si ich však dovolila zaradiť okrem témy hlavne na základe kontextu, v ktorom boli vytvorené a prezentované.

V texte sa venujem politicky angažovaným plagátom, ktoré vznikli v časovom období odvodenom od historického pojmu normalizácia, medzi dvoma zlomovými rokmi.⁶ Na počiatku je radikálna zmena politickej a spoločenskej situácie v bývalom Československu na konci šesťdesiatych rokov po vpáde vojsk Varšavskej zmluvy v auguste 1968. Istý ústup tvorby angažovaných plagátov možno badať v čase politického uvoľňovania a kultúrnej liberalizácie okolo roku 1985, avšak reálne ukončenie takejto produkcie spadá až do revolučného prevratu roku 1989, ktorý je hornou časovou hranicou sledovaných prejavov. Toto vymedzenie však nemá byť presným ohraničením tvorby politických plagátov. Mnohé, veľmi podobné diela možno nájsť aj počas celých šesťdesiatych rokov. Pri sledovaní tvorby jednotlivých výtvarníkov, alebo celkového ohraničenia okruhu prác, je potrebné sledovať aj plagáty pred určeným rokom. Z hľadiska časového vymedzenia je téma postavená ako porovnanie propagandistickej

4 V dobových textoch sa namiesto výrazu „ideologicky angažovaný“ používa aj termín „ideo-ovo angažovaný“, ktorý však v dnešnom kontexte možno považovať za neaktuálny a nepresný.

5 Konkrétnym témam politických plagátov bude venovaná samostatná kapitola.

6 Periodizácia obdobia normalizácie nebola doposiaľ presne určená ani v rámci historickej literatúry. Konvenčne sa za obdobie normalizácie považuje časový úsek od začiatku 70. do polovice 80. rokov 20. storočia. V tejto práci je toto obdobie rozšírené, uzavreté konkrétnymi politickými udalosťami, ktoré sa dajú považovať za dôležité historické medzníky.

plagátovej tvorby a historického pojmu normalizácia a spätné overenie tohto pojmu na príklade politických plagátov. Otázkou v tomto prípade je, nakoľko sa obdobie normalizácie „podpísalo“ na produkcii politických plagátov, či je možné sledovať konkrétne vlastnosti plagátov v závislosti od nástupu a konca normalizácie.

Ďalším kritériom vymedzujúcim skúmanú oblasť bolo geografické a národnostné hľadisko. Podrobnejšie som sledovala len produkciu týchto diel slovenskými výtvarníkmi na území dnešného Slovenska napriek tomu, že ju nemožno celkom oddeliť od veľmi podobnej tvorby českých výtvarníkov. Téma je však natoľko rozsiahla, že nebolo možné, až na výnimky, podrobnejšie sledovať politické plagáty v celom bývalom Československu. Aj takto zúžená téma naďalej obsahuje nesmierne početnú skupinu prác, no rozsah témy nevyhnutne závisí od spracovávaného materiálu. Na pozadí kultúrno-politického vývinu v tomto období predstavujú angažované plagáty značne homogénny a ucelený súbor, ktorý je jednotný svojou funkciou, myšlienkovým pozadím a do istej miery aj výtvarným prevedením. V tomto okruhu existujú samozrejme viaceré formálne línie aj konkrétne príklady, ktoré sú vo svojom spracovaní odlišné. Ich jednotlivý výtvarný prínos je však málokedy natoľko výnimočný, vybočenie z radov príbuzných prác nie je dostatočne výrazné, aby sa stala témou diplomovej práce len menšia časť prác, či už na základe časových, autorských alebo iných kritérií. Samozrejme, mohla by som sledovať čiastkové línie zamerané na vybranú problematiku. Takéto príklady nevyhnutne obsahuje aj táto práca, ale deje sa tak až po definovaní súhrnných vlastností skupiny politických plagátov. Základným východiskom sú teda úvahy o normalizačných politických plagátoch ako o jednotnom, avšak stále spochybniteľnom celku.

Metóda a postup práce

V diplomovej práci si nekladím za cieľ komplexne preskúmať celý okruh politických plagátov 70. a 80. rokov 20. storočia. Dôvodom je príliš veľké množstvo diel a autorov, ktorí sa na tejto tvorbe podieľali, a aj zložitosť celej problematiky. Pri tomto bádaní, ako už bolo spomenuté na začiatku, vstupujem v podstate na „neprebádanú pôdu“. Mojm cieľom je skôr naznačiť niekoľko možných prístupov k téme, a to pomocou viacerých metód.

Môj výskum je založený najmä na práci s dvomi druhmi materiálu, a to s dobovými aj súčasnými textami a štúdiom dochovaných plagátov. V práci nebola, až na jasne označenú výnimku, použitá metóda orálnej histórie. Dobové svedectvá považujem v tomto prípade za príliš subjektívne a emocionálne podfarbené. Rovnako by bol problémom výber z veľkého množstva autorov, ktorí politické plagáty tvorili. Mojm asi najväčším problémom počas bádania bola obmedzená dostupnosť písomných pramenných materiálov. Archív KSS, ktorý sa v súčasnosti nachádza pod správou Slovenského národného archívu, nie je doposiaľ spracovaný a prístupná je iba jeho časť. Takisto archív Nakladateľstva Pravda, ktoré zohrávalo v minulosti dominantnú úlohu pri vydávaní politických plagátov, je zachovaný iba čiastočne a v súčasnosti je celkom neprístupný, presunutý do depozitov Slovenského národného archívu. Počas bádania som mohla nahliadnuť do nespracovaného archívu Slovenského fondu výtvarných umení, avšak bez sprievodného kľúča a bez možnosti akejkoľvek orientácie. Preto sa mi nepodarilo nájsť vo veľmi krátkom poskytnutom čase žiadne pramenné materiály týkajúce sa plagátov. Jednotlivé fakty z kultúrnej politiky, ku ktorým bolo snahou sa dopátrať v rámci archiválií, som preto rekonštruovala na základe publikovaných textov v dobových periodikách a dostupnej novšej literatúry. Na začiatku bádania nebolo celkom jasné, či bude dostupný aspoň dostatočný počet politických plagátov, potrebný k spracovaniu témy. Angažované plagáty sú v mnohých inštitúciách považované takmer za bezcenné, a preto sú

často celkom nespracované a uchované v zlom fyzickom stave. Veľký počet plagátov v súkromných zbierkach sa stratil počas deväťdesiatych rokov, kedy bola všeobecne pociťovaná ich nepotrebnosť a trvalý prebytok, čo viedlo mnohokrát, spolu s ďalšími ideologickými pozostatkami režimu, až k ich spontánnemu ničeniu a vyhadzovaniu.

Prvou inštitúciou, v ktorej zbierkach som našla kvalitne spracované politické plagáty bola Slovenská národná galéria.⁷ Avšak len málo z týchto diel spadalo do sledovaného časového obdobia a ich okruh bol jednoznačne charakterizovaný typom inštitúcie; jednalo sa o niekoľko kusov od umelecky vyhranenejších autorov, pričom vo väčšine prípadov nešlo o plagátové výtlačky, ale originálne autorské návrhy, ktoré neboli nikdy realizované v tlači. Pre podrobnejší prieskum som musela hľadať ďalší zdroj. Veľmi obsiahlu, úzko špecializovanú zbierku politických plagátov som objavila v bývalom archíve KSS, v súčasnosti prebratom tiež do správy Slovenského národného archívu. Ich obmedzená prístupnosť a zákaz elektronického reprodukovania akýchkoľvek dokumentov mi však v rámci dostupného časového horizontu celkom znemožnila plagáty dôkladne vizuálne preskúmať. Preto som vytvorila elektronickú databázu vydavateľských údajov prístupnej časti týchto diel.⁸ Až Historické múzeum Slovenského národného múzea poskytlo dostačujúci študijný materiál k tejto diplomovej práci. Čiastočne spracovaná katalogizovaná zbierka plagátov obsahovala veľké množstvo politických plagátov z územia Slovenska z celého 20. storočia. Početne zastúpené boli aj hľadané príklady z obdobia normalizácie. Pri ich štúdiu som bola upozornená na nespracovanú zbierku takmer výlučne politických plagátov v depozíte Historického múzea. Po revolúcii bol do zbierok Historického múzea pre-

7 V prílohe č.3 diplomovej práce sa nachádza zoznam plagátov z 2. polovice 20. storočia zo zbierok SNG, ktoré sa venujú angažovaným a politickým témam.

8 Na špeciálne požiadanie mi bol umožnený prístup k tej časti nespracovaných plagátov, ku ktorým sa zachovali pôvodné katalógové lístky z posledného spracovania v roku 1982. Jednalo sa však len o torzo pôvodného súboru, s niekoľkými vymedzenými tematickými okruhmi, ako napríklad prvý a deviaty máj, alebo SNP. Vytvorila som kompletný elektronický opis týchto údajov na lístkoch, avšak archív neprejavil záujem ani o tento zoznam, ani o mnou ponúkanú dobrovoľnú pomoc pri spracovávaní zbierky plagátov. Len týchto plagátov bolo viac než 600 kusov, a nebolo možné ich dôkladne prejsť vzhľadom na maximálny počet desiatich kusov sprístupnených počas jedného týždňa. Zoznam týchto plagátov je uvedený v prílohe č.1.

bratý kompletný súbor plagátov z bývalého Múzea Vladimíra Iljiča Lenina v Bratislave. Tento súbor plagátov doposiaľ nikto kompletne nepreskúmal ani nezaevidoval do zbierok múzea. Plagáty a ďalšie dokumenty tejto zbierky neboli vhodne archivované a nachádzali sa v zlom fyzickom stave. Túto zbierku som sa rozhodla podrobne popísať a katalogizovať, a to nielen z dôvodu písania tejto teoretickej práce a z potreby kvalitne zachovať tento súbor diel, ale aj z môjho nadšenia z výnimočného objavu takmer zabudnutej zbierky. Rutinná práca pri zapisovaní autorských a vydateľských údajov plagátov a ich následné fotografovanie mi trvalo niekoľko mesiacov. Výsledkom je kompletná evidencia tejto zbierky plagátov.⁹ Táto činnosť bola pre mňa jedinečnou príležitosťou detailne sa zoznámiť a preskúmať širokú škálu propagandistických plagátov a tiež vyvodiť niektoré závery o fungovaní explicitne propagandistickej inštitúcie múzea.¹⁰

V úvode by som rada zdôvodnila výslednú štruktúru práce a použité metódy. Na začiatku, po obsiahlom zhodnotení stavu bádania, je nutné zasadiť tvorbu politických plagátov do širšieho, kultúrno-politického kontextu. Už zo samotnej témy vyplýva, že plagáty sú nevyhnutne zviazané s dobovou spoločenskou situáciou. Historické pozadie, popisované v chronologickej postupnosti, je preto pre prácu jedným z kľúčových momentov. V ďalších kapitolách kladiem dôraz na konkrétne podmienky a mechanizmy, v akých plagáty vznikali, a na spôsoby ich prezentácie. Tieto témy sú spracované ako jednotlivé čiastkové problémy. Jednou z najdôležitejších častí práce je kapitola venovaná ikonografickému rozboru politických plagátov. Samostatne tu popisujem niektoré konvenčné témy plagátov a ich obvyklé výtvarné znázornenia, prípadne odchýlky od zaužívaných schém. V poslednej kapitole sa venujem súhrnne niektorým formálnym charakteristikám diel, opäť poukazujem len na vybrané problémy celého súboru.

9 Zoznam všetkých spracovaných plagátov z bývalej zbierky Múzea V. I. Lenina je v uvedený v prílohe č. 2

10 Na tomto mieste by som rada vyslovila poďakovanie za prejavenú ochotu a ústretovosť pracovníkov Historického múzea SNM, najmä vtedajšej kustódke zbierky pamiatok v papieri HM SNM Mgr. art. Nine Lalikovej, taktiež kurátorovi tejto zbierky Mgr. Petrovi Tomčíkovi.

Politický plagát a kategória umenia

Jedným z problémov, ktoré vyplývajú zo samotnej témy práce, je otázka vzťahu tradičného okruhu záujmu umeleckohistorickej praxe k politickému plagátu. Môžem písať o politických plagátoch ako o umeleckých dielach? Do kategórie umenia nemožno jednoznačne zaradiť ani samotné médium plagátu. Problémom však už nie je jeho mechanické reprodukovanie v neobmedzených množstvách. Tieto problémy straty aury a jedinečnosti umeleckého diela už dávno nie sú kľúčovou otázkou „umeleckosti“ diel.¹¹ Omnoho väčším problémom by mohla byť konvenčná „služobnosť“ média. Plagáty sú výtvarnými dielami konkrétnych autorov s rôznou mierou tvorivého prínosu, originality a jedinečnosti. No zároveň je plagát médium, ktoré sprostredkúva nejakú ďalšiu informáciu. Obvykle určený na propagáciu alebo propagandu, plagát je vždy podriadený účelu komunikácie. Z tohto dôvodu sú plagáty v súčasnosti zaraďované do oblasti grafického alebo komunikačného dizajnu, alebo v minulosti do oblasti užitej grafiky. „Úžitkovosť“ disciplíny však nevylučuje možnosť vysokej umeleckej kvality plagátov, ktorá zostáva závislá od ich výtvarnej jedinečnosti, prípadne osobitému tvorivému prístupu autora. Ani myšlienka, ktorú plagát komunikuje, nemusí vyslovene slúžiť nejakému ďalšiemu účelu, môže byť tiež autorským tvorivým počinom. V tejto rovine sa plagát dostáva na hranicu voľnej grafiky alebo konceptuálneho diela, o ktorých „umeleckosti“ sa obvykle nepochybuje. Plagát teda balansuje niekde na pomedzí, jeho umeleckosť je možné odvodiť od jeho výtvarných kvalít v súčinnosti s komunikovanou myšlienkou. Ďalším kritériom, ktoré približuje plagát k oblasti umenia, sú jeho výstavy v galériách umenia. Už od 60. rokov 20. storočia do súčasnosti prebiehajú pravidelne v rôznych galériách samostatné veľké prehliadky plagátov. Plagáty ako samostatné diela sa vystavujú na rôznych monografických alebo historických výstavách, rovnocenne medzi dielami „voľného“ umenia. Hranica medzi voľným

11 Táto téma bola aktuálna už v 30. rokoch 20. storočia. Pozri napr. BENJAMIN, Walter: *Das Kunstwerk im Zeitalter seiner technischen Reproduzierbarkeit*. Frankfurt am Main 1968.

a užitým umením prakticky prestala existovať, aspoň nie tak jednoznačne ako to bolo v minulosti.

Špecifický druh, politický plagát, priberá vo vzťahu k umeniu ešte jednu záťaž, ktorá súvisí s etickými kategóriami. Modernistické stotožňovanie umenia s etikou, kategória dobra a zla v umení, rozdeľujú politické plagáty vo všeobecnosti na dve veľmi vzdialené skupiny. Z takejto perspektívy by všetky plagáty, ktoré spomínam v tejto práci, umením jednoznačne neboli. Avšak túto kategóriu moja práca opomína, pri posudzovaní umeleckého prínosu plagátov sa zameriava na ich vizuálne vlastnosti a jedinečnosť spracovania témy. Takáto rozšírená oblasť záujmu skúmania je bližšia vizuálnym štúdiám než tradičným dejinám umenia.¹² Predmetom skúmania je široký záber vizuálnej kultúry z minulosti. Dopredu nie je jasné, či možno skúmané diela nazývať umením, avšak takáto hierarchizácia snáď vyplynie zo samotnej práce. Otázka umeleckosti politických plagátov bude skôr jedným z výsledkov, ku ktorým sa budem snažiť dopracovať, než predpokladom tejto práce.

Ďalším nezanedbateľným faktom ovplyvňujúcim vzťah politických plagátov ku kategórii umenia je dobový význam tohto slova. Politické plagáty boli v čase normalizácie bez akýchkoľvek sprievodných polemík zaradované do kategórie umenia. Základnou požiadavkou umenia bola v tejto dobe jeho služba oficiálnej ideológii. Všetko umenie malo byť v tomto období „ideovo angažované“, a teda v istom zmysle slova aj „úžitkové“. Plagáty boli preto pre politickú moc ideálnym predstaviteľom angažovanej umeleckej tvorby. Ich prehliadky prebiehali v galériách výtvarného umenia, buď samostatne ako prehliadky politických plagátov, alebo spoločne s dielami z príbuzných oblastí. Autormi veľkej väčšiny plagátov boli umelecky vzdelaní autori, obvykle absolventi Vysokej školy výtvarných umení alebo stredných odborných škôl. Recenzie a správy z týchto výstav a realizovaných sprievodných súťaží sa publikovali v odborných kultúrnych periodikách. Napriek niekedy veľmi spornej umeleckej kva-

12 Pozri napr. KESNER, Ladislav: „Teorie“, vizuální zobrazení a dějiny umění. In: *Vizuální teorie*. Ed. KESNER, Ladislav. Praha 2005, s. 35 – 36, HERBERT, James D.: Vizuální kultura / Vizuální štúdiá. In: *Kritické pojmy dějin umění*. Eds. NELSON, Robert S. – SHIFF, Richard. Bratislava 2004, s. 511 – 523.

lite (v dnešnom slova zmysle) väčšiny prác zostávajú politické plagáty neoddeliteľnou súčasťou vizuálnej kultúry svojej doby. Táto práca je preto akýmsi vyrovnávaním sa s niektorými vizuálnymi a kultúrno-historickými problémami obdobia reálneho socializmu. Na jednom z najexponovanejších okruhov angažovanej tvorby naznačím mechanizmy kultúrnej politiky, alebo skôr „kultúry politiky“, jej oficiálnej reprezentácie. V závere práce je zhodnotená aj vizuálna stránka diel.

Práca pozostáva z dvoch hlavných častí, v ktorých som zvolila odlišnú metódu výskumu. V úvodných kapitolách sa postupom blízkym metóde skúmania sociálnych dejín umenia, sa venujem politickým plagátom v období normalizácie na pozadí kultúrno-politickej situácie.¹³ V druhej časti kladiem dôraz na prácu s konkrétnym materiálom. Tieto dva rozličné prístupy majú byť postavené do určitého kontrastu, z ktorého majú vyplynúť odpovede na najzákladnejšie otázky tejto práce: Aký je vhodný súčasný prístup k tejto oblasti kultúrneho dedičstva? Nakoľko ovplyvnilo produkciu a vlastnosti politických plagátov obdobie normalizácie? Aká bola skutočná funkcia hromadne produkováných politických plagátov? Možno pokladať politické plagáty obdobia normalizácie len za akýsi kultúrno-historický dokument doby, alebo majú aj umelecké hodnoty? Existujú v tejto skupine prác aj nejaké výnimočne kvalitné diela? Je možné demýtizovať túto konvenčne „temnú stránku“ dejín slovenskej vizuálnej kultúry?

13 Pre tému sociálnych dejín umenia pozri napríklad BRYSON, Norman: Umění v kontextu. In: *Vizuální teorie*. Ed. KESNER, Ladislav. Praha 2005, s. 261 – 285, CLARK, Timothy J.: On the Social History of Art. In: CLARK, Timothy J.: *Image of the People: Gustav Courbet and the Second French Republic 1848-1851*. Thames & Hudson, London 1973, s. 9 – 18, CLUNAS, Craig: Sociálne dejiny umenia. In: *Kritické pojmy dejín umenia*. Eds. NELSON, Robert S. – SHIFF, Richard. Bratislava 2004, s. 524 – 538, atď.

II. Stav bádania

„Aj politika a kritika existujúcich pomerov, traktovanie aktualít z domácej scény kultúry a umenia patrili medzi neželateľné témy. ... Pomery okolo nás boli totiž tak zjavne nezmyselné, oficiálne umenie natoľko chudobné duchom a morálkou, že utvrdzovať sa tu v očividných samozrejmostiach znamenalo v podstate iba stratu času.“

Tomáš Štrauss¹⁴

Dobová literatúra

Jedným zo základných zdrojov informácií diplomovej práce boli texty o politických plagátoch publikované pred rokom 1989. Niektoré z textov, ktoré budú spomenuté v tejto kapitole, sa síce vyjadrujú k otázkam umenia, ale nepatria do oblasti teórie a dejín umenia. Svojou motiváciou sú skôr agitáčajnou a propagandistickou spisbou. Typickou vlastnosťou týchto textov je pre dnešného čitateľa len ťažko zrozumiteľná rétorika. Opakujúce sa štylistické figúry sa navzájom dookola kombinujú a vytvárajú akúsi novú reč, do seba uzavretý komunistický „metajazyk“.¹⁵ V tomto špecifickom jazyku sa stávajú zložité prívlastkové a vetné spojenia viac atribútmi ideologického textu, dobovými „úlitbami“ moci, než plnohodnotnými nositeľmi významu. Propagandistické texty s ich typickým jazykom môžu byť aj samy osebe témou na samostatnú vedeckú analýzu.¹⁶

Prvou skupinou dobových teoretických prác sú programové angažované texty, ktoré sa venujú umeniu zo všeobecného hľadiska. Tieto texty vychádzali ako samostatné publikácie, alebo na úvodných stránkach kul-

¹⁴ ŠTRAUSS, Tomáš: *Tri otázky. Od päťdesiatych k osemdesiatym rokom*. Pallas, Bratislava 1993.

¹⁵ Ako príklad je v súvislosti s plagátmi možné spomenúť spojenia: prostriedok masovopolitickej práce, ideovo-estetická orientácia politického plagátu, ideologicko-výchovné pôsobenie strany na spoločnosť, atď. Termín metajazyk je tu použitý v prenesenom zmysle tohto slova.

¹⁶ Pozri napríklad FIDELIUS, Petr: *Řeč komunistické moci*. Triáda, Praha 2002.

túrnych periodík. Viazali sa obvykle k súčasnému kultúrno-politickému daniu, prípadne k okrúhlym výročiam historických udalostí, spojeným s veľkými výstavnými aktivitami (30. výročie SNP, 50. výročie založenia KSČ). Tromi základnými publikáciami boli materiály zo zjazdov umeleckých zväzov, a to v rokoch 1974, 1976 a 1982.¹⁷ Bližšie bude popísaný len prvý z týchto zborníkov, pretože patril ku kľúčovým dobovým dokumentom, zatiaľ čo druhé dva sú v podstate novými kompilátmi na podobné témy. Zborník materiálov *Za socialistické umenie* je súborom textových materiálov zo zjazdov umeleckých zväzov z roku 1972.¹⁸ Tento zborník sa dá považovať za programové vyhlásenie normalizačného umenia. V jeho úvode je publikovaný dokument *Poučenie z krízového vývoja v strane a spoločnosti po XII. zjazde KSČ*.¹⁹ Materiály zo zjazdov, ktoré sa odvolávajú na tento politický dokument, sú rekapituláciou predchádzajúcej činnosti zväzov a svedectvom o krízovom období na konci 60. rokov. Poslednou kapitolou publikácie sú texty zo zjazdu ZSVU.²⁰ Tieto texty poslúžili v tejto diplomovej práci ako zdroj informácií pre pochopenie oficiálnych požiadaviek kladených na umenie v období normalizácie. Rozsiahle správy, kompletné znenia prednesených referátov a dopisy KSČ a KSS z II. zjazdu ZSVU boli publikované aj v časopise *Výtvarný život*.²¹ Jednotliví účastníci tu referujú o ďalšom smerovaní zväzu, texty sú opäť programovou

17 *Za socialistické umenie. Materiály zo zjazdov umeleckých zväzov (máj – november 1972)*. Slovenský spisovateľ, Bratislava 1974, *Sloboda a zodpovednosť umelca*. Slovenský spisovateľ, Bratislava 1978, *Dnešok umenia, tvorba budúcnosti: materiály zo zjazdov umeleckých zväzov (marec – máj 1982)*. Slovenský spisovateľ, Bratislava 1982.

18 Konkrétne II. zjazd Zväzu slovenských spisovateľov, II. zjazd Zväzu slovenských dramatických umelcov, IV. zjazd Zväzu slovenských skladateľov a II. zjazd Zväzu slovenských výtvarných umelcov.

19 *Poučenie z krízového vývoja v strane a spoločnosti po XIII. zjazde KSČ*. In: *Za socialistické umenie*. Slovenský spisovateľ, Bratislava 1974, s. 5 – 77. Obsahu dokumentu bude venované viac pozornosti v kapitole popisujúcej kultúrno-politické pozadie politických plagátov.

20 Tamtiež, s. 217 – 258.

21 Dvojčísle 2 – 3 časopisu *Výtvarný život* z roku 1973 bolo takmer celé venované novo vytýčeným programom angažovaného umenia, konkrétne Prvej celoslovenskej výstave angažovaného umenia, a spomínanému II. zjazdu ZSVU. Z textov venujúcim sa zjazdu pozri napríklad: *Zjazd Zväzu slovenských výtvarných umelcov 2. novembra 1972: List ústredným výborom KSČ a KSS*. In: *Výtvarný život*, 18, 1973, č. 2 – 3, s. 49, DÚBRAVEC, Róbert: *Správa o činnosti ZSVU*. Tamtiež, s. 51 – 55, JENDREJÁK, Ľudovít: *O Slovenskom fonde výtvarných umení*. Tamtiež, s. 59, HRAŠKO, Ján: *O angažovanosti a socialistickom realizme*. Tamtiež, s. 61, atď..

demonštráciou zmeny orientácie vo výtvarnom umení. Ideológovia a aj výtvarníci na stránkach odborných časopisov formulujú propagandistické texty, ktoré niekedy sklzávajú do opakovania tých istých myšlienok.

O téme a obsahu takýchto textov, najmä na začiatku 70. rokov, sa dá hovoriť súhrnne. Obvykle boli budované podľa viac či menej záväznej jednotnej schémy, ktorá nadväzovala na štruktúru obsahu *Poučenia z krízového vývoja v strane....* V úvode sa väčšinou vracajú k histórii socialistického umenia na našom území, v rôznom rozsahu sa venujú jeho východiskám a vývinu do prvej polovice šesťdesiatych rokov. Potom nasleduje radikálne odsúdenie vývinu spoločnosti aj umenia v druhej polovici 60. rokov. Kľúčovou témou býva pozitívne (hoci celkom nekonkrétne) vytýčenie cieľov a pozícií umenia v budúcnosti, prekonanie jeho minulých formálnych a myšlienkových omylov. Referáty sa venujú aj konkrétnym úlohám v jednotlivých úsekoch riadenia umenia a „stimulácie socialistickej výtvarnej tvorby“. Zo všetkých príspevkov je jasné, že napriek okázalo demonštrovanému angažovanému smerovaniu umenia je len málokomu z referujúcich presne jasné, ako má toto umenie vyzerať v skutočnosti. Podobný charakter majú aj rozsiahle texty venované veľkým angažovaným výstavám a súťažiam, ako napríklad *1. celoslovenskej výstave angažovaného umenia*,²² súťaži a výstave pri príležitosti 50. výročia založenia KSČ,²³ alebo 30. výročia SNP²⁴. Rozdiel je samozrejme v tom, že články o výstavách mali aj umelecko-kritický rozmer. V článkoch sa hodnotilo umenie, ktoré bolo prezentované na výstavách, avšak kritériá hodnotenia boli motivované viac či menej ideologicky. Je možné povedať, že tieto

22 K Prvej celoslovenskej výstave angažovanej tvorby sú to najmä dva články: BACHRATÝ, Bohumír: I. celoslovenská výstava angažovanej tvorby. Tamtiež, s. 14 – 15, HRAŠKO, Ján: K jednej z polôh výstavy angažovanej tvorby. Tamtiež, s. 15 – 48. Tieto dva články je veľmi zaujímavé porovnať, zatiaľ čo Bachratého text je čisto ideologický, prakticky bez vzťahu ku konkrétnym dielam alebo výstave, Hraško píše o formálnej stránke diela a dokáže ich celkom trefne kritizovať.

23 SAUČIN, Ladislav: Umelecký model sveta. Na okraj súťaže a výstavy z príležitosti 50. výročia založenia KSČ. In: *Výtvarný život*, 16, 1971, č. 4 – 5.

24 Tomuto výročiu, a sérii výstav k nemu usporiadaných, sa venovalo v podstate celé dvojčíslenie časopisu *Výtvarný život*, kde bolo publikovaných niekoľko veľkých článkov pre jednotlivé oblasti umenia v spojitosti s témou SNP. *Výtvarný život*, 19, 1974, č. 6 – 7.

články boli demonštráciou vytýčených cieľov na konkrétnych príkladoch výtvarných diel.

Publikácie a články, venované konkrétne politickým plagátom, mali podobný charakter ako literatúra venovaná umeniu vo všeobecnosti. Keďže bol politický plagát exponovaným médiom, takýchto textov vzniklo pomerne veľké množstvo. Dobovú literatúru, ktorá sa viaže k politickým plagátom, som kvôli väčšej prehľadnosti rozdelila do štyroch skupín: programové alebo teoretické texty, kritiky a publicistické články, texty k výstavám a vzdelávacie publikácie.²⁵ Do skupiny programovej literatúry som zaradila texty, v ktorých autori definujú médium politického plagátu a obvykle vytyčujú jeho ciele do budúcnosti.²⁶ V tomto prípade by som najprv spomenula dva články, ktoré boli publikované ešte v šesťdesiatych rokoch. Hlavne prvý z nich je príkladom obsiahleho vymedzenia pojmu politický plagát podľa zásad marxistickej teórie, zatiaľ čo druhý je skôr hybridným žánrom s nejednoznačným stanoviskom. Autorom oboch článkov je Ladislav Saučín, oba boli publikované v časopise *Výtvarný život*. Prvý z týchto textov, *Význam a formy názornej agitácie. K výstave Politický plagát 1961*.²⁷, je detailnou analýzou všetkých dobových tém súvisiacich s agitačným plagátom. Saučín hovorí o plagáte od začiatku takmer výhradne ako o prostriedku agitácie, podrobne rozoberá mechanizmy jeho podvedomého pôsobenia na chodca. Jeho „tvorcom“ je podľa L. Saučina v podstate V. I. Lenin. Termín politický plagát má podľa autora dva významy, a to užší a širší, pričom do širšej oblasti radí každý plagát vytvorený v socialistickej spoločnosti. Odlíšenie užšieho významu slova je podľa neho hlavne záležitosťou tlmočeného hesla a tematiky. Estetické pôsobenie plagátu má byť totožné s jeho účelovosťou. Napriek tomu, plagát nemusí byť podľa autora vyslovene realistický a zobrazovací. V druhej časti Saučín spomína fakty z výstavy a hodnotí vystavené diela. Text je

25 Tieto skupiny slúžia len ako pomocné kategórie, jednotlivé žánre sa prelínajú. Obsah mnohých z nich je v podstate veľmi podobný, nech bol ich pôvodný účel akýkoľvek.

26 Samozrejme, niektoré programové texty sa prelínajú s kritikami výstav, ale svojím rozsahom a dôrazom na ideologické pasáže som ich zaradila do prvej kategórie.

27 SAUČÍN, Ladislav: Význam a formy názornej agitácie. K výstave Politický plagát 1961. In: *Výtvarný život*, 7, 1962, č. 4, s. 186-193.

výborným príkladom toho, ako bolo nazerané na plagáty ešte na začiatku 60. rokov a poukazuje na to, aký nastal posun v jeho teoretickej reflexii neskôr, v období normalizácie. Saučinov text k výstave politického plagátu z roku 1965 je už omnoho vecnejší, je veľmi kritický k vystavovaným plagátom a najmä k ich nízkemu počtu.²⁸ Hlavné príčiny vidí v nedostatočnom záujme o toto médium a v nedostatočnej vybavenosti našich tlačiarňí. Volá po konkrétnejších heslách na plagátoch, prosté slogany ako „Veľká októbrová socialistická revolúcia“ alebo dokonca len „VOSR“ nepokladá za aktívne mobilizujúce heslá.²⁹ Rozdiely medzi týmito dvoma článkami dokazujú postupný úpadok záujmu teórie o politický plagát v šesťdesiatych rokoch.

V publikovanej literatúre k téme politického plagátu sa začiatok normalizácie takmer vôbec neprejavil. Plagáty boli reprodukované ako obrazový materiál k textom o angažovanom umení,³⁰ ale konkrétne neboli vytýčené žiadne nové programy alebo ciele. V roku 1974 sa konali dve väčšie výstavy venované špeciálne politickým plagátom, a to výstava *Sovietsky politický plagát*³¹ a výstava *SNP v plagátovej tvorbe*, ktorá bola súčasťou série výstav pri príležitosti 30. výročia SNP.³² K obidvom týmto výstavám boli publikované rozsiahle recenzie, ale ani jedna nepodnietila úvahu o samotnom médiu v novej politickej situácii. Organizačná štruktúra, orientovaná špeciálne na politický plagát, sa významnejšie rozvinula a aktivizovala až koncom sedemdesiatych rokov. Zrejme aj z tohto dôvodu vznikla prvá teoretická práca na tému politický plagát až v roku 1980. V tomto roku sa vo Zvolene konal celoslovenský seminár na tému politický plagát.³³ Zborník z tohto seminára bol v tom istom roku publikovaný pod názvom *Aktuálne otázky skvalitňovania tvorby a zvyšovania*

28 SAUČIN, Ladislav: Slovenský politický plagát. Jeho súčasný stav a vývojové možnosti. In: *Výtvarný život*, 10, 1965, č. 4, s. 130 – 134.

29 Tamtiež, s. 134.

30 Napríklad pozri: SAUČIN 1971 (cit. v pozn. 23).

31 Pozri BERANOVÁ, Věra: Sovietsky politický plagát. In: *Výtvarný život*, 19, 1974, č. 4, s. 38 – 39.

32 Pozri pozn. č. 24.

33 Mesto Zvolen nebolo zvolené náhodne. Na zvolenskom zámku sa nachádzala stála expozícia politických plagátov, ktorá ešte bude spomenutá neskôr. Seminár sa konal v dňoch 13. 14. III. 1980.

*ideovo-výtvarnej úrovne politického plagátu na Slovensku.*³⁴ Tento zborník je základným zdrojom faktografických informácií o politickom plagáte. Obsahuje niekoľko referátov a kratšie diskusné príspevky od viacerých autorov.³⁵ Už zo samotného názvu, ale ešte viac zo zväzku tejto drobnej publikácie je jasné, že objektom záujmu tohto seminára nemalo byť „umenie“. [5.] V názve je dokonca prívlastok „výtvarný“ priamo spojený s prívlastkom „ideový“, čo hneď na prvý pohľad demonštruje marxistické východiská jednoty umenia s ideovou angažovanosťou. Jednotlivé príspevky sa venujú, ako je tomu zvykom, najskôr podrobnému vývoju komunistického politického plagátu na našom území, a následne prechádzajú k jeho problémom a cieľom v budúcnosti.³⁶ Pozornosť sa venuje aj inštitucionálnemu pozadiu tvorby politických plagátov, jeho využívaniu spolu s ďalšími „názornými agitačnými materiálmi v masovopolitickej práci“. ³⁷ V tejto časti sú vedecky analyzované a popisované jednotlivé médiá vizuálnej agitácie, ako výkladné skrine, montovateľné mobilné zariadenia, plagátovacie plochy, atď. V ďalších príspevkoch sa spomínajú niektoré čiastkové problémy ako fotomontážny plagát, socialistická reklama, alebo lokálne podmienky rozvoja politického plagátu. Všetok tento materiál je takmer výhradne zameraný na propagandu a agitáciu, výtvarný rozmer plagátov je vždy vnímaný ako podružný.

Okrem tzv. programovej alebo teoretickej literatúry sú ďalším kľúčovým dobovým zdrojom informácií výstavné katalógy. Texty v katalógoch sú opäť schematické, plné stále opakovaných fráz a sloganov, no dôležitejšie sú v tomto prípade reprodukcie a zoznamy vystavených diel. Výstavy prezentovali buď špeciálne politické plagáty, ako tomu bolo v prípade

34 *Aktuálne otázky skvalitňovania tvorby a zvyšovania ideovo-výtvarnej úrovne politického plagátu na Slovensku*. Nakladateľstvo Pravda, Bratislava 1980.

35 Autormi jednotlivých príspevkov sú: Peter Bargeľ, Alexander Hauska, Štefan Mruškovič, Jozef Brimich, Ladislav Noel, Milan Matulník, Štefan Štefka, Ján Brzáč, Mikuláš Vrt'o. Tamtiež.

36 Dejinám a programu sa venuje hlavný referát: HAUSKA, Alexander – MRUŠKOVIČ, Štefan: Aktuálne otázky skvalitňovania tvorby a zvyšovania ideovo-výtvarnej úrovne politického plagátu na Slovensku. Tamtiež, s. 7 – 23.

37 BARGEĽ, Peter: Zásady riadenia, tvorby, vydávania a využitia politického plagátu a ďalších názorných agitačných materiálov v masovopolitickej práci na Slovensku. Tamtiež, s. 24 – 33.

každoročných výstav politických plagátov,³⁸ alebo sa výstavy zameriavali na všeobecne angažované umenie k významným výročiam, pričom časť výstavy tvorili aj plagáty.³⁹ [2., 3., 4.] Podobnými materiálmi, ako výstavné katalógy, boli náučné súbory politických plagátov, plnofarebne vytlačených na menšie formáty, väčšinou formát A4. Tieto súbory bývali venované nejakej politickej téme a vždy boli doplnené o náučný sprievodný text k danej téme aj k politickým plagátom. Dobovou literatúrou celkom z inej oblasti bola kritika.⁴⁰ Na stránkach odborných periodík a dennej tlače sa objavovali reakcie na výstavy politických plagátov, ktoré neboli vždy až v takej miere poplatné dobovej ideológii, išlo o najvoľnejšiu spisbu v tejto oblasti. Ich autormi boli obvykle umeleckí kritici a teoretici. Často sa v týchto článkoch objavuje ostrá kritika súčasnej plagátovej tvorby, najčastejšie vyčítaným problémom je ich malá originalita a prílišná ilustratívnosť v spracovávaní hesiel. Hoci sa v slovenských periodikách publikovalo veľké množstvo recenzií a správ k výstavám politických plagátov, možnosti a zámer tejto práce neumožňuje venovať sa im podrobnejšie.

38 Výstavy *Politický plagát* z rokov 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1985, 1986.

39 Napríklad katalóg *Z odkazu povstania. Slovenskí výtvarní umelci k 40. výročiu Slovenského národného povstania*. [Kat. výst.] Bratislava 1984.

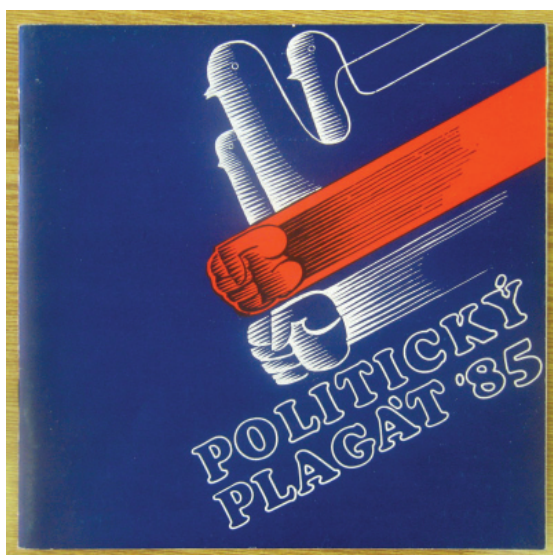
40 Uvediem len niekoľko príkladov kritických článkov o politických plagátoch: BUDSKÁ, Viera: O plagátoch a ich tvorcovi: na okraj výstavy *Politický plagát* 83. In: *Sloboda*, 38, 1983, č. 9, s. 4, JAROŠOVÁ, Zuzana: K celoslovenskej prehliadke *Politického plagátu* 89. In: *Literárny týždeň*, 2, 1989, č. 16 s. 14, ORIŠKOVÁ, Mária: *Politický plagát*. In: *Výtvarný život*, 23, 1978, č. 8-9, s. 82-83, OSMITZOVÁ, Agneša: *Politický plagát* 79. In: *Výtvarný život*, 24, 1979, č. 6, s. 32-33, PETRÁNSKY, Ľudo: *Plagát v procese spoločenského vývinu*. In: *Pravda*, 65, 1984, č. 74, s. 5, PETRÁNSKY, Ľudo: *Problémy plagátovej tvorby*. In: *Výtvarný život*, 18, 1973, č. 7, s. 10 – 15.

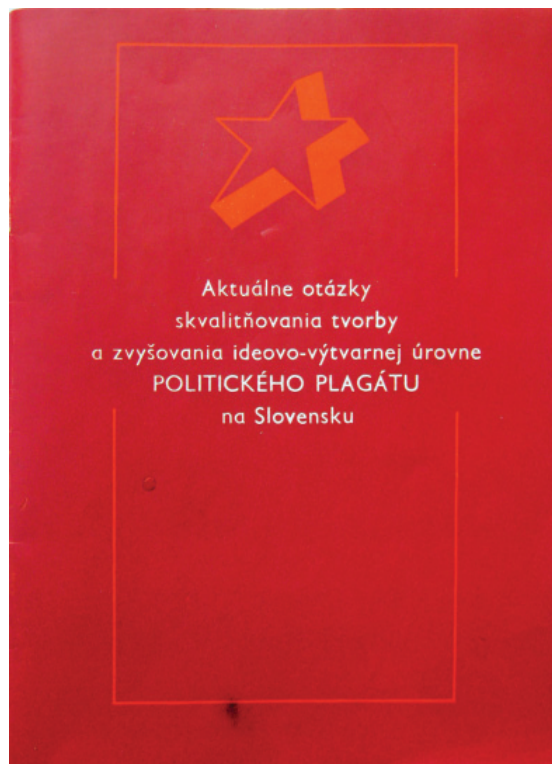
2. Jozef Oškvarek: Politický plagát 81. Obálka výstavného katalógu. 1981

4. Oto Lupták: Politický plagát 86. Obálka výstavného katalógu. 1986

3. Štefan Štefka: Politický plagát 85. Obálka výstavného katalógu, 1986

5. Aktuálne otázky... Obálka publikácie, 1980.

Literatúra po roku 1989. Problém novej ideológie

Ako už bolo naznačené v úvode, politické plagáty obdobia normalizácie na Slovensku doposiaľ neboli spracované žiadnym súčasným výskumom.⁴¹ Všeobecná literatúra, ktorá popisuje dejiny svetového grafického dizajnu, sa dá pre túto problematiku využiť len obmedzene, pretože nie je možné spracovať prejavy plagátovej tvorby u nás na základe kritérií vizuálnej kultúry na západe. Práca vychádza z niekoľkých zdrojov, ktoré sa dotýkajú témy zväčša len okrajovo. Pri práci som nevyhnutne musela študovať aj historickú literatúru. Dôležitou publikáciou z tejto oblasti, ktorá mi umožnila detailne pochopiť spoločenský a historický kontext obdobia normalizácie, bola okrem iného kniha *Opozice, moc, společnost 1969/1989* českého autora Milana Otáhalu.⁴² Vo svojej práci som sa musela kriticky vymedziť najmä voči literatúre, ktorá bola publikovaná v našom kultúrnom prostredí nielen na tému plagátu, ale aj všeobecne na tému umenia.

Najrozsiahlejšou aktivitou, ktorá pojednáva priamo k téme tejto diplomovej práce, bol medzinárodný výskumný projekt zameraný na politické plagáty v strednej a východnej Európe, pripravený autormi Jamesom Aulichom a Martou Sylvestrovou vo Veľkej Británii a v brnianskej Moravskej galérii.⁴³ Tento výskum bol završený výstavami v Brne,

41 Už v čase svojho vzniku boli prejavy oficiálnej kultúry považované mnohými teoretikmi za „nehodné“ pozornosti. Ako príklad možno uviesť stanovisko Tomáša Štraussa v úvode kapitoly, [cit. pozn. č. 14].

42 OTÁHAL, Milan: *Opozice, moc a společnost 1968-89. Příspěvek k dějinám normalizace*. Praha 1994.

43 SYLVESTROVÁ, Marta: Znamení doby – Sign of the Times. Plakát střední a východní Evropy 1945-1995 ve Velké Británii. In: 57. *Bulletin Moravské galerie v Brně*. Brno 2001, str. 194 – 195. Výskum v oblasti plagátov neprebehol na pôde Moravskej Galérie náhodne, príčinou bolo dlhodobé zameranie Moravskej galérie ako zbierkotvornej inštitúcie pre oblasť užitej grafiky, alebo neskôr grafického dizajnu.

v Londýne a Manchestri a rozsiahlou sprievodnou publikáciou.⁴⁴ Záber tohto projektu bol široký, skúmané boli plagáty vo všetkých krajinách bývalého východného bloku. Výskum v jednotlivých krajinách preto zámerne nebol, a pri takomto vymedzení témy ani nemohol byť, príliš detailný, autori uprednostnili nadnárodné, mierne zovšeobecňujúce hľadisko. Hlavným cieľom projektu bola „...analýza kulturně-historických, estetických, sociálních a politických souvislostí poválečného vývoje v evropských zemích bývalého komunistického bloku na základě rozboru tvorby politického plakátu od konce druhé světové války do současnosti.“⁴⁵ Projekt sledoval úlohu grafického dizajnu v týchto spoločnostiach v danom období a zameriaval sa okrem oficiálnych prejavov aj na prejavy neoficiálne a protestné, na spontánne a neodborné grafické prejavy v revolučných obdobiach a tiež na alternatívne formy ako napríklad mail-art. Plagáty boli teda v tejto práci skúmané skôr ako prostriedok, ktorý do značnej miery poodhalí „mimoumelecké“ fakty. Expozícia bola syntetizujúcim prierezom všetkých úrovní vizuálnej komunikácie súvisiacej s ideológiou. Výstava ako v Brne tak aj vo Veľkej Británii bola rozdelená na štyri hlavné tematické celky, ktoré sa venovali najbežnejším námetovým okruhom plagátov.⁴⁶ Tematickým rozdelením výstava nadviazala na obvykle trochu podrobnejší, ikonografický prístup typický pre samotné totalitné obdobie. V tomto prípade sa však, vzhľadom na veľký rozsah výskumu, jednalo zrejme o najjednoduchší a divácky najzrozumiteľnejší teoretický model.⁴⁷

44 Výskumný projekt bol zahájený v roku 1994 na Departement of Art and Design, Manchester Metropolitan University, ukončený bol v rokoch 1999 a 2000 výstavou v Moravskej galérii v Brne s názvom *Znamení doby. Plakát střední a východní Evropy 1945 – 1995*, a ďalšími vo Veľkej Británii v Imperial War Museum v Londýne a v John Holden Gallery v Manchestri (*Signs of the Time. Posters in Central and Eastern Europe 1945-1995*) Tamtiež, s. 194.

45 Tamtiež str. 195.

46 1. Velcí vůdci, politické symboly a komunistické obřady. Nové demokracie. 2. Nepřátelé lidu. Ochránci míru a pořádku. 3. Poválečná obnova. Budování socializmu. Komunistická budoucnost. 4. Nový socialistický člověk. Šťastný lid. Tamtiež str. 195.

47 Porovnaj napríklad „ideovo-tematické“ rozdelenie umenia socialistickej epochy v rámci stálej expozície Slovenskej národnej galérie z roku 1981: SNP, Boj proti fašizmu a vojne, Boje a zápasy pracujúceho ľudu o socialistický dnešok, Februárové víťazstvo, Industrializácia Slovenska a socialistická prestavba poľnohospodárstva, Obraz človeka a jeho života v podmienkach rozvinutej socialistickej spoločnosti. Podľa ORIŠKOVÁ, Mária: K otázke politiky vystavovania: príklad Slovenskej národnej galérie. In: *Ars*, 2003, č. 3, s. 201 – 214.

Medzinárodne porovnávacím postupom výstava spochybnila záväznosť vzorov diktovaných z Moskvy a dokázala veľkú rozmanitosť diel z rôznych krajín. Rozsiahly katalóg vydaný v angličtine k tejto výstave na vysokej odbornej úrovni spracoval jednotlivé spomínané okruhy.⁴⁸ Okrem tém naznačených v samotnej výstave bol katalóg rozšírený o ďalšie kapitoly venujúce sa situácii počas jednotlivých období konvenčnej historickej periodizácie komunistického obdobia po druhej svetovej vojne. Obdobie sedemdesiatych rokov a začiatku osemdesiatych rokov je tu príznačne označené v názve kapitoly ako obdobie stagnácie.⁴⁹ Katalóg poslúžil ako zdroj kvalitne spracovaných faktov, avšak jeho celkový postoj bol v každej časti výrazne hodnotiaci. Plagáty a ďalšie artefakty slúžili ako prostriedok odhalenia „monštróznosti“ samotného režimu a jeho ideológie, a boli použité do istej miery tendenčne. Tento negatívny prístup bol ešte viac vyhranený v ďalšom projekte, ktorý sa venoval politickým plagátom o päť rokov neskôr. Pražská výstava *Moc obrazů, obrazy moci*, ku ktorej bol vydaný rozsiahly katalóg, bola príkladom populárneho spracovania témy.⁵⁰ V katalógu sa vedľa seba ocitli dva druhy materiálu. Na jednej strane je úvodný text kurátorky Marty Sylvestrovej, ktorý je kritickou analýzou metód manipulácie totalitného režimu bez konkrétnejšieho vzťahu k plagátom. Tento text sa opiera najmä o politologické a filozofické východiská. Spreádzaný je s úryvkami „z textů pronikavých myslitelů a básníků“,⁵¹ ktoré majú odkrývať niektoré rysy totalitného režimu. Do protikladu mali byť postavené socialisticko-realistické plagáty, väčšinou od českých a sovietskych autorov, ktoré tu mali „...znovu probudit k autentickému údivu nad tím, co všechno museli naši předkové zakoušet.“⁵² Bohužiaľ, myslím si, že minimálne v rámci katalógu sa požadovaný účinok tohto spojenia

48 AULICH, James, SYLVESTROVÁ, Marta: *Political Posters in Central and Eastern Europe 1945-1995: Signs of the Time*. Manchester 1999. Vydané bolo tiež české resumé AULICH, James, SYLVESTROVÁ, Marta: *Znamení doby. Plakát střední a východní Evropy 1945 – 1995*. Moravská galerie, Brno 1999.

49 Stagnation 1968-1985. Cit. d. pozn 15, s. 49-61..

50 *Moc obrazů, obrazy moci: politický plagát a propaganda*. Galerie u Křížovníků, Praha 2005. Autori výstavy: Tomáš Bojar, Jan Třeštík, Jakub Zelníček. Kurátorka výstavy: Marta Sylvestrová.

51 Tamtiež, s. 14.

52 Tamtiež, s. 13.

nedostavil. Plagáty, z ktorých niektoré majú vysokú umeleckú hodnotu, moralizujúce sprievodné texty nielenže nepodporili, podľa môjho názoru ich dokonca skôr negovali. Publikácia sa až na kvalitnú obrazovú časť nedá považovať za relevantnú literatúru, poslúži skôr ako zbierka kuriózneho obrazového materiálu pre publikum s „ostaligickými“ sklonmi. Katalóg aj výstava boli, podobne ako o päť rokov skôr v Brne, tematicky delené na okruhy politických plagátov.⁵³ Obe výstavy svojím rozdelením podľa námetov potvrdzujú epický, rozprávačský charakter socialistického umenia. Najmä brnianska a britská výstava štruktúrou a prístupom sčasti rozvíjajú semiotické analýzy propagandistických symbolov komunistického režimu.

Pôvodnou semiotickou prácou, ktorú by som rada konkrétne spomenula, je dielo českej literárnej teórie, *Šťastný věk* autora Vladimíra Macura. Táto publikácia celkom postráda moralizujúce stanovisko, aké sa objavilo na spomenutých výstavách.⁵⁴ V súbore štúdií Macura najmä na základe socialisticko-realistickéj literatúry 50. rokov rekonštruje znakový systém oficiálnej komunistickej propagandy, sústredený okolo základných pojmov a námetov.⁵⁵ Nezaujatý, vecný pohľad autora publikácie ovplyvnil prístup tejto diplomovej práce k skúmanému materiálu. Nedá sa aspoň v krátkosti nespomenúť aj ďalšie dielo českej literárnej teórie, ktoré sa však už venuje pojmom a ich významom v oficiálnej rétorike sedemdesiatych rokov. Analýzy úvodníkov Rudého práva autora Petra Fidelia sú snáď najlepším príkladom, ako je možné poukázať na absurdnosť vyjadrovacích prostriedkov komunistickej propagandy a pritom si udržať od témy požadovaný odstup.⁵⁶

V kontraste k nezaujatému stanovisku týchto štúdií stojí väčšina umeňovedných prístupov z posledného obdobia na Slovensku. Kunsthistória

53 V tomto prípade sú to celky Krásny nový svět S Leninem na věčné časy, V sevření moci, Přestavba země, Maškaráda zla.

54 MACURA, Vladimír: *Šťastný věk. Symboly, emblémy a mýty 1948-89*. Praha 1992. Štúdia vyšla v ďalšom vydaní doplnenom o niektoré state v roku 2008: MACURA, Vladimír: *Šťastný věk (a jiné studie o socialistické kultuře)*. Academia, Praha 2008.

55 Konkrétne sa jedná o témy ráj, poslední bitva, Mičurin, mandelinka bramborová, domov, Fučík, obraz vůdce, obrození, spartakiáda, etiketa, dětská perspektiva, metro, Remek.

56 FIDELIUS, Petr: *Řeč komunistické moci*. Triáda, Praha 2002.

u nás trpí aj dvadsať rokov po zmene politického prostredia komplexom, ktorý bráni hlbšiemu teoretickému exkurzu do oblasti oficiálneho umenia minulého režimu, najmä jeho poslednej fázy. Termíny „angažovaný“ a „oficiálny“ sú pejoratívne prívlastky, oficiálne umenie normalizácie je vytesňované na okraj záujmu. Býva spomenuté len v krátkosti na pár riadkoch, prípadne v jednej kapitole, málokedy bez súčasného negatívneho podtónu. Na tento fakt upozornila napríklad Mária Orišková v texte publikovanom v časopise *Ars* v roku 2003.⁵⁷ Na príklade koncepcií výstav v réžii Slovenskej národnej galérie, najskôr v období totality a potom z obdobia po prevrate, poukázala na radikálnu zmenu názorovej orientácie, avšak nie selektívneho prístupu k umeniu.⁵⁸ Zatiaľ čo od expozície súčasného umenia v roku 1981 bolo podľa autorky direktívne požadované politické, „výchovno-vzdelávacie pôsobenie“, výstavná interpretácia umenia sedemdesiatych rokov sa na začiatku 21. storočia ocitá v polohe presne opačnej. Na tejto výstave bola politickému umeniu a oficiálnemu kultúrnemu kontextu venovaná len jedna kapitola v úvode katalógu.⁵⁹ Na výstave so všeobecným názvom *Slovenské vizuálne umenie 1970 – 1985* bolo prezentované podľa Oriškovej len umenie alternatívne, kvázi apolitické, alebo nanajvýš „tolerované“ politickou mocou, no žiadne explicitne angažované práce. Možno teda hovoriť o novej ideológii, ktorá kompletne prevrátila perspektívu posudzovania umenia. Tento názor podporujú aj niektoré texty, o ktorých budem písať na nasledujúcich stranách.

Dôkazom nevyrovnanosti s našou kultúrnou históriou je hneď krátky text hesla *Normalizácia* od autorky Jany Geržovej v *Slovníku svetového a slovenského výtvarného umenia druhej polovice 20. storočia*.⁶⁰ Práve toto

57 ORIŠKOVÁ, Mária: K otázke politiky vystavovania: príklad Slovenskej národnej galérie. In: *Ars*, 2003, č. 3, s. 201 – 214.

58 V prvom prípade sa jednalo o stálu expozíciu súčasného umenia, pôvodne v koncepcii K. Vaculíka, reінštalovanú v roku 1981 kolektívom autorov (garant úlohy: S. Mruškovič, zodpovedný komisár: J. Abelovský, koncepcia: K. Vaculík, S. Ilečková) Druhá výstava: *Slovenské vizuálne umenie 1970 – 1985*. Koncepcia výstavy a hlavný kurátor: A. Hrabušický. Tamtiež, s. 210

59 RUSINOVÁ, Zora: Problém koexistencie kultúr. In: *Slovenské vizuálne umenie 1970 – 1985*. Ed. Aurel HRABUŠICKÝ. SNG, Bratislava 2002, s. 9 – 30.

60 *Slovník svetového a slovenského výtvarného umenia druhej polovice 20. storočia*. Ed. Jana GERŽOVÁ. Bratislava 1999.

heslo býva prvým kontaktným zdrojom informácií o tomto kultúrno-historickom pojme pre väčšinu študentov umenia aj teórie na Slovensku, pričom tí sa hneď od prvej vety stretávajú s formuláciou a myšlienkovou konštrukciou až zarážajúco blízkou práve oficiálnej normalizačnej rétorike.⁶¹ Zločiny minulého režimu na kultúre a umení sú v tomto texte nespochybniteľné, vymenovaní sú za sebou alternatívni, aj režimu poplatní (resp. „dobrí a zlí“) umelci a teoretici. Samozrejme, nie je možné nebrať do úvahy formát slovníkového hesla, kde je nevyhnutné zjednodušovať a skracovať informácie, no v tomto prípade dochádza k obmedzeniu faktov až na akési „jadro“ problému predstavené celkom „čiernobielo“ v podobe nezmieriteľného boja medzi dvoma krajnými polohami kultúry. Problémom tohto textu však nie je len jeho zaujaté stanovisko, ale aj viaceré nepresnosti a zavádzajúce formulácie.⁶² Tento radikálny prístup k téme autorka sčasti zrevidovala vo svojej publikácii *Slovenské výtvarné umenie 1949 – 1989 z pohľadu dobovej literatúry*.⁶³ Obsiahla publikácia je sumou vplyvných teoretických, kritických a programových textov publikovaných v tomto období a je veľmi cenným porovnávacím zdrojom informácií z obidvoch pomyselných kultúrnych pólov. Texty sú rozdelené na základe historickej periodizácie, každé obdobie je komentované sumarizujúcim autorským textom.⁶⁴ Napriek veľkému prínosu publikácie a jej vedeckým hodnotám v rámci spracovania umenia v časoch socialistického režimu však nie je možné opäť neupozorniť na niektoré zaujímavé fakty v prístupe ku „klasifikácii“ umelcov aktívnych v tomto období, konkrétne počas nor-

61 V podobnom duchu je napísané aj heslo Socialistický realizmus pripravené autorom Jurajom Mojžišom. Tamtiež, s. 257 – 260

62 Napríklad formuláciu hneď druhej vety slovníkového hesla Normalizácia: „N. je identická s opakovaným nastolením dogmy socialistického realizmu a s represívnymi opatreniami voči tvorbe a tvorcom, ktorí sa odmietli podriaďovať diktátu jedinej umeleckej normy.“ Podľa môjho názoru, normalizáciu nemožno v žiadnom prípade prehlásiť za „identickú“ so spomínaným faktom, ktorý bol skôr jedným z jej sprievodných javov. Rovnako tvrdenie o jedinej umeleckej norme bolo v skutočnosti len oficiálnym vyhlásením, ktoré nikdy v takejto forme nestalo realitou umeleckej tvorby, problém je v každom prípade omnoho komplikovanejší.

63 GERŽOVÁ, Jana: *Slovenské výtvarné umenie 1949 – 1989 z pohľadu dobovej literatúry*. Vysoká škola výtvarných umení, Bratislava 2006.

64 Periodizácia je vymedzená rokmi 1949 – 1956, 1957 – 1963, 1964 – 1968, 1969 – 1972, 1973 – 1985, 1986 – 1989.

malizácie. V komentári k situácii tohto obdobia síce už umelecká scéna nie je vyhranene čiernobiela, ako je tomu v stručnom slovníkovom hesle, napriek tomu podľa tohto textu existovali tri „typologické skupiny“ umelcov poplatných režimu, a tri skupiny umelcov stojacich v opozícii proti oficiálnej ideológii. Skupiny sú odstupňované na základe miery kolaborácie s režimom.⁶⁵ Nie je celkom jasné, ako vlastne mohlo dôjsť k takémuto absurdnému deleniu. Autorka paradoxne sama v závere textu priznáva niektoré ambivalentné fakty, ako napríklad konkrétne, explicitne angažované realizácie výtvarníkov z „neoficiálnych skupín“.⁶⁶

Do výskumu umenia v období normalizácie prispela veľkými výstavnými projektmi aj Slovenská národná galéria. Ako som už spomínala, záujem v rámci samotných výstav sa však plne sústredil na alternatívne, neoficiálne, alebo progresívne umenie, ktoré bolo minulým režimom potláčané a ignorované, a ktoré si vyžadovalo nové komplexné preskúmanie. Oficiálne umenie je prezentované len z potreby doplnenia historického a kultúrneho kontextu, v ktorom vznikali vystavené diela. Obdobie normalizácie bolo reflektované na dvoch veľkých syntetizujúcich výstavách, k oboom boli vydané obsiahle katalógy s textami od viacerých autorov.⁶⁷ V katalógu k výstave mapujúcej dejiny umenia 20. storočia na Slovensku sa autorka Zora Rusinová venuje kultúrnemu prostrediu normalizácie. Rusinová spomína okrem všeobecných udalostí aj niektoré väčšie realizácie oficiálneho umenia, avšak oproti vyššie spomínaným textom, tento pôsobí menej zaujato a dôraz je kladený na faktografiu.⁶⁸ Hoci je v ďalších kapitolách, delených podľa jednotlivých výtvarných druhov, je vždy niekoľkými vetami spomínané oficiálne umenie, ide o veľmi všeobecné reflexie. V kapitole zaoberajúcej sa vývojom dizajnu píše autor Zdeno Kolesár o dobovej užitej grafike tiež len v krátkosti, spomína pár mien

65 GERŽOVÁ 2006 (cit. v pozn. 63), s. 311 – 321.

66 Napríklad Svetelná slávnosť autorov Juraja Bartusza a Gabriela Kladeka v roku 1974 v Košiciach. Tamtiež, s. 320.

67 V roku 2000 to bola výstava *Dejiny slovenského výtvarného umenia. 20. storočie*. kurátorka: Zora Rusinová a kolektív. V roku 2002 výstava spomínaná v poznámke č. 29.

68 RUSINOVÁ, Zora: Od zlyhania utópie po vek simulakra. In: *Dejiny slovenského výtvarného umenia. 20. storočie*. Ed. Zora RUSINOVÁ. SNG, Bratislava 2000, s. 39 – 60.

v každom desaťročí. Opakovane spomína „absolutizovanie“ postavenia politického plagátu, čo ho akoby automaticky zbavuje nároku na pozornosť.⁶⁹ Najzaujímavejším momentom celého katalógu je fakt, že v bohatej obrazovej časti s celostránkovými reprodukciami nie je oficiálna angažovaná tvorba celého obdobia socialistického režimu (pokiaľ nerátame architektúru, kde bola situácia odlišná) zastúpená ani jediným dielom, napriek tomu, že na Slovensku išlo štyridsať rokov o tvorbu ak aj nie väčšinovú, tak určite nie zanedbateľnú.

Dôležitou publikáciou pre túto diplomovú prácu je katalóg k druhej zo spomínaných výstav, *Slovenské vizuálne umenie 1970 – 1985*. Katalóg sa zaoberá problematikou polarizácie kultúry plošne, téme oficiálnej kultúry je venovaný pomerne veľký priestor. Úvodná štúdia autorky Zory Rusinovej, s vhodne zvoleným názvom *Problém koexistencie kultúr*, je rozpracovaním textu publikovanom v katalógu výstavy slovenskému umeniu 20. storočia.⁷⁰ Napriek často veľmi ostrej hodnotiacej formulácii, ktorá sa už stala akýmsi konvenčným prostriedkom k otvorenej demonštrácii názorového vymedzenia voči oficiálnej kultúre, je text veľmi kvalitným historiografickým spracovaním tejto problematiky. Priznaná je celá škála rôznych nevyhranených a nejednoznačných polôh medzi oficiálnym a neoficiálnym umením. Problematika je spracovaná synteticky, na základe dobovej programovej aj kritickej spisby, veľa priestoru je venované publikovaným zahraničným východiskám dobovej teórie umenia a estetiky. Udalosti sú popísané v širokom spoločenskom kontexte, veľký dôraz kladie autorka na celkovú atmosféru doby, na postavenie umelca v spoločnosti a vzťahov v kultúrnej sfére. Oficiálne a neoficiálne umenie je analyzované v oddelených, ale paralelných a dopĺňajúcich sa kapitolách. Autorka síce tiež do istej miery „klasifikuje“ umelcov najmä neoficiálnej scény, avšak táto klasifikácia prebieha vždy polemicky a na základe známej terminológie zo sociologickej oblasti. Niektoré fakty z oblasti oficiálneho umenia sú popisované ďalej v kapitolách, ktoré skúmajú situáciu v maľbe, soche aj

69 KOLESÁR, Zdeno: Genéza a vývoj dizajnu. In: *Dejiny slovenského výtvarného umenia. 20. storočie*. SNG, Bratislava 2000, s. 256 – 261.

70 RUSINOVÁ, Zora: Problém koexistencie kultúr. In: *Slovenské vizuálne umenie 1970 – 1985*. Ed. Aurel HRABUŠICKÝ. SNG, Bratislava 2002, s. 9 – 30.

v alternatívnych mediálnych polohách. Najmä autorka Beata Jablonská sa v rámci maľby odvoláva na potrebu dopovedať určité fakty o dobovej kultúrno-sociálnej situácii. Tie sú evidentne len potrebou opätovne sa moralizujúco vyjadrovať k oficiálnym polohám umenia v období reálneho socializmu.⁷¹ Napriek tomu, že plošne popisuje najmä mnohé formálne aspekty „slobodnej“ tvorby, odmieta analogické prejavy angažovaného umenia len na základe jeho politickej orientácie.⁷²

V spomenutých textoch je potrebné odlišovať na jednej strane ich nepopierateľnú faktografickú hodnotu, na druhej ich zotrvávanie na takmer nezmenených teoretických modeloch alternatívneho umenia. Vo všetkých týchto prácach je viac či menej demonštrovaná akási druhá ideológia, ktorá ešte aj po pomerne dlhej dobe v zmenenom prostredí cíti potrebu neustáleho obhajovania až glorifikácie protestu k oficiálnemu umeniu v podobe mýtu nezávislej, slobodnej a čistej tvorby. Avšak dve práce publikované v našom prostredí sa od tohto stanoviska odlišujú, prípadne ho aj metodologicky reflektujú. Zatiaľ čo Ján Bakoš v publikácii *Umelec v kletke* svojím značne vecným, neidealizovaným nazeraním vedome prelamuje takúto myšlienkovú strnulosť,⁷³ Mária Orišková v publikácii *Dvojhlasné dejiny umenia* podobné pozície kritizuje a vymedzuje sa voči nim na základe teoretickej literatúry z viacerých krajín bývalého východného bloku.⁷⁴ Ján Bakoš v eseji *Stratégie socialistického realizmu* v spomínanom súbore textov analyzuje umenie totalitných režimov a zároveň upozorňuje na teoretické dedičstvo avantgardy, keď v závere píše: „Dejinám umeleckej kultúry nemožno plne porozumieť, keď ich zúžime na avantgardnú líniu. Organicky do nich patria aj umelecké výtvary tzv. totalitných režimov.“

71 JABLONSKÁ, Beáta: Lži, dilemy a alternatívy obrazu. In: *Slovenské vizuálne umenie 1970 – 1985*. Ed. Aurel HRABUŠICKÝ. SNG, Bratislava 2002, s. 49 – 112.

72 „Aj napriek abstrahovaniu (...), zmnožovaniu a fázovaniu (...), seriálovosti motívov vo viacpočetných cykloch (...), využívaníu fotografie a maľovaniu americkou retušou (...), teda postupmi spájanými s dobovými smermi, svojím námetom a popisnou propagáciou, povinnej výbavy angažovanosti, zostali vždy len hlučnými hlásateľmi implantovaných hesiel.“ Tamtiež s. 53.

73 BAKOŠ, Ján: *Umelec v kletke*. SCCA, Bratislava 1999.

74 ORIŠKOVÁ, Mária: *Dvojhlasné dejiny umenia*. Petrus, Bratislava 2002.

.⁷⁵ V závere ďalšej štúdie s názvom *Triky „sorely“* sa stručne vyjadruje aj k obdobiu reálneho socializmu, pomenúva charakter vplyvu formálnych výdobytkov avantgárd na oficiálne umenie normalizácie aj jeho celkovú funkciu v spoločnosti.⁷⁶ V texte *Umelec v klietke* na príklade premeny spoločenskej pozície umelca v širokom časovom období, okrem iného aj v dobe reálneho socializmu, spochybňuje jednoznačnosť pozícií umelcov na obidvoch stranách kultúry.⁷⁷ Situácia v rámci oficiálneho umenia podľa neho bola celkom pragmatická, založená na materiálnych výhodách. Oficiálna ideológia je už oprostená od utopických idealistických vízií, ale napriek tomu vyžaduje poslušnosť umelca, ktorý získava štatút podobný dvornému umelcovi. V takomto ponímaní aj umelci netvoriaci v intenciách ideologicky angažovaného umenia strácajú svoje heroické vlastnosti, autor im pripisuje možnosť voľby, ktorá je len voľbou medzi ekonomickými výhodami a núdzou. Mária Orišková sa v kapitole *Reflexia stredo-východoeurópskeho umenia na Východe: model disidentského umenia a jeho kritika* spomínanej publikácie odvoláva na teoretikov vo všetkých krajinách východného bloku, ktorí programovo obhajovali disidentské a neoficiálne umenie.⁷⁸ V takejto pozícii odhaľuje nielen dobové spojenie „estetiky s etikou“, ale aj neustále prenikanie politiky do oblasti kultúry, napriek ideám čistého autentického umenia.⁷⁹ Ďalej sleduje kritiku mýtu avantgardného umelca, potrebu demaskovania „čiernobielych dichotómií“ a novú previazanosť štátu a umenia v období reálneho socializmu.⁸⁰ Hlása potrebu zhodnotenia umenia v širšom kontexte, bez zúženej optiky oficiálneho a neoficiálneho.⁸¹ Títo autori sa však v konečnom dôsledku oficalnym umením zaoberali len minimálne. V súlade s ich teoretickými závermi má táto diplomová práca ambíciu nazrieť na vizuálnu kultúru obdobia normalizácie bez moralizujúcej perspektívy.

75 Stratégia socialistického realizmu. BAKOŠ 1999 (cit. v pozn. 73), s. 133.

76 Triky „sorely“. Tamtiež, s. 140 – 142 .

77 Umelec v klietke. Tamtiež, s. 169 – 185.

78 ORIŠKOVÁ 2002 (cit. v pozn. 74), s. 57 – 69.

79 Tamtiež, s. 58.

80 Tamtiež, s. 61.

81 Tamtiež, s. 63 – 64.

III. Politický plagát v dobovom kontexte

„Stojí v prvej línii revolučných zápasov, agituje do boja za pokrok, ale tiež ako prvý sprítomňuje obraz budúcnosti v čase, keď sa budovanie novej, socialistickej spoločnosti stáva po Februári skutočnosťou.“

Zuzana Ševčíková 1986 ⁸²

Stručná história vývoja politického plagátu v 20. storočí

Termín politický plagát má v dejinách veľmi rozličné významy. Samotná podstata tohto média predurčuje jeho radikálnu dejinnú premenlivosť, prívlastok “politický” sa primárne viaže k jeho významu, hoci sa dajú vysledovať mnohé charakteristické formálne znaky. Jeho vznik, rovnako ako vizuálne aj obsahové vlastnosti nie je možné pochopiť bez dostatočnej znalosti politickej a spoločenskej situácie v danom období. Napriek tomu, že korene tohto média by sa dali nájsť už v staršej histórii, najmä v podobe tlačovín povolávajúcich do armády, politický plagát je prakticky modernistickým vynálezom zo začiatku 20. storočia a rozvíjal sa súbežne s aktuálnymi podobami plagátu a dizajnu.

Na tomto mieste musím v krátkosti formulovať základnú definíciu politického plagátu. Je to tlačovina, reprodukováaná rôznymi technikami, obvykle väčšieho, obdĺžnikového formátu, orientovaná vertikálne alebo horizontálne. Jeho obrazová plocha sa skladá z obrazu alebo textu, ale najmä z ich rozličných vzájomných kombinácií. Obsah politického plagátu sa vždy na rôznych úrovniach viaže k politickému alebo spoločenskému dianiu. Je využívaný ako masovokomunikačný prostriedok na tlmočenie

⁸² ŠEVČÍKOVÁ, Zuzana: Úvod k výstave Politický plagát 86. In: *Politický plagát 1986*. [Kat. výst.] Bratislava 1986.

názorov buď vládnucej politickej moci, politických strán alebo aj opozície voči nim. V tejto kapitole demonštrujem v krátkosti na príkladoch rôzne druhy vzťahov medzi plagátovou tvorbou a politikou v dvadsiatom storočí.⁸³

V rámci rozvíjania techník reprodukcie sa paralelne s inými druhmi plagátov rozvíja aj politický plagát, v podobe náborových príležitostných tlačovín, ktoré sa však formálne nelíšia od ďalších podôb komerčných a kultúrnych plagátov. Politický plagát sa začína štýlovo a najmä výrazovo odlišovať od iných podôb užitej grafiky v období krátko po vzniku modernej podoby plagátu, jeho prvopočiatky sa dajú sledovať v druhom desaťročí 20. storočia. Prvá svetová vojna priamo podnietila jeho rozvoj, v čase, keď už moderná technika litografickej reprodukcie plagátov bola plne etablovaná. Prvými politickými plagátmi boli plagáty povolávajúce mužov do vojny, a to na všetkých stranách frontu takmer súčasne. Počiatkové, z dnešného pohľadu mierne vágne a príliš „ľúbivé“ výrazové formulácie vystriedali prudko apelatívne, takmer identické podoby plagátov napríklad od autorov Alfreda Leetea, Jamesa Montgomeryho a Dmitrija Moora, kde bol využitý prvok priameho oslovenia prostredníctvom ukazujúceho prstu von z obrazovej plochy. Okrem týchto, dnes už ikonických plagátov, financovaných vládami jednotlivých krajín, vznikali aj plagáty protestujúce proti vojne, ktoré nadväzovali svojimi vyjadrovacími prostriedkami na sociálno-kritické tendencie umenia 19. storočia, často využívajúce prvok ilustrovanej karikatúry.

Po prvej svetovej vojne sa ťažisko vývinu politického plagátu presunulo do Sovietskeho zväzu. Najmä prvá polovica dvadsiatych rokov, kedy sa umelecká avantgarda dynamicky rozvíjala paralelne s komunistickou revolúciou, a bola dočasne mocou podporovaným umením, znamená radikálny posun vo výtvarných podobách politického plagátu a jeho masívnu produkciu. V tomto období sa výnimočne stal politický plagát

83 Pozri bližšie: BARNICOAT, John: *A Concise History of Posters*. Munchen 1972, KOLESÁR, Zdeno: *Kapitoly z dejín grafického dizajnu*. Slovenské centrum dizajnu, Bratislava 2006, MEGGS, Philip B.: *A history of graphic design*. New York 1998, obrazová časť publikácie *Moc obrazů, obrazy moci: politický plagát a propaganda*. [Kat. výst.] Praha 2005.

spolu s ďalšími úžitkovými disciplínami aj dôležitým dejiskom výtvarných výdobytkov. Plagáty a transparenty sa stali ideálnym prostriedkom na šírenie revolučných hesiel. Hlavnými vizuálnymi prvkami plagátov toho obdobia bola pravouhlá štruktúra, modernistická typografia, výrazná, najmä červeno-čierna farebnosť a dynamický výraz dosiahnutý diagonálnymi prvkami, či už v podobe obrazovej alebo textovej časti. Autori ako El Lissitzkij, Alexander Rodčenko alebo Varvara Stepanova poznačili podoby politického plagátu až do konca osemdesiatych rokov dvadsiateho storočia, hoci ich radikálny prístup nebol už nikdy v rámci propagandy dôsledne zopakovaný. Od druhej polovice dvadsiatych rokov v umení v sovietskom Rusku nastáva príklon k realistickým metódam, ktoré postupne vyústili do vyhlásenia socialistického realizmu za jediné oficiálne umenie, a jeho teoretickému vymedzeniu na začiatku tridsiatych rokov.⁸⁴ Posun k väčšej naratívite a zrozumiteľnosti bol v podstate plynulý, súvisel s rozšírením techniky fotomontáže a fotoreprodukcie v rámci média plagátu. Najvýznamnejším umelcom, ktorý pracoval s týmto médium, bol popri El Lissitzkym hlavne Gustav Klucis. V rámci oficiálneho propagandistického umenia na konci dvadsiatych rokov a na začiatku tridsiatych rokov Klucis plne rozvinul tieto techniky, pričom ich skombinoval s výtvarnými výdobytkami ruskej avantgardy, najmä v zmysle jej radikálnej, dynamickej diagonálnej kompozície a účelného použitia písma v rámci obrazovej plochy. Fotografie šťastnej mládeže, silných robotníkov a autoritatívnych vodcov boli komponované veľmi pôsobivo v kombináciách s fotografiami tovární, komínov a zbraní, a to všetko bolo doplnené o veľké červené plochy a dynamickú typografiu. Podobný tvorivý vývin smerom k účelnému využitiu naratívnych možností fotografie možno sledovať aj na západe. Techniku fotomontáže a koláže, ako prostriedok politickej satiry, využívali pre svoje absurdné, politicky kritické práce dadaisti. Túto metódu dôsledne prepracoval a rozvinul neskôr najmä dadaista John Heartfield. Vo svojich

⁸⁴ Tento prechod od avantgárd k umeniu socialistickému realizmu je interpretovaný niekoľkými spôsobmi. Niektorí autori ho popisujú ako plynulý prechod, alebo posun k umeniu širokých mas, atď. Napríklad Boris Groys považuje socialistický realizmus za logické vyústenie angažovaného umenia ruských avantgárd. GROYS, Boris: *The total Art of Stalinism*. Princeton University Press, Princeton 1992. Pozri tiež BAKOŠ 1999 (cit. v pozn. 73).

kritických a satirických plagátoch varoval pred nebezpečenstvom v podobu politiky NSDAP. V tomto prípade však boli fotomontáže radikálne vizuálne aj obsahovo odlišné od prác umelcov v Sovietskom zväze.⁸⁵

Metóda politickej satiry a karikatúry, obvykle však v oveľa insitnejšej forme, než akú predstavujú diela Johna Heartfielda, sa rozvinula najmä pred druhou svetovou vojnou vo všetkých oblastiach a neskôr na oboch stranách frontu. Opäť bol spôsob uštipačného „štvania“ proti nepriateľovi vo všetkých krajinách veľmi podobný. Túto formu využívali aj volebné plagáty v tridsiatych, v niektorých krajinách aj v štyridsiatych rokoch. Spravidla sa však v prospech ilustratívnej opúšťalo modernistické ladenie, plagáty boli priamočiare, zrozumiteľné, obvykle ručne ilustrované, ale často veľmi nekvalitné, robené spontánne a neumelo. Hoci boli tieto tlačivá výtvarne takmer bezcenné, neskôr sa u nás stali obľúbeným námetom reprodukcí a teoretických textov, ako témy legitimizujúce existenciu a moc komunistickej strany (jednalo sa najmä o volebné plagáty komunistickej strany). Veľký, odvážny a silný muž, ktorý je na nich najčastejšie zobrazený, zabíjal a hrdinsky ničil komické postavičky nepriateľov, ktoré boli vždy doplnené príslušnými atribútmi podľa jednotlivých protivníkov. Tento vzor sa preberal aj u nás, ako dokazuje (počas minulého režimu s obľubou publikovaný) príklad plagátu Eugena Króna, ešte z dvadsiatych rokov, zobrazujúci výjav presne podľa tejto schémy. V päťdesiatych rokoch sa politický plagát produkoval opäť hojne v Sovietskom zväze a krajinách v sovietskej sfére vplyvu, avšak tento krát už v plnom rozsahu verný oficiálnej metóde tvorby v duchu socialistického realizmu. Kvalita týchto plagátov bola rôzna, od naozaj remeselne brilantne prevedených diel, napríklad od Viktora Koreckého zo Sovietskeho zväzu, až po naozaj naivné obrázky šťastného ľudu „budujúceho svetlú budúcnosť v žiare červenej hviezdy“.

Politický plagát zažil ešte jedno významné obdobie, a to na konci šesťdesiatych rokov. V tomto revolučnom čase vznikali vo viacerých krajinách

85 Pre premeny a paralely v plagátovej tvorbe týchto dvoch výtvarníkov pozri bližšie Bois, Yve-Alain – BUCHLOH, Benjamin H. D. – FOSTER, Hall – KRAUSSOVÁ, Rosalind: *Umění po roce 1900. Modernismus, antimodernismus, postmodernismus*. Slovart, Praha 2007, s. 171 – 173.

spontánne grafické a vizuálne prejavy, ktoré mali ambíciu zasiahnuť do súčasného politického diania, alebo sa k nej aspoň vyjadriť. Popri neumeľkých kresliarskych prejavoch vzniklo aj niekoľko cielených umeleckých iniciatív, ktorých výsledkami boli kvalitné plagátové výtvary, ktoré plne súviseli s dobovým dianím v tomto kontexte, či už so študentskými revolúciami v Európe, alebo hnutím protestujúcim proti vojne v USA. Z tých najvýznamnejších možno spomenúť aspoň Atelier Populaire v Paríži, neskôr premenovaný na Grapus, ktorý sa stal jednou z prvých exponen-tov postmoderného, čisto ľavicovo orientovaného grafického dizajnu. V bývalom Československu patrili dočasne v roku 1968 a 1969 k takémuto protestnému prúdu českí autori Zdeněk Chotěnovský a Václav Ševčík.⁸⁶

Tento prehľad síce nemohol vyčerpať tému histórie politického plagátu, mal však naznačiť viaceré možnosti vzťahov medzi politikou a produkciou plagátov. Všetky tieto prepojenia majú svoje vizuálne alebo tematické charakteristiky, nemožno ich samozrejme považovať ani za nejaký súvislý prúd alebo smer. Jedná sa o vzťahy buď otvorene kritické, revolučné a pozitívne burcujúce, alebo pozície, ktoré posilňujú už existujúce mocenské štruktúry. Žiadna z týchto situácií v politickom plagáte však celkom nezodpovedá špecifickému postaveniu, v ktorom sa ocitol u nás v 70. a 80. rokoch 20. storočia.

86 Pozri SYLVESTROVÁ, Marta: Poselství svědomí. Plakáty Václava Ševčíka a Zdeňka Chotěnovského ve sbírkách Moravské galerie v Brně a na výstavě Český plakát 60. let. In: 55. *Bulletin Moravské galerie v Brně*. Brno 1999, str. 49 – 50.

Kultúrno-historické pozadie počas normalizácie

Pre podobu angažovaných plagátov je politické a kultúrno-spoločenské pozadie ich vzniku najdôležitejším faktorom; už zo samotného termínu „politický plagát“ vyplýva, že ho priamo podmieňuje. Politický plagát vytrhnutý z kontextu svojej doby sa stáva v podstate nezrozumiteľným. Na druhej strane, politický plagát môže byť nenahraditeľným inštrumentom, ktorý pomáha rekonštruovať historické udalosti. Táto práca sa však pohybuje v oblasti skúmania vizuálnej kultúry, preto budú poznatky z oblasti kultúrnej histórie využité pre pochopenie politických plagátov, a nie naopak. Politické plagáty boli napriek svojej primárne agitačnej funkcii včlenené do kultúrneho organizačného systému. V období normalizácie predstavovali jednu z povinných daní kultúry dobovému režimu a komunistickej moci. Ako fungoval tento režim a jeho politická moc práve vo vzťahu k dobovej, najmä oficiálnej kultúre, sa v krátkosti pokúsim objasniť v nasledujúcej kapitole. Veľmi stručne naznačím aj kultúrno-historický a umelecký vývoj v 50. a 60. rokoch 20. storočia. Tento presah je nevyhnutný pre pochopenie kontextu niektorých plagátov a diel z tohto obdobia, ktoré neskôr spomeniem v tejto práci. Kapitola je výsledkom štúdia niekoľkých publikácií z historickej aj umenovednej oblasti, a dobovej literatúry, je ich skrátenou interpretáciou s dôrazom kladeným na kľúčové vzťahy a udalosti sledovaného obdobia.⁸⁷

Po februárovom prevrate v roku 1948 prebrala všetku politickú a postupne aj ekonomickú moc v bývalom Československu komunistická strana. Nasledovalo obdobie tvrdej totalitnej a represívnej vlády tejto

⁸⁷ Z historickej literatúry pozri napríklad: KOVÁČ, Dušan: *20. storočie- storočie svetla, storočie temna*. Bratislava 2000, LIPTÁK, Ľubomír: *Slovensko v 20. storočí*. Kalligram, Bratislava 2000, OTÁHAL, Milan: *Opozice, moc a společnost 1968-89. Příspěvek k dějinám normalizace*. Praha 1994, PLEVZA, Viliam: *História československej súčasnosti*. Bratislava 1978, *Slovensko a režim normalizácie*. Ed. Jan ŠKALOUD. Prešov 2003, z umenovednej: GERŽOVÁ, Jana: *Slovenské výtvarné umenie 1949 – 1989 z pohľadu dobovej literatúry*. Vysoká škola výtvarných umení, Bratislava 2006, *Slovenské vizuálne umenie 1970 – 1985*. Ed. Aurel HRABUŠICKÝ. SNG, Bratislava 2002, z dobovej literatúry: *Sloboda a zodpovednosť umelca*. Slovenský spisovateľ, Bratislava 1978, *Za socialistické umenie. Materiály zo zjazdov umeleckých zväzov (máj – november 1972)*. Slovenský spisovateľ, Bratislava 1974.

strany, ktorá bola úzko naviazaná na komunistickú moc v Sovietskom zväze pod vedením J. V. Stalina. Na IX. Zjazde KSČ v máji 1949 bol za jedinú metódu umeleckej tvorby v Československu vyhlásený socialistický realizmus.⁸⁸ Tento umelecký model, direktívne implantovaný do nášho prostredia zo Sovietskeho zväzu, formálne nadväzoval na realistickú maľbu 19. storočia. Tematicky čerpal zo záväzného systému námetov, ktoré súviseli s oficiálnou ideológiou. Predpísané výjavy sa viazali napríklad k niektorým historickým udalostiam, najmä Slovenskému národnému povstaniu alebo oslobodeniu Československa Červenou armádou v 2. svetovej vojne. Medzi ďalšie námety patrili výjavy socialistickej prítomnosti v duchu budovania a industrializácie, potom najmä zobrazenie komunistických vodcov, Lenina, Stalina a v našom prostredí aj Klementa Gottwalda, a radostnej mládeže ako symbolu mladosti a šťastnej budúcnosti v komunizme. Umelecké prejavy, ktoré nadväzovali na predvojnovú modernu a nekorešpondovali so socialistickým realizmom, boli rôznymi direktívnymi a represívnymi metódami potláčané.

Politický tlak v spoločnosti aj v kultúre sa začal uvoľňovať po polovici 50. rokov, po odsúdení praktík Stalinovho vedenia a kultu osobnosti N. Chruščovom na XX. zjazde KSSZ vo februári 1956. V Československu nastali zmeny najmä po kritických vystúpeniach na II. zjazde československých spisovateľov a po reorganizácii Ústredného zväzu československých výtvarných umelcov aj jeho časti – Zväzu slovenských výtvarných umelcov, pri ktorých vznikli tvorivé spolky. V roku 1956 začali vychádzať nové periodiká – mesačník *Mladá tvorba* a *Výtvarný život*. V závere 50. rokov a počiatkom 60 rokov nastupuje na scénu nová generácia s novými výstavnými aktivitami, ktoré sa už plne uvoľňujú od predchádzajúcich umeleckých dogiem.⁸⁹ Prakticky celé 60. roky potom priniesli postupné uvoľňovanie tlaku zo strany politickej moci v politike a následne aj kultúre, napriek tomu, že socialistický realizmus zostával stále oficiálnou

88 K téme socialistický realizmus všeobecne pozri napr.: GROYS, Boris: *The total Art of Stalinism*. Princeton University Press, Princeton 1992, KUSÁ, Alexandra: *Sorela – slovenský variant?* dizertačná práca, FIFUK, Bratislava 2004.

89 Pozri napr. MATUŠTÍK, Radislav: *Nástup 1957. Nástup 1961*. Bratislava 1969, RUSINOVÁ, Zora: *Šesťdesiate roky v slovenskom výtvarnom umení*. SNG, Bratislava 1995.

metódou tvorby, no nebol už tak radikálne presadzovaný ako predtým. Postupne sa upúšťalo od marxisticko-leninských pozícií v umeleckej teórii, kritike a estetike. Najmä v druhej polovici 60. rokov nastal nebývalý rozvoj vo všetkých oblastiach spoločnosti, spojený s nástupom novej politiky počas tzv. Pražskej jari v rokoch 1967 – 1968. V oblasti kultúry bol významnou udalosťou napríklad IX. Kongres AICA v Prahe a v Bratislave v roku 1966, ktorý bol sprevádzaný viacerými výstavami.⁹⁰ Reformné pokusy v politike aj spoločnosti, ktoré znamenali aj zrýchľovanie umeleckého vývoja a jeho postupné „dobiehanie“ umenia západu bolo prerušené po obsadení Československa okupačnými vojskami Varšavskej zmluvy v roku 1968.

Po vstupe okupačných vojsk na naše územie v auguste roku 1968 nastáva obdobie, kedy sa v Československu etablujú nové politické pomery. Násilný zásah bol namierený proti novému politickému vedeniu v Československu a začatému obrodnému procesu v krajine. „Ohrozenie a rozvrat socializmu v štáte“, tak znel oficiálny dôvod ozbrojenej okupácie. Reformné vedenie KSČ pod vedením Alexandra Dubčeka, ktoré sa dostalo k vedeniu v januári 1968, a ktoré malo pre svoje populárne kroky veľkú podporu obyvateľstva, muselo po obsadení krajiny vojskami začať ustupovať z vytýčených liberalizačných pozícií. Takmer okamžite bola opätovne zavedená nakrátko zrušená oficiálna cenzúra a obmedzená sloboda slova. Už v roku 1969 nastupuje do vedenia strany Gustáv Husák ako popredný predstaviteľ konzervatívneho prosovietskeho krídla. Pod jeho vedením až do roku 1972 prebieha v komunistickej strane proces definitívneho oslabenia pozície reformných komunistov a nástup neostalinizmu, čo možno označiť za prvú, prípravnú fázu normalizácie.⁹¹ Po upevnení moci nového vedenia sa pozornosť zameriava na celú komunistickú stranu. V januári 1970 schválilo plenárne zasadanie ÚV KSČ „Dopis ÚV KSČ všetkým základ-

90 Bližšie pozri Geržová 2002 (cit. v pozn. 63), s. 138 – 140.

91 Pozri OTÁHAL, Milan: *Opozice, moc a společnost 1968-89. Příspěvek k dějinám normalizace.* Praha 1994, s. 29. Miesto termínu „normalizácia“ je niektorými historikmi zaužívaný pojem „reálny socializmus“, ktorý označuje obvykle obdobie celých 70. a 80. rokov až do pádu komunistického režimu v bývalom Československu.

ním organizáciám a členom strany k výmene členských legitimácií KSČ.⁹² Takýmto spôsobom si vedenie zabezpečilo čistky na všetkých úrovniach organizácie strany, časti komunistov už jednoducho nové preukazy udeľené neboli. V decembri 1970 prijal Ústredný výbor KSČ dokument *Poučenie z krízového vývoja v strane po XIII. zjazde KSČ*, ktorý mal ďalej slúžiť ako záväzná ideologická smernica pre ďalší vývin v strane aj v spoločnosti.⁹³ Tento dokument odsudzuje predchádzajúci spoločenský vývoj v Československu a vedecky analyzuje jeho príčiny. Dôvody vývoja vidí v ústupe strany z marxisticko-leninských pozícií, a prenikanie „pravícovo oportunistických, reakčných a revizionistických síl“ do vedenia strany, ktorých úlohou mal byť definitívny rozklad socialistického zriadenia. Všetky fakty potvrdzujú, že „... strana môže plniť svoju historickú úlohu viesť revolučný proletariát, zvrhnúť za podpory pracujúcich vykorisťovateľské triedy, byť vedúcou politickou silou pri výstavbe socializmu, predvídať vývoj spoločnosti, vypracúvať správnu politickú líniu a dôsledne ju uskutočňovať len za predpokladu marxisticko-leninskej politickej, ideovej a organizačnej jednoty.“⁹⁴ To je aj dôvodom rozsiahlych čistiek v strane. Vpád vojsk Varšavskej zmluvy v tejto perspektíve odôvodňuje ako jediný možný spôsob záchrany socializmu v krajine.

Inteligencia, združená v umeleckých zväzoch, jednoznačne odmietla Husákovo vedenie. Čistky vo zväzoch boli preto veľmi rozsiahle, obvykle sa kompletne reorganizovalo celé ich vedenie. Odvolávanie z funkcií a z komunistickej strany bolo všeobecne zamerané najmä na plošnú likvidáciu inteligencie. Celej sfére kultúry a umenia, ako prostriedku ideologickej manipulácie, venovalo nové komunistické vedenie mimoriadnu pozornosť.⁹⁵ Previerky samozrejme prebehli aj v Zväze slovenských výtvarných umelcov. Na miesto predsedu ZSVU bol po odstúpení Jozefa Kostku menovaný Róbert Dúbravec. Bol zriadený Dočasný prípravný výbor ZSVU, ktorý riadil všetky zmeny, vypracoval nové stanovky a analýzy doterajšej

⁹² Tamtiež, s. 19.

⁹³ *Poučenie z krízového vývoja v strane a spoločnosti po XIII. zjazde KSČ*. In: *Za socialistické umenie*. Slovenský spisovateľ, Bratislava 1974.

⁹⁴ Tamtiež, s. 73.

⁹⁵ OTÁHAL 1994 (cit. v pozn. 91), s. 20 – 21.

činnosti zväzu. V novembri roku 1972 sa konal II. zjazd Zväzu slovenských výtvarných umelcov. V záveroch tohto zjazdu, publikovaných o dva roky neskôr v zborníku *Za socialistické umenie*, sa výtvarná obec opäťovne prihlásila k socialistickému realizmu ako k jedinej metóde tvorby.⁹⁶ Na druhej strane, nebolo možné celkom ignorovať umelecký vývoj celého predchádzajúceho desaťročia. Pojem socialistický realizmus sa tu vysvetľuje predsa len o niečo širšie, než ako sa chápal v jeho vrcholnej fáze v 50. rokoch, pripúšťajú sa aj formálne odchýlky od striktné realistickej formy: „Dnes je našou povinnosťou, a to bez administratívnej unáhlenosti alebo dekrétovania, uviesť do života socialistický realizmus ako tvorivú metódu, ktorá dáva možnosti rozvíjania najrozmanitejších štýlov, výrazových polôh, formálnych výdobytkov a experimentovania.“⁹⁷ Druhou jasne formulovanou požiadavkou bola angažovanosť umenia, ktorá sa chápala ako osobné presvedčenie umelca: „Pod pojmom angažovanosť chápeme spoločenský, občiansky postoj, ktorý je postojom oddaného služobníka ľudu, aktívneho účastníka socialistickej výstavby, hlboko predchnutého ideami vlastenectva a internacionalizmu.“⁹⁸ Ďalším bodom zjazdu bolo schválenie Programu ZSVU, ktorý sa zaoberal ďalším rozvojom socialistického umenia. Okrem iného sa venoval aj systému stimulácie umeleckej tvorby, najmä prostredníctvom finančných odmien a štipendií. V tomto smere mal kľúčovú úlohu zohrávať Slovenský fond výtvarných umení.⁹⁹

Vo vyhlásení zo zjazdu bola odsúdená tvorba a pôsobenie mnohých výtvarníkov, aktívnych v období 60. rokov. Tieto závery sa prejavili na represiách vo výtvarníckej obci, niektorí umelci nemohli vystavovať, nesmeli sa písať o ich tvorbe. Mnohým teoretikom, aktívnym v 60. rokoch, bolo zakázané publikovať, a zrušené boli aj niektoré pripravované

96 „Jednou z najvýznamnejších úloh nášho zjazdu je konštituovať metódu socialistického realizmu ako jedinou tvorivú metódu socialistického výtvarného umenia.“. II. zjazd Zväzu slovenských výtvarných umelcov. Tamtiež, s. 246.

97 Tamtiež, s. 248.

98 Tamtiež, s. 246.

99 Tamtiež, s. 257, pre program finančnej podpory umenia a SFVU pozri: Nvotová, Alica: Z činnosti SFVU. In: *Výtvarný život*, 19, 1974, č. 4, s. 10, Systém stimulov pre rozvoj angažovanej tvorby. In: *Výtvarný život*, 17, 1972, č. 4, s. 34.

výstavy.¹⁰⁰ Represie a čistky postihli aj najdôležitejšie umelecké inštitúcie. Vedenie Slovenskej národnej galérie, redakcia časopisu *Výtvarný život* a samozrejme aj pedagogický zbor Vysokej školy výtvarných umení a katedier estetiky a dejín výtvarného umenia na Filozofickej fakulte UK v Bratislave museli taktiež podstúpiť personálne zmeny.¹⁰¹ Z verejných priestranstiev boli postupne odstraňované niektoré plastiky označené za „formalistické“.

Nové oficiálne predstavy o umení mali byť začiatkom 70. rokov demonštrované na dvoch veľkých angažovaných výstavách. Prvou bola výstava vypísaná pri príležitosti 50. výročia založenia KSČ. Súťaž na túto výstavu vypísal už v roku 1970 Zväz slovenských výtvarných umelcov spolu s Fondom výtvarných umení, zúčastnené diela boli vystavené v roku 1971 v Dome umenia.¹⁰² Druhou výstavou bola o rok neskôr *I. výstava angažovanej tvorby*. Na výstave boli svojou tvorbou zastúpení výtvarníci z rôznych oblastí výtvarného umenia, dokonca aj niektorí, ktorí boli neskôr exponovanými predstaviteľmi neoficiálnej výtvarnej scény.¹⁰³ Podobné výstavy, venované okrúhlym výročiam historických udalostí, sa konali aj počas celých sedemdesiatych rokov, a prakticky až do začiatku rokov osemdesiatych.

Po prvej fáze obdobia normalizácie, kedy boli odstránení všetci predstavitelia pôvodného reformného politického hnutia a moc už bola plne

100 Nepíšem podrobnejšie o represívnych opatreniach voči tejto časti výtvarníckej obce, táto téma už bola pomerne dôkladne spracovaná, a jednotlivé fakty nie sú nevyhnutnými informáciami pre pochopenie politických plagátov. Pozri: GERŽOVÁ, Jana: *Slovenské výtvarné umenie 1949 – 1989 z pohľadu dobovej literatúry*. Vysoká škola výtvarných umení, Bratislava 2006, s. 215 – 224, RUSINOVÁ, Zora: Problém koexistencie kultúr. In: *Slovenské vizuálne umenie 1970 – 1985*. Ed. Aurel HRABUŠICKÝ. SNG, Bratislava 2002, s. 9 – 30.

101 V SNG na riaditeľský post nastúpil namiesto Karola Vaculíka Ján Hraško. Z pozície šéfredaktora časopisu *Výtvarný život* bol odvolaný Lubor Kára, nahradil ho Ľudovít Hlaváč a neskôr Rudolf Fábry. V pozícii rektora VŠVU sa v priebehu pár rokov vystriedali viaceré osobnosti: prof. Orest Dubay (1968 – 1971), prof. Rudolf Pribiš (1971 – 1973), prof. Ján Kulich (1973 – 1989), z katedry DU na FiF UK bol odvolaný Radislav Matuščík, a vystriedal ho Pavol Michalides. Tamtiež, s. 10 – 11, ďalej *Katalóg Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave 1949 – 2004*. VŠVU, Bratislava 2006, s. 182, *Výtvarný život*, 18, 1973, č. 1, s. 2.

102 Pozri II. zjazd Zväzu slovenských výtvarných umelcov. (cit. v pozn. 96), s. 244.

103 Podľa Jany Geržovej bola táto výstava dôkazom, že hranice oficiálneho a neoficiálneho sa na začiatku sedemdesiatych rokov vytyčovali postupne, nie naraz. GERŽOVÁ 2006 (cit. v pozn. 63), s. 221.

v rukách nového prosovietsky orientovaného vedenia, bola v Československu zahájená nová sociálna politika. Z hľadiska zahraničnej aj vnútropolitckej situácie bola pozícia Husákovho vedenia celkom pevná – prakticky ju zaistovali spojenecké vojská zotrúvajúce naďalej na našom území. Vo vzťahu k občanom a spoločnosti bola moc v štáte upevňovaná dvoma metódami. Jedným spôsobom bolo udržiavanie neustáleho napätia v spoločnosti, ostrážitosti a všeobecnej paranoje.¹⁰⁴ Ľudia si boli vedomí tvrdých politických zásahov a prostriedkov, ktoré dokázala komunistická moc využívať len dvadsať rokov predtým. Politika permanentného zastrašovania, sledovania, predvolaní a vypočúvania dokázala „usmerniť“ väčšinu obyvateľstva napriek tomu, že málokedy došlo k nejakému vážnejšiemu postihu, ktorý by sa mohol porovnať s trestami v 50. rokoch.¹⁰⁵ Druhou metódou bola „občianska korupcia“. Už od druhej štvrtiny 70. rokov bol veľký dôraz kladený na sociálne istoty občanov, na ich materiálne zabezpečenie. Milan Otáhal o vzťahu občanov k samotnému socializmu píše: „Důvody, které určovaly vztah obyvatelstva k socializmu, nebyly ani tak ideového rázu, neboť socialistická ideologie byla praxí reálného socializmu značně zdiskreditována, ale materiálního, neboť podle představ občanů stále ještě zabezpečoval sociální jistoty.“¹⁰⁶ Postupne sa presadzoval konzumný spôsob života. Bežným občanom nebol poskytnutý konkrétny dôvod, prečo by mali „nesúhlasiť“ s režimom a búriť sa proti nemu. Preto aj opozícia mala charakter len niekoľkých rozdrobených skupín, pričom šanca na ich zjednotenie v podstate neexistovala. Jedinou významnejšou opozičnou aktivitou v 70. rokoch bola Charta 77, zorganizovaná skupinou intelektuálov, ktorá vznikla ako reakcia na súdne procesy s predstaviteľmi hudobného undergroundu. Obsahovala viacero bodov, najmä však reagovala na nedodržiavanie ľudských práv v Československu. Napriek tomu ju jej autori neformulovali ako protest alebo opozičné vyhlásenie, ale skôr ako pokus o dialóg s mocou, čo však politická moc interpretovala

104 Pozri KOPSOVÁ, Raisa: Strach z normalizácie a normalizácia strachu. In: *Slovensko a režim normalizácie. Zborník príspevkov zo seminára*. Prešov 2003, str. 68 – 76.

105 Politické tresty sa väčšinou týkali zamedzenia činnosti v konkrétnej oblasti, nútenej emigrácie alebo maximálne odňatia slobody na kratšiu dobu.

106 OTÁHAL 1994 (cit. v pozn. 91), s. 56.

presne opačne, a radikálne odsúdila jej obsah aj signatárov. Charta 77 sa síce rozrástla do širšej občianskej aktivity, reálny ohlas v spoločnosti bol však zanedbateľný.¹⁰⁷ Väčšina obyvateľstva žila v tomto období v apatii voči politickému daniu, čo bolo výsledkom nielen spomínanej politiky materiálnych istôt, ale aj „nahlas“ demonštrovanej a bezobsažnej oficiálnej ideológie.

V tomto období umelci v rôznej miere spolupracovali s oficiálnymi organizačnými štruktúrami. V oblasti výtvarného umenia tvorili mnohí autori požadované umenie podľa ideologických poučiek a pravidelne vystavovali na angažovaných prehliadkach umenia pri príležitosti rôznych výročí. Na druhej strane, niektorí výtvarníci sa celkom vytratil z tejto scény a so svojou tvorbou sa utiahli skôr do súkromia, alebo do prírody, a tvorili len pre úzky okruh divákov. Táto tvorba mala často spontánny charakter a tvorila prirodzenú opozíciu voči dielam tvoreným na oficiálne zákazky.¹⁰⁸ Mnohokrát dochádzalo k dematerializácii umenia smerom ku konceptu a akčnému umeniu.¹⁰⁹ Napriek tomu, nemožno hovoriť o dvoch oddelených skupinách výtvarníkov. Väčšina tvorcov sa nachádzala niekde na pomedzí, neexistovala presná deliaca čiara, ktorá by umožnila rozdeliť výtvarníkov na dva tábory.¹¹⁰

Diela s explicitne angažovanými témami sa v tomto období vyrábali, dalo by sa povedať, na zákazky.¹¹¹ Tak ako toto umenie strácalo agitačné opodstatnenie a skutočných divákov alebo obdivovateľov, tak sa samozrejme vytratil aj prirodzený záujem tvorcov. Zrejme len málokto z umelcov, ktorí tvorili politicky angažované umenie, bol o týchto témach

107 Pre problematiku Charty 77 bližšie pozri: OTÁHAL 1994 (cit. v pozn.), s.31 – 48.

108 Vzhľadom na rozsah práce sa nemôžem podrobnejšie venovať umeniu, ktoré tvorilo opozíciu voči oficiálnej ideológii. Ako som však už spomínala, tomuto umeniu bolo venovaných už niekoľko publikácií a výstav, či už jeho čiastkovým problémom, alebo komplexne ako napríklad dve veľké, už spomenuté výstavy v SNG.

109 Pozri HRABUŠICKÝ, Aurel: Umenie fantastického odhmotnenia. In: *Slovenské vizuálne umenie 1970 – 1985*. Ed. Aurel HRABUŠICKÝ. SNG, Bratislava 2002, s. 143 – 188.

110 Problematiku delenia umeleckej scény obdobia reálneho socializmu v neskoršej literatúre som už spomínala v kapitole venovanej stavu bádania.

111 O témach angažovaného umenia budem písať samostatne, na konkrétnom príklade politických plagátov. Takisto formálnym vlastnostiam tohto umenia bude venovaná samostatná kapitola.

presvedčený. Napriek vyhlasovaným poučkám o „osobnej“ angažovanosti boli motivácie tvorby väčšinou materiálne. Výtvarníci boli kupovaní totalitným režimom. Podľa systémov stimulov vypracovaných na začiatku sedemdesiatych rokov na pôde ZSVU a SFVU, boli umelci na dobové pomery veľmi bohato odmeňovaní nielen za realizované diela, ale aj za návrhy dodávané do súťaže, a na špeciálne úlohy im boli udeľované štipendiá. Pozícia umelca „živeného“ takýmito zákazkami bola vo svojej podstate radikálne odlišná od pozície umelca na druhej strane – slobodného spontánneho „kreátora“. Tiež diela týchto dvoch „typov umelcov“ nemali spoločný základ a nemožno ich navzájom porovnávať a hodnotiť podľa rovnakých kritérií.¹¹²

Záver obdobia normalizácie v Československu sa kladie do obdobia nástupu M. Gorbačova k moci v Sovietskom zväze. Jeho politika „perestrojky a glasnosti“ bola snahou reformovať socializmus. Táto snaha však už prišla neskoro, keď už bol samotný socialistický systém neudržateľný. Politické vedenie v Československu stratilo oporu v Sovietskom zväze, vnútropolitické záležitosti prestali byť diktované zvonku. Husákov režim tiež výrazne stratil podporu u obyvateľstva. Sociálny ekonomický systém sa začína rúcať, v takejto podobe už nebol naďalej udržateľný. Už ani domáce snahy o reformy nedokázali zastaviť ekonomický aj občiansky tlak, a v roku 1989 je socializmus po sérii demonštrácií v celej krajine zvrhnutý.

Obdobie druhej polovice osemdesiatych rokov je charakterizované novým uvoľňovaním v celej kultúre. Na scénu nastupuje nová generácia umelcov, ktorí už necítia potrebu unikať pred spoločnosťou do súkromia.¹¹³ Napriek celospoločenskému uvoľňovaniu predchádzajúceho normalizačného tlaku ešte stále, skôr zo zotrvačnosti, existuje oficiálny ideologický aparát s nezmenenými poučkami a sloganmi, ktoré sa však v novej situácii stávajú stále absurdnejšími.

I 12 O pozícii umelca v období reálneho socializmu píše rozsiahlejšie Ján Bakoš. Pozri BAKOŠ 1999 (cit. v pozn. 73).

I 13 Na umeleckú scénu nastupuje napríklad nová generácia venujúca sa maľbe, slovenská paralela nemeckých Neue wilde.

Niektoré otázky ideológie

Milan Otáhal píše o diskreditácii ideológie praxou reálneho socializmu.¹¹⁴ Ideológia obdobia normalizácie prestávala plniť svoju pôvodnú funkciu. Moc v štáte bola poistená viacerými spôsobmi, ktoré som naznačila v predchádzajúcej kapitole. Na udržanie svojich pozícií vládnuce štruktúry prakticky nepotrebovali presviedčať občanov. Ideológia a agitácia sa preto na prvý pohľad mohli zdať nadbytočnými. Spolu so stratou primárnej funkcie sa strácal samozrejme aj obsah, ktorý mali prostriedky ideológie tlmočiť. Agitácia a ideológia mohla zohrávať konkrétnu úlohu v dobe, kedy dochádzalo k nejakým zásadným politickým zmenám. Ale v spoločnosti, kde bola politická situácia v podstate dlhodobo zmrazená, a napriek tomu sa stále v takmer nezmenenej podobe hlásali ideologické poučky, sa aj angažované témy „zmrazili“ a stratili svoju platnosť. Akú funkciu teda v skutočnosti plnili všetky slogany, transparenty, oslavy, prehliadky angažovaného umenia, a v neposlednom rade aj politické plagáty? Prečo politická moc trvala na ich existencii, prečo musela byť ideológia demonštrovaná vo všetkých spoločenských oblastiach?

V totalitných režimoch 20. storočia mala ideológia často charakter náboženstva.¹¹⁵ Vo vedomí občanov simulovala alebo nahradila pôvodnú pozíciu boha s jeho charakterom „nevyhnutnej vyššej inštancie“. Totalitné režimy so svojou ideológiou vedome napodobňovali metódy ovládania ľudí známe z kresťanskej alebo inej náboženskej praxe. Rozsiahle teatrálné slávnosti, sprievody a prehliadky, prípadne obrovské klasicizujúce symetrické stavby so stĺporadiami, sú známe ako z prostredia nacistického Nemecka, fašistického Talianska, tak samozrejme aj zo stalinského Sovietskeho zväzu. Režimy, ktoré manipulovali s vedomím ľudí, vyžadovali bezbrehú oddanosť svojich občanov. Podobné náboženské prvky sa dali jasne rozpoznať aj v ideológii v Československu v prvej polovici 50. rokov. Prvomájové sprievody, totalitné umenie plné obrazov šťastnej budúcnosti,

114 OTÁHAL 1994 (cit. v pozn. 106).

115 Bližšie pozri MAIER, Hans: *Politická náboženství: totalitní režimy a křesťanství*. Brno 1999.

pracovné hrdinstvo a plnenie plánov a záväzkov mali byť pre obyčajných ľudí rituálmi, zaväzujúcimi ich k oddanosti a k poslušnosti voči totalitnému režimu. Táto vernosť, v spojení s dobovým budovateľským nadšením, boli v tomto období reálnymi hybnými silami v spoločnosti, istú dobu neboli ničím predstieraným. Dokazujú to, okrem iného, aj mnohé ideologicky motivované diela socialistického realizmu. Často mali skutočne až náboženský charakter a dodnes si zachovávajú akýsi veľkolepý, v dnešnej dobe len ťažko opakovateľný pátos a energiu.¹¹⁶ Dá sa povedať, že ideológia v tejto dobe mala jasne koncipované účinné metódy, ale hlavne ciele. Nechýbal jej ani adresát, ktorého bolo možné ovládať.

Dôležitá vlastnosť, ktorá odlišovala ideológiu 50. rokov od ideológie v 70. rokoch, bola absencia utopických vízií. Ako dokazujú politické plagáty, motív radostnej idealizovanej budúcnosti sa z ideológie celkom vytratil. Nástup tvrdého totalitného režimu na začiatku 70. rokov mal oproti obdobiu pred vyše dvadsiatich rokov navonok vysoko pragmatický charakter. Nové vedenie strany a štátu nepočítalo s aktívnou účasťou ľudí, k presadeniu svojich mocenských ambícií ich v podstate nepotrebovalo. Nesľubovalo im preto ani žiadnu šťastnú budúcnosť. Ideológia nebola v skutočnosti ani aktívnou politickou agitáciou, za ktorú sa vyhlasovala. Vznikala skôr z nevyhnutnej potreby dodatočného „vysvetlenia“ minulých udalostí, mala zamedziť ich neželanej odlišnej interpretácii. Počiatkové ideologické vyhlásenia boli veľmi sebavedomé, dá sa povedať, že až arogantne hlásali pragmatické ideologické slogany.¹¹⁷ Je len ťažko možné si predstaviť nejakú racionálnu opozíciu voči nim. Ďalšie zotrvávanie v intenciách tohto druhu ideológie muselo nevyhnutne viesť k otupeniu celej spoločnosti voči skutočnej politike. Ideológia bola maskou skutočných udalostí, ale aj ich „nedostatku“, v domácej politike sa v tejto dobe nemalo čo podstatné udiť.

116 Ako konkrétny stavebný príklad zachovaný v našom kontexte môžeme uviesť bratislavský pamätník Slávín, ktorého komplikovaná ikonografia a scénografia vyslovene opakujú ikonografické systémy kresťanstva aj motívy predkresťanských náboženstiev. Zároveň mu nemožno odoprieť slávnostný a veľkolepý „genius loci“.

117 Exponovaným príkladom „vulgárnosti“ prehlásení v počiatkoch nového režimu boli prejav tajomníka ÚV KSČ Vasilu Biľaka.

Ideológia však, paradoxne v porovnaní s realitou, neustále hlásala boj. Politický boj, boj za splnenie úloh politiky strany. Táto mobilizačná rétorika bola často vyjadrená už v nadpisoch článkov a názvoch výstav len predloškou „za“ – Za nové objavy vedy, Za prehĺbovanie politickej vzdelanosti socialistickej mládeže, Za mier a sociálny pokrok, Za socialistické umenie atď.¹¹⁸ Neustále sa vytyčovali nové ciele vo všetkých oblastiach. Všetky tieto stratégie majú samozrejme svoje korene ešte v 50. rokoch, ich podstata sa však radikálne zmenila. Ideológia, vo všetkých jej prejavoch, už nebola o žiadnom skutočnom boji, ani v prenesenom slova zmysle. Stala sa rituálom, ktorý bol však odlišný od rituálov v skorších totalitných režimoch. Bol v podstate len verejným dokazovaním poslušnosti režimu a potvrdzovaním legitimitu jeho existencie. Jednotliví občania však prostredníctvom toho, že sa sami zúčastňovali týchto rituálov, nútili aj ostatných do tejto pozície. Ideológia preto nebola ničím nanúteným zvonku. Väčšina ľudí sa podieľala na jej rozširovaní, samozrejme viac alebo menej aktívne. Subjekt manipulácie narastal na úkor objektu, ktorý prakticky prestal existovať. Ideológia sa stala svojbytným, do seba uzavretým javom spoločnosti. Nemohla byť spochybňovaná, lebo prestala referovať k vonkajšej realite, ale stala sa jej suverénnou neodmysliteľnou súčasťou.¹¹⁹

118 Pozri MACURA, Vladimír: *Šťastný věk (a jiné studie o socialistické kultuře)*. Academia, Praha 2008, s. 39 – 41.

119 K ideológii porovnaj BAKOŠ 1999 (cit. v pozn. 73), s. 141. Ján Bakoš veľmi ostro a kriticky píše o praxi reálneho socializmu, niektoré javy však len konštatuje a neodvôvodňuje.

Premeny politického plagátu 1968 – 1989

Nová politická moc sa v začiatkoch normalizácie chopila všetkých dostupných ideologických prostriedkov. Politický plagát bol pre ňu veľmi efektívnym a nezameniteľným prostriedkom „agitácie a masovo-politickej výchovy“. Ak však ideológia svojím neustálym opakovaním tých istých hesiel devalvovala, na politickom plagáte sa to vzápätí v plnej miere prejavilo. Bol „nárazníkovou zónou“ ideológie, a zároveň najjednoduchšou formou verejnej „úlitby“ moci. Napriek stabilite jeho pozície v dobovom systéme propagandy, jeho skutočné postavenie sa v období medzi rokmi 1968 – 1989 menilo. Dobrým odrazom týchto zmien sú celkové počty a tematické zastúpenie plagátov vydávaných v jednotlivých obdobiach, ale aj ďalšie fakty spojené s ich produkciou a prezentáciou. K takýmto súhrnným pozorovaniam som dospela najmä pri štúdiu jednotlivých zbierok a ich sumarizácii. Na nasledujúcich stranách sa pokúsim poukázať na niektoré vzťahy medzi históriou na jednej, a produkciou a prezentáciou plagátov na druhej strane.

V kapitole venovanej dobovej literatúre som v krátkosti spomenula, že spolu s uvoľňovaním politickej situácie v druhej polovici 60. rokov angažovaný plagát prestával byť objektom záujmu politiky aj teórie. V roku 1967 bol zrušený samostatný odbor a Komisia politického plagátu pri ZSVU. Len málokedy, a bez ideologického nánosu, sa o ňom písalo v periodikách, dokonca sa prestali organizovať samostatné prehliadky politického plagátu.¹²⁰ Napriek tomu, počet zachovaných tlačených plagátov z rokov 1966 a 1967 je v porovnaní s celými šesťdesiatymi aj sedemdesiatymi rokmi pomerne vysoký.¹²¹ To dokazuje, že už v 60. rokoch produkcia politických plagátov až do takej miery nesúvisela so skutočnou politikou. Tento fakt

¹²⁰ Prvou takouto výstavou bola v roku 1953 Prvá samostatná prehliadka plagátu v Bratislave. Nasledovala v roku 1955 výstava 10 rokov slovenského plagátu. V roku 1961 bola usporiadaná pri príležitosti 60. rokov KSČ výstava 40. rokov politického plagátu na Slovensku. Ďalšie takéto výstavy sa konali sa do roku 1965. Pozri: VRANA, Anton: Plagát. In: *Výtvarný život*, 29, 1984, č. 8 – 9, s. 40-47.

¹²¹ Informácia je len približná, vychádzam zo zloženia zbierok Múzea V. I. Lenina a časti bývalého archívu KSS. Pozri prílohy.

je však ešte evidentnejší na prelome 60. a 70. rokov. V období rokov 1968 až 1971 vznikalo veľmi málo politických plagátov, obvykle sa produkovali iba pri príležitosti historických výročí. Počas svojho výskumu som neobjavila jediný plagát, ktorý by akokoľvek reflektoval politické zmeny v tomto období.¹²² Nastupujúca politická moc v prvej fáze teda vôbec nevyužila médium plagátu na presadzovanie svojich záujmov.¹²³ V roku 1970 vznikol Ústav pre tlač a informácie, a jeho slovenská sekcia Slovenský ústav pre tlač a informácie. Jeho konkrétnou úlohou bolo vydávanie agitačných tlačovín a politických plagátov. Tento krok však tiež nepriniesol prudké zvýšenie počtu vydávaných materiálov, prípadne zmenu tém a napojenie sa na aktuálne dianie. V tomto období sa však plagáty objavili najskôr na prehliadkach angažovaného umenia, skôr ako návrhy než realizované tlače. V prvej polovici 70. rokov bol „najplodnejším“ obdobím, čo sa týka výstav politických plagátov, rok 1974. Táto kulminácia aktivít nastala po vytýčení programov umenia na II zjazde ZSVU.¹²⁴ Celková produkcia plagátov sa postupne v 70. rokoch zvyšovala, ich vzhľad, témy a slogany sa však obmieňali len minimálne. Zaujímavým faktom je, že výzor a témy politických plagátov v 70. rokoch sa veľmi neodlišoval ani od určitej skupiny plagátov z konca 60. rokov.¹²⁵ Samozrejme, isté zmeny v plagátoch nastali,

122 Jediným tlačeným materiálom reflektujúcim nepriamo túto tému bol jeden kus tzv. nástenných novín, ktorý dokumentoval prelomovú situáciu v momente, kedy nebolo ešte vyjasnené politické a ideologické stanovisko. Neznámy autor: *Len ten národ je slobodný, ktorý neberie slobodu iným národom*. 1968, papier, ofset, neevid., v zbierke HM SNM, 95 x 65cm. Na druhej strane, nie je možné zanedbávať fakt, že zbierky, s ktorými som pracovala, boli ideologicky motivované, a od toho je závislé aj ich zloženie. Existencia spomínanej tlačoviny v tejto zbierke je podľa mňa prekvapujúca.

123 Toto zistenie je argumentom v prospech tvrdenia, že Husákovo vedenie nepotrebovalo v začiatkoch ideologicky presviedčať ľudí.

124 Najvýznamnejšou bola výstava *Sovietsky politický plagát*, ktorá sa konala vo výstavnej sieni ZSVU na Dostojevského rade. Ďalšou bola napríklad monografická výstava Ladislava Čisáríka vo výstavnej sieni ZSVU, alebo v lete putovná výstava *Slovenské národné povstanie v plagátovej tvorbe*. Pozri: LÁNGOŠOVÁ, Mária: Politický plagát v zimnom období 1973-1974. K súčasnému stavu plagátovej tvorby. In: *Výtvarný život*, 19, 1974, č. 5, s. 38-39.

125 V šesťdesiatych rokoch však na rozdiel od ranných sedemdesiatych vznikalo viac plagátov s protivojnovou tematikou. Tiež je možné vystopovať niektoré formálne zmeny, Snád' najevidentnejším rozdielom medzi plagátmi zo 60. a zo 70. rokov je však papier, na ktorom boli tlačené. V 60. rokoch boli plagáty z veľmi tenkého, nekvalitného papiera, zatiaľ čo v sedemdesiatych rokoch bol tento papier evidentne kvalitnejší. Bohužiaľ, aj preto je veľká časť plagátov zo 60. rokov v zbierkach vo veľmi zlom fyzickom stave.

tie však majú charakter skôr prirodzeného vývoja, než zlomu z dôvodu zmeny politickej situácie. Dá sa povedať, že politické plagáty sa vyvíjali od 60. ku koncu 70. rokov plynule.

Zvýšenie organizačnej a produkčnej aktivity v súvislosti s politickými plagátmi nastalo okolo roku 1978. Na III. Zjazde výtvarných umelcov v roku 1977 bol kriticky formulovaný nedostatok priamej a adresnej agitácie. Z tohto podnetu vznikla Komisia pre politický plagát a názornú agitáciu Ústredného výboru ZSVU.¹²⁶ Politický plagát sa zo sféry verejnej agitácie rozšíril opäť viac aj do oblasti výtvarného umenia. V tom istom roku vznikla stála expozícia politických plagátov na Zvolenskom zámku a znovu sa obnovila tradícia februárových prehliadok politických plagátov.

V roku 1980 sa konal vo Zvolene seminár špeciálne na tému politického plagátu, tento seminár však bol venovaný najmä agitačnej funkcii plagátov, ich výtvarná stránka sa prakticky opomínala. Na tomto seminári sa okrem iného riešil problém nízkeho mobilizačného účinku plagátu a jeho neschopnosť pohotovo reagovať na závažné otázky súčasnosti. Medzi závažné otázky súčasnosti však autor kritického príspevku Peter Bargeľ považuje svetový mier a plnenie päťročných plánov.¹²⁷ Na seminári sa pozitívne vytýčili ciele rozvoja plagátu do budúcnosti. Program seminára sa z veľkej miery v nasledujúcich 80. rokoch podarilo ideológom splniť. Politický plagát existoval rovnako svojbytné ako dovtedy až do konca osemdesiatych rokov, dokonca počet vydávaných plagátov podľa mojich pozorovaní mierne stúpal. Posledná februárová výstava totalitných politických plagátov sa konala v roku 1989.

Politické plagáty v období normalizácie teda v skutočnosti neboli celkom „politické“. Ich veľká väčšina na udalosti v politike a spoločnosti takmer nereagovala. Svojbytná existencia byrokratických organizácií orientovaných na produkciu a distribúciu politických plagátov podporuje

¹²⁶ Jej predsedom bol Doc. akad. mal. Oto Lupták. Pozri: *Politický plagát 1981*. [Kat. výst.] Bratislava 1981.

¹²⁷ BARGEĽ, Peter: Zásady riadenia, tvorby, vydávania a využitia politického plagátu a ďalších názorných agitačných materiálov v masovopolitickej práci na Slovensku. In: *Aktuálne otázky skvalitňovania tvorby a zvyšovania ideovo-výtvarnej úrovne politického plagátu na Slovensku*. Nakladateľstvo Pravda, Bratislava 1980, s. 25.

teóriu „osamostatnenia“ ideológie od skutočnej politiky štátu. Na záver tejto kapitoly však musím uviesť asi jediný príklad konkrétne namierenej kritickej plagátovej reakcie, s ktorým som sa pri výskume stretla. Slogan plagátu Milana Spála z roku 1977 *Odkaz Februára 1948: Republiku rozvracať si nedáme!* je doplnený úderným obrazovým výjavom.¹²⁸ Obrovská ruka kladivom drtí nápisové pásky s názvami podvratných médií a metód, ktoré používali súdobé oportunistické spoločenské živly: našťastie, Charta 77 bola pre Víťazný február slabým súperom... [6.]

¹²⁸ Milan Spál: *Odkaz februára 1948: Republiku rozvracať si nedáme!* neinventarizované, ofset, 1977, 60,5x84cm, zbierka HM SNM. Tento plagát je známy z diela konceptuálneho umelca Ľubomíra Ďurčeka. Reprodukciu Ďurčekovho diela pozri: HRABUŠICKÝ 2002 (cit. v pozn. 112), s. 179.

6. Milan Spál: Odkaz februára 1948: Republiku rozvracať si nedáme! 1977

Inštitucionalizácia spojená s produkciou politických plagátov

Politické plagáty v období normalizácie figurovali v dvoch kontextoch. Jedným kontextom bola vo svojej podstate tvrdo pragmatická agitácia a propaganda. Druhým „prostredím“, kde sa vyskytoval politický plagát, bolo výtvarné umenie. Nemám pritom na mysli ani tak dve oddelené spoločenské oblasti, ako skôr dva pohľady, ako sa dá na politický plagát pozrieť, a akými sa podľa môjho názoru na plagát nazeralo aj v súdobej praxi. Reálne sa tieto dva kontexty samozrejme neoddeliteľne prelínali. Dnešný prístup však nie je zaťažovaný marxistickými poučkami o jednote ideologického a estetického pôsobenia diela, môžem sa preto aspoň pokúsiť oddeliť tieto dva kontexty. V tejto kapitole stručne uvediem niektoré fakty, ktoré sú vlastné jeho pragmatickému pozadiu.¹²⁹ Nasledovať bude ďalšia časť práce, ktorá sa bude venovať podmienkam vzniku plagátov konvenčne spájaným s oblasťou umenia.

Konkrétnou organizáciou, ktorá riadila mechanizmus vzniku a distribúcie politických plagátov na Slovensku v 70. a 80. rokoch, bolo Oddelenie propagandy a agitácie Ústredného výboru Komunistickej strany Slovenska. V systéme dobovej názornej agitácie sa politický plagát zaraďoval medzi niekoľko druhov mobilizačných, náučných a politicko-vzdelávacích tlačovín. Okrem plagátov to boli napríklad nástenné noviny, politicko-vzdelávacie mapy, pásovky, alebo napríklad súbory reprintov plagátov menších rozmerov na konkrétnu tému. Tieto tlačoviny navrhovali výtvarníci, v prípade ideologicky náročnejších zákaziek v spolupráci s ideovým autorom. Na každý objednaný propagačný materiál bol vypracovaný ideový zámer a scenár, ktorý súvisel s tematicky vytýčenými úlohami. Plány úloh sa týkali predovšetkým „...zabezpečovania straníckych uznesení, štátnopolitických akcií a výročí, propagácie vnútropolitických a medzinárodných udalostí, na pomoc národnému hospodárstvu a prehl-

¹²⁹ Pre túto kapitolu pozri hlavne: BARGEĽ 1980 (cit. v pozn. 127). Ďalšie informácie som získala aj pri štúdiu zbierky bývalého V. I. Lenina.

bovaníu etických vzťahov medzi ľuďmi.¹³⁰ Materiály vydávali rôzne celostátne alebo lokálne inštitúcie. Najdôležitejším vydavateľom politických plagátov aj ďalších agitačných tlačovín v 70. a 80. rokoch bol Slovenský úrad pre tlač a informácie, potom to boli napríklad Ministerstvo vnútra SSR, Ministerstvo kultúry SSR, Ústredný výbor Národného frontu KS, atď... Ďalším významným vydavateľom bol reklamný podnik ERPO. Vo všetkých týchto inštitúciách fungovali poradné zbory a komisie, ktoré schvaľovali návrhy tlačovín na realizáciu. Vydávanie propagačných materiálov bolo v podstate celoplošne sústredené v Nakladateľstve Pravda.¹³¹ To podľa objednávok spomínaných inštitúcií zabezpečilo spracovanie návrhov, ich posúdenie z hľadiska technického prevedenia, vytlačenie a expedíciu do krajov a okresov.¹³² Propagačné materiály, okrem iného aj politické plagáty boli distribuované do rôznych inštitúcií, napríklad do závodov, škôl, kultúrnych domov, atď... Tam sa často stávali súčasťou väčších agitačných celkov, ako boli nástenky, výkladné skrine, vitríny a plagátovacie plochy.

Ďalšie inštitúcie boli zamerané na zbieranie a archiváciu týchto plagátov. Typickou inštitúciou, ktorá vznikla ešte v 50. rokoch za týmto účelom, bolo už viac krát spomínané Múzeum V. I. Lenina.¹³³ Jeho zameranie bolo čisto propagandistické, vo svojich zbierkach malo dokumentovať dejiny komunizmu a medzinárodného robotníckeho hnutia. Bola v ňom otvorená stála expozícia a prebiehali tu dočasné výstavy pri príležitostiach rôznych výročí oslavovaných režimom.[7.] Zloženie zbierok tlačovín tohto múzea je samo osebe dôležitým zdrojom informácií o tomto druhu ideologických inštitúcií.¹³⁴ Múzeum prierezovo zbieralo veľko-formátové aj menšie agi-

I 30 Tamtiež, s. 26.

I 31 Nakladateľstvo Pravda bolo založené po vzore moskovského Nakladateľstva Plakat. Vo všetkých krajinách bývalého východného bloku vznikali takéto nakladateľstvá, určené na vydávanie politickej tlače, literatúry a agitačných materiálov.

I 32 Rádovo sa počty vytlačených kusov jednotlivých plagátov na Slovensku pohybovali v tisíc-kach, najčastejšie okolo 4 – 5 tisíc. Táto informácia je niekedy uvádzaná priamo na plagátoch, vo vydavateľských údajoch.

I 33 Múzeum V. I. Lenina v Bratislave bolo založené v januári roku 1954. Vo svojom sídle v historickej budove na bývalej Ulici obrancov mieru č. 25 fungovalo až do roku 1989.

I 34 Zbierka prešla v roku 1990 do zbierok Historického múzea SNM. Pozri prílohy diplomovej práce.

tačné tlače. Ich veľkú väčšinu tvoria politické plagáty vydávané najmä slovenskými inštitúciami. V zbierke sú zastúpené plagáty so všetkými angažovanými témami od konca 50. rokov až po rok 1989. Do zbierky boli zakupované aj plagáty z iných socialistických krajín, väčším počtom kusov sú tu zastúpené najmä plagáty z bývalého Sovietskeho zväzu a Poľskej ľudovej republiky, ďalej napríklad z Bulharska a Kuby. Čo sa týka výtvarnej úrovne plagátov v tejto zbierke, sú tu bohato zastúpené všetky dobové polohy plagátovej tvorby, od skutočne kvalitných diel,¹³⁵ až po bežné tlače primitívne opakujúce najjednoduchšie schémy a symboly. Všetky exempláre sú ofsetovými tlačami, zbierka na rozdiel od galerijných zbierok neobsahuje žiadne originálne autorské návrhy. Okrem plagátov obsahuje zbierka väčší počet kusov tzv. nástenných novín, politicko-výchovných máp, a pomocné tlačené materiály na tvorbu nástieniek a galérií najlepších pracovníkov. Zbierka je prístupným, veľmi bohatým študijným materiálom, ktorý je pripravený k ďalšiemu bádaniu, či už z oblasti histórie, teórie propagandy, alebo v neposlednom rade aj z oblasti umeleckej histórie a dejín dizajnu.

¹³⁵ Za najlepšie diela tejto zbierky považujem plagáty od autora Rudolfa Altrichtera z prelomu 60. a 70 rokov, alebo niektoré plagáty Emila Bačíka. Týchto autorov ešte spomeniem v poslednej kapitole práce.

7. Neznámy autor: Múzeum V. I. Lenina. 1982

Výstavy a umelecký kontext plagátov

V úvodnej úvahe na tému vzťahu politických plagátov a umenia som naznačila kontext výstavnej prezentácie politických plagátov. Plagáty boli v období 70. a 80. rokov bežne zaraďované na prehliadky súdobého výtvarného umenia. V článkoch o politických plagátoch niektorí kritici hľadali v politických plagátoch vyslovene umelecký výraz a podľa toho ich aj posudzovali. Politický plagát sa prezentoval na všetkých druhoch dobových výstav. Boli to prehliadky angažovaného umenia, výstavy úžitkového umenia, monografické výstavy tvorcov politických plagátov, výstavy venované zahraničnému politickému plagátu, ale aj výstavy venované špeciálne domácim politickým plagátom. Nebudem sa podrobne venovať výstavám úžitkového umenia, kde boli plagáty síce povinnou, ale len okrajovou záležitosťou.¹³⁶ Takisto nebudem písať o prehliadkach zahraničných politických plagátov, napriek tomu, že boli koncipované ako „inšpirácia“ a poučenia z tvorby zahraničnej angažovanej tvorby.¹³⁷ Nepodarilo sa mi však vystopovať konkrétne vplyvy týchto výstav na podobu politických plagátov domácich tvorcov. Bližšie spomeniem len typ veľkých angažovaných prehliadok a výstavy politických plagátov.

Počas normalizácie sa politické plagáty vystavovali na všetkých veľkých prehliadkach angažovaného umenia. Tieto výstavy sa konali vždy pri príležitosti okrúhlych výročí rôznych historických udalostí, ktoré boli oslavované totalitným režimom. V tomto čase sa plagát, ktorý je obvykle zaraďovaný medzi úžitkové umenie, dostal medzi diela „voľných disciplín“.¹³⁸ Na týchto výstavách boli zastúpené väčšinou štyri médiá – maľba, socha, grafika a politický plagát. Rovnako v týchto štyroch kategóriách

¹³⁶ Boli to najmä výstavy Úžitkového umenia a priemyselného výtvarníctva, ktoré sa konali v rokoch 1971/71, 1976, 1979, 1982/83, 1986.

¹³⁷ Napríklad *Sovietsky politický plagát*, Výstavná sieň ZSVU na Dostojevského rade, 1974, v 80. rokoch napríklad putovná medzinárodná súťaž a výstava politických plagátov *Vit'azná cesta*, ktorú organizovalo moskovské Nakladatel'stvo Plakat (o. i.) v Bratislave v roku 1986.

¹³⁸ Otázka vzťahu „voľného“ a „úžitkového“ umenia bola v totalitnej spoločnosti veľmi komplikovaná. Práve „užité“ umenie ponúkalo často oveľa väčšiu mieru voľnosti a slobody prejavu. Táto jéma je však príliš obsiahla a zaslúžila by si samostatnú štúdiu.

boli udeľované ocenenia. „Priepustkou“ plagátov na veľké prehliadky angažovaného umenia bola práve ich téma. Boli médiom, ktorému bola samotná politická angažovanosť najbližšia. Pre ideológov boli preto politické plagáty často aj najpríkladnejším druhom výtvarnej tvorby. Prácu s jeho ideologickým obsahom podstatne zjednodušovala jeho textová zložka – správny slogan dokázal spraviť angažované umenie takmer z čohokoľvek. Politický plagát na týchto výstavách často maskoval prípadný nedostatok iných ideologických diel a vhodných tém.

Ako prvý príklad by som uviedla hneď prvú „normalizačnú“ výstavu a súťaž, usporiadanú k 50. výročiu založenia KSČ.¹³⁹ Na tejto výstave bolo prezentovaných viacero politických plagátov. Vystavené neboli tlačené plagáty, ale len návrhy, ktoré boli realizované rôznymi technikami (tempera, sietotlač, fotomontáž, atď.). Väčšina týchto diel sa do tlače nikdy nedostala, neboli reálnymi návrhmi na agitačné plagáty na ulicu. Vystavené plagáty boli plnohodnotnými výtvarnými dielami, mali len málo spoločného s vizualitou väčšiny plagátov tlačených v nasledujúcom období. Prvú cenu za plagát dostal návrh autora Ondreja Zimku s témou Mníchov. [8.] Ako téma, tak jej spracovanie bolo v kontexte politických plagátov veľmi originálne. Na plagáte štylizovaná, monumentálna „hlava“ hovorí slovo Mníchov, a z oka jej padá slza s československou zástavou. Ďalšie tri plagáty získali v súťaži odmeny.¹⁴⁰ Jeden z nich, návrh od Ladislava Čisárika, je tiež v kontexte politických plagátov netradičným dielom. [10.] Zobrazuje takmer abstraktný motív, zväzok valérom modelovaných kmeňov, ktoré spolu vytvárajú akýsi strom s koreňmi. Slogan *Proletári všetkých krajín, spojte sa!* síce pôsobí, akoby bol z iného sveta než obrazová časť plagátu, ich vizuálne prepojenie je však až prekvapivo celistvé. Tieto dve ocenené práce spomínam konkrétne, lebo sú pre mňa dôkazom, že niektoré politické plagáty boli plnohodnotnou súčasťou „umenia“, mohli byť originálne a mať vysokú kvalitu. Aj neskôr, na ďalších veľkých výstavách angažovanej tvorby sa vystavovali plagáty len v podobe návrhov,

139 Pozri SAUČIN 1971 (cit. v pozn. 25).

140 Ladislav Čisárik: Návrh na plagát, 1971, Miroslav Korčian: Návrh na plagát, 1971, Michal Lacko: Návrh na plagát, 1971. Taktiež. Bohužiaľ, nepodarilo sa mi objaviť kvalitné farebné reprodukcie týchto plagátov, opis je preto len orientačný.

ktoré boli vytvorené špeciálne pre túto príležitosť a zaslané do súťaže. Ako druhý príklad, tento krát z 80. rokov, uvediem výstavu usporiadanú pri príležitosti 40. výročia SNP.¹⁴¹ Aj tu bolo na výstave zastúpených veľa plagátov, takmer všetky rovnako v podobe návrhov. Prvú cenu získal návrh Ladislava Čisárika ml. a Emílie Čisárikovej. [9.] Ocenený bol po vyše desiatich rokoch opäť plagát, ktorý bol v prvom rade výtvarným dielom. Jeho obrazová časť bola znovu takmer abstraktná. Len slogan „S hrdosťou napĺňame odkaz SNP“ vysvetľuje, že sa jednalo o motív štylizovaného horiaceho ohňa. Takýto „abstraktný“ prejav už síce nepatrí medzi progresívne súdobé výtvarné tendencie, v mnohom sa však odlišoval od bežne tlačených sériových politických plagátov. V každom prípade je jasné, že porota pri hodnotení posudzovala hlavne výtvarné kvality, a len menej zohľadňovala ideologický rozmer diela. Pre ideologické komisie, posudzujúce návrhy určené priamo na tlač, by bol tento návrh zrejme príliš málo adresný a zrozumiteľný, podobné námety sa v tlačenej podobe objavovali len zriedka alebo vôbec.

Politické plagáty sa nakupovali aj do zbierok galerijných inštitúcií. Zloženie takýchto zbierok bolo však odlišné od zbierok vyslovene propagandistického zamerania. Dobrým príkladom je zbierka politických plagátov Slovenskej národnej galérie.¹⁴² Politické plagáty 70. a 80. rokov sú tu zastúpené pomerne malým množstvom kusov. Z veľkej časti sú to najmä originály autorských návrhov plagátov. Akvizície diel do tejto zbierky neprebíhali na rozdiel od zbierky Múzea V. I. Lenina celoplošne, zastúpených je len niekoľko mien s výraznejším autorským prístupom.¹⁴³ Každý z týchto autorov je však v zbierke zastúpený niekoľkými kusmi plagátov. Mnohé z týchto diel sú práve tie, ktoré získavali ceny na prehliadkach angažovaného umenia.¹⁴⁴ V réžii Slovenskej národnej galérie

141 Pozri *Z odkazu povstania. Slovenskí výtvarní umelci k 40. výročiu Slovenského národného povstania*. [Kat. výst.] Bratislava 1984.h

142 Pozri prílohu č. 3.

143 Väčším počtom plagátov sú zastúpení najmä autori: Rudolf Altrichter, Emil Bačík, Štefan Bednár, Ladislav Čisárik st., Jozef Chovan, Ľudovít Ilečko, Miroslav Korčián, Štefan Štefka, Ondrej Zimka, atď...

144 Napríklad uvedený plagát O. Zimku z roku 1971. Zimka Ondrej UP-P 2066 Mníchov, 1972, kartón, tempera, výška= 80 cm, šírka= 63 cm, majetok SNG.

vznikla aj v roku 1978 stála expozícia politických plagátov, na Zvolenskom zámku.¹⁴⁵ Jej expozícia samozrejme odrážala vlastnosti zbierok SNG, na poli prezentácie bola veľmi podobná ako každoročné prehliadky politických plagátov.

Politické plagáty boli v období normalizácie natoľko dôležitým médiom, že sa im venovalo viacero samostatných výstav. Boli to buď výstavy politických plagátov, ktoré vznikli za nejaké časové obdobie, výstavy plagátov ku konkrétnemu výročiu, alebo monografické výstavy autorov politických plagátov. Na tradíciu výstav politických plagátov v 50. rokoch a v prvej polovici 60. rokov nadviazali výstavy politických plagátov koncom 70. a počas celých 80. rokov.¹⁴⁶ Prehliadky sa konali pravidelne každý rok vo februári, vo výstavnej sieni na Gorkého ulici v Bratislave. Mesiac február bol zvolený samozrejme zámerne – vďaka tomuto termínu bola každá výstava politického plagátu automaticky dedikovaná Víťaznému februáru. Tento fakt bol pravidelne pripomínaný v úvodnom texte katalógov výstav. Ak sa výstava konala v roku, kedy sa oslavovalo okrúhle výročie ďalšej významnej udalosti, dejinné venovania sa šťastne kumulovali. Vzhľadom na počet komunistických historických „odvolávok“ to však znamenalo každý rok. Séria výstav politických plagátov začínala prirodzene v čase 30. výročia „slávneho“ Februára, a to nielen mesiacom, ale aj rokom. V roku 1979 sa oslavovalo 35. výročie SNP, v roku 1980 to bolo 35. výročie oslobodenia Československa Červenou armádou, v roku 1981 60. výročie založenia KSČ, v roku 1982 65. výročie VOSR, atď...

Usporiadateľom týchto výstav bol Zväz slovenských výtvarných umelcov.¹⁴⁷ Diela sa vyberali podľa viacerých kľúčov, ale určujúcu úlohu

¹⁴⁵ Pozri katalóg stálej expozície: *Bojujúci plagát. Stála expozícia slovenského politického plagátu*. Slovenská národná galéria, Zvolen, 1978.

¹⁴⁶ Pozri katalógy k týmto výstavám, ktoré však vychádzali až v 80. rokoch: *Politický plagát 1981*. [Kat. výst.] Bratislava 1981, *Politický plagát 1982*. [Kat. výst.] Bratislava 1982, *Politický plagát 1983*. [Kat. výst.] Bratislava 1983, *Politický plagát 1985*. [Kat. výst.] Bratislava 1985, *Politický plagát 1986*. [Kat. výst.] Bratislava 1986, *Politický plagát '87*. [Kat. výst.] Bratislava 1987.

¹⁴⁷ Okrem pravidelných výstav, ktoré organizoval ZSVU, existovali aj príležitostné výstavy organizované jednotlivými vydavateľmi politických plagátov. Tieto sa nekonali len vo výstavných priestoroch, ale napríklad aj vo vstupných halách vysokých škôl a podobne. Bohužiaľ, k týmto výstavám boli obvykle vydávané len veľmi stručné katalógy. Pozri napríklad *Politický plagát v zápase o dnešok*. [Kat. výst.] Fakulta Vysokej školy politickej ÚV KSČ, Bratislava 1983,

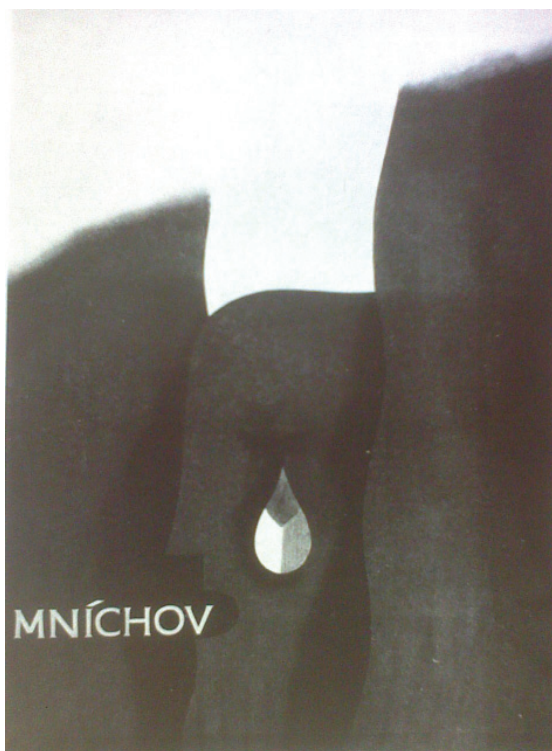
zohrávalo časové obdobie. Na začiatku, v roku 1978, to bolo retrospektívne celé obdobie 70. rokov.¹⁴⁸ Neskôr to bola tvorba buď za jeden rok, alebo opäť za dlhšie obdobie. Odôvodnením rôznych časových záberov vystavených diel bývalo prirodzene konkrétne okrúhle výročie, reálnym dôvodom však zrejme bol nedostatok nových diel s dostatočnou kvalitou. Niektoré plagáty sa vďaka tomu vystavovali aj viac rokov po sebe. Aj to je jedným z príznakov, že kvalitných diel z oblasti politických plagátov vznikalo predsa len pomerne málo, a to najmä v 80. rokoch. Ľudia, ktorí sa podieľali na vzniku týchto výstav, boli obvykle vzdelaní v oblasti výtvarného umenia. Rovnako ako výtvarníci, ktorí postupne strácali inú ako finančnú motiváciu tvoriť politické plagáty, tak usporiadatelia výstav museli vidieť nízku kvalitu väčšiny vydávaných plagátov. Na výstavy sa dostávalo stále väčšie množstvo plagátov k téme mieru, ekológie, dňa detí a žien. Postupne sa vytrácali témy viažuce sa k historickým výročiam a ich odkazov do budúcnosti, ale nikdy nevymizli úplne. Napriek drobným zmenám v samotných plagátoch, ideologické rétorické figúry v úvode katalógov, rovnako ako slogany väčšiny plagátov, zostávali nezmenené. Členovia výtvarnej obce vnímali vyprázdnený charakter ideológie, no napriek tomu zotrvávali v týchto zabehnutých schémach, ktoré zrejme pokladali za samozrejmé a nutné, a sami ich pomáhali udržiavať.

Na výstavách politických plagátov boli prezentované v tlači nerealizované návrhy spolu s reálne existujúcimi plagátmi. Pri spätnom pohľade sa zdá byť takmer pravidlom, že tlačenými exponátmi boli tie „menej kvalitné“, ktoré zaostávali vo výtvarnej realizácii aj v samotnej myšlienke diela. Originálne, prípadne vizuálne príťažlivé plagáty zostávali najčastejšie len v podobe návrhov. Rovnako aj vo výtvarných a kultúrnych periodikách boli reprodukované väčšinou len návrhy, ktoré (aspoň podľa toho, čo sa dá usúdiť podľa nekvalitných dobových reprodukcí) boli na vyššej výtvarnej úrovni, než boli skutočne tlačené plagáty napríklad zo zbierky Múzea V. I. Lenina. Dovolím si tvrdiť, že politické plagáty v období 70. a 80. rokov existovali v dvoch paralelných líniiach, ktoré sa samozrejme do istej miery prelínali. Jednou skupinou diel sú plagáty, ktoré schválili ideologické

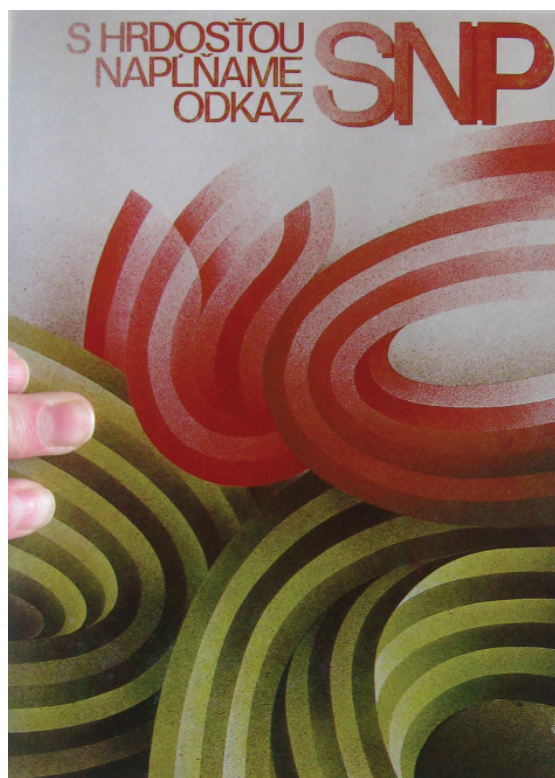
148 Pozri bližšie: ORIŠKOVÁ, Mária: Politický plagát. In: *Výtvarný život*, 23, 1978, č. 8-9, s. 82-83.

komisie a poradné rady vydavateľstiev.¹⁴⁹ Tieto plagáty sa následne tlačili v pomerne vysokých nákladoch a distribuovali sa po celej republike. Vznikali nepretržite v takmer nezmenenej podobe od druhej polovice 60. rokov až do záveru 80. rokov. Druhým okruhom sú plagáty, ktoré boli navrhované umelcami pri rôznych príležitostiach, ako boli výstavy a súťaže organizované Zväzom slovenských výtvarných umelcov. Práce z tohto okruhu boli hodnotené komisiami zloženými z výtvarníkov, a tiež sa o nich písalo v odborných časopisoch. Ich kvalita bola veľmi kolísavá, omnoho viac závisela od prínosu konkrétneho autora. Výtvarníci sa pokúšali udržať si vizuálnu svojbytnosť aj na tomto obmedzenom priestore, čo sa im samozrejme nie vždy podarilo.

¹⁴⁹ Podľa pravidelných zmienok v kritických článkoch bola skupina agitačných plagátov do veľkej miery redukovaná aj technickými problémami domáceho polygrafického priemyslu.

8. Ondrej Zimka: Mníchov. 1971

9. Ladislav Čisárik ml., Emília Čisáriková: SNP. 1984

10. Ladislav Čisárik: Návrh na plagát. 1971

IV. Ikonografia a forma politických plagátov

„Preto musí nevyhnutne obsahovať také atribúty umeleckého stvárnenia a výrazu, ktoré umocnia politické heslo, zámer, myšlienku nielen esteticky a názorne, ale súčasne aj citovo, emocionálne, psychicky.“

Štefan Mruškovič¹⁵⁰

Námety politických plagátov

Angažované umenie v období normalizácie malo ustálený repertoár námetov. Tieto námety vychádzali z histórie, a mali ju prepájať s prítomnosťou a komunistickou budúcnosťou. Historické udalosti, na ktoré sa ideológia odvolávala, boli vysoko tendenčnou interpretáciou historickej skutočnosti, boli prispôsobené dobovým požiadavkám propagandy. Slogany a témy, dovoľávajúce sa prítomnosti a budúcnosti, boli zase celkom abstraktnými, nadnesenými formuláciami, často bez konkrétneho významu. Témy, hoci boli veľmi vzdialené každodennej realite, mali vzdelávať občanov a prehľbovať ich „politické uvedomenie“. V politických plagátoch sa väčšina tém zobrazovala veľmi konvenčne, podľa systému postupne zaužívaných stereotypov. V predchádzajúcej kapitole som hovorila o dvoch prúdoch politických plagátov. Pri tomto delení omnoho väčšiu mieru originality, čo do stvárnenia námetov, vykazovali plagáty určené primárne na výstavnú prezentáciu. Avšak aj v skupine plagátov, ktoré boli realizované v tlači za účelom agitácie, sa nájdu práce, ktoré sa odlišujú v stvárnení jednotlivých námetov od ostatných diel. Práve v „agitačnom“ okruhu plagátov je často kontrast medzi zaužívanými schémami a invenčným prínosom

¹⁵⁰ MRUŠKOVIČ, Štefan: Politický plagát v systéme ideovo-výchovnej a masovopolitickej práce. In: *Aktuálne otázky skvalitňovania tvorby a zvyšovania ideovo-výtvarnej úrovne politického plagátu na Slovensku*. Nakladateľstvo Pravda, Bratislava 1980, s. 35.

niektorých diel ešte výraznejší. Tlačených politických plagátov, z ktorých väčšina pôsobila takmer rovnako, bolo skutočne veľa. Originálne, alebo skôr podľa možností „originálnejšie“, diela potom akoby „zasvietili“ na pozadí mnohých priemerných tlačí. V nasledujúcich kapitolách sa budem venovať len plagátom realizovaným v tlači, a to z viacerých dôvodov. Predstavovali reálny stav politických plagátov, a ich vlastnosti v ideologickej praxi, pre ktorú boli pôvodne určené. Omnoho jednoduchšie sa na nich poukazuje na okruh konvenčných tém a stereotypy zobrazovaných výjavov. Taktiež som mala počas svojho bádania omnoho užší kontakt práve s touto skupinou plagátov v rámci zbierky Múzea V. I. Lenina, a odtiaľ aj pochádza väčšina mojich poznatkov a pozorovaní. Myslím však, že tieto zistenia je možné uplatniť aj na skupinu „výstavných“ plagátov. Najskôr sa budem venovať všeobecne témam, ktoré sa v tomto období v angažovanom umení vyskytovali, a potom prejdem ku konkrétnym spôsobom ich zobrazovania.

Väčšina tém angažovaného umenia 70. a 80 rokov má svoje korene v umení 50. rokov 20. storočia.¹⁵¹ Existovali stabilné námety, ktoré zotrvali počas celého obdobia socialistického režimu, ako napríklad zobrazenie komunistických vodcov, ako V. I. Lenina alebo u nás K. Gottwalda, alebo historické motívy Slovenského národného povstania a Februárového víťazstva. Tieto námety si v období normalizácie niekedy zachovávali základné prvky a spôsoby stvárnenia z 50. rokov, niektoré sa však výrazne zmenili. Mnohé témy známe z umenia socialistického realizmu v umení obdobia reálneho socializmu vymizli úplne. Boli to najmä naivné radostné výjavy s optimistickou víziou budúcnosti, ako napríklad mičurinský sad a všeobecne motív zrýchleného vývoja alebo biologického šľachtenia. Tiež samotný obraz „raja na zemi“, ale aj pionierskej mládeže ako symbolu budúcnosti, sa obmedzili v prospech pragmatickejších a vecnejších tém. Do tematickej oblasti angažovaného umenia sa už po udalostiach koncom 50. a v 60. rokoch nevrátili vo svojej pôvodnej podobe námety spojené s utopickou víziou budúcnosti, budovateľským nadšením a pracovným

¹⁵¹ K analýze motívov a symbolov komunistickej propagandy 50. rokov pozri bližšie napríklad: MACURA, Vladimír: *Šťastný věk (a jiné studie o socialistické kultuře)*. Academia, Praha 2008.

hrdinstvom. 60. roky a uvoľňovanie ideologického tlaku zanechalo teda následky aj na oblasti totalitnej ikonografie. V 70. rokoch sa síce objavili pokusy „revitalizovať“ väčšinu námetov z 50. rokov, no tento pokus bol v podstate neúspešný.

V ideológii 70. a 80. rokov sa dá hovoriť o niekoľkých tematických oblastiach, ktorým sa venovali samozrejme aj politické plagáty. Najdôležitejšou skupinou tém boli historické udalosti, ktoré mali byť dôkazom legitimacy politického zriadenia a vedúcej pozície komunistickej strany. Medzi významné historické udalosti, ktorých výročia pripomínali politické plagáty, patrili najmä Slovenské národné povstanie, Víťazný február alebo Vznik KSČ. Ďalšie dejinné medzníky, ako napríklad oslobodenie Československa Červenou armádou na konci 2. svetovej vojny, znárodnenie, alebo Veľká októbrová socialistická revolúcia sa pripomínali v konkrétnych dňoch v roku a stali sa súčasťou „komunistického kalendára“, zostaveného z rôznych sviatkov a výročí. Okrem 9. mája ako dňa, kedy sa pripomínalo oslobodenie, 28. októbra ako Dňa znárodnenia, a 7. novembra s pripomienkou VOSR, v tomto kalendári figurovali aj ďalšie pevné dátumy, ktoré sa už neviazali na konkrétne historické udalosti. Bol to v prvom rade najmä 1. máj ako Sviatok práce, 8. marec ako Deň žien, 1. jún ako Deň detí, alebo 21. september ako Deň tlače, rozhlasu a televízie. Ku každému z týchto pamätných alebo sviatočných dní sa každoročne tlačili nové plagáty a ďalšie agitačné materiály. Okrem historických udalostí a sviatkov v kalendári existovala ďalšia skupina námetov, ktoré sa viazali viac k prítomnosti a k budúcnosti, a mali mať podľa slov ideológov „konkrétny mobilizačný účinok na obyvateľstvo“. Boli to témy spojené so socialistickou výstavbou a plánovaním, ako napríklad plnenie záverov jednotlivých zjazdov KSČ, sociálno-ekonomický a vedecký rozvoj, racionalizácia práce, ale tiež socialistické voľby. Aj v tejto dobe sa ešte občas, hoci poväčšine len v sloganoch, objavila téma šťastnej budúcnosti. Medzi stabilné námety, ktoré mali mať konkrétny dopad na prítomnosť a budúcnosť spoločnosti, patrila svetový mier a permanentný boj za jeho udržanie. Ku koncu 70. rokov a počas celých 80. rokov stúpala významnosť tém viažucich sa k životnému prostrediu. Ako pre výtvarníkov, tak aj pre teoretikov bola

téma ekológie únikom pred sprofanovanými historickými a explicitne angažovanými témami. Všetky témy sa samozrejme v rámci plagátov prelínali a „fúzovali“. Ženy na Deň žien „bojovali za pokrok a mier vo svete“ [11.], Veľký október bol priamou príčinou „vítazstva v boji o mierový vesmír“ [13.], „v pevnej jednote na čele s KSČ“ sa víťalo „slávne výročie Oslobodenia Československa sovietskou armádou“. [12.] Boli prípady, kedy už témy plagátov neboli jednoznačne identifikovateľné, strácali sa v nakopených ideologických obrazoch. Často tu dochádzalo k prelínaniu troch alebo viacerých námetov v rámci jediného plagátu. Niekedy sa ideoví autori nesnažili ani postaviť jednotlivé témy do vzťahových súvislostí, motívy boli vymenované v jednom homogénnom „balíčku tém“ v slogane, a následne boli „verne“ spodobené v obrazovej časti, ako napríklad na plagáte z roku 1987 od Štefana Štefku. Na ilustráciu „sloganu“ „Mier, práca, jednota pracujúcich, socializmus“ stačili tri klinčky, časť fotografie neidentifikovateľného davu a kresba siluety továrne. [14.]

Významové vzťahy ideologických hesiel a obrazovej časti plagátov boli v politických plagátoch veľmi obmedzené. Najčastejšie sa jednalo o primárnu ilustráciu. V takýchto politických plagátoch vo vizuálnom výjave jednoducho poskladali konvenčné motívy príslušných tém obsiahnutej v slogane. Najčastejšie sa slogan odvolal na „slávne výročie“ historickej udalosti a doplnil ho o presah do súčasnosti, v zmysle „čo prítomnosti to ktoré výročie odkazuje“. Často bola textová časť plagátu redukovaná len na číslo označujúce výročie, dátum, a skratku historickej udalosti ako napríklad SNP alebo VOSR. Teoretici propagandy aj výtvarní kritici neustále opakovali požiadavku na homogénne a významotvorné prepojenie obrazovej a textovej časti plagátov. Kritika voči povrchnému a konvenčnému spracovaniu tém vychádzala teda zo všetkých strán. Napriek tomu, vzťah medzi sloganom a obrazom boli naďalej redukované buď na spomínanú ilustráciu, prípadne spolu obrazová a textová časť plagátu takmer nesúviseli. Často je podľa formálnych vlastností textu, ale aj jeho významu z plagátu zrejmé, že slogan vznikol k plagátu až dodatočne, na mieste, ktoré výtvarník na plagátovej ploche sloganu vyhradil. Tieto heslá sa potom dopĺňali až v tlačiarňi. V takýchto prípadoch kombinácie

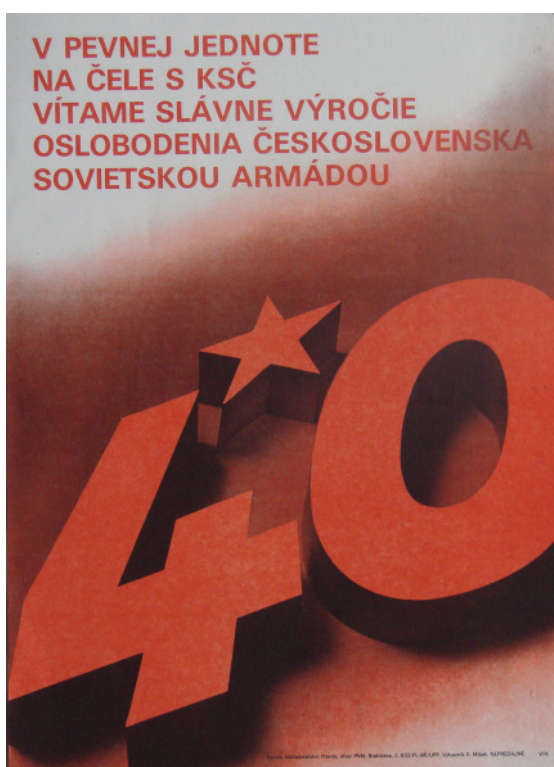
sloganov s obrazovým výjavom zabiehali často až do absurdity. Ako konkrétny príklad by som uviedla jeden z prvých plagátov na tému ochrany životného prostredia z konca 70. rokov. Autor Emil Bačík tu nesmierne presvedčivo a emotívne zobrazuje štylizovanú rybu, ktorá sa so zúfalo pootvorenou papuľou topí v neidentifikovateľnej škvrnitej hmote, zrejme rope. Na stred komponovaná polovica ryby je vysunutá do hornej časti výjavu, a pôsobí skutočne monumentálne, ako akýsi pomník všetkých rybám uhynutým v dôsledku znečistenia vôd. Chorobnosť celého výjavu podporuje jednoliata jasnožltá farba pozadia. Tesne nad rybou papuľou je drobnými bezpätkovými verzálkami vysádzaný slogan, ktorý argumentuje v prospech potreby ochrany prírody. Dôvodom, prečo však treba podľa neznámeho ideológa odmietnuť „ľahkovážny postoj k znehodnoteniu prírody a jej zdrojov“ je ten, že sa „nezlučuje so zásadami socialistického vlastenectva“. [15.]

11. Milan Spál: Ženy, bojovničky... 1988

13. Maximilián Záleský: Od víťazstva... 1986

12. Karel Míšek: V pevnej jednote... 1985

14. Štefan Štefka: Mier, práca... 1987

15. Emil Bačík: Ľahkovážny postoj k znehodnocovaniu prírody... 1978

Stvárnenie vybraných námetov

Zobrazovanie typických výjavov socialistického umenia sa v období normalizácie obmieňalo len minimálne. Rovnaké motívy, ktoré mali ešte v 50. rokoch v ideológii a propagande svoj jednoznačný význam, sa v 60., ale najmä 70. rokoch „zakonzervovali“ a abstrahovali. V tomto procese vznikol svojbytný systém vyprázdnených ideologických odkazov, ktoré už nereferovali k ničomu mimo oblasti samotnej ideológie. Množina socialistických symbolov na plagátoch mala jednu zaujímavú vlastnosť. Jej nemnohé prvky mohli autori donekonečna obmieňať, a produkovať neustále nové a ďalšie kombinácie. Napriek tomu, že rozdiely medzi jednotlivými motivickými „kolážami“ boli nepatrné, ideologický mechanizmus vytváral tlak na vznik ďalších takýchto diel až do zániku režimu na konci 80. rokov.

Aby som poukázala na tento systém na konkrétnych príkladoch, rozhodla som sa venovať pozornosť vybraným námetom politických plagátov 70. a 80. rokov osobitne, s niektorými presahmi do umenia 50. a 60. rokov. Pre všeobecné utriedenie ustálených symbolov a motívov zobrazenia v politickom plagáte som vedome zvolila terminológiu prebranú z kresťanskej ikonografie.¹⁵² Na plagátoch sa objavovali atribúty, ktoré sa dajú rozdeliť na všeobecné a špecifické. Kosák a kladivo, hviezda, kvet, ruka alebo továreň sa stali všeobecnými atribútmi, ktoré mohli zobrazovať akúkoľvek angažovanú tému a ilustrovať ľubovoľný slogan. Boli jasným znakom „politickosti“ plagátov – ich prítomnosť automaticky zaraďovala prácu do skupiny oficiálneho socialistického umenia. Najčastejšie opakovaným symbolom v politicky angažovanom umení, boli samozrejme kosák a kladivo. V zobrazení najmä v 70., ale ešte aj v 80. rokoch podliehali neúmernej monumentalizácii a abstrahovaniu. Obvykle ich dopĺňala len červená hviezda, prípadne ruky, ktoré tento symbol víťazoslávne držali vztýčený vo vzduchoprázdne. Stali sa univerzálnymi symbolmi, ktoré mohli propa-

¹⁵² Bohužiaľ, nie je v možnostiach tejto práce porovnávať politické plagáty s určitým okruhom kresťanských diel. Táto spojitosť by však teoreticky mohla existovať.

govať v podstate čokoľvek, a to v takmer nezmenenej podobe.[16., 17., 18., 19.] Ďalším všeobecným atribútom bola továreň. Zobrazovala sa obvykle dvoma spôsobmi. Autori buď využili podobu priemyselných konštrukcií na dosiahnutie dynamického výrazu plagátu, [20.] alebo sa továreň vyskytla na plagáte ako menšia silueta v rámci kompozície symbolov, kde neomylné odkazovala na rozvinutý stav súdobej socialistickej spoločnosti. [21.] Motívom, ktorý mnohokrát zastupoval ľudskú figúru na plagáte, boli ruky. Monumentálna ruka držala na plagáte zbraň, kosák a kladivo, kvet, hrozila kapitalistickému nepriateľovi, prípadne bolo zobrazené priateľské podanie dvoch rúk partizánov na pozadí zbraní a horiacich ohňov. [22.] Podobná rôznorodosť použitia bola vlastná aj ďalším všeobecným atribútom, ako napríklad kvetom, hviezdami, štátnym zástavám, klasom a ozubeným kolesám.

Existovali však aj symboly, ktoré sa viazali len k jednému alebo dvom námetom. Zbraň bola špecifickým atribútom len partizána alebo milicionára, orgován dávali deti jedine víťaznej Červenej armáde 9. mája, a postava Klementa Gottwalda netlmočila v zásade nič iné, než odkaz Víťazného februára. Priradenie symbolov k jednotlivým námetom malo svoju genézu, postupne sa však ustálili isté pravidlá v spodobení námetu. Tieto schémy neboli nikdy spísané alebo kodifikované. Vznikli svojvoľne, snáď z nedostatku originality alebo osobného záujmu výtvarníkov o takúto tvorbu. Ideológovia aj umeleckí teoretici opakovane kritizovali strnulosť motívov, no neponúkali žiadne konštruktívne riešenia pre „oživenie“ ideologických výstupov. Na demonštrovanie tohto motívického „plagiátorstva“, ale aj jeho výnimiek, uvediem tri modelové témy angažovaných plagátov.

Najfrekvencovanejšou témou politických plagátov obdobia komunistického režimu na Slovensku bolo Slovenské národné povstanie. Tento motív, prebratý z nedávnej histórie sa stal vďačným dôkazom legitimacy komunistickej moci. Historické fakty o povstaní boli samozrejme od začiatku manipulované, zásluha na jeho organizácii bola oficiálne priznaná len komunistom. Pri zobrazovaní SNP bola základným motívom postava partizána. Jej atribúty sa postupom času menili. V 50. rokoch bol

partizánom najčastejšie romantický hrdina v typickom plášti s veľkou kapucňou, ako ho znázorňuje napríklad v roku 1957 Marián Čunderlík. [23.] Ďalšie plagáty v 50. rokoch v súvislosti s SNP poukazujú na harmonickú prítomnosť, ktorej priamou príčinou je „slávna povstalecká minulosť“. Ako príklad možno uviesť plagát neznámeho autora s partizánom ako tieňom v pozadí, kde tieň zastáva funkciu akéhosi strážcu pokojnej práce, budúcnosti a šťastnej mládeže. [24.] Tento motív tieňa sa niekedy objavil aj na plagátoch v 70. rokoch, ako napríklad v diele Ľudovíta Ilečka. [25.] V 60. rokoch, podobne ako ostatné angažované témy, začal sa motív SNP abstrahovať na základné znaky. Atribútmi zostávala typická partizánska zbraň s okrúhlym zásobníkom, často vztýčená v ruke, ďalej oheň, hory a lipové listy. [26.] Postava partizána sa v tomto období vytratila. Všetky spomínané námety boli formálne zjednodušované, prípadne fúzovali do jedného, takmer abstraktného motívu. Niektoré zobrazenia SNP v 70. rokoch plynulo nadviazali na tieto motívy zo 60. rokov, ako napríklad na plagáte od Milana Spála. [27.] V 70. rokoch sa na zobrazenia SNP na plagátoch vrátil partizán, ale už nie v plášti s kapucňou, ale skôr ako štylizovaná anonymná postava so zbraňou v ruke. [28.] Postava partizána sa zobrazovala na pozadí hôr, niekedy s ohňom. Často ho dopĺňala továreň, ako neodmysliteľný dôkaz blahobytnej prítomnosti. Od ďalšej ozbrojenej postavy, príslušníka ľudových milícií, sa partizán dal zaručene rozpoznať podľa pokrývky hlavy, a typu a spôsobu uchopenia zbrane. Pušku partizán vždy držal bojovne vpredu, vztýčenú, alebo bol minimálne zobrazený v dostatočne dynamickej polohe. Ľudový milicionár, buď jednotlivo alebo v zástupe, bol statickou postavou, ktorá niesla zbraň vždy zavesenú na pravom ramene. Túto odlišnosť si možno vysvetliť aj charakterom samotnej ozbrojenej akcie v minulosti, kde partizáni skutočne bojovali proti existujúcemu nepriateľovi, zatiaľ čo „funkcia“ ľudových milícií počas udalostí vo februári 1948 nebola taká aktívna.

Slovenské národné povstanie bola udalosť, ktorej sa neustále musel vzdávať hold, a to najmä univerzálnym zvolaním „sláva...“. Význam prívlasku „národné“ bol ignorovaný, odkazom SNP bolo podľa hesiel najmä budovanie socializmu. Povstanie si vyžadovalo neustále sľuby vernosti,

ktorej dôkazom bolo usilovné plnenie pracovných záväzkov. Téma SNP už bola natoľko vžitá, že na vyjadrenie významu tejto udalosti a pripomenutie výročia stačila samotná skratka SNP. Tá sa občas stávala vhodným námetom na čisto typografické spracovanie, kde sa niekedy vytratil akýkoľvek ďalší sprievodný text a samotné symboly boli eliminované na minimum [29.].

Ďalším vďačným námetom oficiálnej propagandy bývali výročia komunistického prevratu v roku 1948, oslavované ako Februárové víťazstvo, Februárové víťazstvo pracujúceho ľudu, Víťazný február alebo jednoducho Február. Táto historická udalosť sa omnoho viac než Slovenské národné povstanie viazala priamo k dejinám KSČ, a preto aj propagandistické odvolávky a spodobenia témy mali o niečo konkrétnejšiu a menej nadnesenú, ale aj strnulejšiu formu. Z tejto udalosti sa zachovalo viacero záznamov, najmä fotografických, čo politickým plagátom neskôr svojím spôsobom uškodilo. Výtvarníci v prípade tejto témy prakticky nemuseli využívať vlastnú predstavivosť alebo zručnosti, stačilo siahnuť po ponúkanom vizuálnom zdroji. Okrem fotografických záznamov bol zachovaný aj neskôr chronicky známy zvukový záznam prejavu Klementa Gottwalda na Václavskom námestí, ktorý sa začína „legendárnym“ výrokom: „Právě se vracím z hradu od prezidenta ...“, a končí mohutným potleskom v postprodukcii dorobených burácajúcich davov. Citácia, alebo možno skôr vizuálna analógia tohto výjavu sa opakovane objavovala aj na plagátoch. V popredí fotografický portrét alebo polopostava Klementa Gottwalda bola kombinovaná s fotografiou anonymného davu v pozadí, pričom tieto dva prvky boli dopĺňané o všeobecné ideologické atribúty. Príkladom zobrazenia tejto scény, ktorý spája tú najkonvenčnejšiu schému zobrazenia témy s „aktuálnym dianím“, je plagát od Štefana Štefku z roku 1988. Dobrácky usmiata tvár politika je tu okrem excitovaného davu v druhom pláne doplnená aj o „prvý plán“, so súdobými vedeckými pracovníkmi z oblasti výpočtovej techniky. [30.]

Klement Gottwald bol však na plagátoch spodobený častejšie trochu inak, podľa jednej a vždy tej istej fotografie s baranicou na hlave. Táto fotografia bola buď mechanicky reprodukováaná, alebo prevedená do iné-

ho výtvarného média. Príklady použitia tejto fotografie je možné nájsť už v 60. rokoch, ako napríklad na fotokolážovom plagáte Jozefa Šeba. [32.] V 70. rokoch bola táto fotografia prepísaná napríklad do plošnej grafiky na plagáte Maximiliána Záleského [34.], alebo do maľby na plagáte Ľudovíta Ilečka. [33.], prípadne len reprodukováaná, zrkadlovo obrátená na plagáte Emila Fulku. Ojedinelým zobrazením je v tomto smere plagát Karola Sedláka, kde je Gottwald doplnený aj o portrét Gustáva Husáka v popredí. [31.] Na tomto plagáte portrét dobového komunistického vodcu zastupuje iné typy odkazov na prítomnosť. Takéto zobrazenie bolo už v propagande 70. aj v 80. rokov, po odsúdení kultu osobnosti ešte v 50. rokoch, celkom neobvyklým javom.

Okrem Gottwalda a anonymného davu na námestí boli ďalším špecifickým atribútom Víťazného februára ľudové milície. Opäť sa jednalo o námet, kde sa na plagátoch najčastejšie reprodukovalo niekoľko dochovaných fotografií. Na rozdiel od príliš konkrétnej tváre komunistického vodcu však anonymné postavy ľudových milicionárov dovoľovali väčšiu mieru abstrahovania a formálnych hier. Milicionári mohli byť zobrazení v pochodujúcom zástupe, [35.] často len ako typické siluety. [36.] Ďalším ikonografickým typom je „milicionár hrdina“ – anonymný jednotlivec v statickej pozícii, monumentálne komponovaný v popredí. [41., 42.] Tento typ zo 70. rokov má svoje predobrazy v plagátoch z 50. a 60. rokov. [39., 40.] Pochodujúci zástup ľudových milícií mohol zastúpiť vo funkcii „ľudu nasledujúceho vodcu“ spomínané davy z námestia. Tiež sa preto kombinoval s tvárou alebo postavou Klementa Gottwalda. [37.] Všetky tieto schémy variabilne dopĺňali všeobecné atribúty, najčastejšie opäť silueta továrne, ktorú však mohla zastúpiť aj postava robotníka, ako ho do druhého plánu plagátu zasadil napríklad Igor Meluzin. [38.] Plagát k výročiu Februára mohol byť opäť len kolážou viac či menej abstrahovaných všeobecných atribútov. [21.]

Ako poslednú modelovú tému som si zvolila Deň tlače, rozhlasu a televízie. V zbierke Múzea V. I. Lenina je zachovaný súbor plagátov na túto tému takmer z každého roka od polovice 60. do druhej polovice 80.

rokov.¹⁵³ Plagáty k tejto príležitosti realizoval každoročne iný výtvarník. Súbor týchto plagátov dokumentuje jednak preberanie a kopírovanie motívov pri spracovávaní jednej témy, na druhej strane poukazuje aj na formálny vývin plagátov. Úlohou plagátov ku Dňu tlače, rozhlasu a televízie bolo každý rok pripomenúť komunistickú povahu médií. V polovici 60. rokov použil Štefan Štefka na plagáte motív vysielateľa sústredných kružníc znázorňujúcich vysielané elektromagnetické signály, a stránky z periodickej dennej tlače.**[44.]** Tieto motívy, samozrejme spolu so všeobecnými symbolmi kosáka a kladiva, a červenej hviezdy, sa opakovane objavovali na plagátoch až do neskorých 80. rokov. Niektorí z autorov dokázali zúročiť formálny potenciál sústredných kružníc a dosiahnuť vyslovene op-artový výraz, ako napríklad autorka Oľga Bothová v roku 1975.**[43.]** Žiarenie už na tomto plagáte nevychádza z vysielateľa, ale priamo z červenej hviezdy, ktorá je umiestnená nad akýmsi pomníkom – podstavcom vyskladaným z olovených písmových štočkov s nápisom Deň tlače, rozhlasu a televízie. Tento, v podaní Bothovej výrazovo veľmi pôsobivý motív, „recyklovali“ niekoľkí ďalší autori počas celých 70. rokov, niekedy takmer doslovne.**[45.]** Menila sa len kompozícia a formálne stvárnenie spomenutých prvkov. Až v 80. rokoch sa objavili náznaky nabúrať zažitú schému plagátu ku Dňu tlače, rozhlasu a televízie. Z troch „originálnejších“ plagátov spomeniem len jeden. V roku 1983 autor Milan Peťovský umiestňuje na celú plagátovú plochu štylizovanú ľudskú hlavu z profilu.**[1.]** Hlava je znázornená len v siluete, vnútornú kresbu tváre nahrádza motív plastických odkrývajúcich sa listov. Pod posledným lisom sa v mozgovej časti hlavy odhaľuje červená päťcípá hviezda. Plagát necháva súčasného diváka na pochybách, či vôbec takéto trefné zobrazenie „vplyvu médií na myslenia jednotlivca“ mohol autor myslieť vážne. Možno bol Peťovského plagát jeden z mála (ak nie jediný) plagát, ktorý bol vlastne protestom vo vnútri ideologického mechanizmu.

¹⁵³ V šesťdesiatych rokoch vydávalo plagáty ku Dňu tlače, rozhlasu a televízie Povereníctvo SNR pre školstvo a kultúru. Od roku 1971 do konca 80. rokov to bol Slovesný úrad pre tlač a informácie. Informácie podľa údajov uvádzaných na plagátoch.

16. Maximilián Záleský: Úspechy ZSSR ... 1977

18. Maximilián Záleský: 1917 Nech žije ... 1978

17. Rudolf Altrichter: XV. Zjazd KSČ. 1976

19. Štefan Štefka: Sláva 30. výročiu februárového víťazstva ... 1978

20. Emil Bačík: 28. X. Deň znárodnenia. 1975

22. Ondrej Zimka: V duchu Slovenského národného povstania ... 1978,

21. Alena Pavlovičová: Február 1948 1978. 1978

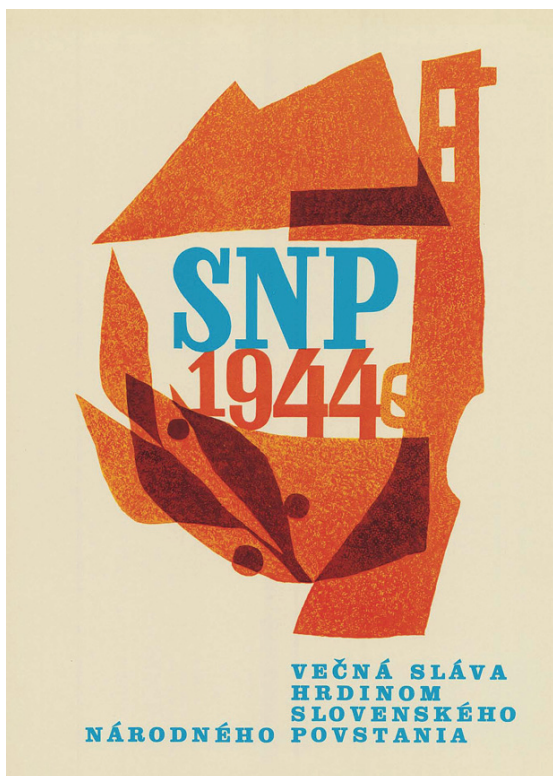
23. Marián Čunderlík: A zahučali hory ... 1957

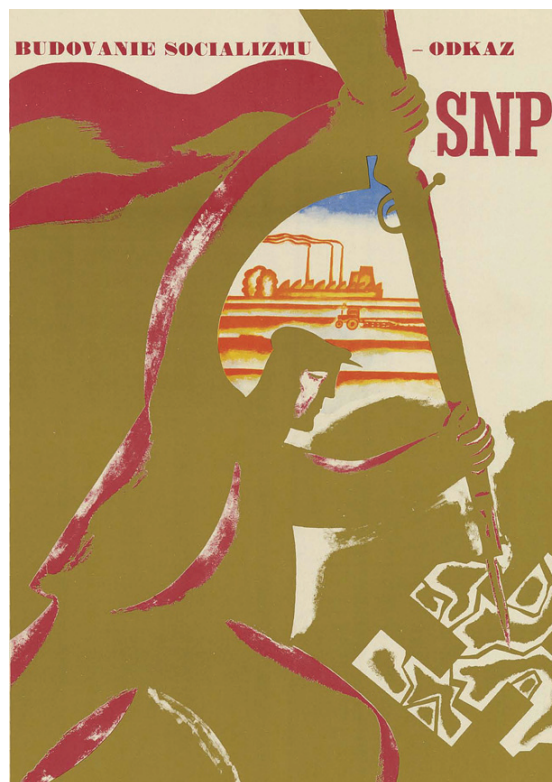
24. Neznámy autor: Verní odkazu SNP ... 1957

25. Ľudovít Ilečko: Plnením línie XIV. zjazdu KSČ ... 1976

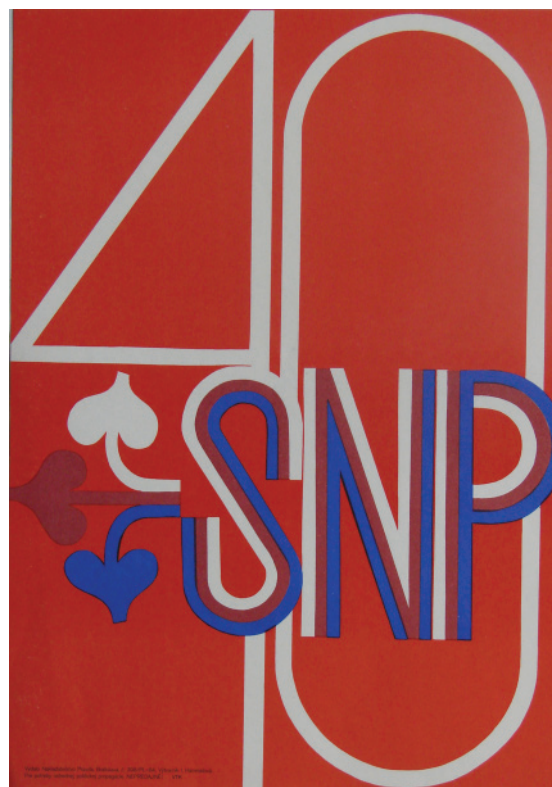
26. Gustáv Lehen: Večná sláva hrdinom ... 1964

28. Ondrej Zimka: Budovanie socializmu ... 1973

27. Milan Spál: Slovenské národné povstanie ... 1974

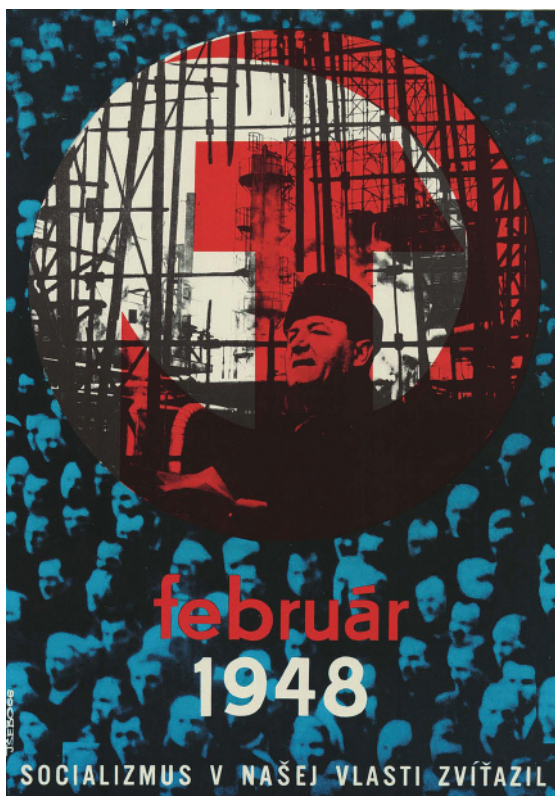
29. I. Hammelová: 40 SNP. 1984

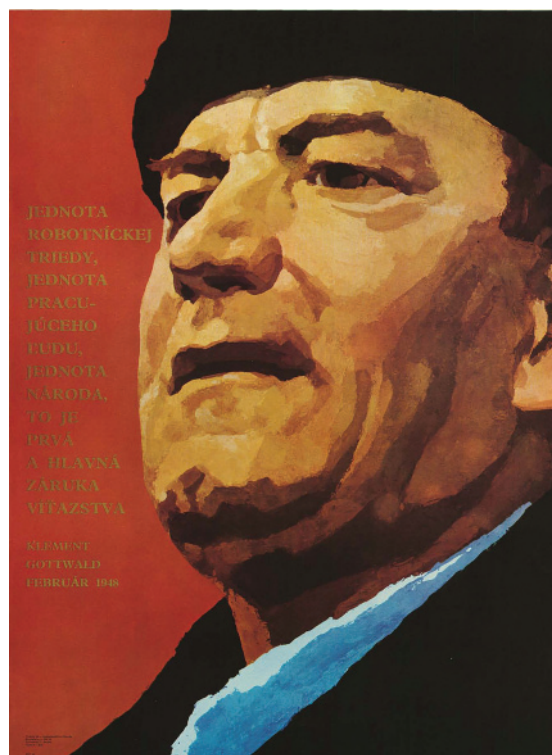
30. Štefan Štefka: Víťazný február. 1988

31. Karol Sedlák: Február 1948. 1982

32. Jozef Šebo: Február 1948. 1966

33. Ľudovít Ilečko: Jednota robotníckej triedy, jednota pracujúceho ľudu, jednota národa, ... 1973

34. Maximilián Záleský: Február predovšetkým dokázal... nedat.

35. Peter Cibula: Víťazný február 1948. 1969

37. Emil Fulka: Plníme revolučný odkaz... 1977,

36. Maximilián Záleský: Február 1948. 1973

38. Igor Meluzin: Realizáciou záverov XV. zjazdu KSČ plníme odkaz Víťazného februára! 1978,

POD VEDENÍM KSČ VPRED
ZA DOVŘŠENIE SOCIALISTICKEJ VÝSTAVBY

39. Neznámy autor: pod vedením KSČ... 1958

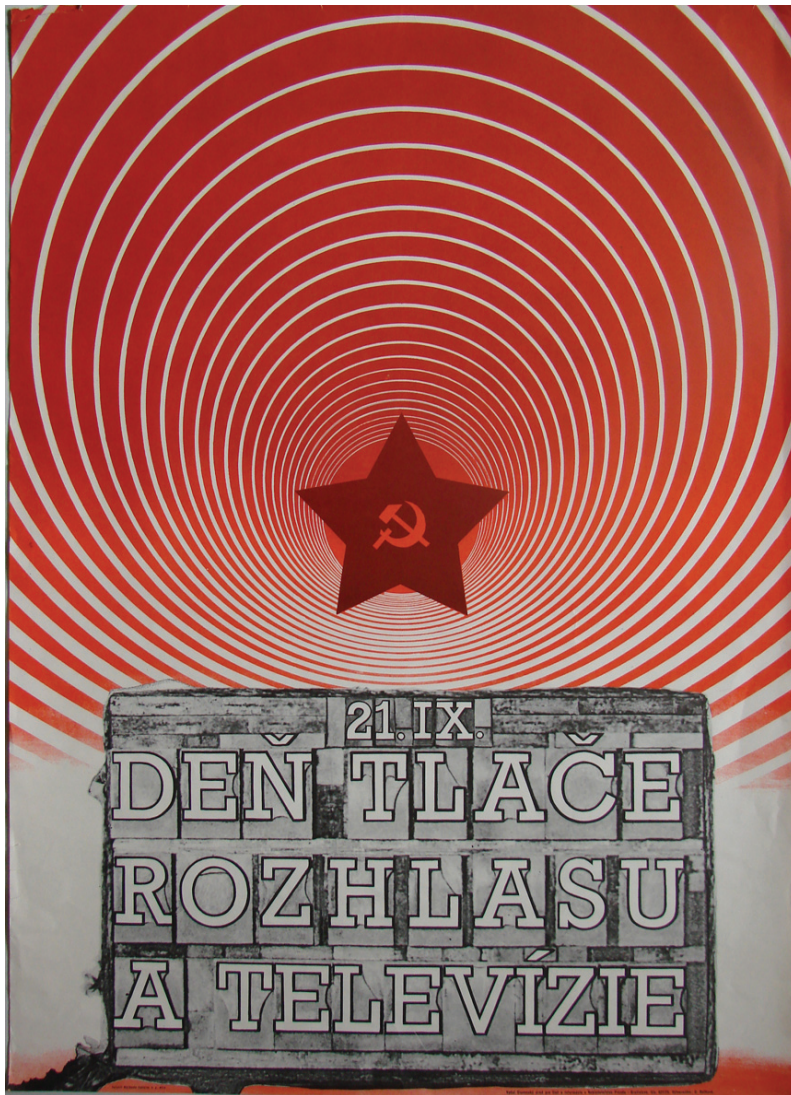
41. Jozef Chovan: Víťazný február 1948. 1971

40. Vojtech Takáč: A šli sme za ňou, s ňou, s hviezdou našich snov... 1962

42. Maximilián Záleský: Február 1948. 1972

43. Ol'ga Bothová: Deň tlače, rozhlasu a televízie. 1976

44. Štefan Štefka: Deň tlače rozhlasu televízie. 1965

45. Yvona Hanáková: Deň tlače, rozhlasu a televízie. 1981

Formálne vlastnosti politických plagátov. Otázka autorstva

Po formálnej stránke boli politické plagáty 70. a 80. rokov 20. storočia na Slovensku veľmi rôznorodým súborom. Vizuálne kvality politických plagátov často zaostávali za súdobou tvorbou v iných oblastiach užitej grafiky, ani zďaleka nepatrili medzi to najkvalitnejšie, čo na Slovensku vznikalo. Do myšlienkového nadväznosti tejto práce však nezapadá porovnávanie politických plagátov s progresívnymi tendenciami v dobovom grafickom dizajne, z ktorého by väčšina z nich bezpochyby neobišla najlepšie. Nerada by som všeobecne odsúdila výtvarnú stránku politických plagátov zo sledovaného obdobia. Prívlastok „politický“ primárne nereferuje k formálnej stránke plagátov, hoci sa k nemu automaticky priradujú určité najbežnejšie vizuálne charakteristiky politických plagátov. Diela v tomto súbore sú veľmi kvalitatívne rozvrstvené, je nevyhnutné nájsť spôsob, ako stručne referovať o ich formálnych vlastnostiach. Už som niekoľkokrát spomínala dôvody vzniku angažovaného umenia všeobecne. Na tomto mieste by som rada pripomenula, že motivácia autorov k tvorbe politických plagátov bola v prvom rade materiálna. Považujem preto za zbytočné hľadať v politických plagátoch nejaké vyššie pohnútky konkrétnych autorov, nemá zmysel pátrať po „geniálnych“ tvorivých osobnostiach. Napriek tomu, pri štúdiu originálnych výtlačkov ma prekvapili vizuálne kvality a hlavne výrazová sila niektorých plagátov, ktoré nemuseli byť ani vyslovene invenčné. Prejdem preto v krátkosti niektoré všeobecné charakteristiky a formálne prúdy v politických plagátoch, a pritom spomeniem niekoľko konkrétnych diel a tvorivých osobností, ktoré z môjho pohľadu boli buď typickými autormi politických plagátov, alebo naopak vyčnievali svojou tvorbou z priemeru.¹⁵⁴ Nie je možné v rámci jednej diplomovej práce písať o formálnych vlastnostiach politických plagátov plošne.

¹⁵⁴ Výhodou tlačených plagátov je, že ich veľká väčšina obsahuje vydavateľské údaje, ktoré uvádzajú rok vzniku aj meno autora plagátu. Otázka konkrétneho autorstva diel je preto našťastie v oblasti politických plagátov do istej miery hodnoverne zodpovedaná a netreba sa s ňou v tejto práci zaoberať.

Takisto som zanevrela na vytvorenie autorského katalógu tvorcov politických plagátov. Je ich veľmi veľké množstvo, no pre väčšinu z nich boli politické plagáty len občasnými „chlebovkami“. Plagátová tvorba veľkej časti autorov priamo závisí na ich pôvodnej oblasti tvorby, ktorou bola najčastejšie maľba, ale aj voľná grafika, ilustrácia alebo animácia. Pre nesmiernu šírku problematiky preberiem len niektoré kľúčové problémy formálnych vlastností politických plagátov, najmä na plagátoch k téme SNP. V reprodukciách nebudem uvádzať, až na pár výnimiek plagáty, ktoré považujem za vyslovene nekvalitné. Táto kapitola je prierezom, ktorý má naznačiť možný prístup k tomuto širokému vizuálnemu materiálu.

Ako spomínajú viacerí autori vo svojich štúdiách k téme normalizačného umenia, formálne výdobytky umenia 60. rokov nebolo možné „vymazať“ a vrátiť sa na začiatku 70. rokov k umeniu socialistického realizmu.¹⁵⁵ Táto skutočnosť poznačila samozrejme aj oblasť politických plagátov. Väčšinu politických plagátov ovplyvnili niektoré formálne prvky umenia avantgardy, mnohí autori tvorili plagáty so snahou o „moderný“ výtvarný výraz. Avantgardné vplyvy sa obvykle na plagátoch prejavili v snahe opustiť klasickú opisnosť socialistického realizmu a v abstrahovaní motívu, v jeho geometrickej a plošnej štylizácii. Niektoré plagáty, v tomto prípade vždy len tie vystavované na umeleckých prehliadkach, zabiehali svojimi formálnymi vlastnosťami až na pomedzie abstrakcie. Z autorov, ktorí spojili svoju plagátovú tvorbu od začiatku 70. rokov s dôsledným formálnym abstrahovaním, by som uviedla ako príklad dve výraznejšie osobnosti. Prvou je Ladislav Čisárik, ktorého som už spomenula v niekoľkých súvislostiach.¹⁵⁶ Tento autor si vytvoril svojský štýl tvorby politických plagátov, ktorý sa zakladal na repetitívnom opakovaní tieňom modelovaných geometrických prvkov.¹⁵⁷ Tieto komponoval do symbolických vzťahov, ktoré viazal na jednotlivé témy plagátov.[46.] Autorom s odlišným formál-

¹⁵⁵ Pozri RUSINOVÁ 2002 (cit. v pozn. 63), BAKOŠ 1999 (cit. v pozn. 77).

¹⁵⁶ Ladislav Čisárik st. sa narodil 1932 v Drievidi. Vyštudoval SŠUP v Bratislave. Venoval sa najmä tvorbe plagátov, výstavnickej činnosti a ilustrácii, a televíznej grafike.

¹⁵⁷ Pozri napríklad JANEK, Miroslav: Plagátová tvorba Ladislava Čisárika. In: *Výtvarný život* 19, 1974, č. 4, s. 40.

nym prístupom bol Peter Cibula.¹⁵⁸ Vo svojich dielach uplatňoval naopak plošnú štylizáciu. Typické postavy politických plagátov, ako partizánov alebo milície, zobrazoval len ako siluety v ďalších plošných, často dynamických kompozíciách, založených na diagonálnej kompozícii. [47.]

Abstrahovanie motívu a jeho štylizácia bola na začiatku 70. rokov všeobecným javom v politických plagátoch. Existovalo len málo autorov, ktorých tvorbu tieto formálne zmeny nepoznačili. Modernizujúce tendencie v politických plagátoch plynule nadviazali dianie vo vizuálnej oblasti v 60. rokoch. Často však prispeli avantgardné formálne prvky nielen k dosiahnutiu súčasnejšieho výrazu plagátu, ale aj k zjednodušeniu „výroby“ plagátov zo strany autorov. Tento fakt mal negatívny dopad na vizuálnu stránku mnohých diel, ktoré boli tvorené v podstate na zákazku, a často čo najrýchlejšie a najjednoduchšie. Spolu s konkrétnym obsahom sa z mnohých politických plagátov vytrácali aj známky výtvarnej zručnosti ich tvorcov. Na mnohých plagátoch boli len množené geometrizované symboly, ktoré sa opakovali v ďalších formálnych obmenách. [12. 14. 17. 18.] Typickým javom bola prvoplánová snaha o rozširovanie repertoáru výrazových prostriedkov socialistického umenia. Už na začiatku 70. rokov vznikli niektoré plagáty, ktoré boli až komickým pokusom o implantáciu svetových výtvarných prúdov na socialistické umenie. Za všetky by som uviedla jeden príklad, kde autor Štefan Štefka znázorňuje najbežnejší symbol – kosák a kladivo, ako „emituje žiarenie“ v podobe op-artových radiálnych modro-červených lúčov a sústredných kružníc.[49.] Spojenie medzi op-artom a socialistickým umením však mohlo pôsobiť aj celkom organicky. Dôkazom je plagát opisovaný v predchádzajúcej kapitole od autorky Olgy Bothovej.[43.]

Jedným z najčastejšie využívaných prostriedkov pri tvorbe politických plagátov bola fotomontáž a fotokoláž.¹⁵⁹ Už som spomínala dôsledky časté-

¹⁵⁸ Peter Cibula, akad. mal. (1947, Bratislava) študoval na VŠVU na odbore úžitkovej grafiky u prof. Chovana. Venoval sa najmä tvorbe plagátov technikou siet'otlače. Od roku 1972 až do súčasnosti pôsobí na SŠUP v Bratislave.

¹⁵⁹ Pre dobový pohľad na túto techniku a jej využívanie pozri: NOEL, Ladislav: Fotomontážny plagát a fotografia v názornej agitácii. In: *Aktuálne otázky skvalitňovania tvorby a zvyšovania ideovo-výtvarnej úrovne politického plagátu na Slovensku*. Nakladateľstvo Pravda, Bratislava 1980, s. 49 – 52.

ho používania fotografie pri analýze obsahovej stránky diel. Vo vizuálnej rovine ponúkala fotomontáž niekoľko možností prístupu k tejto technike. Buď sa stala fotografia jediným centrálnym výjavom plagátu, alebo bola množená, kombinovaná s ďalšími prvkami, fotografiami alebo grafickými prvkami. Reprodukované boli historické aj súčasné fotografie. Zachytávali zbrane, továrne, ale najmä ľudí, konkrétne politické a historické postavy, ale častejšie davy ľudí a rôznych anonymných robotníkov, ženy a deti, atď... Okrem postáv bývali často na plagátoch fotografie typickej architektúry so symbolickým obsahom (najčastejšie Pamätník SNP v Banskej Bystrici), alebo sochárskych diel, ako napríklad sochy z Pamätníka SNP v Bratislave na plagáte Antona Vranu. [48.] Hotové práce z inej vizuálnej oblasti boli veľmi jednoduchým a prístupným prostriedkom ako vytvoriť efektný plagát bez väčšieho osobného nasadenia autora, pričom angažovanosť plagátu bola automaticky zaručená. Fotografie boli na politických plagátoch obvykle reprodukované v ostrých kontrastoch, ako čierne tieňe priamo na farebných plochách, no niekedy ich autori použili aj vo svojej pôvodnej čierno-bielej podobe. Plagáty s reprodukciami fotografií v rôznych kombináciách, obvykle ladené v niekoľkých odtieňoch červenej farby, patrili k najbežnejšiemu typu tlačených politických plagátov. No okrem priemerných diel, ktorých bola v tomto okruhu väčšina, vznikali aj práce, ktoré sa odlišovali vo svojom výtvarnom výraze. Existovalo niekoľko autorov, ako napríklad Emil Bačík, Oľga Bothová, Zuzana Lacková alebo Igor Meluzin, ktorí v 70. rokoch dokázali prostredníctvom fotomontáže dosiahnuť na plagáte osobitý výtvarný účinok. Ich práce boli pre mňa dôkazom, že bolo možné spracovať politické témy pôsobivo. Priemernosť až nízka úroveň časti prác do veľkej miery závisela od prístupu konkrétnych autorov. Bližšie popíšem len výtvarný prístup jedného z nich, maliara a grafika Emila Bačíka.¹⁶⁰ Už som v práci opisovala jeho plagát s ekologickou tematikou. [15.] Rovnako ako v tomto plagáte, aj v ďalších pracoval okrem iného aj s médiom fotografie. Tú však autor postprodukč-

¹⁶⁰ Emil Bačík, akad. mal (*1929 +1999). V rokoch 1945 – 50 študoval v Prahe, najskôr na Štátnej grafickej škole a potom na VŠUP. Pedagogicky pôsobil na ŠUP v Bratislave. Venoval sa najmä figurálnej maľbe, ale bol známy aj grafickou úpravou knižných publikácií. Plagáty patrili k okrajovým médiám jeho tvorby.

ne upravoval, dofarboval a zväčšoval tak, že často krát je ťažké vôbec rozpoznať, že pôvodnou predlohou plagátu je fotografia. Jeden kľúčový námet, ktorý zaberá väčšinu plagátovej plochy, prípadne bol len mechanicky reprodukováný, komponoval obvykle do centra plagátu alebo na stredovú os. [49.] Kompozícia dodávala námetu statický monumentálny výraz. Bačík premyslene pracoval s farbami, ako napríklad použitie žltej farby pozadia v opisovanom plagáte s rybou. Často používal jasnú červenú a modrú farbu, ktorú kombinoval so zvláštnym odtieňom temno-zelenej, ktorá imitovala efekt zlatej farby. Na plagátoch Emila Bačíka bola vždy fotografia v ostrom kontraste voči farebnej ploche pozadia. Námet je vždy na dielach tohto autora zobrazený s akousi vážnosťou a dôstojnosťou, ktorá chýbala mnohým politickým plagátom v sledovanom období.

Po tom, čo sa výtvarná obec na začiatku 70. rokov oficiálne prihlásila k socialistickému realizmu ako k jedinej metóde tvorby, sa v umeleckej tvorbe prejavili aj konvenčné prúdy, ktoré na toto vyhlásenie reagovali doslovne, a to návratom k tomuto tvorivému postupu. V politických plagátoch zastúpilo funkciu verného zobrazenia námetu v duchu socialistického realizmu práve médium fotografie. Napriek tomu, v obmedzenom množstve sa presadili aj plagáty, ktoré boli pravovernými nasledníkmi diel socialistického realizmu z 50. rokov so všetkými jeho črtami. Najdôležitejším, a v podstate jediným autorom, ktorý len s malými formálnymi obmenami uplatňoval tvorivý postup socialistického realizmu v politických plagátoch, bol maliar a grafik Ľudovít Ilečko.¹⁶¹ Vo svojej plagátovej tvorbe spracovával väčšinu angažovaných tém, jeho plagáty boli pravidelne reprodukované v tlači. [25. 33.] Mal typický autorský prejav založený na expresívnej, v niektorých jeho polohách realistickej maľbe s hrubým deleným štetcovým rukopisom. [50.] Jeho plagáty, ktoré sú vždy figurálnymi motívmi, zobrazujú polopostavy a dynamické výseky výjavov s partizánmi, so sovietskymi vojakmi, s Leninom, so šťastným ľudom a nadšenými deťmi. Plasticky modelovaným postavám, vždy v zemitej

161 Ľudovít Ilečko, akad. mal. (*1910 +1994) bol slovenský maliar, ilustrátor a grafik. V rokoch 1932 – 1937 študoval na AVU v Prahe. Ťažisko jeho tvorby bolo v knižnej ilustrácii, vo voľnej maľbe sa venoval historickým motívom, portrétom a figurálnym kompozíciám.

hnedo-červenej farebnosti, nechýba nič z nadšenia a energie, a rovnako ani z naivity umenia 50. rokov. Takýto realistický prúd je však v plagátovej tvorbe ojedinelým úkazom. Okrem Iľečka existovalo viacero autorov, ktorý tvorbu politických plagátov založili na konzistentnom autorskom prístupe, maľbe alebo ilustrácii, obvykle však už viac štylizovanej a abstrahujúcej. Medzi takýchto autorov, pre ktorých boli politické plagáty len okrajovou tvorbou, patrili napríklad Ondrej Zimka, Karol Prudil alebo Oto Lupták. Mnohé plagáty s ilustrovanými politickými výjavmi mali najmä koncom 70. a v 80. rokoch vyslovene insitný charakter, v negatívnom zmysle tohto prívlastku. Z oblasti ilustrovaných plagátov, s typickým autorským rukopisom, by som uviedla bližšie jedine Jozefa Chovana.¹⁶² Bol jedným z mála výtvarníkov, pre ktorých boli plagáty ťažiskom ich tvorby. Chovanove plagáty boli charakteristické plošnou, farebnou štylizáciou všetkých konvenčných motívov, a ostrou kresbou s hrubými obrysovými líniami. [41.] Ako jeden z mála autorov organicky prepájal typografickú zložku s obrazovým celkom. Napriek jeho vyhranenému rukopisu, väčšina jeho plagátov pôsobila anachronicky, chýbala im akákoľvek výtvarná virtuozita alebo pôsobivosť.

Jednou z línii politických plagátov, ktorá sa až do záveru 80. rokov presadzovala v politickom plagáte, bola politická satira a karikatúra. Aj tento prúd mal na Slovensku v období 70. a 80. rokov v podstate len jediného predstaviteľa. Bol ním Milan Spál,¹⁶³ ktorého satirické plagáty štvavo a „uštípačne“ upozorňovali najmä na vojnové nebezpečenstvo, nezadržiateľne sa blížiace zo západu. [6.] Spálove karikatúry, prevedené v jednoduchej plošnej kresbe, pracovali s typickým satirickým repertoárom. Na jeho plagátoch cválajú zlovestné postavičky „amerických vojnových štváčov“ na osedlanej neutrónovej bombe, zatiaľ čo vojnovej pohrome zabráňuje statočná ruka robotníka z východu, americká zástá-

162 Prof. Jozef Chovan (*1911 +1987) absolvoval Umelecko-priemyselnú školu v Prahe. Bol zakladateľskou osobnosťou Oddelenia úžitkovej grafiky na VŠVU v Bratislave, kde od roku 1957 pôsobil až do roku 1979. Okrem VŠVU učil aj na ŠUP v Bratislave. Ako výtvarník sa sústreďoval na grafickú, najmä plagátovú tvorbu.

163 Milan Spál (*1931) vyštudoval v roku 1951 Strednú školu umeleckého priemyslu v Bratislave u Prof. J. Chovana. Venoval sa najmä tvorbe politických plagátov a úžitkovej grafiky.

va sa mení na sériu strieľajúcich hlavných diel namierených na zemeľu, a ďalšie podobné výjavy.

Okrem ilustrovaných satirických plagátov však Milan Spál vytvára od konca 60. až do druhej polovice 80. rokov aj ďalšie, veľmi rôznorodo ladené diela. [11. 27.] Používa aj celkom bežný repertoár fotografií a plošných abstrahovaných symbolov. Spolu s ďalšími autormi by som ho zaradila do skupiny umelcov, ktorí ani zďaleka nemali vyhranený autorský štýl, a veľmi prispôsobivo reagovali takmer tridsať rokov na meniace sa ideologické požiadavky. Okrem Milana Spála možno podobnými vlastnosťami charakterizovať aj rôznorodú tvorbu Štefana Štefku, jedného z hlavných organizátorov a člena mnohých komisií pre politický plagát.¹⁶⁴ Štefka je zrejme všeobecne „najtlačenejším“ autorom politických plagátov, napriek tomu, že jeho tvorbu by som ako celok označila po výtvarnej aj obsahovej stránke za podpriemernú. [14. 30. 48.] Ďalším autorom s podobnou výtvarnou „prispôsobivosťou“ a veľkým počtom realizovaných plagátov, bol napríklad neznámy autor vystupujúci pod pseudonymom Maximilián Záleský.¹⁶⁵ Veľká časť Záleského diel sa síce vyznačuje zaujímavou, plasticke pôsobiacou geometrizujúcou štylizáciou, [13. 16. 18. 34. 42] no pod jeho menom vznikali aj plagáty, ktoré vôbec nezapadali do tejto vyhranenej skupiny diel. Pri porovnaní takýchto autorov a niektorých ich priemernejších diel s plagátmi od Ľudovíta Ilečku, Ladislava Čisárika, Emila Bačíka alebo Olgy Bothovej nevyhnutne vyplynie otázka osobného presvedčenia autorov o svojej tvorbe v oblasti politických plagátov, a snád aj o samotnom ideologickom presvedčení. Z formálnych vlastností diel je jasné, že mnohí autori považovali politický plagát celkom pragmaticky za zdroj obživy a svoje povolanie, a v tomto utilitárnom duchu ho aj opakovane tvorili. Existovali však autori, ktorých dobová tvorba politických plagátov

164 Štefan Štefka (*1928 +?) V roku 1951 ukončil štúdium na Vyššej umelecko-priemyselnej škole v Bratislave, odbor Politický plagát a ilustrácia. Vystavoval na viacerých výstavách politického plagátu, aktívne sa angažoval v produkcii a procese schvaľovania politických plagátov.

165 Maximilián Záleský je autorom, ktorý sa objavoval ako na výstavách politického plagátu, tak aj pravidelne a veľmi často dodával diela na tlač. Jeho konkrétne životopisné údaje som však nenašla v žiadnej publikácii. K akýmkoľvek informáciám o tomto autorovi sa mi nepodarilo dopátrať ani prostredníctvom niektorých grafikov, ktorí žili v tejto dobe, a mala som možnosť ich osobne kontaktovať. Nikto z nicho Maximiliánovi Záleskému nič nevedel.

bola na vyššej výtvarnej úrovni a dokázala tlmočiť isté vyhranené výtvarné stanoviská. Možno ich označiť za umelcov, ktorí napriek tematickému úpadku ideológie naďalej tvorili v prvom rade „výtvarné diela“. Napriek tomu, otázku osobného politického presvedčenia, a jeho možnej súvislosti so vzhlľadom politických plagátov podľa mňa nie je možné hodnoverne zodpovedať.

46. Ladislav Čisárik: Češť a sláva... 1973

48. Anton Vrana: Pozdravujeme verných a statočných synov nášho hrdinského ľudu... 1978

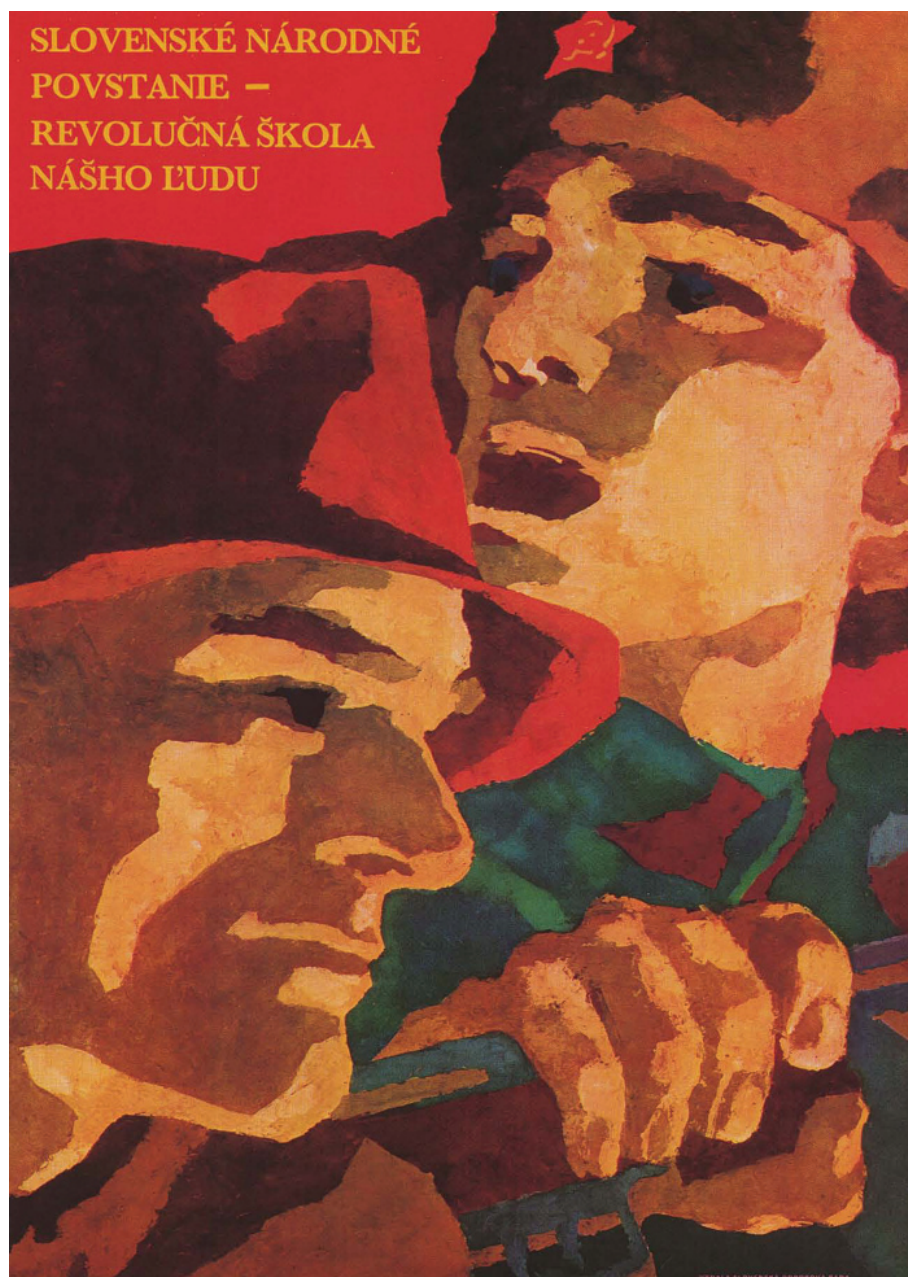
47. Peter Cibula: 1944 Tvorivou prácou... 1986

49. Štefan Štefka: Sláva Februárovému víťazstvu. 1974

50. Emil Bačík: Sláva 27. výročiu Slovenského národného povstania. 1971,

51. Ľudovít Ilečko: Slovenské národné povstanie – revolučná škola nášho ľudu. 1974,

V. Záver

Politické plagáty na Slovensku v období medzi rokmi 1968 a 1989 sú nesmierne komplikovanou a obsiahlou oblasťou bádania. Ako som spomenula už v úvode, pokúsila som sa na tento okruh pozrieť z viacerých strán, otestovať túto oblasť tvorby z nedávnej minulosti z rôznych perspektív. Vzhľadom na šírku problematiky nie sú však moje zistenia ani zďaleka jednoznačné. V každom tvrdení v tejto práci sa nachádza nejaká pochybnosť, výnimka, ťažko o tomto okruhu vysloviť nejakú konečnú pravdu. Pokúsím sa teda v krátkosti zhrnúť aspoň tie výsledky, ktoré považujem za relevantné a mohli by sa stať východiskom pre hlbšie skúmanie tejto problematiky.

Politické plagáty počas 70. a 80. rokov na Slovensku neboli takmer vôbec závislé od reálnej politiky. Oblasť ideológie a dobovej propagandy, do ktorej spadali, fungovala síce oddelene od skutočných spoločenských a politických udalostí, no napriek tomu sa stala neoddeliteľných a povinným atribútom každodenného života celej spoločnosti. Z takýchto podmienok dobovej totalitnej ideológie logicky vyplýva aj celkový mechanizmus produkcie, ale aj konečnej podoby politických plagátov. Vznikali v obrovských množstvách, ale bez akéhokoľvek hlbšieho zmyslu a tiež bez konečného účinku. Z charakteru ideológie tiež vyplýva, že nemožno vyvodiť konkrétnych „vinníkov“ často úpadkového stavu kultúry, ktorej typickým prejavom boli politické plagáty. Tento súbor diel však považujem za nesmierne zaujímavý kultúrno-historický jav. Je nevyhnutné skúmať ho a zaoberať sa ním, aby bolo možné pochopiť mechanizmus niektorých kultúrnych procesov, ale tiež vizuálne prejavy istého typu spoločnosti. Napriek mnohým negatívnym charakteristikám politických plagátov ako celku, z môjho skúmania vyplýva, že aj na tomto „prázdnom“ území mohla existovať výtvarná kreativita, ktorá bola väčšinou prínosom konkrétnych umeleckých osobností. Kvalitné plagáty sú síce len malou časťou v tomto širokom súbore, to im však neubrána na ich vizuálnej aj myšlienkovej pôsobivosti. Zaujímavým momentom môjho bádania bola práve výzva

objavovať výnimočné diela v konvenčne zamietanom okruhu diel. Verím, že tento cieľ sa mi podarilo dosiahnuť, napriek tomu, že dlhodobá práca s množstvom podpriemerných diel bola často vyčerpávajúca a bezútešná. Na tomto mieste by som rada pripomenula, že prínosom tejto práce nie sú len konkrétne závery obsiahnuté v texte. Praktická časť tejto práce, vytvorenie elektronickej databázy veľkého množstva takmer zabudnutých diel z tejto oblasti, je snáď ešte dôležitejšou súčasťou bádania. Súbor sú momentálne prístupné pre ďalšie skúmanie, a dopovedanie viacerých problémov, ktoré som sa pokúsila načrtnúť v tomto texte.

Najväčším dlhom tejto práce voči oblasti politických plagátov je jej dôkladnejšie vizuálne preskúmanie. Časť venovaná formálnemu rozboru plagátov mohla byť v takomto rozsahu skutočne len povrchným naznačením niektorých momentov. Problémom, ktorého som sa chcela ešte dotknúť, no nezapadal mi do myšlienkového línie textu, sú formálne premeny politických plagátov na konci a na začiatku sledovaného obdobia. Najmä na prelome medzi 60. a 70. rokmi existovali niektoré zlomové momenty v tvorbe niektorých výtvarníkov, ktoré by si zaslúžili hlbšie vedecké preskúmanie. Tiež väčšina tematických oblastí politických plagátov čaká na podrobnejšiu analýzu. Bohužiaľ, nebolo v možnostiach jednej diplomovej práce obsiahnuť takúto širokú problematiku. Je veľmi veľké množstvo faktov a vedomostí, ktoré som chcela do práce zapracovať, no rozsah ani štruktúra mi to neumožnili. Nechávam preto tento problém ako celok otvorený, a uvítam akýkoľvek nový bádateľský prínos v tejto oblasti z iného pohľadu ako bol ten môj.

Bibliografia:

- II. Celoslovenská výstava angažovanej tvorby. [Kat. výst.] Bratislava 1973.
- IV. Bienále užité grafiky Brno. Mezinárodní přehlídka plakátů a propagační grafiky. [Kat. výst.] Moravská galerie, Brno 1970.
- IV. Bienále užité grafiky Brno. Syposium: Umění a reklama. Sborník přednášek. Moravská galerie, Brno 1970.
- V. Bienále užité grafiky Brno. Mezinárodní výstava ilustrace a knižní grafiky. [Kat. výst.] Moravská galerie, Brno 1972.
- VI. Bienále užité grafiky Brno. Mezinárodní výstava propagační grafiky a plakátů. [Kat. výst.] Moravská galerie, Brno 1974.
- VI. Bienále užité grafiky Brno. Symposium: Tvorba koordinovaného propagačního stylu. Sborník přednášek. Moravská galerie, Brno 1974.
- VII. Bienále užité grafiky Brno. Mezinárodní výstava ilustrace a knižní grafiky. [Kat. výst.] Moravská galerie, Brno 1976.
- VIII. Bienále užité grafiky Brno. Mezinárodní výstava propagační grafiky a plakátů. [Kat. výst.] Moravská galerie, Brno 1978.
- VIII. Bienále užité grafiky Brno. Symposium: Úloha grafického designu v soudobé vizuální komunikaci. Sborník přednášek. Moravská galerie, Brno 1978.
- IX. Bienále užité grafiky Brno. Mezinárodní výstava ilustrace a knižní grafiky. [Kat. výst.] Moravská galerie, Brno 1980.
- X. Bienále užité grafiky Brno. Mezinárodní výstava propagační grafiky a plakátů. [Kat. výst.] Moravská galerie, Brno 1982.
- X. Bienále užité grafiky Brno. Mezinárodní sympóziu. Grafický design ve službách kultury a umění. Moravská galerie, Brno 1982.
- XI. Bienále užité grafiky Brno. Mezinárodní výstava ilustrace a knižní grafiky. [Kat. výst.] Moravská galerie, Brno 1984.
- XII. Bienále užité grafiky Brno. Mezinárodní výstava propagační grafiky a plakátů. [Kat. výst.] Moravská galerie, Brno 1986.
- ADES, Dawn: *The Twentieth Century Poster. Design of an Avant Garde.* New York 1984.
- ADES, R.: *Historie XX. století.* Praha 1999.
- Aktuálne otázky skvalitňovania tvorby a zvyšovania ideovo-výtvarnej úrovne politického plagátu na Slovensku. Nakladateľstvo Pravda, Bratislava 1980.
- AULICH, James, SYLVESTROVÁ, Marta: *Political Posters in Central and Eastern Europe 1945-1995: Signs of the Time.* Manchester 1999.
- AULICH, James, WILCOX, Tim: *Europe without Walls. Art, Posters and Revolution 1989-1993.* Manchester 1993.
- BACHRATÝ, Bohumír: I. celoslovenská výstava angažovanej tvorby. In: *Výtvarný život*, 18, 1973, č. 2 – 3, s. 14 – 15
- BAKOŠ, Ján: *Umelec v klietke.* SCCA, Bratislava 1999.

- BALEKA, Jan: *Angažovaný plakát. Druhá výstava tvúrci skupiny Plakát*. Praha 1969.
- BARGEĽ, Peter: *Revolučný odkaz SNP v politickom plagáte*. Štefan Štefka, Agneša Osmitzová. Bratislava 1979.
- BARGEĽ, Peter: *Vít'azný február v politickom plagáte*. Štefan Štefka. Bratislava 1978.
- BARGEĽ, Peter: *Zásady riadenia, tvorby, vydávania a využitia politického plagátu a ďalších názorných agitačných materiálov v masovopolitickej práci na Slovensku*. In: *Aktuálne otázky skvalitňovania tvorby a zvyšovania ideovo-výtvarnej úrovne politického plagátu na Slovensku*. Nakladateľstvo Pravda, Bratislava 1980, s. 24 – 33.
- BARNICOAT, John: *A Concise History of Posters*. Munchen 1972.
- BERANOVÁ, Věra: *Sovietsky politický plagát*. In: *Výtvarný život*, 19, 1974, č. 4, s. 38 – 39.
- BOIS, Yve-Alain – BUCHLOH, Benjamin H. D. – FOSTER, Hall – KRAUSOVÁ, Rosalind: *Umění po roce 1900. Modernismus, antimodernismus, postmodernismus*. Slovart, Praha 2007.
- Bojujúci plagát. Stála expozícia slovenského politického plagátu*. Slovenská národná galéria, Zvolen, 1978.
- BONNEL, Victoria E.: *Iconography of power: Soviet political posters under Lenin and Stalin*. University of California Press, 1999.
- Bratislavskí umelci strane. Kolektívna výstava k založeniu KSČ*. [Kat. výst.] Bratislava, ZSVU 1981.
- BUDSKÁ, Viera: *O plagátoch a ich tvorcovi: na okraj výstavy Politický plagát 83*. In: *Sloboda*, 38, 1983, č. 9, s. 4.
- COHN, Anna R.: *Art as Activist: Revolutionary Posters from Central and Eastern Europe*. London 1992.
- České umění 1939 – 1999. Programy a impulzy. Sborník sympozia*. AVU, Praha 2000.
- Dejiny slovenského výtvarného umenia. 20. storočie*. Ed. Zora RUSINOVÁ. SNG, Bratislava 2000.
- Dnešok umenia, tvorba budúcnosti: materiály zo zjazdov umeleckých zväzov (marec – máj 1982)*. Slovenský spisovateľ, Bratislava 1982.
- DRUG, Štefan: *Literatúra a politika po slovensky*. Slovenský spisovateľ, Bratislava 2003.
- DÚBRAVEC, Róbert: *Správa o činnosti ZSVU*. In: *Výtvarný život*, 18, 1973, č. 2 – 3, s. 51 – 55.
- ENGELS, Friedrich, MARX, Karl: *O umění*. Tatran, Bratislava 1950.
- FIDELIUS, Petr: *Řeč komunistické moci*. Triáda, Praha 2002.
- FINKOVÁ, Dagmar: *The Militant Poster. 1936-1985*, Praha, 1986.
- František Ondro, Ondrej Zimka – politický plagát*. [Kat. výst.] Banská Bystrica 1975.
- GALLO, Max: *The Poster in History*. Feltham 1974.
- Jozef Chovan. Výstava*. [Kat. výst.] ZSVU, Bratislava 1974.
- GERŽOVÁ, Jana: *Slovenské výtvarné umenie 1949 – 1989 z pohľadu dobovej literatúry*. Vysoká škola výtvarných umení, Bratislava 2006.
- GROYS, Boris: *The total Art of Stalinism*. Princeton University Press, Princeton 1992.
- HAUSKA, Alexander – MRUŠKOVIČ, Štefan: *Aktuálne otázky skvalitňovania tvorby a zvyšovania ideovo-výtvarnej úrovne politického plagátu na Slovensku*. In: *Aktuálne otázky skvalitňovania tvorby a zvyšovania ideovo-výtvarnej úrovne politického plagátu na Slovensku*. Nakladateľstvo Pravda, Bratislava 1980, s. 7 – 23.

- HERBERT, James D.: Vizuálna kultúra / Vizuálne štúdiá. In: *Kritické pojmy dejín umenia*. Eds. NELSON, Robert S. – SHIFF, Richard. Bratislava 2004.
- HRABUŠICKÝ, Aurel: Umenie fantastického odhmotnenia. In: *Slovenské vizuálne umenie 1970 – 1985*. Ed. Aurel HRABUŠICKÝ. SNG, Bratislava 2002, s. 143 – 188.
- HRAŠKO, Ján: O angažovanosti a socialistickom realizme. In: *Výtvarný život*, 18, 1973, č. 2 – 3, s. 61.
- CHALUPECKÝ, Jindřich: *Tiha doby*. Votobia, Olomouc 1997.
- CHALUPECKÝ, Jindřich: Sowjetunion, Tschechoslowakei und Polen. In: *Propyläen Kunstgeschichte: Supplementbände 2: Kunst der Gegenwart*. Propyläen, Berlin 1978, s. 165 – 175.
- JABLONSKÁ, Beáta: Lži, dilemy a alternatívy obrazu. In: *Slovenské vizuálne umenie 1970 – 1985*. Ed. Aurel HRABUŠICKÝ. SNG, Bratislava 2002, s. 49 – 112.
- JANEK, Miroslav: Plagátová tvorba Ladislava Čisárika. In: *Výtvarný život* 19, 1974, č. 4, s. 40.
- JAROŠOVÁ, Zuzana: K celoslovenskej prehliadke Politického plagátu 89. In: *Literárny týždeň*, 2, 1989, č. 16 s. 14.
- JENDREJÁK, Ľudovít: O Slovenskom fonde výtvarných umení. In: *Výtvarný život*, 18, 1973, č. 2 – 3, s. 59.
- Katalóg Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave 1949 – 2004*. VŠVU, Bratislava 2006.
- KESNER, Ladislav: „Teorie“, vizuální zobrazení a dějiny umění. In: *Vizuální teorie*. Ed. KESNER, Ladislav. Praha 2005.
- Klassen Ideale und klassen Feinde. Aus der Plakatsammlung des Deutschen Historischen Museums*. [Kat. výst.] Deutsches Historisches Museum, Berlin 2006.
- KOLEŠÁR, Zdeno: Genéza a vývoj dizajnu. In: *Dejiny slovenského výtvarného umenia. 20. storočie*. SNG, Bratislava 2000, s. 256 – 261.
- KOLEŠÁR, Zdeno: *Kapitoly z dejín grafického dizajnu*. Slovenské centrum dizajnu, Bratislava 2006.
- KOPSOVÁ, Raisa: Strach z normalizácie a normalizácia strachu. In: *Slovensko a režim normalizácie. Zborník príspevkov zo seminára*. Prešov 2003, str. 68 – 76.
- KOVÁČ, Dušan: *20. storočie- storočie svetla, storočie temna*. Bratislava 2000.
- KMEŤ, Norbert: Opozícia a hnutie odporu na Slovensku 1968-1989, In: *Opozície a odpor proti komunistickému režimu v Československu 1968-1989*. Praha 2005, str 41. – 53.
- KROUTVOR, Josef: *Poselství ulice. Z dějin plakátu a proměn doby*. Praha 1991.
- Ľudovít Ilečko: výber z diela. [Kat. výst.] Bratislava 1980.
- KUSÁ, Alexandra: *Sorela – slovenský variant?* dizertačná práca, FIFUK, Bratislava 2004.
- LÁNGOŠOVÁ, Mária: Politický plagát v zimnom období 1973-1974. K súčasnému stavu plagátovej tvorby. In: *Výtvarný život*, 19, 1974, č. 5, s. 38-39.
- LIPTÁK, Ľubomír: *Slovensko v 20. storočí*. Kalligram, Bratislava 2000.
- MACURA, Vladimír: *Šťastný věk (a jiné studie o socialistické kultuře)*. Academia, Praha 2008.
- MAIER, Hans: *Politická náboženství: totalitní režimy a křesťanství*. Brno 1999.
- MALHOTRA, Ruth: *Politische plakate. 1914-1945*. Hamburg 1988.
- Malý slovník slovenských výtvarných umelcov*. SFVU, Bratislava 1981.
- MEGGS, Philip B.: *A history of graphic design*. New York 1998.
- Moc obrazů, obrazy moci: politický plagát a propaganda*. [Kat. výst.] Praha 2005.
- MRUŠKOVIČ, Štefan: Politický plagát v systéme ideovo-výchovnej a masovopolitickej práce. In: *Aktuálne otázky skvalitňovania tvorby a zvyšovania ideovo-výtvarnej úrovne politického plagátu na Slovensku*. Nakladateľstvo Pravda, Bratislava 1980, s. 34 – 44.

- NVOTOVÁ, Alica: Z činnosti SFVU. In: *Výtvarný život*, 19, 1974, č. 4, s. 10.
- ONDRO, František: *50 rokov sovietskej plagátovej tvorby*. Banská Bystrica 1972.
- Opozice a odpor proti komunistickému režimu v Československu 1968-1989*. Ed. Petr BLÁŽEK. Praha 2005.
- ORIŠKOVÁ, Mária: *Dvojhlásné dejiny umenia*. Petrus, Bratislava 2002.
- ORIŠKOVÁ, Mária: K otázke politiky vystavovania: príklad Slovenskej národnej galérie. In: *Ars*, 2003, č. 3, s. 201 – 214.
- ORIŠKOVÁ, Mária: Politický plagát. In: *Výtvarný život*, 23, 1978, č. 8-9, s. 82-83.
- OSMITZOVÁ, Agneša: Politický plagát 79. In: *Výtvarný život*, 24, 1979, č. 6, s. 32-33.
- OTÁHAL, Milan: *Opozice, moc a společnost 1968-89. Příspěvek k dějinám normalizace*. Praha 1994.
- Peter Cibula. *Plagát, voľná tvorba*. [Kat. výst.] Bratislava 1979.
- PETRÁNSKY, Ľudo: Plagát v procese spoločenského vývinu. In: *Pravda*, 65, 1984, č. 74, s. 5.
- PETRÁNSKY, Ľudo: Problémy plagátovej tvorby. In: *Výtvarný život*, 18, 1973, č. 7, s. 10 – 15.
- Plagátová tvorba. Plagáty z tvorby jubilujúceho reklamného podniku ERPO*. [Kat. výst.] Bratislava 1984.
- PLEVZA, Viliam: *História československej súčasnosti*. Bratislava 1978.
- Politický plakát. Pohledy do zbírek Moravské galerie v Brně*. [Kat. výst.] Moravská galerie, Brno 1987.
- Politický plakát 1945-1960*. [Kat. výst.] Praha 1970.
- Politický plakát 1960-1970*. [Kat. výst.] Praha 1970.
- Politický plakát proti fašismu a válce za mír a socializmus 1945-1985*. [Kat. výst.] Praha 1985.
- Politický plagát 1981*. [Kat. výst.] Bratislava 1981.
- Politický plagát 1982*. [Kat. výst.] Bratislava 1982.
- Politický plagát 1983*. [Kat. výst.] Bratislava 1983.
- Politický plagát 1985*. [Kat. výst.] Bratislava 1985.
- Politický plagát 1986*. [Kat. výst.] Bratislava 1986.
- Politický plagát '87*. [Kat. výst.] Bratislava 1987.
- Politický plagát v zápase o dnešok*. [Kat. výst.] Fakulta Vysokej školy politickej ÚV KSČ, Bratislava 1983.
- RUPNIK, Jacques: *Dejiny Komunistické strany Československa. Od počátku do převzetí moci*. Praha 2002.
- RUSINOVÁ, Zora: Od zlyhania utópie po vek simulakra. In: *Dejiny slovenského výtvarného umenia. 20. storočie*. Ed. Zora RUSINOVÁ. SNG, Bratislava 2000, s. 39 – 60.
- RUSINOVÁ, Zora: Problém koexistencie kultúr. In: *Slovenské vizuálne umenie 1970 – 1985*. Ed. Aurel HRABUŠICKÝ. SNG, Bratislava 2002, s. 9 – 30.
- RUSINOVÁ, Zora: *Šesťdesiate roky v slovenskom výtvarnom umení*. SNG, Bratislava 1995.
- SALNER, Peter: Bratislava a normalizácia. In: *Slovensko a režim normalizácie*. Ed. Jan ŠKALOUD. Prešov 2003, s. 201 – 205.
- SAUČIN, Ladislav: Slovenský politický plagát. Jeho súčasný stav a vývojové možnosti. In: *Výtvarný život*, 10, 1965, č. 4, s. 130 – 134.
- SAUČIN, Ladislav: Umelecký model sveta. Na okraj súťaže a výstavy z príležitosti 50. výročia založenia KSČ. In: *Výtvarný život*, 16, 1971, č. 4 – 5.

- SAUČIN, Ladislav: Význam a formy názornej agitácie. K výstave Politický plagát 1961. In: *Výtvarný život*, 7, 1962, č. 4, s. 186-193.
- Sloboda a zodpovednosť umelca*. Slovenský spisovateľ, Bratislava 1978.
- Slovenská grafika a politický plagát*. Ján Jánoška, František Ondro. [Kat. výst.] Praha 1976.
- Vít'azná cesta*. [Kat. výst.] Bratislava 1986.
- Slovenské národné povstanie v plagátovej tvorbe*. [Kat. výst.] Bratislava 1974.
- Slovenské vizuálne umenie 1970 – 1985*. Ed. Aurel HRABUŠICKÝ. SNG, Bratislava 2002.
- Slovník svetového a slovenského výtvarného umenia druhej polovice 20. storočia*. Ed. Jana GERŽOVÁ. Bratislava 1999.
- Social Responsibility of the Graphic Designer. International Symposium. Sixteenth Biennale of Graphic Design*. Ed. Alena RAJLICOVÁ. Brno 1994.
- Sociálny plagát*. [Kat. výst.] Galéria výtvarného umenia v Prešove, Prešov 1973.
- Symposium. Úloha grafického designu v soudobých vizuálních komunikacích. Sborník přednášek*. Ed. Jana SMEJKALOVÁ. Brno 1978.
- STAECK, Klaus: *Die Gedanken sind frei. Plakate*. Berlin 1983.
- SYLVESTROVÁ, Marta: Poselství svědomí. Plakáty Václava Ševčíka a Zdeňka Chotěnovského ve sbírkách Moravské galerie v Brně a na výstavě Český plakát 60. let. In: 55. *Bulletin Moravské galerie v Brně*. Brno 1999, str. 49 – 50.
- SYLVESTROVÁ, Marta: Vztah umění a ideologie, role imagologie v politice. In: *Ateliér*, 18, 2005, č. 11.
- SYLVESTROVÁ, Marta: *Sovětský plakát*. Brno 1988
- SYLVESTROVÁ, Marta: Znamení doby - Sign of the Times. Plakát střední a východní Evropy 1945-1995 ve Velké Británii. In: 57. *Bulletin Moravské galerie v Brně*. Brno 2001, str. 194 – 195.
- Systém stimulov pre rozvoj angažovanej tvorby. In: *Výtvarný život*, 17, 1972, č. 4, s. 34.
- ŠEVČIKOVÁ, Zuzana: *Politický plagát. K 60. výročí vzniku KSČ*. Bratislava 1981.
- Slovensko a režim normalizácie*. Ed. Jan ŠKALOUD. Prešov 2003.
- ŠTRAUSS, Tomáš: *Slovenský variant moderny*. Pallas, Bratislava 1992.
- ŠTRAUSS, Tomáš: *Tri otázky. Od päťdesiatych k osemdesiatym rokom*. Pallas, Bratislava 1993.
- TOTH, Daniel: Politická teologie a politické náboženství v době normalizace, In: *Slovensko a režim normalizácie. Zborník príspevkov zo seminára*. Prešov 2003, str. 106 – 127.
- Vít'azná cesta*. [Kat. výst.] Bratislava 1986.
- VLČEK, Tomáš: *Současný plakát*. Odeon, Praha 1979.
- VRANA, Anton: Plagát. In: *Výtvarný život*, 29, 1984, č. 8 – 9, s. 40-47.
- WHITE, Alex: *The Elements of Graphic Design*. New York 2002.
- Zjazd Zväzu slovenských výtvarných umelcov 2. novembra 1972: List ústredným výborom KSČ a KSS. In: *Výtvarný život*, 18, 1973, č. 2 – 3, s. 49
- Z odkazu povstania. Slovenskí výtvarní umelci k 40. výročí Slovenského národného povstania*. [Kat. výst.] Bratislava 1984.
- Za mier a sociálny pokrok. Medzinárodná výstava politických plagátov*. [Kat. výst.] Bratislava 1987.
- Za socialistické umenie. Materiály zo zjazdov umeleckých zväzov (máj – november 1972)* Slovenský spisovateľ, Bratislava 1974.
- Zdeno Brázdil: politický plagát*. [Kat. výst.] Bratislava 1988.

Zoznam vyobrazení:

1. Milan Pet'ovský: Plagát - Deň tlače, rozhlasu a televízie 21. september: Neinvent., 1983, 40x58,5cm, majetok HM SNM, foto: archív autorky
2. Jozef Oškvarík: Politický plagát 81. 1981. Obálka výstavného katalógu.
3. Štefan Štefka: Politický plagát 85. 1986. Obálka výstavného katalógu.
4. Oto Lupták: Politický plagát 86. Obálka výstavného katalógu. 1986
5. Aktuálne otázky skvalitňovania tvorby a zvyšovania ideovo-výtvarnej úrovne politického plagátu na Slovensku. 1980. Obálka publikácie
6. Milan Spál: Odkaz februára 1948: Republiku rozvracať si nedáme! Neinventarizované, 1977, ofset, 60,5x84cm, zbierka HM SNM, foto: archív autorky
7. Neznámy autor: Múzeum V. I. Lenina. Neinvent., 1982, ofset, 65x83cm, majetok HM SNM
8. Ondrej Zimka: Mníchov. 1971. Návrh na plagát. Repro: SAUČIN, Ladislav: Umelecký model sveta. Na okraj súťaže a výstavy z príležitosti 50. výročia založenia KSČ. In: Výtvarný život, 16, 1971, č. 4 – 5.
9. Ladislav Čisárik ml., Emília Čisáriková: Návrh na plagát k SNP. 1984, repro: VRANA, Anton: Plagát. In: Výtvarný život, 29, 1984, č. 8 – 9, s. 45.
10. Ladislav Čisárik: Návrh na plagát. 1971, repro: SAUČIN, Ladislav: Umelecký model sveta. Na okraj súťaže a výstavy z príležitosti 50. výročia založenia KSČ. In: Výtvarný život, 16, 1971, č. 4 – 5.
11. Milan Spál: Plagát - Ženy - bojovníčky za pokrok a mier vo svete. Neinvent, 1988, 56x83,5cm, majetok HM SNM
12. Karel Míšek: Plagát - 40. V pevnej jednote na čele s KSČ vítame slávne výročie oslobodenia Československa sovietskou armádou, neinvent., 1985, 30x42cm, majetok HM SNM
13. Maximilián Záleský: Plagát - Od víťazstva Veľkého októbra k víťazstvu v boji o mierový vesmír, neinvent., 1986, 43x60,5cm, majetok HM SNM, foto: archív autorky
14. Š. Štefka: Plagát - Mier, práca, jednota pracujúcich, socializmus, neinvent., 1987, 58x83cm, majetok HM SNM, foto: archív autorky
15. E. Bačík: Plagát - Nevšimavý a ľahkovážny postoj k znehodnoteniu prírody a jej zdrojov je nezlučiteľný so zásadami socialistického vlastníctva, neinvent., 1978, 58x82,5cm, zbierka HM SNM, foto: archív autorky
16. Maximilián Záleský: Úspechy ZSSR – presvedčivý dôkaz predností socializmu. Neinvent., 1977, 57x82cm, zbierka HM SNM, foto: archív autorky
17. Rudolf Altrichter: XV. Zjazd KSČ V pevnej jednote KSČ a ľudu. Neinvent., 1976, 57,5x81cm, zbierka HM SNM, foto: archív autorky
18. Maximilián Záleský: Nech žije 60. výročie vzniku Československej republiky. Neinvent. 1978, 33x46,5cm, zbierka HM SNM, foto: archív autorky
19. Štefan Štefka: Sláva 30. výročiu februárového víťazstva pracujúceho ľudu. 1978, repro: BARGEĽ, Peter: *Vit'azný február v politickom plagáte. Štefan Štefka.* Bratislava 1978
20. Emil Bačík: 28. X. Deň znárodnenia. Neinvent., 1975, 60x88cm, zbierka HM SNM, foto: archív autorky
21. Alena Pavlovičová: Február 1948 1978. 1978, repro: BARGEĽ, Peter: *Vit'azný február v politickom plagáte. Štefan Štefka.* Bratislava 1978
22. Ondrej Zimka: V duchu Slovenského národného povstania upevňujeme a rozvíjame bratskú jednotu Čechov a Slovákov. 1978, repro: BARGEĽ, Peter: *Revolučný odkaz SNP v politickom plagáte. Štefan Štefka, Agneša Osmitzová.* Bratislava 1979
23. Marián Čunderlík: SNP. 1957, repro: BARGEĽ, Peter: *Revolučný odkaz SNP v politickom plagáte. Štefan Štefka, Agneša Osmitzová.* Bratislava 1979
24. Neznámy autor: Verný odkazu Slovesnkého národného povstania. 1957, epro: BARGEĽ, Peter: *Revolučný odkaz SNP v politickom plagáte. Štefan Štefka, Agneša Osmitzová.* Bratislava 1979
25. Ľudovít Ilečko: Plnením línie XIV: zjazdu KSČ plníme revolučný odkaz Slovenského národného povstania. 1976, repro: BARGEĽ, Peter: *Revolučný odkaz SNP v politickom plagáte. Štefan Štefka, Agneša Osmitzová.* Bratislava 1979
26. Gustáv Lehen: Večná sláva hrdinom Slovenského národného povstania. 1964, repro: BARGEĽ, Peter: *Revolučný odkaz SNP v politickom plagáte. Štefan Štefka, Agneša Osmitzová.* Bratislava 1979
27. Milan Spál: Slovenské národné povstanie výraz hrdinstva, bratstva a jednoty Čechov a Slovákov. 1974, repro: BARGEĽ, Peter: *Revolučný odkaz SNP v politickom plagáte. Štefan Štefka, Agneša Osmitzová.* Bratislava 1979
28. Ondrej Zimka: Budovania socializmu – odkaz SNP. 1973, repro: BARGEĽ, Peter: *Revolučný odkaz SNP v politickom plagáte. Štefan Štefka, Agneša Osmitzová.* Bratislava 1979

29. I. Hammelová: 40 SNP. 1984. repro: BARGEĽ, Peter: *Revolučný odkaz SNP v politickom plagáte. Štefan Štefka, Agneša Osmitzová. Bratislava 1979*
30. Štefan Štefka: Víťazný február. Neinvent., 1988, 47x32cm, zbierka HM SNM, foto: archív autorky
31. Karol Sedlák: Február 1948. Neinvent., 1982, 29x41cm, zbierka HM SNM, foto: archív autorky
32. Jozef Šebo: Február 1948. Socializmus v našej vlasti zvíťazil. 1966, repro: BARGEĽ, Peter: *Víťazný február v politickom plagáte. Štefan Štefka. Bratislava 1978*
33. Ľudovít Ilečko: Jednota robotníckej triedy, jednota pracujúceho ľudu, jednota národa, ... 1973, repro: BARGEĽ, Peter: *Víťazný február v politickom plagáte. Štefan Štefka. Bratislava 1978*
34. Maximilián Záleský: Február predovšetkým dokázal veľkú politickú a organizačnú vyspelosť... Neinvent., nedat., 59x42cm, zbierka HM SNM, foto: archív autorky
35. Peter Cibula: Víťazný február 1948. 1969, repro: BARGEĽ, Peter: *Víťazný február v politickom plagáte. Štefan Štefka. Bratislava 1978*
36. Maximilián Záleský: Február 1948. 1973, repro: BARGEĽ, Peter: *Víťazný február v politickom plagáte. Štefan Štefka. Bratislava 1978*
37. Emil Fulka: Plníme revolučný odkaz februárového víťazstva... 1977, repro: BARGEĽ, Peter: *Víťazný február v politickom plagáte. Štefan Štefka. Bratislava 1978*
38. Igor Meluzin: Realizáciou záverov XV. zjazdu KSČ plníme odkaz Víťazného februára! 1978, repro: BARGEĽ, Peter: *Víťazný február v politickom plagáte. Štefan Štefka. Bratislava 1978*
39. Neznámy autor: pod vedením KSČ vpred za dovŕšenie socialistickej výstavby. 1958, repro: BARGEĽ, Peter: *Víťazný február v politickom plagáte. Štefan Štefka. Bratislava 1978*
40. Vojtech Takáč: A šli sme za ňou, s ňou, s hviezdou našich snov... 1962, repro: BARGEĽ, Peter: *Víťazný február v politickom plagáte. Štefan Štefka. Bratislava 1978*
41. Jozef Chovan: Víťazný február 1948. 1971, repro: BARGEĽ, Peter: *Víťazný február v politickom plagáte. Štefan Štefka. Bratislava 1978*
42. Maximilián Záleský: Február 1948 Víťazstvo pracujúceho ľudu. 1972, repro: BARGEĽ, Peter: *Víťazný február v politickom plagáte. Štefan Štefka. Bratislava 1978*
43. Oľga Bothová: Deň tlače, rozhlasu a televízie 21. september. Neinvent., 1976, 60x86cm, zbierka HM SNM, foto: archív autorky
44. Štefan Štefka: Deň tlače rozhlasu televízie. Neinvent., 1965, 63,5x96cm, zbierka HM SNM, foto: archív autorky
45. Yvona Hanáková: Deň tlače, rozhlasu a televízie 21. september. Neinvent., 1981, 84x58cm, zbierka HM SNM, foto: archív autorky
46. Ladislav Čisárik: Česť a sláva bojovníkom Slovenského národného povstania. 1973, repro: BARGEĽ, Peter: *Revolučný odkaz SNP v politickom plagáte. Štefan Štefka, Agneša Osmitzová. Bratislava 1979*
47. Peter Cibula: 1944 Tvorivou prácou naplňajme a rozvíjajme revolučný odkaz Slovenského národného povstania. Neinvent., 1986, 61x83,5cm, zbierka HM SNM, foto: archív autorky
48. Anton Vrana: Pozdravujeme verných a statočných synov nášho hrdinského ľudu... 1978, repro: BARGEĽ, Peter: *Revolučný odkaz SNP v politickom plagáte. Štefan Štefka, Agneša Osmitzová. Bratislava 1979*
49. Štefan Štefka: Sláva Februárovému víťazstvu. 1974, repro: BARGEĽ, Peter: *Revolučný odkaz SNP v politickom plagáte. Štefan Štefka, Agneša Osmitzová. Bratislava 1979*
50. Emil Bačík: Sláva 27. výročiu Slovenského národného povstania. 1971, repro: BARGEĽ, Peter: *Revolučný odkaz SNP v politickom plagáte. Štefan Štefka, Agneša Osmitzová. Bratislava 1979*
51. Ľudovít Ilečko: Slovenské národné povstanie – revolučná škola nášho ľudu. 1974, repro: BARGEĽ, Peter: *Revolučný odkaz SNP v politickom plagáte. Štefan Štefka, Agneša Osmitzová. Bratislava 1979*

Príloha č. I:

Zoznam plagátov z bývalého Archívu KSS

V súčasnosti vo fondoch Slovenského národného archívu. Nespracované.

Torzo zbierky politických plagátov (1945 – 1980) z bývalého Archívu KSS

Opis všetkých údajov z pôvodných kartotekových lístkov, ktoré pochádzajú ešte z Archívu KSS zo začiatku osemdesiatych rokov. (opis vznikol v októbri – novembri 2006)

Plagáty sú rozdelené podľa témy, pôvodné signatúry sa viažu k celému tematickému súboru. rozdelené podľa témy

Budovanie socialistickej spoločnosti

signatúra III-b-

prázdne

Slovenské národné povstanie – výročia

signatúra III-c

1. Sláva hrdinským slovenským partizánom. Vytl. Tlačiareň Atlas, Bratislava 1945, 68,5x98,5cm, len txt(biely na č. podklade)
2. Miestny národný výbor v Sklabini spolu s SSM, SEM a inými miestnymi spolkami usporiada v nedelu dňa 19. augusta 1945 manifestačnú slávnosť pri príležitosti oslobodenia Sklabine hrdinskými partizánmi 21.VIII. 1944. Vydal: MNV, Slabina, vytl. Neografia Úč. spolok, T sv. Martin, 1945, 41x63cm, len txt
3. Slovenské národné povstanie. 1944- 29.VIII.-1946, 31x42cm, farebná ilustrácia
4. Oslavy 5. výročia S.N.P. Vydal prípravný výbor a JNV, vytlačil: melantrich, Ostrava, 1949, 43x61cm, č.j., len txt.
5. Štátna dobročinná lotéria v prospech postavenia pamätníka Slovenského národného povstania v Turči sv. Martine. Vytl. Tlačiareň Alas, Bratislava, 1949, 41,5x60cm, fareb. ilustr.
6. 29. august 1944-51. So Sovietskym zväzom víťazí odkaz povstania- slobodná vlasť, socializmus, mier. M. Rybecký, vyd. PRÁCA, Bratislava, 1951, 71x101cm, farebná ilustrácia
7. Oslavy VIII. výročia Slovenského národného povstania. Záverečné kolo I. celoštátnych závodov parašutistických hliadok. Š. Bednár, vyd. Povereníctvo informácií a osvetu, PRÁCA, Bratislava, 1951, 65x90cm, farebná ilustrácia
8. Verní odkazu povstania, zomknutí okolo strany a vlády, na čele s prezidentom K. Gottwaldom, Po boku ZSSR, Za socializmus a mier! 2 diely. Vyd. Zväz protifašistických bojovníkov, vytl. PRÁCA, 1952, 71x101cm, foto+txt
9. Verní odkazu S.N.P. socializmus v našej vlasti úspešne budujeme. V. Takáč, vyd. SVPL pre Slov výbor NF, Bratislava, vytl. pravda, K, 1954, 28,5x
12. 1944-1957. Verní odkazu Slovenského národného povstania za víťazstvo socializmu a mieru! vyd. Pravda Košice, 1957, 58,5x83cm, farebná ilustrácia
13. Text- úryvok básne Vojtecha Mihálíka. Marián Čunderlík, vyd. Povereníctvo školstva a kultúry, Bratislava, vytl. Pravda Košice, 1957, 59x84cm, farebná ilustrácia partizána
15. 29.VIII 1958. Štefan Bednár, vydalo SVPL, Bratislava, vytl. Pravda Košice, 1958. 70x99cm, farebná ilustrácia
16. SNP 1944-1959. Pod vedením KSČ bratskej jednoty Čechov a Slovákov za dovršenie výstavby socializmu. Miroslav Korčian, vyd. SVPL pre Povereníctvo školstva a kultúry, Bratislava, vytl. Pravda Košice, 1959, 32,5x89cm, txt+kresba
18. Slovenské národné povstanie- svetlá stránka našich dejín. Jozef Chovan, vyd. SVPL pre Povereníctvo školstva a kultúry, Bratislava, vytl. Pravda Košice, 1959, 58x84cm, txt+foto+kresba
19. Silou slova Zachovať večnú pamiatku a odkaz Slovenského národného povstania. Milan Spál, vy. SVPL pre Povereníctvo školstva a kultúry, Bratislava, vytl. Pravda Košice, 1959, 58,5x83cm, text+kresba
20. 29. augusta 1944. Vojtech Takáč, vyd. SVPL pre Povereníctvo školstva a kultúry, Bratislava, vytl. Pravda Košice, 1960, 66,5x97cm, farebná ilustrácia
21. 17. výročie SNP. Vyd. R (ERPO), Bratislava, vytl. Pravda Košice, 1961, 59x83cm, farebná ilustrácia
22. SNP Za nové víťazstvá socializmu. J. Dóka, vyd. SVPL pre SNR, Bratislava, vytl. Pravda Košice, 1961, 58,5x83cm, farebná ilustrácia
24. 1962-1944 SNP. A. Pepich, vyd. VPL pre SNR, Bratislava, vytl. TSNP Martin, 1962, 59x83cm, farebná ilustrácia

25. 29. augusta 1944, citát z básne F. Kráľa. Vytl. VTK, 1963, 28,5x82cm, farebná ilustrácia
26. Slovenské národné povstanie
- 29.VIII. 1944- 29.VIII. 1963. M. Spál, vyd. VPL pre odbor SNR, vytl. Polygrafické závody Bratislava, 1963, 59x85cm, foto+kresba
29. Včera zbraňami, dnes kladivom a kosákom. 1944- 1964. Vyd. Reklama obchodu, Bratislava. vytl. VTK, 1964, 58,5x83cm, farebná ilustrácia
30. Slovensko, Praha naša mat', ktože to vraví, že si malé? Tvoj syn zodvihol automat na nebotyčnom, strmom brale. Milan Lajčiak, 1944- 1964, vyd. Reklama obchodu, pre podniky štátneho obchodu na Slovensku, Bratislava, vytl. VTK, 1964, 58x83cm, farebná ilustrácia
31. pozvánka na oslavy 20. výročia SNP. Schiroky(?), vytl. VTK, 1964, 59x83,5cm, červeno-biela kresba+txt
33. Sláva 27. výročiu Slovenského národného povstania. Emil Bačík, vyd. SÚTI v nakladateľsve Pravda, Bratislava, vytl. Nitrianske tlačiarne Nitra, 1971, 60x85,5cm, farebná ilustrácia
34. Nech večne žije hrdinský odkaz SNP 1944-72. M. Spál, vyd. SÚTI v Nakladateľsve Pravda, Bratislava, vytl. Nitrianske tlačiarne Nitra, 1972, 30x42cm(?), kresba+txt
35. SNP, Sláva 28. výročiu Slovenského národného povstania. M. Záleský, vyd. SÚTI v Nakladateľsve Pravda, Bratislava, vytl. Nitrianske tlačiarne Nitra, 1972, 59,5x86cm, farebná ilustrácia
37. SNP. Nech žije 29. Výročie SNP. M. Spál, vyd. SÚTI v naklad. Pravda, vytl. ZT Bratislava, 1973, 29x42cm, farebná kresba
38. SNP- odkaz večne živý. vyd. ZSSD, vytl. OPTIMA Nitra, 1973, 41,5x59,5cm, foto+modro-bielo-červená kresba
39. 29. august 1944-1973, SNP. Vysoko nesme víťaznú zástavu SNP. vyd. ZSSD, tlač. OPTIMA Nitra, vytl. Slovenská kartografia Bratislava, 1973, 41x60cm, foto+kresba
40. Večná sláva hrdinom Slovenského národného povstania, ktorí padli v boji za našu slobodu. Ľ. Ilečko, vyd. Nakladateľstvo Pravda, Bratislava, vytl. TSNP Martin, 1973, 30x41,5cm, 60x83cm, farebná ilustrácia
41. Pod vedením Komunistickej strany Československa plníme odkaz Slovenského národného povstania. M. Spál, scénár: V. Bachár, vyd. ÚV SZPB v naklad. Pravda, Bratislava, 1973. 60x84cm, foto+txt
42. SNP slávna kapitola našich dejín. Vyd. R(ERPO), Bratislava, vytl. TSNP Martin, 1973, 59x84cm, farebná ilustrácia
43. Budovanie socializmu- odkaz SNP. O. Zimka, vyd. ÚV SZPB v naklad. Pravda, vytl. ZT Bratislava, 1973 58x83cm, farebná ilustrácia
44. Zostaneme verní revolučnému odkazu Slovenského národného povstania. O. Lupták, vyd. Naklad. Pravda, Bratislava, vytl. TSNP Martin, 1973. 30x42cm, 60x83cm, farebná ilustrácia
45. 30. výročie SNP. vyd. ZSSD, Bratislava, vytl. Optima Nitra, 1973, 21x30cm, červená kresba
46. Česť a sláva bojovníkom Slovenského národného povstania. Ľ. Čisárik, vyd. Slovenská kniha v naklad. Pravda, Bratislava, vytl. TSNP, Martin, 1973, 20x28cm, 30x41,5cm, 60x83,5cm, farebná ilustrácia
47. 30. výročie Slovenského národného povstania. Vyd. ZSSD, Bratislava, vytl. Optima Nitra, 1973, 41,5x59cm, farebná ilustrácia
48. Večná sláva hrdinom. 30 SNP. Vyd. ZSSD, Bratislava, vytlač. Optima Nitra, 1973, 42x60cm, farebná ilustrácia
49. Slovenské národné povstanie spečatilo na večné časy naše bratstvo, priateľstvo a spojenectvo so ZSSR. Ľ. Ilečko, vyd. SÚTI v n. Pravda, Bratislava, 1973, 59,5x85,5cm, farebná ilustrácia
50. Slovenské národné povstanie- revolučná škola nášho ľudu. Ľ. Ilečko, vyd. Slovenská odborová rada vo vyd. Práca, vytl. PZ Bratislava, 1973, 59x83,5cm, farebná ilustrácia
51. SNP- tvorivou prácou plníme odkaz Slovenského národného povstania. Š. Štefka, vyd. n. Pravda, Bratislava, vytl. TSNP Martin, 1973. 29x41cm, 60x83cm, foto+farebné SNP
52. 1944 Slovenské národné povstanie. M. Korčián, vyd. n. Pravda, Bratislava, vytl. TSNP Martin, 1973. 30x41cm, 52,5x83cm, farebná ilustrácia
53. báseň V. Mihálik: Povstanie. SNP. E. Bačík, vyd. n. Pravda, Bratislava, vytl. TSNP Martin, 1973, 21,5x41cm, 60x83,5cm, farebná ilustrácia
54. Nech žije KSČ- nositeľka hrdinského odkazu Slovenského národného povstania. J. Chovan, vyd. n. Pravda, Bratislava, vytl. TSNP Martin, 1973, 29x41cm, 59x83,5cm, farebná ilustrácia
55. SNP. Slovenské národné povstanie. Výraz hrdinstva, bratstva a jednoty Čechov a Slovákov. M. Spál, vyd. n. Pravda, Bratislava, vytl. TSNP Martin, 1973, 30x41,5cm, 60x83,5cm, farebná ilustrácia
57. Nech žije KSČ- vedúca sila našej socialistickej spoločnosti, verná nositeľka odkazu SNP. E. Fulka, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, 1974, 19x58cm, kresba+txt
58. Po bku Sovietskeho zväzu a bratských socialistických krajín za svetový mier, za socializmus!. E. Fulka, vyd. SÚTI v n. Pravda, Bratislava, 1974, 19x58cm, kresba+txt
59. Tvorivou prácou naplňame historický odkaz Slovenského národného povstania. E. Fulka, vyd. SÚTI v n. Pravda,

Bratislava, 1974, 19x58cm, kresba+txt

60. Slovenské národné povstanie- výraz hrdinstva, bratstva a jednoty Čechov a Slovákov. E. Fulka, SÚTI v n. Pravda, Bratislava, 1974, 19x58cm, kresba+txt

61. Plnením línie XIV. zjazdu KSČ rozvíjame revolučný odkaz Slovenského národného povstania! E. Fulka, vyd. SÚTI v n. Pravda, Bratislava, 1974, 19x58cm, kresba+txt

62. Slovenské národné povstanie na večné časy spečatilo naše bratstvo a priateľstvo so sovietskym zväzom! E. Fulka, vyd. SÚTI v n. Pravda, Bratislava, 1974, 19x58cm, kresba+txt

63. Budovaním rozvinutej socialistickej spoločnosti naplňame činmi revolučný odkaz Slovenského národného povstania! E. Fulka, vyd. SÚTI v n. Pravda, Bratislava, 1974, 19x58cm, kreska+txt

64. Splnením úloh štvrtého a piateho roku päťročnice oslávime historické výročia ČSSR! E. Fulka, vyd. SÚTI v n. Pravda, Bratislava, 1974, 19x58cm, kresba+txt

65. V pevnom zväzku robotníkov, roľníkov a inteligencie vpred za nové víťazstvá v budovaní socialistickej spoločnosti. E. Fulka, vyd. SÚTI v n. Pravda, Bratislava, 1974, 19x58cm, kreska+txt

66. S úctou a vďakou spomíname na bojovníkov SNP. Vyd. R(ERPO), Bratislava, vytl. TSNP, 1974, 24,5x73,5cm, grafika

67. 30. výročie. Družba v zbrani, spolupráca v budovaní. Vyd. Slovenský ústredný výbor ZČSSP vo vyd. Obzor, vytl. Nitrianske tlač. Nitra, 1974, 22x90cm, kresba+txt

68. 1944/1974 Dôsledným plnením volebných programov národného frontu vítame historické 30. výročie Slovenského národného povstania, pražského povstania a oslobodenie Československa Sovietskou armádou. Vytl. ZT Bratislava, 1974, 29x83cm, txt

69. Odkaz večne živý SNP. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima Nitra, 1974, 21x30cm, kresba

70. 30. výročie SNP. Slovenské národné povstanie najlepšie osláviš splnením záväzkov. Predloha: A. Richter, vyd. SOR, vydavateľstvo a nakladateľstvo Práca, Bratislava, 1974, 42x60cm, farebná kresba

71. Revolučný nástup vlasteneckých síl- SNP bez údajov(1974), 52x69cm, farebná ilustrácia

72. SNP Z hôr zaznela pieseň slobod Vyd. R(ERPO), Bratislava, vytl. TSNP, 1974, 28x74cm, čierno-biela ilustrácia

73. 30. výročie SNP. Sláva hrdinom Slovenského národného povstania. Vyd. ZSSD, Bratislava, vytl. Nitrianske tlačiarne Nitra, 1974, 60,5x86cm, farebná ilustrácia

75. 29.VIII 1944. 30. výročie Slovenského národného povstania. J. Chovan, vyd. ÚV SZPB v n. Pravda, Bratislava, vytl. VT Košice, 1974, 29x41cm, 59x83cm, farebná ilustrácia

76. 30. výročie SNP. Jednotne v Slovenskom národnom povstaní- spoločne pri budovaní socializmu. Š. Štefka, vyd. SÚTI, ÚV NFSSR a SÚV ZČSSP v n. Pravda, Bratislava, vytl. Grafobal, Skalica, 1974, 66x99cm, foto montáž

77. 30. výročie SNP. Zostaneme verní revolučnému odkazu Slovenského národného povstania. Š. Štefka, vyd. SÚTI, ÚV NFSSR a SÚV ZČSSP v n. Pravda, Bratislava, vytl. Grafobal, Skalica, 1974, 66x99cm, foto montáž

78. 30. výročie SNP. Tvorivou prácou naplňame historické odkaz SNP. Š. Štefka, vyd. SÚTI, ÚV NFSSR a SÚV ZČSSP v n. Pravda, Bratislava, vytl. Grafobal, Skalica, 1974, 69x100cm, fotomontáž

79. Plnením línie XIV. zjazdu KSČ rozvíjame revolučný odkaz Slovenského národného povstania. Ľ. Ilečko, vyd. SÚTI v n. Pravda, Bratislava, vytl. VTK, 1974, 67x98cm, farebná ilustrácia

80. 31. výročie SNP. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima Nitra, 1974, 21x30cm, farebná ilustrácia

81. SNP 1944-1974. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima Nitra, 1974, 21x30cm, červený podklad, biele písmená

82. SNP 1944- 74. F. Kraus, vyd. MK ČSR v n. Svoboda, Praha, vytl. Svoboda, 1975, 23x32,5cm, 46,5x67cm, č.j., farebná ilustrácia

83. Pozdravujeme 31. výročie SNP. Vyd. R(ERPO), vytl. ZT Bratislava, 1975, 28,5x82, červ, farba, pásovka

84. Nech žije KSČ iniciátorka a organizátorka SNP. Vyd. R(ERPO), vytl. ZT Bratislava, 1975, 29x82cm, červená vlnovka, pásovka

85. 1944 1975 SNP. Vyd. ERPO, ZT Bratislava, 1975, 58x83, farebná ilustrácia

86. Spoločne v boji- spoločne s pokrokovými silami sveta plníme revolučný odkaz SNP. Ľ. Ilečko, vyd. Slovenská kniha v n. Pravda, Bratislava, 1975, 59x84cm, farebná ilustrácia

87. SNP. E. Bačík, vyd. SÚTI v n. Pravda, Bratislava, 1975, 58x82, farebná ilustrácia

88. SNP. Nech žije jednota KSČ a pracujúceho ľudu! Vyd. R(ERPO), Bratislava, vytl. N. tlačiarne Nitra, 1976, 42x60cm, farebná ilustrácia

89. 1944 – 1976 SNP. Výraz hrdinstva, bratstva a jednoty Čechov a Slovákov. F. a Z. Zálesákovi, vyd. ÚV KSČ v n. Svoboda, vytl. tlač. závody Rudé právo, Praha, 1976, 47x67cm, farebná ilustrácia

90. Slovenské národné povstanie Slávna kapitola našich dejín. Z. Lacková, vyd. SZSD v n. Pravda, Bratislava, 1976, 58x82,5cm, far. ilustrácia

91. 1944 SNP. Tvorivou prácou naplňajme a rozvíjajme revolučný odkaz Slovenského národného povstania. P. Cibula, SÚTI v Nakladateľstve Pravda, Bratislava, vytl. N. tlač. Nitra, 1976, 61x84cm, modro-červená ilustrácia

92. Česť a sláva hrdinom Slovenského národného povstania. Vytl. Nitrianske tlačiarne, Nitra, 1976, 60x85cm, f. il.
93. Česť a sláva bojovníkom SNP. K. Prúdil, vyd. ÚV SZPB v Nakl. Pravda, Bratislava, 1977, 28,5x41cm, f. il.
94. SNP. Česť a sláva bojovníkom Slovenského národného povstania. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Žilina, 1977, 43x61cm, Čierene foto na červeno- oranžovom pozadí, Plagát- nástenka
95. SNP 1944. O. Lupták, vyd. Slov. kniha v N. Pravda, Bratislava, 1977, 20x29cm, 58x81cm, far. il.
96. Slovenské národné povstanie. Hrdinská kapitola našich dejín. I. Meluzin, vyd. ÚV KSČ, v N. Svoboda, Praha, 1977, 58x83cm, červ. il.
97. Tvorivou prácou naplňame historický odkaz Slovenského národného povstania. Š. Štefka, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. Nitrianske tlačiarne, Nitra, 1977, 63x89cm, foto+kresba+txt
98. Naplňame odkaz SNP. M. Spál, ÚV SZPB v Naklad. Pravda, Bratislava, vytl. Grafobal, 1977, 63x89cm, foto+kresba+txt
99. Pozdravujeme verných a statočných synov nášho hrdinského ľudu, ktorí ako partizáni a revoluční vojaci so zbraňou v ruke bojovali v Slovenskom národnom povstaní 1944. A. Vrana, SÚTI v Nakl. Pravda, Bratislava, vytl. VTK, 1978, 67x97,5cm, socha povstalcu z Námestia SNP na červenom podklade
100. SNP Historický medzník v dejinách našich národov. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Nitra, 1978, 20x29cm, hlava sochy partizána na červenom podklade
101. Plnením programu XV. zjazdu KSČ naplňame odkaz SNP 1944. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Žilina, 1978, 21,5x29,5cm, far. ilustr.
103. Dôsledným, včasným a kvalitným plnením úloh štvrtého roku šiestej päťročnice pozdravujeme slávne 35. výročie Slovenského národného povstania. M. Záleský, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, 1979, 24,5x64cm, kr+txt
104. Sláva Komunistickej strane Československa, organizátorke a vedúcej sile Slovenského národného povstania. M. Záleský, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, 1979, 24,5x64cm, kr+txt
105. Slovesné národné povstanie spečatilo na večné časy naše bratstvo, priateľstvo a spojenectvo so Sovietskym zväzom. M. Záleský, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, 1979, 24x64cm, kr+txt
106. Realizáciou programu XV. zjazdu KSČ plníme veľký revolučný odkaz Slovenského národného povstania. M. Záleský, SÚTI v N. Pravda, Bratislava, 1979, 24x64cm, txt+kresby
107. Slovenské národné povstanie. Hlboký prameň vlastenectva a proletárskeho internacionalizmu. M. Záleský, SÚTI v N. Pravda, Bratislava, 1979, 24x64cm, txt+kr
108. Večná sláva hrdinom Slovenského národného povstania, ktorí padli v boji za našu slobodu. M. Záleský, SÚTI v N. Pravda, Bratislava, 1979, 24x64cm, txt+kr
109. Svedomitou a kvalitnou prácou plníme revolučný odkaz SNP 1944-1979. Ľ. Ilečko, vyd. ÚV NF SSR v N. Pravda, Bratislava, vytl. TSNP, Martin, 1979, 58,5x83cm, far. il.
110. Nech žije veľký revolučný odkaz Slovenského národného povstania. P. Vince, vyd. SZSD, Bratislava cez Optimu, Nitra v N. Pravda, Bratislava, vytl. Nitr. tlač, Nitra, 1979, 59x85cm, far. ilustrácia
111. V duchu revolučného odkazu S.N.P. plníme program XV. zjazdu KSČ. Š. Štefka, vyd. ÚV SZPB v N. Pravda, vytl. Polygrafické závody, Bratislava, 1979, 61x87cm, far. il.
112. 35. SNP. Plníme odkaz SNP 1944-1979. J. Bôrik, vyd. ÚV SZPB v N. Pravda, Bratislava, vytl. Grafobal, Skalica, 1979, 60x84,5,
113. SNP 1944-1979. E. Fulka, SÚTI v N. Pravda, Bratislava, Grafobal, Skalica, 1979, 60x84,5cm, far. il.
114. 35. SNP. Grafická úprava: M. Spál, zostavovateľ: Terézia Kováčiková Csc., SÚTI v N. ČSTK Pressfoto, Bratislava, vytl. VKÚ (Vojenský kartografický ústav), Harmanec, 1979, 66x96cm, foto+txt
115. SNP- 1944. M. Záleský, SÚTI v N. Pravda, vytl. ZT, Bratislava, 1980, 35x49cm, far. il.
116. SNP 1944. Ľ. Ilečko, vyd. N. Pravda pre Slovenskú knihu, Bratislava, 1980, 58x83cm, f. il.
117. Budovateľskou prácou plníme veľký revolučný odkaz SNP. F. Ondro, vyd. SÚTI v N. Pravda, vytl. ZT, Bratislava, 1980, 62,5x99cm, f. il.
118. Verní odkazu SNP vred za ďalší rozvoj našej vlasti. J(?). Procházka, vyd. ÚV KSČ v N. Svoboda, Praha, Jihočeské tiskárny, 1980, 57x81cm, f. il.

1. máj

(register bez úvodného listku, signatúry aj listkom k prvým plagátom)

10. Nech žije jednotný celonárodný 1. máj! Vytl. Slovenská grafia, Bratislava, 1952, 60x94cm, f. il.
11. Slováci a Slovenky. Dali sme sa na cestu do nových, lepších časov. Kráčať vedno, robotníci, roľníci, inteligenti a živnostníci, v tak pevnej jednote, akú ešte nepoznala naša história. V tomto radostnom ovzduší chystáme sa na sviatok pracujúceho ľudu na 1. máj. Oslávme ho spoločne, v rodinnej družbe všetkých vrstiev obyvateľstva. 1. máj nech sa stane manifestáciou našej národnej jednoty! Vyd. Ústredná akčný výbor slovenského národného frontu, vytl. Pravda,

Bratislava, 1952

12. 1. máj. Pod zástavou Lenina a Stalina, verní dielu Klementa Gottwalda, vpred k socializmu! Vyd. Slovenský sváz spotrebných družstiev, vytl. Grafické tlačiarne, Bratislava, 1952, 29x42cm, far. il.
13. 1. máj! Sviatok slobodnej práce pre národ a republiku. Komunistická strana Slovenska. Vyd. Atlas, Bratislava, 1952, 70x98cm, far. il.
14. Nech žije 1. máj! A. Kokorekia, vyd. Štátne vydavateľstvo Umenie, vytl. Tlačiarne červený proletár, Vydavateľstvo pri Soviete ministrov SSSR, Moskva, 1952, 65x85cm, ruský j., far. il.
15. 1. máj 1953. Zlepšením služby víťame 1. máj. Zamestnanci spotrebných družstiev. P. Rumpel, vyd. Slov. zväz spotrebných družstiev v Tvare, vytl. Grafické tlačiarne, Bratislava, 42x59,5cm, far. il.
16. 1. máj. Pod zástavou Lenina a Stalina, verní dielu Klementa Gottwalda, vpred k socializmu! Vyd. ÚV KSS, vytl. Grafické tlačiarne, Bratislava, 1953, 41x61cm, far. il.
17. 1. máj. Mohutná prehliadka pokrokových síl na celom svete. F. Pekár, vyd. SVPL pre Povereníctvo školstva a kultúry, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1958, 29x82,5cm, far. il., heslo
18. 1. máj Mier, pokrok, socializmus. F. Pekár, vyd. SVPL pre Povereníctvo školstva a kultúry, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 195, 29x82cm, farebná il., heslo
19. 1. máj. Gustáv Virág, vyd. SVPL pre Povereníctvo školstva a kultúry, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1958, 28x11cm, far. il.
20. 1. máj. Vojtech Takáč, akad. mal., vyd. SVPL, Bratislava, vytl. Pravda, Ke, 1958, 57x83cm, far. il.
21. 1. máj. Gustáv Virág, vyd. SVPL, Bratislava, vytl. Pravda, Ke, 1960, 29x41cm, far. il.
22. 1. máj. Vojtech Takáč, akad. mal., vyd. SVPL, Bratislava, vytl. Pravda, Ke, 1960, 27x39cm, 64x92cm, far. il.
23. Nech žije 1. máj. Deň medzinárodnej solidarity pracujúcich celého sveta! Vyd. SVPL pre Povereníctvo školstva a kultúry, Bratislava, vytl. Pravda, Ke, 1960, 30x84cm, txt, heslo
24. 1. máj. V pevnej jednote k víťazstvu socializmu a mieru. Vyd. SVPL pre ÚNV, Bratislava, vytl. Pravda Ke, 1960, 28x82cm, far. kresba + txt
25. 1. máj. Sviatok pracujúcich celého sveta. Vyd. SSSD, Bratislava, vytl. Pravda, Ke, 1960, 29x82,5cm, f. il., heslo
26. Na čele s KSČ jednotne za ďalší rozvoj socialistickej vlasti a za šťastný život Ľudu, Za mier! Krajský a okresný výbor KSS, Krajský a okresný výbor NF v Košiciach pozývajú vás na oslavy 1. mája... vyd. KV a OV KSS, KV a OVNF, vytl. Pravda, K, 1960, 61x86cm, txt, plagát- pozvánka
27. Na čele s KSČ jednotne za ďalší rozvoj socialistickej vlasti a za šťastný život ľudu, za mier! 1.- 9. máj. Široký, vytl. Pravda, Košice, 1960, 58x83, f. il.
28. 1. 9. máj. Vyd. SVPL pre SNR, Bratislava, vytl. TSNP, 1961, 29,5x42cm, foto+krsb
29. 1. máj. Široký, vytl. Pravda, Ke, 1961, 58x83cm, far. il.
30. 1. máj- socializmus. Nemeč, vyd. TEPS MH, Bratislava, vytl. Pravda, Ke, 1961, 58x83cm, f. il.
31. Na čele s KSČ za nové víťazstvo socializmu, za komunizmus. Okresný výbor KSS v Košiciach a Miestny výbor KSS v Moldave nad Bodvou, OV SNF v Košiciach a MV SNF v Moldave nad Bodvou pozývajú vás na oslavy 1. mája. Vyd. OV KSS, MV KSS, OV SNF a MVSF, vytl. Pravda, Košice, 1961, 58x83cm, slov. a maď. j., txt, pozvánka
32. 1. máj. Kráčame v prednom šiku budovateľov komunizmu. Vyd. R(Erpo), vytl. Pravda, Košice 1961, 57x81cm, ilustr.
33. 1. máj. J. Lőrincz, akad. mal., vyd. SVPL pre SNR, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1961, 66x96cm, f. il.
34. 1. máj. Česť a sláva XII. sjazdu Komunistickej strany Československa. J. Lőrincz, vyd. SVPL pre odbor SNR, Bratislava, 1962, 21x0, 67x98cm, f. il.
35. Všetci dom prvomájového sprievodu. L. Čech, vyd. SVPL pre Odbor SNR, Bratislava, vytl. Pravda, Ke, 1962, 40x59cm, f. il.
36. 1. máj. J. Dóka, vyd. VPL pre Slovenskú knihu, Bratislava, vytl. Pravda, Ke, 1963, 28x40cm, f. il.
37. 1. máj. G. Lehen, vyd. VPL pre SNR, Bratislava, 1963, 23x32cm, f. il.
38. 1. máj. Práca. Socializmus. Mier. Lippay, vyd. R(Erpo), vytl. VTK, 1963, 58x83cm, far. ilustrácia
39. 1. máj. Deň medzinárodnej solidarity pracujúcich. Vyd. R(Erpo), vytl. VTK, 1963, 58x83cm, červeno- čierna ilustrácia
40. 1. máj. Cieľ socialistického obchodu: spokojnosť všetkých pracujúcich. Vyd. Reklama obchodu, Bratislava, vytl. VTK, 1963, 58x81cm, fotomontáž
41. 1. máj. O. Rosa, vyd. VPL pre odbor SNR, Bratislava, 1964, 29x42cm, f. il.
42. Jak riavu v jarnej lúke počúvajte tam v zeleni blúz biť naše srdcia mladé... V. Mihálik. 1. máj 1964. J. Lőrincz, vyd. VPL pre odbor SNR, Bratislava, 1964, 57x82cm, f. il.
43. 1. máj. Jofef Paukert, vyd. Naladatelství politické literatury, vytl. Polygrafia, 1964, 58x22cm, 84x120cm, f. il.
44. 1. máj. M. Gašpar, vyd. VPL pre povereníctvo SNR, Bratislava, vytl. TSNP, Martin, 1964, 29x41cm, 68x98cm, f. il.
45. 1. máj. M. Záleský, vyd. VPL pre SNR, Bratislava, vytl. VTK, 1965, 68x98cm, f. il.

46. 1. máj. Proletári všetkých krajín, spojte sa! L. Čisárik, vyd. VPL pre Povereníctvo SNR, Bratislava, vytl. VTK, 1966, 66x96cm, far. il.
47. 1. máj. Proletári všetkých krajín, spojte sa! M. Spál, vyd. VPL pre Povereníctvo SNR, Bratislava, vytl. VTK, 1968, 30x42cm, 59x85cm, f. il.
48. 1. máj. Sviatok pracujúcich celého sveta. L. Čisárik, vyd. VPL pre Povereníctvo SNR, Bratislava, vytl. VTK, 1968cm, 58x84cm, f. il.
49. 1. máj. O. Zimka, vydal Slovenský úrad pre tlač a informácie v N. Pravda, Bratislava, vytl. TSNP, Martin, 1971, 29x41cm, 59x84cm, f. il.
50. 1. máj. A. Richter, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. VTK, 1972, 29x41,5cm, f. il.
51. Nech žije 1. máj. Deň solidarity pracujúcich celého sveta! K. Prúdil, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, 1972, 30x84cm, f. il.
52. Nech žije 1. máj. Symbol mieru a priateľstva. Vytl. Optima, Nitra, 1972, 22x64cm, slov. j., far. il., heslo
53. 1. máj. O. Luptak, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. TSNP, Martin, 1972, 61x86cm, f. il.
54. 1. máj. M. Korčián, vyd. ÚV SZPB v N. Pravda, Bratislava, 1972, 60x84cm, f. il.
55. 1. máj. K. Prúdil, vyd. Slovenská kniha v N. Pravda, Bratislava, 1972, 59x84cm, f. il.
56. 1. máj. M. Záleský, vyd. SÚTI v N. Pravda, vytl. VTK, 1972, 59,5x83,5cm, f. il.
57. 1. máj. Vytl. Optima, Žilina, 1973, 40,5x54,5cm, f. il.
58. 1. máj. Proletári všetkých krajín, spojte sa! J. Kodejš, vyd. Nakladatelství Svoboda pre ÚV KSČ, Praha, 1973, 40,5x58cm, f. il.
59. 1. máj 9. máj. Zdravíme slávne májové dni. Vytl. Optima, Žilina, 1973, 21x36,5cm, far. il., heslo
60. 1. máj. M. Záleský, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. N. Tlač. Nitra, 1973, 59x84,5cm, f. il.
61. 1. máj. 1. máj kvitne plodmi našej práce. B. Augustíniová, vyd. R, vytl. Nitr. tl., Nitra, 1973, 59x82cm, f. il.
62. 1. máj. M. Korčián, vyd. Slovenská kniha v N. Pravda, Bratislava, vytl. Nitr. tl. Nitra, 1973, 21x30cm, 30x42cm, 59x83cm, f. il.
63. 1. máj. M. Záleský, vyd. SÚTI v N. Pravda, vytl. Slovenská kartografia, Bratislava, 1974, 30x42cm, f. il.
64. 1. máj. vydal SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Nitra, 1974, 21x30cm, f. il.
65. 1. máj. Súdržské pozdravenie tebe, rodná strana. Vyd. R(Erpo), vytl. Nitr. t., Nitra, 1974, 29x84cm, červená, heslo
66. 1. máj. Radostne do prvomájových osláv. Vyd. R, vytl. Nitr. t., Nitra, 1974, 29x84cm, červ., heslo
67. Pozdravujeme. 1. 9. Slávne májové dni. Vyd. Slov. zväz spotrebných družstiev, vytl. Nitr. t., Nitra, 1974, 58x82cm, far. il.
68. 1. máj. Vyd. R(Erpo), vytl. Nitr. t., Nitra, 1974, 59x86cm, f. il.
69. 1. máj – sviatok pracujúcich celého sveta. J. Sodoma, vyd. Nakl. Svoboda pre ÚV KSČ, Praha, vytl. Severografia, Veľký Šenov, 58x82cm, f. il.
70. 1. máj. E. Jeníková, vyd. Slov. kniha v N. Pravda, vytl. Slovenská kartografia, 1974, 59,5x84cm, červená il.
71. 1. máj. Spoločne pod májová zástavy. Vyd. SZSD, vytl. Nitr. tl., Nitra, 1974, 60x85cm, f. il.
72. 1. máj – sviatok práce a mieru. bez údajov, asi 1974, 57x87cm, f. il.
73. Nech žije 1. máj. Ľ. Ilečko, vyd. ÚV SZPB v Nakl. Pravda, Bratislava, 1974, 58,5x84cm, f. il.
74. 1. máj. Proletári všetkých krajín, spojte sa! Š. Štefka, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. VTK, 1974, 68x94cm, červ. il.
75. 1. a 9. máj. Znej pieseň práce Znej pieseň mieru. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Nitra, 1975, 15x42cm, f. il.
76. 1. máj. J. Lidral, vyd. MK ČSR v Nakl. Svoboda, vytl. JČT, 1975, 47x67cm, f. il.
77. 1. máj. Nech žije 1. máj, nech rozkvitá naša socialistická republika!. Z. Filip, vyd. ÚV KSČ v Nakl. Svoboda, vytl. Polygrafia, 1975, 47x68cm, 68x99cm, f. il.
78. 1. máj Sviatok pracujúcich. Y. Hanáková, vyd. Slovenská kniha v N. Pravda, Bratislava, 1975, 59x84cm, f. il.
79. 1. máj. L. Čisárik, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. Nitr. tl., Nitra, 1976, 30x42cm, f. il.
80. 1. máj. Za mier a spoluprácu medzi národmi. Vyd. R(Erpo), 1976, 21x30cm, č. il.
81. 1. máj. vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Žilina, 1976, 21x30cm, červená il.
82. 1. máj. Znej pieseň mieru. vatl. Nitr. tl., Nitra, 1976, 30x41,5cm, f. il.
83. Proletári všetkých krajín, spojte sa! 1. máj. J. Cibula, vyd. ÚV SZPB v N. Pravda, Bratislava, 1976, 29,5x42cm, červ. il.
84. 1. máj. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Žilina, 1976, 41x59cm, č. il.
85. 1. máj. Pozdravujeme medzinárodný sviatok práce. Vyd. R, vytl. Nitr. tl., Nitra, 1976, 30x42cm, f. il.
86. Pozdravujeme slávne májové dni. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Žilina, 1976, 20x59cm, f. il.
87. 1. máj. Deň medzinárodne solidarity pracujúcich. Vytl. Nitr. tl., Nitra, 1976, 30x84cm, f. il., heslo
88. 1. máj. Nech žije sviatok pracujúcich celého sveta. Vytl. Nitr. tl., Nitra, 1976, 30x84cm, červ. il., heslo

89. I. máj. Nech žije I. máj, nech prekvitá naša vlasť! Vytl. Nitr. tl., Nitra, 1976, 61x87cm, f. il.
90. I. máj. Statočnou prácou k novým víťazstvám. Vyd. R(Erpo), vytl. Nitr. tl., Nitra, 1976, 61x87cm, č. il.
91. Pozdravujeme slávne májové dni. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Nitr. tl., Nitra, 1976, 59x84cm, f. il.
92. I. máj. Bez údajov, 60x84cm, červ. il.
93. I. máj. M. Spál, vyd. ÚV SZPB v N. Pravda, Bratislava, vytl. TSNP, 1976, 57x81cm, f. il.
94. I. máj. Jednotne za splnenie uznesenia XV. zjazdu KSČ. F. Zálešák, ÚV KSČ v Nakl. Svoboda, vytl. ???, 1976, 69x98cm, f. il.
95. I. máj. M. Záleský, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. VTK, 1977, 29x41cm, f. il.
96. Nech žije I. máj, česť a sláva popredným budovateľom rozvinutej socialistickej spoločnosti. E. Fulka, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, 1977, 23x68cm, červ. kresba+txt, heslo
97. I. Jendotní v národnom fronte pod vedením strany za ďalšie úspechy pri realizácii záverov XV. zjazdu KSČ. E. Fulka, vyd. SÚTI v Nakl. Pravda, 1977, 23x68cm, červ. kresba+txt
98. Úspešným plnením tohoročného plánu plánu pozdravujeme I. máj, sviatok internacionálnej solidarity pracujúcich. E. Fulka, vyd. SÚTI, 1977, 23x68cm, červ. kresba+txt, heslo
99. I. máj. vyd. R(Erpo), 1977, 40,5x57cm, f. il.
100. Nech žije I. máj. Vyd. R(Erpo), 1977, 40x57cm, f. il.
101. I. máj. Znej pieseň práce, radosti a mieru. Vyd. R, vytl. ZT, 1977, 30x83,5cm, far. il., heslo
102. I. máj. Všetky sily pre rozvoj našej socialistickej vlasti. Vyd. R, vytl. ZT, 1977, 29x83cm, far. il., heslo
103. Vitaj I. máj. B. Augustínová, vyd. R, vytl. ZT, 1977, 59x83cm, f. il.
104. I. máj – za pevnú jednotu strany a ľudu. Vyd. R, vytl. ZT, 1977, 58x83cm, far. foto
105. I. máj – sviatok pracujúcich. Vyd. ÚV SZSD v N. Pravda, Bratislava, vytl. VTK, 1977, 58x84cm, červ. kresba
106. I. máj – oslava statočnej práce za splnenie záverov XV. zjazdu KSČ. I. Meluzin, vyd. Slov. kniha v N. Pravda, Bratislava, vytl. Nitr. tl., Nitra, 1977, 60x84cm, červ. kresba
107. Nech žije I. máj, sviatok pracujúcich! A. Lidral, vyd. ÚV KSČ v Nakl. Svoboda, Praha, vytl. VČT, Pardubice, 1977, 58x83cm, far. il.
108. I. máj. Manifestácia za pokrok a šťastný život ľudstva. K. Prúdil, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. VTK, 1977, 58x83cm, f. il.
109. Nech žije I. máj, sviatok práce a mieru. E. Fulka, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. TZP (Tlačiarenské závody Polygrafia), Žilina, 1978, 23x68cm, fareb. il.+txt, heslo
110. Nech žije I. máj sviatok práce. Vyd. R(Erpo), Bratislava, 1978, 28x84cm, f. il.
111. I. máj. Nech žije socializmus a mier! Vyd. R, Bratislava, 1978, 29x84cm, f. il.
112. I. máj. Sviatok práce a mieru. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Nitra, 1978, 20,5x30cm, f. il.
113. I. máj. Sviatok práce a mieru. E. Fulka, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. Nitr. tl., Nitra, 1978, 30x42cm, f. il.
114. I. máj. Proletári všetkých krajín, spojte sa! Vyd. R, vytl. Nitr. tl., Nitra, 1978, 42,5x60cm, f. il.
115. Nech žije I. máj. Nech rozkvitá naša socialistická vlasť. Vytl. Nitr. tl., Nitra, 1978, 41x59,5cm, f. il.
116. Proletári všetkých krajín spojte sa! I. máj. M. Floch, vyd. R, vytl. PZ, Bratislava, 1978, 58x81cm, f. il.
117. I. máj. Zdravíme sviatok práce. Vyd. R, vytl. PZ, Bratislava, 1978, 57,5x82cm, f. il.
118. Nech žije I. máj. vytl. Nitr. tl., Nitra, I. máj, 60x86cm, f. il.
119. I. máj 1978 Liptovský Mikuláš. Š. Štefka, vyd. Mestský národný výbor Liptovský Mikuláš v N. Pravda, Bratislava, vytl. TSNP, L.M., 1978, 59x86cm, il+txt
120. Proletári všetkých krajín, spojte sa! I. máj. Š. Štefka, vyd. ÚV SZPB v N. Pravda, Bratislava, vytl. VTK, 1978, , 59x84,5cm, farebná ilustrácia
121. I. máj. Vpred za dôsledné splnenie XV. zjazdu KSČ! Ľ. Ilečko, vyd. SÚTI v Nakladateľstve Pravda, Bratislava, vytl. TSNP, 1978, 66x94cm, farebná ilustrácia
122. Proletári všetkých krajín, spojte sa! I. máj. O. Bothová, vydalo Nakladateľstvo Pravda pre Slovenskú knihu, Bratislava, vytlačil Grafobal, Skalica, 1979, 21x29,5cm, farebná ilustrácia
123. Nech žije I. máj! E. Bačík, vydalo Nakladateľstvo Pravda pre Slovenskú knihu, Bratislava, vytlačil Grafobal Skalica, 1979, 30x42cm, farebná ilustrácia
124. I. máj. Buď práci česť! M. Spál, vydal SÚTI v Nakladateľstve Pravda, Bratislava, vytlačili ZT, 1979, 29x41cm, červený
125. I. máj. Mier deťom celého sveta! Y. Hanáková, vydalo Nakladateľstvo Pravda pre Slovenskú knihu, Bratislava, vytlačil Grafobal, Skalica, 1979, 59x84cm, farebná ilustrácia
126. Pozdravujeme slávne májové dni. F. Sodoma, vydal ÚV KSČ v Nakladateľstve Svoboda, Praha, vytlačila Severografia, 1979, 58x83cm, farebná ilustrácia
127. Úlohy šiestej päťročnice splníme! I. máj. Š. Štefka, vydal SÚTI v Nakladateľstve Pravda, Bratislava, vytlačil Grafobal,

Skalica, 1979, 68x99cm, tehlovočerveno-biela ilustrácia

128. I. máj. J. Bôrik, vydal SÚTI v Nakladateľstve Pravda, Bratislava, 1980, 42x58cm, čer. kresba

129. I. máj. M. Záleský, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. Grafobal, Skalica, 1980, 30x42, 59x84cm, f. il.

Oslobodenie – 9. máj – výročia

sig III – d –

1. Po boku ZSSR za mier. 9. máj 1945. B. Némec, vyd. Svoboda, Praha, 1948 – 1949, 41x59cm, čes. j., fotomontáž červ.-čierna (asi jeden zo súboru)
2. 9. máj. Pod zástavou Lenina a Stalina, verní dielu Klementa Gottwalda, vpred k socializmu! P. Rumpel podľa návrhu K. Hahna, vydal Slovenský výbor SPB v Tvar-e, vytl. Grafické tlačiarne, Bratislava, 1953, 60x85cm, foto+txt
3. X. 1945 – 9.IV. – 1955. Vyd. ÚNV, vytl. Grafické tlačiarne, Bratislava, 1955, 32x34cm, farebná ilustrácia
4. 9. máj Aká to bola jar! Dejiny nezabudnú jej príchod. J. Kostra. M. Gašpar, akad. mal., vyd. SVPL pre Povereníctvo školstva a kultúry, Bratislava, vytl. Tlačiarne Pravda, vyd. ÚV KSS, Košice, rok 1958, 65x94cm, far. il.
5. Podniky miestneho hospodárstva zdravia slávne dni oslobodenia plnením budovateľských úloh. Ellbrušová, vyd. TEPS MH, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1959, 59x83,5cm, čes. j.(?), far. il.
6. Pracujúci podnikov miestneho hospodárstva pozdravujú slávne výročie nášho oslobodenia novými záväzkami. Vyd. TEPS MH, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1960, 20x44,5cm, far. il., heslo
7. 15. výročie oslobodenia Bratislavy. Gustáv Virág s použitím fotografia K. Vyskočila, vyd. SVPL pre ÚNV, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1960, 33x47cm, far. il.
8. 1960 – 1945. 15 rokov oslobodenia Československa. 15 rokov Budovania socializmu. Vyd. TEPS MH, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1960, 29x62cm, č. jazyk, kresba+txt, heslo
9. Podniky miestneho hospodárstva zdravia slávne dni oslobodenia plnením budovateľských úloh. Vyd. TEPS MH, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1960, 31x60,5cm, čes. jazyk, kresba+txt, heslo
10. 15. výročie oslobodenia ČSR. Vyd. Povereníctvo obchodu Bratislava v Reklamnom podniku štátneho obchodu, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 28,5x82,5cm, far. il, heslo
11. 15. výročie oslobodenia Československa Sovietskou armádou pozdravujeme novými úspechmi v boji za dovŕšenie socialistickej výstavby. Vyd. SVPL pre ÚNV, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1960, 29x83,5cm, kresba+txt
12. Krajšie predajne a vzorné služby náš záväzok k 15. výročiu oslobodenia ČSR sovietskou armádou. Vyd. SSSD, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1960, 29x83cm, kresba+txt
13. Sláva 15. výročiu oslobodenia ČSR Sovietskou armádou! Česť 15 rokom víťaznej práce nášho ľudu! Vyd. SVPL pre Povereníctvo školstva a kultúry, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1960, 30x85cm, txt, heslo
14. Zdravíme 15. výročie oslobodenia ČSR Sovietskou armádou. Vyd. SSSD, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1960, 58x83cm, far. il
15. So sovietskym zväzom na večné časy. 15 rokov budovateľskej práce. 15 rokov cesty k socializmu. 15 rokov k blahobytu a komunizmu. Bárta, Draxler, Szabo, vyd. SVPL pre Povereníctvo školstva a kultúry, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1960, 58x82,5cm, txt+kresba
16. Oslobodenie 9.V. 1945 Milan Gašpar akad. mal., vyd. SVPL pre Slovenský výbor SČSP(Sväz českoslov.- sovietskeho priateľstva), Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1960, 67x95cm, far. il.
17. 15. výročie oslobodenia ČSR. M. Gašpar akad. mal., vyd. SVPL pre Povereníctvo školstva a kultúry, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1960, 66x118cm, far. il.
18. Večne živá revolučná história nášho ľudu. Vytl. Pravda, Košice, 1961, 57x81cm, farebná ilustrácia+foto
19. 9. máj. Š. Štefka, vad. VPL pre Slovenskú knihu, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1963, 22x48cm, far. il., pásovka
20. 9.V. – Vpred za nové víťazstvá socializmu a komunizmu. Vyd. Reklama obchodu v Bratislave pre podniky štátneho obchodu na Slovensku, vytlač. Pravda, Košice, 1963?, 29x88cm, farebná ilustrácia
21. 9. máj. Deň víťazstva slobody, mieru a pokroku. bez údajov, 1963?, 29x68,5cm, far. il.
22. Všetky sily pre ďalší rozvoj našej socialistickej spoločnosti. Východoslovenský KV KSS. OV KSS, MV KSS Východoslovenský KNV, ONV, MNV a zložky NF v Košiciach usporiadajú oslavy 18. výročia oslobodenia mesta Košice Sovietskou armádou. Vyd. VSI KV KSS, Košice, 1963, 59x84cm, txt
23. 9. máj. E. Vlachýňská, vyd. VPL pre odbor SNR, vytl. Polygrafické závody, Bratislava, 1964, 29,5x42cm, modrá ilustr.
24. 9. máj. V. Nováková, vyd. Nakladatelství politické literatury, vytl. Polygrafia, Praha, 1964, 58x80cm, far. il.
25. Česť a sláva našim osloboditeľom. 20. výročie oslobodenia – nech rozkvitá naša Československá socialistická republika. bez údajov, podľa pôvodného lístku autor R. Altrichter, vyd. VPL, 1964, 58,5x81cm, 58x83cm, far. kresba, nástenné noviny

26. 20. slobodných rokov Košíc. Schiroky, vytl. VTK, 1964, 59x83cm, f. il.
27. ČSSR – 20. výročie oslobodenia. M. Korčian, vyd. VPL pre Povereníctvo SNR, Bratislava, vytl. VTK, 1965, 67,5x98cm, far. il.
28. 20. výročie oslobodenia našej vlasti. J. Bartek, vyd. VPL pre Povereníctvo SNR, vytl. ZT, Bratislava, 1965, 70x100cm, far. il.
29. 9. máj. E. Purgina, vyd. VPL pre Slovenskú knihu, Bratislava, vytl. VTK, 1966, 20x29cm, 56,5x80cm, far. il.
30. 9. máj – deň víťazstva. K. Prudil, vyd. VPL pre Slovenskú knihu, Ba, vytl. VTK, 1968, 57,5x82cm, far. il.
31. 9. máj – deň víťazstva. K. Prudil, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. TSNP, Martin, 1971, 59x84cm, far. il.
32. 9. máj. L. Čisárik, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. TSNP, Martin, 1972, 29,5x41cm, far. il.
33. 9. máj. M. Záleský, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, 1972, 30x44cm, 61x84cm, červeno-čierna ilustr.
34. Sláva Sovietskej armáde. O. Lupták, vyd. Slovenská kniha v N. Pravda, Bratislava, 1972, 59x84cm, f. il.
35. 9. máj. Ľ. Ilečko, vyd. Slov. kniha v N. Pravda, vytl. Polygrafické závody, Bratislava, 1972, 60x85cm, far. il.
36. 9. máj – Sláva Sovietskej armáde – našej osloboditeľke. Š. Štefka, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, 1972, 68x98cm, far. il.
37. 9. máj – 29. výročie oslobodenia Československa Sovietskou armádou. M. Záleský, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. Nitr. tlač, Nitra, 1973, 30x42cm, far. il.
38. 9. máj – 1945 M. Spál, scenár: V. Bachár, vyd. ÚV SZPB v N. Pravda, Bratislava, 1973, 61x86cm, červeno-biela il.
39. 9. máj. Vytl. Optima, Žilina, 1974, 19x29cm, far. il.
40. 30. rokov slobodného Československa. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Nitra, 1974, 20x29cm, far. il.
41. 9. máj. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Žilina, 1974, 20,5x29cm, far. il.
42. 9. máj. L. Bednárík, vyd. SÚTI v N. Pravda, vytl. ZT, Ba, 1974, 29x41,5cm, červeno-biela ilustr.
43. 9. máj – deň, keď svetlo slnko mieru. Vyd. R(Erpo), Bratislava, vytl. Nitr. tl., Nitra, 1974, 26x74cm, far. ilustr., heslo
44. 9. máj – vzdávame hold všetkým, ktorí bojovali, umierali a krvácali za to, aby sme mohli žiť slobodne. Vyd. R(Erpo), Bratislava, vytl. Nitr. tl., Nitra, 1974, 26x74cm, kresba+txt, pásovka
45. Sláva našim osloboditeľom. 9.V. 1945. J. Chovan, vyd. SÚTI v N. Pravda, vytl. ZT, Bratislava, 1974, 58x82,5cm, far. il.
46. 9. máj – deň víťazstva. E. Fulka, vyd. Dom Československo-sovietskeho priateľstva v N. Pravda, Bratislava, vytl. Nitr. tl., Nitra, 1974, 61x85cm, far. il.
47. Sláva Sovietskej armáde – našej osloboditeľke! Ľ. Ilečko, vyd. ÚV SZPB v N. Pravda, Bratislava, 1974, 59x84cm, far. il.
48. 9. máj – víťazstvo mieru, víťazstvo pokroku. Vytl. Harman. papierne, Harmanec, 1974?, 59x85cm, far. il.
49. 9. máj. E. Fulka, vyd. ÚV SZPB v N. Pravda, Bratislava, vytl. Nitr. tl., Nitra, 1974, 61x85cm, červ. il.
50. Sláva Sovietskej armáde, našej osloboditeľke. Vyd. SZSD, Ba, vytl. Optima, Žilina, 1975, 21x60cm, foto+txt, heslo
51. Úspešným plnením piatej päťročnice oslávime historické výročie ČSSR! K. Prudil, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, 1975, 18,5x66cm, kresba+txt, heslo
52. 30. výročie oslobodenia Československa pozdravíme novými vlasteneckými a internacionálnymi činmi! K. Prudil, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, 1975, 18x66cm, il+txt, heslo
53. Srdečné pozdravy sov. armáde – osloboditeľke! K. Prudil, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, 1975, 18x66cm, kr+txt, heslo
54. Naša socialistická prítomnosť je uskutočnením odkazu národnooslobodzovacieho boja! K. Prudil, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, 1975, 18x66cm, kresba+txt, heslo
55. Statočná a tvorivá práca – nejlepší dar republike k 30. výročiu oslobodenia! K. Prudil, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, 1975, 18,5x66cm, kresba+txt, heslo
56. 30 rokov slobody, priateľstva a spojenectva so ZSSR. Ľudovít Bednárík, vyd. SÚV ZČSSP vo vyd. OBZOR, Bratislava, vytl. Nitr. tl., Nitra, 1975, 21x90cm, reprodukcia zástav+txt, heslo
57. 1945 – 1975. Tridsiata slobodná jar. Vyd. R(Erpo), vytl. ZT, Bratislava, 1975, 28,5x83cm, f. il., pásovka
58. 30. Pozdravujeme 30. výročie oslobodenia. Vyd. R(Erpo), vytl. ZT, Bratislava, 1975, 29x83cm, far. il., heslo
59. 30. V čele s KSČ v bratskom spojenectve so Sovietskym zväzom so socialistickými štátmi za ďalší rozvoj socializmu v našej vlasti! K. Kroupa, vydalo MK ČSR v N. Svoboda, Praha, vytl. Severografia, Nové Město nad Metují, 1975, 32,5x93cm, č. j., far. foto+txt, heslo
60. 30. 1945 – 1975 So Sovietskym zväzom na večné časy a nikdy inak! K. Kroupa, vyd. ČSR v N. Svoboda, Praha, vytl. Severografia, Nové Město nad Metují, 1975, 32,5x93cm, č. j., far. il., pásovka
61. 9. máj. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Nitra, 1975, 20,5x30cm, f. il.
62. 9. máj – nešch znie pieseň víťazná. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. N.T., Nitra, 41,5x58cm, f. il.
63. 30. výročie oslobodenia ČSSR. Vyd. SZSD, Ba, vytl. Nitr. tl., Nitra, 1975, 42x60,5cm, f. il.

64. Sláva 30. výročiu oslobodenia Československa Sovietskou armádou. 30. 1945 – 1975, F. Sobotka, vyd. ČÚV SČSP v N. Svoboda, Praha, vytl. MTZ, Opava, 1975, 46x56cm, č. j., far. il.
65. 30. výročie oslobodenia našej vlasti Sovietskou armádou, 30 rokov úspešného budovania socializmu. F. Kraus, vyd. ÚV KSČ v N. Svoboda, Praha, vytl. Polygrafia, 1975, 47,5x68cm, kresba+txt
66. Vďaka vám, osloboditeľia. M. Spál, scénár: V. Bachnár, vyd. ÚV SZPB, vytl. PZ, Bratislava, 1975, 59x83cm, foto+txt
67. 9. máj – Deň veľkého víťazstva. M. Záleský, vyd. ERPO, vytl. Nitr. tl., Nitra, 197, 61x86,5cm, kresba
68. Zdravotníctvo k 30. výročiu oslobodenia. Gr. návrh: L. Čisárik, foto: Pavel Havran, vyd. Ústav zdravotnej výchovy, Bratislava, vytl. TSNP, Martin, 1975, 59x83cm, far. foto, plagát – nástenka
69. 30 rokov slobody, priateľstva, spojenectva a spolupráce so ZSSR. Ľ. Bednárík, vyd. Slovenský ÚV ZČSSP vo vyd. OBZOR, vytl. ZT, Bratislava, 1975, 59x83cm, foto
70. Zdravíme 30. výročie oslobodenia našej vlasti sovietskou armádou. Nár. um. A. Zábranský, vyd. ÚV KSČ v N. Svoboda, vytl. Tlačiarne Svoboda, Praha, 1975, 44,5x62cm, český j., zlatá kresba
71. 1945 – 1975. 30. výročie víťazstva nad fašizmom. A. Zábranský, vyd. ÚV KSČ v N. Svoboda, vytl. Tl. Svoboda, Praha, 1975, 47x68cm, 68x97cm, zlatá kresba
72. 5.V. 1945. 30. výročie Májového povstania českého ľudu – významné a slávne výročie v dejinách našej vlasti! Z. Filip, vyd. ČSR v N. Svoboda, Praha, vytl. Polygrafia, Praha, 1975, 68x99cm, f. il.
73. 9. máj – 30. výročie oslobodenia Československa Sovietskou armádou. L. Bednárík, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. Nitr. tl., Nitra, 1975, 78x115cm, červ. il.
74. 9. máj – deň víťazstva. J. Bôrik, vyd. Slovenská kniha v N. Pravda, Bratislava, 1976, 21x30cm, far. il.
75. 9. máj- pozdravujeme Sovietsku armádu, našu osloboditeľku. M. Záleský, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. Nitr. tl. Nitra, 1976, 30x43cm, far. il.
76. 9.5.1945 – deň víťazstva. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Nitr. tl., Nitra, 1976, 41x59,5cm, modro-biela reprodukcia vztyčovania zástavy nad Reichstagom
77. Pozdravujeme slávne májové dni. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Žilina, 1976, 20x59,5cm, farebná kresba
78. 9. máj – sláva Sovietskej armáde našej osloboditeľke. Vytl. Nitr. tl., Nitra, 1976, 30x84cm, kresba
79. 9. máj – Bol to ľud ZSSR, kto nám priniesol slobodu. Vytl. Nitr. tl., Nitra, 1976, 30x84cm, kresba
80. Naše priateľstvo so Sovietskym zväzom je večné a nerozborné. 9. máj. E. Bačík, vyd. SÚV ZČSSP vo Vyd. Obzor, Bratislava, vytl. VKÚ, Harmanec, 1976, 59x83cm, f. il.
81. Večná sláva hrdinom Sovietskej armády, padlým v boli za našu slobodu. Š. Štefka, , vyd. Slov. kniha v N. Pravda, vytl. ZT, Bratislava, 1976, 58,5x82,5cm, far. il.
82. Pozdravujeme 9. máj. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Nitr. tl., Nitra, 1976, 59,5x84cm, far. il.
83. 9. máj – večne bude žiť priateľstvo československého a sovietskeho ľudu. Ľ. Ilečko, vyd. ÚV SZPB v N. Pravda, Bratislava, 1976, 59x84cm, far. il.
84. Sláva a vďaka našim osloboditeľom. Z. Filip, vyd. ÚV KSČ v N. Svoboda, vytl. Polygrafia, Praha, 1976, 33x47, 47x67,5cm, 67x95cm, far. il.
85. Nech žije nerozborné priateľstvo so Sovietskym zväzom, našim osloboditeľom! O. Lupták, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, 1976, 84x119cm, far. il.
86. 9. máj Pozdravujeme výročie nášho oslobodenia slávnou Sovietskou armádou. Vyd. R(Erpo), vytl. ZT, Bratislava, 1977, 29x82cm, foto+il., pásovka
87. 9. máj Nech žije Sovietsky zväz a jeho slávna armáda, naša osloboditeľka. Vyd. R(Erpo), Bratislava, 1977, 29x82cm, foto+il., pásovka
88. Nech žije Sovietsky zväz náš osloboditeľ. Vyd. ÚV SZSD v N. Pravda, Bratislava, 1977, 41x58cm, červeno-biela ilustr.
89. 9. máj. I. Meluzin, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, 1977, 40x58cm, far. il. (motív steny Reichstagu 1945)
90. 9. máj. J. Šutovský, vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Nitra, 1977, 43x61cm, far. il.
91. 9. máj. J. Šutovský, vyd. Slovenská kniha v N. Pravda, Bratislava, vytl. Nitr. tl., Nitra, 1977, 30,5x43cm, 62x85cm, far. il.
92. Sláva Sovietskej armáde našej osloboditeľke. Ľ. Ilečko, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. TSNP, 1977, 58,5x83,5cm, far. il.
93. 9.V. 1945 Sláva 32. výročiu oslobodenia našej vlasti Sovietskou armádou. F. Zálešák, ÚV KSČ v N. Svoboda, Praha, vytl. Východočeské tiskárny, Pardubice, 1977, 45x57,5cm, far. il.
94. 9. máj. Vďaka Sovietskemu zväzu za život v mieri a socializme. Vyd. R(Erpo), Bratislava, 1977, 58x83cm, far. il.
95. 9. máj. Znej pieseň víťazná. I. Meluzin, vyd. ÚV SZPB v N. Pravda, Bratislava, 1977, 56x82,5cm, červeno-biela ilustrácia
96. 9. máj – Deň víťazstva. Ľ. bednárík, vyd. Slov. ÚV ZČSSP vo Vyd. Obzor, Bratislava, vytl. VKÚ, Harmanec, 1977, 59x82cm, červeno-hnedo- biela ilustrácia
97. 9. máj – Deň víťazstva. K. Prúdil, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, 1978, 29x41cm, far. il.

98. So Sovietskym zväzom, našim osloboditeľom, na večné časy. E. Fulka, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. TZP – Ž(???), 1978, 23x68cm, far. il.+txt, heslo
99. Plnením úloh tretieho roku šiestej päťročnice pozdravujeme slávne májové dni. E. Fulka, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. TZP – Ž, 1978, 23x68,5cm, far. il.+txt
- 100.4. apríl 1945 Slobodnou jarou rozkvitla Bratislava. vyd. R(Erpo), vytl. ZT, Bratislava, 1978, 28,5x82,5cm, far. kresba
- 101.4. apríl. Pozdravujeme 33. výročie oslobodenia Bratislavy Sovietskou armádou. Vyd. R, vytl. ZT, Bratislava, 1978, 27x83cm, far. kresba
- 102.5.V. Májové povstanie českého ľudu. Z. Filip, vyd. ÚV KSČ v N. Svoboda, Praha, vytl. TTZ(??), 1978, 46x67cm, far. il.
- 103.9. máj – vďaka Sovietskej armáde našej osloboditeľke. Vyd. R, Bratislava, 1978, 57x81,5cm, foto (červenoarmejec a dieťa) na červenom podklade
- 104.9. máj – Deň víťazstva. Pozdravujeme Sovietsku armádu, našu osloboditeľku. O. Bothová, vyd. Slovenská kniha v N. Pravda, Bratislava, vytl. Grafobal, Skalica, 1978, 60x48cm, far. il.
- 105.9. 5. 1945 – Mier. Vďaka Sovietskemu zväzu a jeho slávnej armáde za naše oslobodenie Š. Štefka, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. VKÚ, Harmanec, 1978, 71x99cm, ...zadná strana..(???), fareb., reprodukcia fotografie – Jegor Usačov – podpisuje sa na stenu Reichstagu
- 106.9. máj. B. Pankovič, vyd. N. Pravda pre Slovenskú knihu, vytl. Grafobal, Skalica, 1979, 21x29,5cm, far. il.
- 107.9.V. 45. Z. Filip, vyd. ÚV KSČ v N. Svoboda, Praha, vytl. Severografia, Veľký Šenov, 28x40,5cm, far. il.
- 108.9. máj. J. Bôrik, vyd. SÚTI v N. Pravda, vytl. ZT, Bratislava, 1979, 29x41,5cm, bielo-červená ilustr.
- 109.9. 5. 1945 Víťazstvo – mier! M. Spál, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vytl. TSNP, Martin, 64x89cm, far. il.
110. Večná sláva Sovietskej armáde – našej osloboditeľke! 9. máj – deň víťazstva. I. Meluzin, vyd. Slov. ÚV ZČSSP vo Vyd. Obzor, Bratislava, vytl. VKÚ, Harmanec, 1979, 60x55cm, far. il.
- 111.9. máj – deň víťazstva. K. Prúdil, vyd. N. Pravda pre Slovenskú knihu, vytl. ZT, Bratislava, 1979, 58x83cm, far. il.
- 112.9. máj Sláva Sovietskej armáde, Našej osloboditeľke. Š. Štefka, vyd. SZSD, Bratislava, cez Optimu, Nitra v N. Pravda, vytl. Nitr. tl., Nitra, 1979, 60,5x88cm, far. il.
113. Nech žije Sovietska armáda, naša osloboditeľka – záštita mieru a pokroku! Ľ. Ilečko, vyd. ÚV SZPB v N. Pravda, Bratislava, vytl. Neografij. Martin, 1980, 29x41cm, far. il.
- 114.5.V. 1945 Májové povstanie českého ľudu. Z. Filip, vyd. ÚV KSČ v N. Svoboda, Praha, vytl. Severografia, Veľký Šenov, 1980, 29x44cm, far. il.
115. Vďaka Sovietskej armáde, našej osloboditeľke. Š. Štefka, vyd. ÚV SZŽ v N. Pravda, vytl. ZT, Bratislava, 1980 58x81cm, far. il.
116. Sláva a vďaka našim osloboditeľom! 9. 5. 1945. 35. výročie oslobodenia našej vlasti Sovietskou armádou. Z. FILIP, vyd. ÚV KSČ v N. Svoboda, Praha, vytl. Severografia, Veľký Šenov, 1980, 66x95cm, far. il.
117. 35. Z pamäti našich pracujúcich nikdy nevymizne, že naša národná a štátna sloboda sa obnovila hrdinským zápasom Sovietskej armády, zost. J. Hautová, M. Strážencová, grafika M. Spál, vyd. SÚTI v ČSTK Pressfoto, Bratislava, vytl. VKÚ, Harmanec, 1980, 66x96,5cm, far. foto
118. 9.máj. Sláva Sovietskemu zväzu a jeho hrdinnej armáde – našej osloboditeľke. Ľ. Ilečko, vyd. SÚTI, vytl. TSNP Závod Neografia, Martin, 1980, 69x96cm, far. il.

Veľká októbrová socialistická revolúcia – výročia

sig. III – d –

1. 7.XI. Veľká októbrová socialistická revolúcia. Vyd. PO-DST, TVAR, vytl. Tlačiarenské závody Bratislava, 1952, 49x70, kresba
2. Krajské, mestské a okresné výbory SNF a SČSP v Košiciach usporiadajú z príležitosti osláv 39. výročia veľkej októbrovej socialistickej revolúcie a otvorenia mesiaca Československo- sovietského priateľstva verejnú manifestáciu, v:(KV, MV, OV SNF a SČSP) vytl: Pravda, vydavateľstvo ÚVKSS, Košice, 1956, 67,5x97cm, len txt,
3. 1917-1957. 40. výročie veľkého októbra. Vyd. SVPL, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1957, 21x29, far. il.
4. Jubilejná výstava venovaná 40. výročiu veľkej októbrovej socialistickej revolúcie. Bez údajov, 1957, 30x42,5cm, Ukraj. j., txt
5. Nech žije 40. výročie veľkej októbrovej socialistickej revolúcie. Bez úd., 1957, 43x58, rus. j., txt
6. Vpred- cestou veľkého októbra. Vojtech Takáč, vyd. Slovenský výbor SČSP v SVPL, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1957, 57x83, far. il.
7. Verní proletárskemu internacionalizmu, ideám Marxa, Engelsa a Lenina. Splníme odkaz veľkej októbrovej socialistickej revolúcie 1917- 1957. vyd. SVPL, Bratislava, vytl. Pravda, K, 1957, 56x83cm, txt+kr.

8. Sláva štyridsiatemu výročiu veľkej októbrovej socialistickej revolúcie 1917-1957. Karol Uhlík, vyd. Povereníctvo školstva a kultúry na Slovensku v SVPL, Bratislava, vytl:Pravda, K. 1957, 57x82,5, fialovo- čierna ilustr.
9. 40. výr. veľkého októbra 7. XI. 1957.Vyd. SVPL pre Ústredný národný výbor mesta Bratislavy, Bratislava, vytl: Pravda, K, 1957, 59x84, far.il
10. Pod zástavou veľkého októbra- za víťazstvo socializmu a mieru. Krajský, Mestský a okresný výbor S.N.F. v K. pozývajú Vás na Oslavy 40. výročia veľkej októbrovej socialistickej revolúcie a otvorenie mesiaca československo- sovietskeho priateľstva...Vyd: KV, MV, OV SNF, vytl. Pravda, K., 1957, 67,5x97, len txt
11. Sláva veľkému októbru, ktorý otvoril ľudstvu cestu k socializmu a komunizmu! Široký, vytl: Pravda K, 1960, 41x58, žltobielo-červená kresba +txt
12. Pod zástavami októbra za jasnú budúcnosť ľudstva.Vytl. Pravda K, 1961, 29x84cm, modro-bordovo-biely podklad, pásovka
13. 1961-1917 – 44 výťažných rokov. L.Cinzer, vyd. SVPL pre SNR, Bratislava, vytl. Pravda K, 1961, 39,5x56, far.il
14. 1961- 1917.Výt. G.Virág, vyd. SVPL pre SNR, Bratislava, vytl. Pravda, K. 1961, 40x 57,5, 58x83cm, far.il
15. Sláva sovietskemu ľudu prvému budovateľovi komunizmu 1917-1962. J. Dóka, vyd.Vydavateľstvo politickej Literatúry(VPL) pre SNR, Bratislava, vytl: Pravda, K, 1962, 27,5x82cm, červená kresba+txt
16. Sláva sovietskemu zväzu mocnej zášтите dejinného pokroku a mieru 1917-1962. Š. Štefka, vyd:VPL pre SNR, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1962, 28x82, kresba+txt
17. 1917-1962 Leninskou cestou za nové víťazstvá socializmu.V pevnej jednote strany a ľudu za ďalší rozkvet našej socialistickej republiky. G.Lehen, vyd:VPL pre SNR, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1962, 58x82,5, červená kresba, foto, plagát- nástenka
18. 1917- 1962Všetky sily pre ďalší rozvoj našej socialistickej spoločnosti a pre prípravu prechodu ku komunizmu! J. Lorincz, vyd:SVPL pre SNR, Bratislava, vytl: Pravda, K, 1962, 20x29cm, 58x82,5, far. il.
- 19.V pevnom priateľstve so sovietskym zväzom 1917 K ďalšiemu rozvoju našej socialistickej republiky! Č. Pechr, vyd: VPL pre SNR, Bratislava, vytl:VTK, 1963, 59x83,5, far.il
20. 1917- 1964 Proletári všetkých krajín, spojte sa! J. Lorincz, vyd:VPL pre povereníctvo SNR, vytl:Polygrafické závody, Bratislava, 1964, 65x92cm, Červeno-bielo-čierna kresba
21. 1917-1965 Revolúcia, socializmus, komunizmus.Vyd. R(ERPO), Bratislava, vytl.VTK 1965, 57x80,5, modro- červeno-biela ilustr.
22. 1965- 1917. Svet vie, že sovietsky zväz podniká najúspešnejšie vedecké výpady do vesmíru, ale to, čo ste urobili vy, predstihne aj tie najodvážnejšie predstavy.V.I. Lenin. J. Lorincz, vyd.VPL pre SNR, Bratislava, vytl:Východoslovenské tlačiarne, Košice, 1965, 66x91, far. il.
23. 1917Vašou úlohou je budovať a vy môžete túto úlohu riešiť iba vtedy, keď si osvojíte všetky moderné poznatky.V. I. Lenin. Š. Štefka, vyd.VPL pre SNR, Bratislava, vytl.VTK, 1965, 65x95 cm, červeno- biela ilustr.
24. 1917. Sláva 52. výročiu veľkej októbrovej socialistickej revolúcie. M. Lacko, vyd. Nakladateľstvo EPOCHA pre SÚTI, Bratislava, 1969, 59x85, bordovo- červeno- čierna ilustrácia
25. Sláva veľkej októbrovej socialistickej revolúcii. K. Prudil, vyd: ÚV SZPB v N.P. vytl.VTK, 1971, 58,5x83,5, červená ilustrácia (odtíene červenej)
26. Sláva 54. výročiu veľkej októbrovej socialistickej revolúcie. P. Cibula, vyd. SÚTI v N.P., Bratislava, 1971, 58,5x84, far. il
27. Sláva veľkej októbrovej socialistickej revolúcii a jej uskutočniteľom. M. Korčian, vyd. SÚTI v N.P., Bratislava, vytl:N.T. Nitra, 1972, 21x63cm, kresbička+txt. heslo
28. Pozdravujeme 55. výročie veľkej októbrovej socialistickej revolúcie. M. Korčian, vyd. SÚTI v N.P., Bratislava, vytl, N.T. Nitra, 1972, 21x63, kresbička+txt. heslo
29. Bez veľkej októbrovej socialistickej revolúcie nebolo by socialistickeho Československa. M. Korčian, vyd: SÚTI v N. P., Bratislava, vytl. N.T. Nitra, 1972, 21x63, kresbička+txt. heslo
30. Nech silnie internacionálny zväzok komunistickej strany Československa a komunistickej strany Sovietskeho zväzu. M. Korčian, vyd: SÚTI v N.P., Bratislava, vytl. N.T. Nitra, 1972, 21x63, kresbička+txt, heslo
31. My sme to začali. Kedy, za akých čas, proletári ktorého národa to dokončia, to nie je podstatná otázka. Podstatné je, že ľud je prelomený, že cesta je otvorená a ukázaná.V.I.Lenin. M. Korčian, vyd: SÚTI v N.P., Bratislava.,vytl.:N.T. Nitra, 1972, 21x63cm, kresba+txt, heslo
32. Veľká októbrová socialisticá revolúcia ukázala aj nám cestu k slobode a socializmu. M. Korčian,.....1972, 21x63, kresbička +txt, heslo
33. Veľká októbrová socialisticá revolúcia, 1917. M. Korčian,, 30x42cm, červený
34. 1917- 1972. Leninskou cestou za ďalší rozvoj našej socialistickej vlasti. Š. Štefka, vyd. SÚTI v N.P., Bratislava, vytl: TSNP Martin, 1972, 68x98, červeno-čierna kresba
35. 1917. Pozdravujeme 56. výročie veľkej októbrovej socialistickej revolúcie.Vyd.:R(ERPO), Bratislava, 1973, 25x74, červená kresba, pásovka

36. V.O.S.R. Skvelé víťazstvo ideí veľkého Lenina. Vyd: R, Bratislava, 1973, 25x74, bordovo-biela kresba +txt, pásovka
37. Idey V.O.S.R. sú majákom na ceste ku komunizmu! Vyd.:R, Bratislava, vytl.: N.T. Nitra, 1973, 30x84, červeno- modrá ilustrácia, pásovka
38. Upevňujeme idey marxizmu-leninizmu, idey vosr. M. Korčian, vyd. SÚTI v N.P., vytl: ZT, Bratislava, 1973, 29x83, červeno-biela ilustrácia, pásovka
39. VOSR – 1917. Vytl: Optims, Nitra, 1973, 20x28, žltý podklad+červeno-čierna kresba
40. Nech žijú idey vosr. P.Cibula, vyd. SÚTI v N.P., Bratislava, 1973, 29,5x43,5, far.il.
41. 56. výročie VOSR. Od dobytia zimného paláca k dobytíu vesmíru. Vytl. Optima, Žilina, 1973, 39x56,5, červeno-biela ilustrácia
42. Idey veľkého októbra víťazia. 1917. Vytl.: Optima, Nitra, 1973. 42x60, far.il.
43. Myšlienky veľkého októbra víťazia. Vyd. ZSSD, Bratislava, vytl. Optima, Nitra, 1973, 42x59cm, červená hviezda s kosákom a kladivom
44. VOSR- 1917. Naša vec je spravodlivá, naše víťazstvo je isté! V.I.Lenin. J. Kodejš, Vyd. N.Svoboda pre ÚVKŠČ, Praha, vytl. JČT, 1973, 42,5x60, červeno čierna ilustrácia
45. V.O.S.R.-1917. K.Prudil, vyd. SK v N.P., Bratislava, 1973, 21x30,5, 30x42, 61x86, červená ilustrácia
45. (?) 1917- vosr. A. Jakabová, vyd. SÚTI v N.P., Bratislava, 1973, 59x84, červeno-čierna ilustrácia
46. 1917 vosr. Z. Salamon, vyd. ÚV SZPB v N. P., Bratislava, 1973, 60x84, červeno- čierna ilustrácia
47. 1917 vosr začiatok epochy revolučnej obrody sveta. Vyd. R, vytl TSNP, Banská bystrica, 1973, 58x84,5, bordovo čierna ilustrácia
48. 1917- VOSR Sovet narodnych komisarov Dekret o mire Dekret o zemle. sO. Bothová, vyd. SÚTI v N. P., vytl PZ, Bratislava, 1974, 29x41, červeno čierna montáž textu a postáv
49. Lenin- október- komunizmus. M. Spál, vyd. ÚV SZPB v N. P., Bratislava, vytl. TSNP, 1974. 59x85, červeno- ružovo- biela ilustrácia
50. Pozdravujeme 58. výročie vosr. Vyd. R(Erpo), Bratislava, vytl. N.T. Nitra, 1975, 30x84cm, Červeno-bordovo-biela kresba, pásovka
51. Nech žije 58. výročie vosr. Vyd. R, Bratislava, vytl. N. t. Nitra, 1975, 30x84cm, červeno-biela kresba, pásovka
52. 1917 VOSR. Vred za ďalšie víťazstvá leninských ideí. J.Vrábel', SÚti v n. Pravda, Bratislava, 1975, 28x40,5, červená ilustrácia
53. VOSR. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Nitra, 1975, 40,5x60cm, bordovo-červená ilustrácia
54. Vosr otvorila cestu úspechom socializmu. Oľga Bothová, SÚti v n. Pravda, Bratislava, 1975, 58x80cm, far. il.
55. VOSR. Najvýznamnejší medzník na ceste spoločenského pokroku ľudstva. F. Kobík , Úv KSČ v n. Svoboda, Praha, vytl. Stráž, Plzeň, 1975, 58x81cm, červeno-čierna il.
56. Vosr otvorila cestu pokrokovému vývoju ľudstva. E. Bačík, Slovenská kniha v n. Pravda, Bratislava, 1975, 58x82cm, modro-červená il.
57. 7.XI. 1917 zvíťazili myšlienky komunizmu. R(Erpo), Bratislava, N.t. Nitra, 1975, 59,5x85, bordovo-červený portrét Lenina
58. Vosr- revolučný odkaz proletariátu. E. Fulka, ÚV SZPB v n. Pravda, Bratislava, Grafobal, Skalica, 1975. 60x84cm, červeno-biela ilustrácia
59. Poctivá tvorivá práca najlepšia oslava nesmrteľného októbra! VOSR. P. Matoušek, ÚV NF ČSSR v n. Svoboda, vytl. Polygrafia, Praha, 1975, 65,5x96cm, český j., fareb. il.
60. 1917 Nech žije 59. výročie Vosr. M. Záleský, SÚti v n. Pravda, vytl. Pravda tlačový kombinát KSS, Bratislava, 1976, 30x43cm, červeno-čierna ilustrácia
61. Pozdravujeme 59. výročie VOSR. R, Bratislava, N.T. Nitra, 1976, 30,5x84,5cm, modro-červeno-biela ilustrácia, pásovka
62. 1917 – VOSR. Dekret o mire Dekret o zemle. E. Fulka, SZSD v n. Pravda, Bratislava, 1976, 58x82cm, červeno-čier- no- biela fotomontáž
63. Vosr – medzník novej epochy v histórii ľudstva! R, Bratislava, N.T. Nitra, 1979, 60x85cm, bordovo- červená kresba
64. Víťazstvom Vosr začala sa nová kapitola svetových dejín. L. Čisárik, vyd. SÚti v n. Pravda, Bratislava, N.t. Nitra, 1976, 61x86cm, červeno-čierna kresba V.I. Lenina
65. Pod zástavou veľkého októbra za ďalšie víťazstvá socializmu a mieru. M. Spál, vyd. Slovenský ústredný výbor ZČS- SP vo Vyd. Obzor, ZT, Bratislava, 1976, 59,5x95cm, foto+kresba, plagát- nástenka
66. Veľký október – začiatok prechodu ľudstva od kapitalizmu k socializmu. SZSD, Bratislava, N.t. Nitra, 1977, 21x59cm, biely kosák a kladivo na červenom podklade+txt, heslo
67. Pod zástavou veľkého októbra za nové víťazstvá socializmu. SZSD, Bratislava, N.t. Nitra, 1977, 21x59cm, biely kosák a kladivo na červenom podklade+txt, heslo

68. 60. rokov veľkého októbra- 60 rokov boja za spoločenský pokrok, za mier a šťastie ľudu! Ministerstvo kultúry ČSR v N. Svoboda, Praha, vytl.VČT, Pardubice, 1977, 20x59cm, č.j., txt, heslo
69. Socializmus, to je spoločnosť oslobodenej práce, ozajstnej demokracie, skutočnej slobody osobnosti a najpokrokovejšej vedy a kultúry. (z uznesenia ÚV KSSZ k 60. výročiu VOSR) Y. Hanáková, Súti v N. Pravda, Bratislava, vytl. PravdaTK KSS, Žilina 1977, 28x82cm, slov., ukraj., maď. jazyk, červený hviezda+txt, heslo
70. Odkaz Vosr i odkaz pokrokových tradícií našich národov nás zaväzuje, aby sme pracovali ešte usilovnejšie a obetavejšie pre radosť a šťastie našich ľudí...(z uznesenia ÚV KSČ k 60. výročiu VOSR) Y. Hanáková, Súti v N. Pravda, Bratislava, vytl. Pravda TK KSS, Žilina, 1977, 28x82cm, slov., ukraj., maď. jazyk, kosák a kladivo+txt, heslo
71. Socializmus, to je spoločnosť oslobodenej práce, ozajstnej demokracie, skutočnej slobody osobnosti... (z uznesenia ÚV KSSZ k 60. výročiu VOSR). Y. Hanáková, Súti v N. Pravda, Bratislava, vytl.: Pravda TK KSS, Žilina, 1977, 28x82cm, kresba hviezdy a txt, heslo
72. 1917 – 1977 VOSR Úspechy vlasti októbra za česť desaťročí sú presvedčivým dôkazom toho, že socializmus zabezpečil také tempo rozvoja všetkých stránok života spoločnosti, aké dejiny nepoznali (z uznesenia ÚV KSSZ k 60. výročiu VOSR). O. Bothová, Súti v N. Pravda, Bratislava, vytl. Pravda TK KSS, Žilina, 1977, 28x82cm, slov., ukraj., maď. jazyk, kresba+txt, heslo
73. 1917-1977 VOSR. Vosr zvíťazila preto, že na jej čele stála strana nového typu, ktorú založil Veľký Lenin, a ktorá v sebe stelesňuje revolučnú energiu najpokrokovejšej triedy. (z uznesenia ÚV KSSZ k 60. výročiu VOSR). O. Bothová, Súti v N. Pravda, Bratislava, vytl. Pravda TK-KSS, Žilina, 1977. 28x82cm, slov., ukraj, maď. jazyk, kresba V.I. Lenina + txt, heslo
74. 1917-1977 VOSR. Najradostnejšie nádeje pracujúcich všetkých krajín sú späť so socializmom...(z uznesenia ÚV KSSZ k 60. výročiu VOSR). O. Bothová, Súti v N. Pravda, Bratislava, vytl. Pravda TK-KSS, Žilina, 1977, 28x82cm, slov.,maď.j., kresba+txt, heslo
75. Svojou obetavou prácou a vernosťou záujmom robotníckej triedy, pracujúceho ľudu a národov našej krajiny sa stala KSČ uznávanou politickou silou našej spoločnosti a dovedla ju už do socialistickej súčasnosti (z uznesenia ÚV KSSZ k 60. výročiu VOSR) Y. Hanáková, Súti v N. Pravda, Bratislava, vytl. Pravda TK-KSS, Žilina, 1977, 28x82cm, slov., ukraj. jazyk, kresba(Aurora)+txt, heslo
76. Československá socialistická republika je dnes pevnou a aktívnou súčasťou veľkej rodiny krajín svetového socialistickeho spoločenstva...(z uznesenia ÚV KSSZ k 60. výročiu VOSR) Y. Hanáková, Súti v N. Pravda, Bratislava, vytl. Pravda TK-KSS, Žilina, 1977, 28x82cm, slov., ukraj., maď. j. kresba V.I.Lenina+txt, heslo
77. 1917 – 1977 VOSR Komunistická strana Československa vidí v realizácii cieľov vytýčených XV. zjazdom KSČ svoj podiel pri naplňovaní odkazu veľkého októbra,...(z uznesenia ÚV KSSZ k 60. výročiu VOSR) O. Bothová, súti v N. Pravda, Bratislava, vytl. Pravda TK-KSS, Žilina, 1977, 28x82cm, slov., maď. jazyk, kresba+txt, heslo
78. 1917 – Idey Vosr sú majákom na ceste ku komunizmu. R, ZT, Bratislava, 1977, 28,5x82,5cm, červená ilustrácia +txt, pásovka
79. VOSR. Október 1917 začal písať slávne dejiny svetového pokroku. R, Bratislava, 1977, 29x82cm, bordovo- biela kresba, pásovka
80. VOSR – prvá víťazná revolúcia svetového proletariátu. R, ZT Bratislava, 1977, 28,5x82cm, bordovo-tehlová kresba, pásovka
81. Zvýšenou aktivitou v roku 60. výročia veľkej októbrovej socialistickej revolúcie v ústrety slovenskému a VIII. zjazdu ZČSSP. Jozef Vrábek, vyd. SÚV ZČSSP vo vyd. Obzor, Bratislava, vytl. VKÚ, Harmanec 1977, 29x82,5cm, kresba+TXT, pásovka
82. Dôsledným plnením úloh druhého roku šiestej päťročnice v poľnohospodárstve a potravinárskom priemysle pozdravujeme 60. výročie Vosr. Vyd. Ministerstvo poľnohospodárstva a výživy SSR v Agrokomplexe- výstavníctve SCPV, vytl. ZT, Bratislava, 1977, 29x82,5cm, slov.j., farebná ilustrácia+txt, heslo
83. Realizáciou uznesení XV. zjazdu KSČ v poľnohospodárstve a potravinárskom priemysle naplníme odkaz Veľkého októbra! Vyd. Ministerstvo poľnohospodárstva a výživy SSR v Agrokomplexe- výstavníctve SCPV, vytl. ZT Bratislava, 1977, 29x82,5cm, farebná ilustrácia+txt, heslo
84. Na počesť 60. výročia Vosr splníme úlohy druhého roku 6. päťročnice. J. Vrábek, vyd. ÚV NF SSR a Ministerstvo vnútra SSR v N. Pravda, Bratislava, 1977, 30x86cm, bordovo-červená kresba+txt, heslo
85. Z našej politickej praxe nikdy nesmú vymiznúť Leninove myšlienky: Spojiť sa s ľudovými masami, žiť medzi nimi, Poznať ich zmýšľanie vedieť k nim pristupovať, Neprestajne si získavať ich dôveru. J. Szabo, vyd. SOR vo vyd. a naklad. ROH Práca, Bratislava, 1977, 32x93cm, portrét V.I.Lenina +txt, heslo
86. 60. Úprimné súdružské pozdravy sovietskym odborárom k 60. výročiu Veľkého októbra. L. Štibrányi, vyd. SOR vo vydav. a naklad. ROH Práca, Bratislava, 1977, 33x94cm, len txt, heslo
87. 60. výročie Veľkého októbra- sviatok pokrokového ľudstva. W. Schlosser, vyd. Kniha v N. Svoboda, vytl. MTZ Gottwaldov, 1977, 21x30cm, čes. j., červeno- biela ilustrácia, plagát
88. 60. výročie Veľkého októbra- sviatok pokrokového ľudstva. P. Magát, vyd. SOR vo Vyd. ROH- Práca, vytp. PZ, Brati-

slava, 1977, 29x40cm, fareb. il.

89. 1917 VOSR 1977, Proletári všetkých krajín spojte sa! J.Vrábel, vyd. Slovenská kniha v N. Pravda, Bratislava, 1977, 28x39, 33x47, červená ilustrácia

90. Pod vedením KSČ kráčame cestou Veľkého októbra 1917, R, ZT, Bratislava, 1977, 40,5x58cm, červený plagát s hviezdou

91. VOSR- 1917 Prvá víťazná revolúcia svetového proletariátu. Vyd. R, Bratislava, 1977, 41x58cm, červená ilustrácia

92. 1917 – Pod vedením KSČ kráčame cestou Veľkého októbra. R, ZT, Bratislava, 1977, 41x58cm, červená ilustrácia

93. 1917 – 1977 Sovietsky zväz- záruka šťastnej a mierovej budúcnosti ľudstva. J.Vrábel, vyd. SZ SD v N. Pravda, Bratislava, 1977, 43x61cm, červená kresba+txt dekrétu v mieri

94. Uprostred všetkých možných -ismú bez jakéhokoli náhody, zvedl se vavřin leninismu a roste medzi národy. Konstantin Biebl. 60. výročie veľkej októbrovej socialistickej revolúcie. J. Kodejš, vyd. ÚV KSČ v N. Svoboda, Praha, vytl. MTZ, Gottwaldov, 1977. 47x67cm, č.j., bordový portrét V.I.Lenina

95. Sláva Veľkému októbru! 1917. P. Magát, vyd. SOR vo Vyd. ROH- Práca, vytl. PZ, Bratislava, 1977, 54x78cm, červeno-modrá ilustrácia

96. 60 VOSR. Anton Milko, vyd. Dřevoplast, Nový Jičín, 1977, 59x79cm, červený plagát s bielym portrétom V.I.Lenina

97. 1917 – 1977. Výročie VOSR sviatkov celého pokrokového ľudstva. R, Bratislava, 1977, 58x82cm, červený portrét V.I.Lenina

98. 1917- VOSR 60. výročie Vosr- sviatkov celého pokrokového ľudstva. R, Bratislava, 1977, 58x83cm, červená ilustrácia

99. Nech žije KSSZ strana Leninova dôsledná realizátorka odkazu Veľkého októbra 1917. Š.Štefka, Súti v N. Pravda, Bratislava, VTS, Košice, 1977, 29x42, 58,5x84cm, farebná ilustrácia hviezdy s portrétom V.I.Lenina

100. 1977-1917 Veľký október- začiatok prechodu ľudstva od kapitalizmu k socializmu. O. Bothová, ÚV SZPB v N. Pravda, Bratislava, Grafobal, Skalica, 1977, 60x84cm, červeno- čierna ilustrácia(foto)

101. 60. Mesiac československo- sovietského Priateľstva 7.XI.-12.XII. 1977. 60 rokov Veľkého októbra- 60 rokov boja za spoločenský pokrok, Za mier a šťastie ľudu. L. Hruškovič, SÚV ZČSSP vo Vyd. Obzor, Bratislava, vytl. VKÚ, Harmanec, 1977, 60x84,5cm, foto, plagát- nástenka

102. Splniť volebné programy NF socialistický záväzok pracujúcich okresu Trebišov a mesta Bardejov na počesť 60. výročiu VOSR, Š.Štefka, vyd. ÚV NF SSR a MV SSR v N. Pravda, Bratislava, Grafobal, Skalica, 1977, 60x84cm, farebné foto, plagát- nástenka

103. 60. Výročie VOSR. Uskutočnením programu XV. zjazdu KSČ plníme odkaz Veľkého októbra! I. Meluzin, Súti v N. Pravda, vytl. Polygrafické z., Bratislava, 1977, 58,5x81cm, červená ilustrácia

104. VOSR 1917. Pozdravujeme sovietsky ľud- priekopníka výstavby socializmu a komunizmu. Mesiac československo-sovietskeho priateľstva. Miroslav Korčian, SÚV ZČSSP vo vyd. Obzor, Bratislava, vytl. VKÚ, Harmanec, 1977, 60x85cm, foto+červená farba

105. Leninskou cestou k ďalšiemu rozvoju našej socialistickej vlasti. Š. Štefka, vyd. ÚV KSČ v N. Svoboda, vytl. Rudé právo, Praha, 1977, 33x46, 46x64,5, 66x93cm, červená ilustrácia+zlatý portrét V.I.Lenina

106. V duchu ideí Vosr za ďalší rozvoj našej socialistickej spoločnosti. J.Chreňová, Súti v N. ČSTK(?R)- Pressfoto, graf. úprava: Milan Chvíla, Bratislava, vytl. VTK, Harmanec, 1977, 66x96cm, foto+červeno-oranžová farba, plagát- nástenka

107. 60. rokov Veľkého októbra- 60. rokov boja za mier, za spoločenský pokrok, za komunizmus. Ľ. Ilečko, Súti v N. Pravda, Bratislava, TSNP, 1977, 80x120cm, farebná ilustrácia

108. Myšlienky Veľkého októbra víťazia na celom svete. Milan Spál, SÚV ZČSSP vo Vyd. Obzor, Bratislava, VKÚ, Harmanec, 1978, 30x42cm, farebná ilustrácia

109. Pod zástavou Veľkého októbra za nové víťazstvá socializmu! A.Vrána ml., Súti v N. Pravda, PZ, Bratislava, 1978, 33x47cm, slov., maď., ukraj. jazyk, červená ilustrácia, zemeguľa a portrét V.I.Lenina

110. Vosr, Sviatkov pokrokového ľudstva. R, ZT, Bratislava, 1978, 28,5x82,5cm, červená ilustrácia, pásovka

111. 1917. Sláva Veľkému októbru. R, ZT, Bratislava, 1978, 41x58,5cm, červená ilustrácia

112. Veľká októbrová socialistická revolúcia. Začiatok novej epochy ľudstva. R, ZT, Bratislava, 1978, 41x58,5, 58,5x82,5cm, červená ilustrácia

113. 1917 – Sláva Veľkému októbru. R, ZT, Bratislava, 1978, 58x82cm, bordovo-červená ilustrácia s foto Auróry

114. VOSR. Pod zástavou Veľkého októbra za nové víťazstvá socializmu a pokroku vo svete! J.Lidral, ÚV KSČ v N. Svoboda, Praha, vytl. VČT, Pardubice, 1978, 40x57, 57,5x83cm, červeno-bordová ilustrácia

115. Vosr ukazuje celému svetu cestu k sociálnej spravodlivosti, mieru a slobode. Ľ.Ilečko, Súti v N. Pravda, Bratislava, TSNP, Martin, 1978, 67x96cm, s., m., u. j., far.il.

116. Sláva veľkému októbru. K. Prúdil, vyd. SÚTI v N.P., 1979, 33x47, červená ilustrácia

117. Víťazné idey veľkého októbra ožiarili ľudstvu cestu k trvalému mieru a pokroku na celom svete. D.Turanský, vyd. Súti v N.Pravda, vytl. ZT Bratislava, 1979, 57,5x82cm, červená ilustrácia

118. Veľký október 1917 Víťazstvo revolučných ideí marxizmu-leninizmu. O. Kovarik, vyd. n. Pravda pre Slovenskú knihu, Bratislava, vytl. Grafobal, Skalica, 1979, 60x84cm, červená ilustrácia

119. V duchu víťazných ideí veľkého októbra vpred ku komunizmu! K. Brosch, vyd. Súti v n. Pravda, Bratislava, 1980, 28x41,5cm, červeno-biela ilustrácia

120. Odkaz veľkého októbra 1917 žije v našich skutkoch i smelých plánoch. W. Schlosser, vyd. ÚV KSČ v n. Svoboda, Praha, vytl. Severografia, Veľký Šenov, 1980, 41x58cm, farebná ilustrácia

121. V.o.s.r. ukázala ľudstvu celého sveta cestu k socialistickej spravodlivosti, mieru a slobode. Ľ. Ilečko, Súti v n. Pravda, Bratislava, TSNP, 1980, 66,5x94,5cm, slov. a maď.j., far.il.

Volby

signatúra III. – dz –

1. Národný výbor v Banskej Bystrici. Vyhláška o voľbách do národného výboru v Banskej Bystrici. Vyd. Pripravný výbor Národného výboru, vytl. Kníhtlačiareň Bystrá, Banská Bystrica, 21. júna 1945, 46x62cm, len txt, plagát – vyhláška

2. Komunisti so slovenským národom. Slovenský národ s komunistami. Vyd. KSČ na Slovensku, vytl. kníhtlačiareň Wiko pod národnou správou, Košice, 1946

40x60cm, text na bielo-modro-červenom podklade

3. Kdo má republiku rád bude pro ni hlasovať. B. Nemec, vyd. Svoboda, Praha, 1946, 41x59cm, čierno-červená ilustrácia

4. "...najväčšiu dôveru slovenského národa si zasluhuje, kto pre národ a republiku najlepšie pracuje." Podpredseda vlády a predseda Komunistickej strany Slovenska V.Široký. Vyd. KSS, 1946, 62,5x94cm, Čierno biela foto V.Širokého

5. Na 1. mája 1946 bolo nás na 600 000. Dnes sme silní, zajtra ešte silnejší. Voľte komunistov. Vyd. KSS, vytl. Slovenská grafia, Bratislava, 1946, 61x93cm, čierno-biela foto 1. májových osláv

6. 30. mája všetci k volebným urnám! Volíme jednotnú kandidátku národného frontu. Vytl. Pravda, Bratislava, 1948, 31x94cm, len txt, heslo

7. Každý dobrý Slovák, každá dobrá Slovenka. Volí kandidátku národného frontu! Vytl. Pravda, Bratislava, 1948, 31x92cm, len txt, heslo

8. Za šťastie národa a rozkvet republiky ideme voliť kandidátku národného frontu. 21.V.1948, 68,5x97cm, len txt, plagát

9. Ohlas k slovenským ženám. Slovenské ženy! Blížila sa voľby, ktoré budú skúšobným kameňom nášho vlastenectva a toho, či chceme ísť napred! Vyd. Živena- zväz slovenských žien. vytl. Kníhtlačiarstvo uč. spolok, Martin, 1948, 61x90cm, len txt

10. Ústredný národný výbor v Bratislave. O rozdelení územia obvodného národného výboru III na volebné okrsky a určení volebných miestností. Vyd. ÚNV, vytl. Grafické tlačiarne, Bratislava, 30. marca 1954, 76x103cm, txt, plagát- vyhláška

11. Rada mestského národného výboru v Košiciach vyhláška o doplnovacích voľbách do mestského národného výboru v Košiciach. Vyd. MsNV, vytl. Pravda vydavateľstvo ÚV KSS, Košice, 4. januára 1956, 60x85cm, txt, vyhláška

12. Za pevné národné výbory v košickom okrese. 19. mája 1957 jednotne za kandidátov národného frontu! Vyd. Okresná komisia NF, Košice, 1951, 23x32cm, far.il.

13. Jednotne v boji za socializmus a mier jednotne k voľbám do národného výborov! 1957, 42x57cm, far.il.

14. 19. máj 1957 Voľte kandidátov národného frontu. 1957, 43x60cm, slov. a maď. jazyk, far.il., plagát (skôr kandidačná listina polka je nevyplnená)

15. Hlasujeme za kandidátov NF. Za ďalšie zlepšenie starostlivosti o zdravie nášho ľudu. A. Nemec, vyd. Československý Červený kríž, Bratislava, vytl. Pravda Košice, 1957, 59x82cm, f.i.

16. Jednotne v boji za socializmus a mier – jednotne k voľbám do národných výborov. Vyd. NV, Stará Ľubovňa, 1957, 61x82cm, len.txt

17. Kandidáti do Okresného národného výboru v Martine pre volebné obdobie 1957-1960. Vyd. ONV, Martin, 1957, 60x85cm, foto kandidátov

18. Hlasujeme za ďalší rozkvet našej socialistickej vlasti. Augustín Lehen, vyd. SVPL pre Poverenie školstva a kultúry, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1960, 29x83cm, far.ilust., heslo

19. Volíme socializmus. Mier – šťastný život. Bárta, Szabó, Drexler, vyd. SVPL pre Slovenský výbor československého Červeného kríža v Bratislave, vytl. Pravda, Košice, 1960, 29x84cm, far.il., heslo

20. Najlepších budovateľov socializmu navrhujeme za poslancov ľudu. Ladislav Čech akad. mal., vyd. SVPL pre ÚV SNF, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1960, 29x83cm, f.i., heslo

21. Hlasujeme za ďalší rozkvet našej socialistickej vlasti. Ladislav Čech, vyd. SVPL pre ÚV SNF, Bratislava, vytl. Pravda,

Košice, 1960, 28x82cm, f.il., heslo

22. Volíme mier. Bárta, Draxler, Szabó, vyd. SVPL pre Povereníctvo stavebníctva, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1960, 44x62cm, far.il.

23. Naša súdna sústava je ľudová a demokratická! 1961, 30x85cm, len txt, heslo

24. Voľbami sudcov vyjadríme našu jednotu a pevné odhodlanie budovať socializmus a komunizmus! 3.12.1961, 29x84cm, len txt, heslo

25. Ľud si volí sudcov sám! s3.12.1961, 30x85cm, len txt, heslo

26. Pod vedením KSČ Za vybudovanie vyspelej socialistickej spoločnosti a za ďalšie upevnenie socialistickej zákon-
nosti! december 1961, 29,5x85cm, len txt, heslo

27. 3.decembra Všetci k volebným urnám- za ďalšie upevnenie socialistickej zákonnosti! december 1961, 30x85cm, len
txt, heslo

28. Najlepších za kandidátov NF verejná schôdza... B.Němec, vyd. Nakladatelství politické literatury, vytl. Polygrafia,
marec 1964, 58x81,5cm, č.j.far.il, pozvánka na schôdzu

29. V pevnej jednote strany a ľudu za dôsledné plnenie uznesenia XII. zjazdu KSČ. 14.jún deň volieb. B. Němec, vyd.
Naklad. politické literatury, vytl. Severogarfia, Děčín, máj 1964, 58x83cm, slov. a ukraj. j., far.il.

30. 14.júna všetci k voľbám. zasl.um.Jaroslav Grus, vyd. Nakladatelství politické literatury, máj 1964, 57x81cm, slov.
ukraj, maď.j., far.il.

31. Volíme kandidátov národného frontu 14.VI. F. a A. Záležák, vyd. Nakladatelství Politické literatury, máj 1964,
57x81cm, slov. a ukraj. j., far.il

32. Jednotne v boji a v práci Za socializmus a mier Jednotne k voľbám no NV, SNR a NZ. 1964, vytl.VTK, 59x84cm, far.
il.

33. 14.VI. Zomknutí v národnom fronte, pod vedením komunistickej strany Československa za pevnú a jednotnú
socialistickú republiku! J. Lorincz, vyd.VPL pre odbor SNR, Bratislava, vytl.VTK, 1964, 65x95cm, far.il.

34. Voľby Výraz jednoty národov Čechov a Slovákov, jednoty všetkých národností v ČSSR! Vytl. TSNP, Banská Bystrica,
29x82cm, text a ilustr., heslo

35. Clapci a dievčatá! Odovzdajte svoj hlas za mier a socializmus! Vytl TSNP, Banská Bystrica, 29x82cm, text a ilustr.,
heslo

36. Jednotní v budovaní socializmu Jednotní vo voľbách! Vytl. TSNP, BB, 30x82cm, len far. text, heslo

37. Hlasujeme za šťastnú budúcnosť na ších detí- hlasujeme za mier! Vytl. TSNP, BB, 30x82cm, fareb. text, heslo

38. Vyhlásenie Ústredného výboru Komunistickej strany Československa a Ústredného výboru Národného frontu
ČSSR k voľbám do zastupiteľstva zborov všetkých stupňov.Vyd. Súti v N.Pravda, Bratislava, 1971, 60x85cm, len txt,
plagát- vyhlásen.

39. Volebný program národného frontu- významný nástroj realizácie záverov XIV. zjazdu KSČ v činnosti národných
výborov.Vyd. Ministerstvo vnútra SSR, Bratislava, vytl. TSNP, Banská Bystrica, 1973, 44x61cm, len txt

40. Plníme volebný program NF Pozývame vás na smenu NF.Vyd. ÚV NE SSR v N. Pravda, Bratislava, vytl. N.t., Nitra,
1973, 28x58cm, foto+txt

41. Volebné sľuby a skutočnosť Roky 1. 1925-1931 2. 1925-1929 3. 1929-1933 4. 1933-1934 5. 1935-1937. Výtvarník:
Róbert Haček, ideový námet a scenár: Bohuš Kostický CSc., odborná spolupráca: Elo Svoboda a dr. Juraj Spiritz, vyd.
Min. vnútra SSR, Bratislava, 1976, 63x86, far.il, súbor plagátov

42. Také boli voľby.Vyd. Slovenská archívna správa MV SSR, Bratislava, vytl. TSNP, 1976, 57x83cm, far.il, súbor plagátov

43. SSM-ČSSR. Volíme šťastnou budúcnosť- odevzdávame své hlasy kandidátům národní fronty,Vyd. SSM, 1976,
15x42cm, č.j., len txt, heslo

44. Jednotne k voľbám kandidátů národní fronty, vstříc dalším úspěchům při plnění závěrů XV. zjezdu KSČ! Vyd. Hlavná
politický správa ČSLA vo vyd. Magnet, vytl. Tlačiarne Naše vojsko, Praha, 1976, 19,5x59cm, č.j, len txt, heslo

45. Hlasuj za kandidátov národného frontu! E.Fulka, vyd. Súti v N.P., Bratislava, 1976, 22,5x66cm, slov. a maď. jaz., txt
a far.il., heslo

46. Jednotní v budovaní socializmu- jednotní k voľbám. E.Fulka, vyd. Súti v N.P., Bratislava, 1976, 23,5x67cm, slov a m. j.,
far.il, heslo

47. Statočná a tvorivá práca- náš príspevok k voľbám! E. Fulka, vyd. Súti v N.P., Bratislava, 1976, 23,5x67cm, far.il, heslo

48. Spoločne v práci- spoločne k voľbám.Vyd. R(ERPO), vytl. ZT, Bratislava, 1976, 24x76cm, far.il, heslo

49. Jednotne k voľbám za uskutočnenie záverov XV. zjazdu KSČ.Vyd. R(Rempo?), ZT, Bratislava, 1976, 24x76cm, far.il.,
heslo

50. Hlasujeme za šťastnú budúcnosť nás všetkých, hlasujeme za mier.Vyd. R, ZT, Bratislava, 1976, 25x76cm, far.il., heslo

51. Volíme kandidátov národného frontu, volíme zástupcov pracujúcich. R, ZT, Bratislava, 76, 25x77cm, far.il., heslo

52. Volebný program národného frontu- vec každého občana! J.Vrábel, Úu NF SSR v N.P., Bratislava, 1976,

28,5x82,5cm, far.il, heslo

53. Volíme kandidátov národného frontu, volíme zástupcov pracujúcich! J.Vrábel, ÚU NF SSR v N.P., Bratislava, 1976, 29x84cm, far.il, heslo

54. Nech rozkvitá ČSSR spoločný domov čechov, Slovákov a všetkých národností. J. Chovan, Slovenská kniha v N.P., Bratislava, 29x41cm, far.il, plagát

55. Jednotne k voľbám jednotne k realizácii volebných programov. R, ZT, Bratislava, 1976, 29x41cm, far.il, pl.

56. 22.- 23. októbra 1976 Voľby do zastupiteľských zborov. J.Vrábel, Súti v N.P., Bratislava, vytl, Pravda TK-KSS, Bratislava, 1976, 31x43cm, s.m.u. j., far.il., pl.

57. Otec- mama volte naše šťastie. Z. Filip, vyd. ÚV KSČ v N.Svoboda, september 1976, 31x46cm, far.il.

58. Odborári budme dobrými hospodármi voľme kandidátov NF. G.predloha:P Magát, vyd. SOR vo vyd. a nakl. Práca, ZT, Bratislava, 1976, 39x57cm, txt na far. podklade

59. Úspešná bilancia volebného programu. M. Záleský, texty: Ľ. Zárecký, vyd. BIPS v N.P., Bratislava, vytl. N.T, Nitra, 1976, 58x83,5cm foto+txt

60. Mládež hlasuje za kandidátov Národného frontu. Š.Štefka, vyd. SÚV SZM, Bratislava, N.T., Nitra, 1976, 34x47cm a 66x93,5cm, modrá a č. il.

61. Chlapci a dievčatá! Odovzdajte svoj hlas kandidátom národného frontu. M. Spál, zost. JuDr. Dáriuš Rusnák, foto: Jaroslav Čeník, Petr Paul, Rudolf Us(n)igr, Ivan Cích, Peter Pospíšil, vyd. Súti a S'UV SZM v ČSTK Pressfoto, Bratislava, vytl. Grafobal, Skalica, 1976, 68x94cm, far.foto, plagát- nástenka

62. Volíme socializmus – volíme mier. Ľ. Ilečko, vyd. ÚV NF SSR, Slovenská mierová radav N.P., Bratislava, 1976, vytl. PZ B, 57x86cm, far.kr.

63. Ženy budovateľky socializmu- hlasujte za kandidátov NF. M. Korčian, vyd. ÚV SZŽ v N.P., Bratislava, vytl. PZ B, 1976, 59,5x84cm, foto+txt, plagát

64. Kandidáti NF na poslancov federálneho zhromaždenia ČSSR a Slovenskej národnej rady na území hlavného mesta Bratislavy, vytl PZ B, 1976, 59x84cm, foto+txt, plagát- nástenka

65. Jednotní v budovaní socializmu- jednotní vo voľbách. Š. Štefka, vyd. Ministerstvo vnútra SSR v N.P., Bratislava, vytl. PZ B, 1976, 66x94cm, mad'j., far.il

66. Budem hlasovať za šťastnú budúcnosť. F. Kraus, vyd.ÚV RSČ v N. Svoboda, Praha, vytl.VČT, Pradubice, sept. 1976, 33x48 a 67x98cm, foto+ilust

67. Jednotne k voľbám jednotne k realizácii záverov XV. zjazdu KSČ. M. Spál, foto: Petr Paul, Dušan Slivka, Jozef Onofrej, Štefan Solyon, zost.Andrej Majoroš, vyd. SÚTI v ČSTK- Pressfoto, Bratislava, vytl, Grafobal, Skalica, 1976, 67x96cm, s.m.u.j, far.foto+txt, plagát- nástenka

68. Jednotní v budovaní socializmu jednotní vo voľbách. Zost.Andrej Majoroš, výt. M. Spál, foto:Tibor Andrejčák, Ladislav Bača, Gustav Karas, Jozef Kovačevič, Arnold Kraus, Petr Paul, vyd. Súti v ČSTK- Prassfoto, Bratislava, vytl. Grafobal, Skalica, 1976, 67,5x96cm, s.m.u., far.foto+txt, plagát- nástenka

69. Výzva ÚV KSČ a ÚV NF ČSSR k voľbám do zastupiteľských zborov.Vyd. ÚV NF SSR v N.P., Bratislava, 1976, 66x99 a 60x85cm, s.m.u.j., lentxt, plagát- výzva

70. Hlasujeme za kandidátov NF, hlasujeme za šťastie a blahobyt nášho ľudu! Ľ. Ilečko, vyd. ÚV KSČ, SÚTI, ÚV NF a MV SSR v N. P., Bratislava, vytl.VTK, 1976, 28,5x48,5cm, 58x84cm, 83x120cm, s.m.č.u.j, far. kresba

71. Jednotne za plnenie volebných programov národného frontu v roku 1977.J.Vrábel, vyd. ÚV NF SSR a min. vnútra SSR v N.P., Bratislava, 29,5x85cm, slov.j., far.il, txt, heslo

Február 1948- výročia

sig. III -e-

1. Dvadsať rokov bojov KSČ s Gottwaldom v čele. Víťazný február 1948. B. Němec, vyd. Svoboda, Praha, 1948-49, 42x59,5 cm, č.j., fotomontáž

2. Pracuj a bdi! B.Němec, vyd. Svoboda, Praha, 1948-1949, 42x59,5cm, č.j., fotomontáž

3. Bez 20 rokov boja KSČ s Klementom Gottwaldom v čele by nebolo víťazstva ľudu vo februári 1948.Vyd. Kultúrno-propagačné odd. ÚV KSČ, Praha, 1948-49, 41x58cm, č.j., fotomont., plagát, už zrejme neexistuje

4. Február- víťazstvo ľudu 1948- 1958.Vytl. Pravda, Košice, 1958, 29x83cm, slov.j., txt a kresba, heslo, už zrejme neexistuje

5. S nadšením februárových dní splníme a prekročíme úlohy druhej päťročnice.Vytl. Pravda, K., 1958, 29x83cm, slov.j., text+kresba, heslo, už zrejme neexistuje

6. 1948 – 1958. Bola to jednota nášho ľudu, jednota robotníckej triedy...Vyd. SVPL pre Povereníctvo školstva a kultúry, vytl. Pravda, Košice, 1958, 58,5x85cm, slov.j., len txt, plagát

7. 1948 – 1958 Pod vedením KSČ vpred za dovriešenie socialistickej výstavby. Š. Bednár, vyd. SVPL pre Povereníctvo školstva a kultúry, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1958, 67x98cm, far.il.
8. Február 1948 nová epocha národov ČSSR. Vytl. Pravda, Košice, 1961, 29x83cm, txt, heslo, už zrejme neexistuje
9. Socializmus v našej vlasti zvíťazil. Vôľa ľudu zákonom- február 1948. J.Lorincz, vyd. SVPL pre SNR, Bratislava, vytl. Pravda, K., 1961, 66x96cm, fareb. ilustr.
10. 25. február 1948- víťazstvo myšlienky socializmu. Vyd. R, vytl. Pravda, K., 1962, 59x83cm, slov.j, far.il, pl., už zrejme neexistuje
11. A šli sme za ňou, s ňou za hviezdou trblietavých snov, a dnes, hľa, tu sme, žijeme v socializme. Ján Poničan. V. Takáč, vyd. SVPL pre SNR, vytl. Polygrafické závody, Bratislava, 1962, 60x83,5cm, fareb.ilust.
12. Víťazný február- brána ku komunizmu. Vyd. Reklama obchodu, Bratislava, vytl. Pravda, Košice, 1963, 29x81cm, slov.j., fareb.il., pásovka
13. 25.február 1963- 15 rokov pracovných víťazstiev československého ľudu. Vyd. Reklama obchodu, Bratislava, vytl. Pravda, K., 1963, 60x87,5cm, far.il., už zrejme neexistuje
14. Február 1948. J. Baláž, vyd. VPL pre SNR, Bratislava, vytl. TSNP, Martin, 1964, 63x97,5cm, far.il.
15. 1948 – víťazstvo pokroku, víťazstvo socializmu- 1965. Vyd. Reklama obchodu, Bratislava, vytl. VTK, 1965, 57x80, far.il.
16. Bud'te ešte viac svorní, jednotní a rozhodní a vaša vôľa, vôľa ľudu bude v tejto krajine zákonom. Klement Gottwald, február 1948. Socializmus v našej vlasti zvíťazil. M.Veselý, vyd. VPL pre Povereníctvo SNR, vytl. Polygrafické závody, Bratislava, 1965, 58x82cm, fotomontáž, plagát- nástenka
17. Február 48. J.Žilinčár, vyd. SÚTI v N.P., Bratislava, 1972, 30x43cm, far.il., plagát
18. 25 Sláva februárovému víťazstvu pracujúceho ľudu. M. Záleský, vyd. SÚTI v N. P., Bratislava, 1972, 59x84cm, fareb.il.
19. Február. Splníme odkaz budovateľskou prácou. R. Altrichter, vyd. SÚTI v N.P., Bratislava, 1972, 64x95,5cm, fareb.il.
20. 25. výročie- víťazný február- víťazná robotnícka trieda. Vyd. Erpo, Bratislava, vytl. N.T., Nitra, 1973, 26,5x73cm, ilustr, pásovka
21. 25 Február 1948. Víťazstvo pracujúceho ľudu. Bez údajov, 1973, 40,5x58,5cm, čierno- biela foto
22. 25. výročie. Víťazný február- víťazná robotnícka trieda. Vyd. Erpo, Bratislava, 1973, 59x84cm, far.ilust.
23. Víťazný február otvoril cestu k socializmu. M. Spál, ÚV SZ PB, Bratislava, vytl. TSNP, Martin, 1973, 59x80cm, foto(montáž)+kresby, plagát- nástenka
24. Február 1948. 26. výročie víťazstva pracujúceho ľudu. M. Záleský, vyd. SOR v Nakladateľstve Pravda, Bratislava, vytl. Nitrianske tlačiarne, Nitra, 1973, 58x83,5cm, fareb. ilustr.
25. Február 1948. Víťazstvo robotníckej triedy vedenej KSČ. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Žilina, m 1974, 20x59cm, kresba+txt, heslo
26. 25.II. 1948. Víťazný krok na ceste k socializmu. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Nitra, 1974, 23x66cm, fareb. kresba+txt, pásovka
27. Víťazný február 1948- Ľ.M. E. Jeniková, vyd. SÚTI v N.P., Bratislava, vytl. Ni. t., Nitra, 1974, 30x42cm, fareb. ilustr.
28. Február 1948. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Nitra, 1974, 41x58cm, žltá- čierna foto
29. 25. február. J. Kodejš, vyd. N. Svoboda pre ÚV KSČ, Praha, vytl. Severografia, Liberec, 1974, 41x58cm, 58x83cm, far.il.
30. Víťazný február 1948. J.Chovan, vyd. SÚTI v N. P., vytl. ZT, Bratislava, 1974, 58x83cm, far.il.
31. Február 1948 víťazstvo pracujúceho ľudu. M. Záleský, vyd. Slovenská kniha v Nakladateľstve Pravda, Bratislava, vytl. N.T. Nitra, 1974, 59x84cm, červeno-biela ilustr
32. Február 1948. Základ socialistickej výstavby. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Nitra, 1975, 21x60, kresba+txt, heslo
33. Revolučný odkaz februára je pre nás zdrojom poučenia a sily. Vyd. Erpo, vytl. ZT, Bratislava, 1975, 28x82cm, fareb. kresba, pásovka
34. Február 1948. Víťazstvo jednoty pracujúcich. Vyd. R, vytl. ZT, Bratislava, 1975, 28x82cm, fareb. kresba, pásovka
35. Február 1948. Zvíťazila pravda, zvíťazila myšlienka socializmu. Erpo, Bratislava, 1975, 30x42cm, fareb. il.
36. Február 1948. M. Záleský, vyd. SÚTI v N.P., Bratislava, vytl. Nitrianske tlačiarne, 1975, 30x43cm, fareb. ilustr.
37. Február 1948. Svetlá kapitola našich dejín. Vyd. SZSD, Bratislava, vytl. Optima, Nitra, 1975, 43x59cm, červený foto
38. Február 1948. Rozhodujúci medzník v boji KSČ za socialistický charakter armády. Vyd. Hlavná politická správa ČSLA vo vyd. Magnet, vytl. Naše vojsko, Praha, 1975, 60x84, český j. foto, plagát- nástenka
39. Sláva víťaznému februáru! K.Prúdíl, vyd. SÚTI v N.P., vytl. ZT, Bratislava, 1975, 59x81cm, fareb. ilustr.
40. Február otvoril cestu k socializmu. M. Spál, texty: V. Bachnár, vyd. ÚV SZPB v N. P., Bratislava, vytl. Grafobal, Skalica, 1975, 60x86cm, foto-čiernobiele, plagát- nástenka
41. Nech žije naša robotnícka trieda, ktorá svojou prácou naplňa stále živý odkaz víťazného februára 1948! J. Figer ml, vyd. ÚV KSČ v N. Svoboda, Praha, vytl. Jihočeské tlačiarne, 1975, 58x83cm, far.il.

42. Február 1948. Zvítazil socializmus, zvítazí komunizmus. Vyd. Erpo, vyl. ZT, Bratislava, 1975, 58x83cm, far. il.
43. 1948. Nech žije robotnícka trieda ochrányňarevolučných vymožeností víťazného februára. P. Magát, vyd. SOR vo vyd a naklad. Práca, ZT, Bratislava, 1976, 34,5x94cm, fareb kresba, pásovka
44. KSČ organizátorka víťazstva pracujúcich vo februári 1948. K. Čisárik, vyd. Erpo, Bratislava, 1976, 56x80,5cm, far.il
45. Február 48. O. Bothová, vyd. Slovenská kniha v N. Pravda, Bratislava, vyl. Grafobal, Skalica, 1976, 30x42cm, 59x84cm, fareb. ilustr.
46. Verní odkazu víťazného februára- vpred za ďalší rozvoj našej socialistickej vlasti. Vyd. SZSD, Bratislava, vyl. Optima, Nitra, 1977, 21x30, červená ilustr., plagátik
47. Februárové víťazstvo roku 1948 je najväčšou udalosťou v našich novodobých dejinách...E. Fulka, vyd. SÚTI v naklad. Pravda, Bratislava, vyl. Tlačiarenské závody Pravda, Žilina, 1977, 23,5x68cm, kresba+txt, heslo
48. Víťazstvo robotníckej triedy vo februári 1948 bolo praktickým potvrdením správnosti učenia marxizmu- leninizmu,... E. Fulka, SÚTI v N. P., Bratislava, TZ Pravda, Žilina, 1977, 23x68cm, kresba+txt, heslo
49. V duchu odkazu slávneho februárového víťazstvada ajme všetky naše tvorivé sily a um za splnenie záverov XV. zjazdu KSČ. E. Fulka, vyd. SÚTI v N.P., Bratislava, vyl. T.Z. Pravda, Žilina, 1977, 18x24cm, kresba a txt, heslo
50. Februárové víťazstvo robotníckej triedy a pracujúceho ľudu bolo výsledkom tvorivého uplatňovania leninského učenia a myšlienok V.O.S.R. v československých podmienkach. E. Fulka, vyd. SÚTI v N.P., Bratislava, t.z. Pravda, Ž, 1977, 23x68cm kresba+txt, heslo
51. Februárové víťazstvo, zdroj poučenia pre mladú generáciu, aktívnu budovateľku rozvinutej socialistickej spoločnosti. E. Fulka, vyd. SÚTI v N. P. Bratislava, vyl. T.Z. Pravda, Ž, 1977, 23x68cm, kresba+txt, heslo
52. Nech žijú ľudové milície, dôsledný strážca a verní ochranca revolučných výdobytkov pracujúceho ľudu. E. Fulka, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vyl. T. Z. Pravda, Žilina, 1977, 23x68cm, kresba+txt, heslo
53. Februárové víťazstvo robotníckej triedy a pracujúceho ľudu je a zostane pre nás stálym prameňom poučení a sily... E. Fulka, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vyl. T. Z. Pravda, Žilina, 1977, 23x68cm, kresba+txt, heslo
54. V duchu odkazu Februárového víťazstva ideme neochvejne cestou bratstva a spojenectva so Sovietskym zväzom a ostatnými krajinami socialistického spoločenstva. E. Fulka, vyd. SÚTI v N. Pravda, Bratislava, vyl. T. Z. Pravda, Žilina, 1977, 23x68cm, kresba+txt, heslo
55. Robotnícka trieda hlavný strojca i garant výdobytkov víťazného februára 1948 gr. predloha: L. Štibrányi, vyd. Slovenská odborová rada vo Vyd. a Naklad. Práca, 1977, 32,5x93cm, far.il., pásovka
56. Február 1948. Rozhodol základnú otázku socialistickej revolúcie, otázku politickej moci. Dovršíl prerastanie národnodemokratickej revolúcie v revolúciu socialistickú. g. predloha: J. SZabo, vyd. Slovenská odborová rada vo vyd a naklad. Práca, vyl. ZT, Bratislava, 1977, 53,5x94cm, len txt, heslo
57. Víťazstvo vo februári- víťazstvo socializmu. M. Spál, vyd. SÚTI v N. P., Bratislava, vyl. N.T, Nitra, 1977, 42x60cm, far. ilustr
58. Február 1948. Brána k socialistickému dňesku. Graf. predloha: Pavel Magát, vyd. Slovenská odborová rada vo vyd. a nakl. ROH- Práca, vyl. Polygrafické závody, Bratislava, 1977, 33,5x47cm, fareb. ilustr. na kriedovom papieri
59. Február 1948- brána k socialistickému dňesku. Graf. predloha: Pavel Magát, vyd. Slov odborová rada vo vyd a naklad. ROH- Práca, vyl. Polygrafické závody, Bratislava, 1977, 53x74cm, fareb. ilustr. na kriedovom papieri
60. 29. výročie februára oslavujeme plnením úloh 6. päťročnice. J. Figer, vyd. ŤUV KSČ v N. Svoboda, vyl. Tlačiarne Rudé právo, Praha, 40x57,5cm, 58x82cm, fareb. ilustr.

Príloha č. 2:

Zoznam plagátov zo zbierok bývalého Múzea V. I. Lenina

V súčasnosti v zbierkach Historického múzea Slovenského národného múzea Neinventarizované.

Zbierka prešla do majetku Historického múzea SNM v roku 1990. Vtedy boli jej časti pridelené evidenčné čísla, ale nie všetkým plagátom. Zbierka sa nachádzala v múzeu v podstate nespracovaná. Od marca 2007 do februára 2008 som plagáty z tejto zbierky merala, dokumentovala a vytvárala elektronický zápis. V súčasnosti čakajú tieto zbierkové predmety na pridelenie inventárneho čísla. Definitívna lokalizácia týchto zbierkových predmetov je zatiaľ v procese. Pôvodné zloženie zbierky Múzea V. I. Lenina je dokumentované v podstate len v tomto zozname. Plagáty a ďalšie tlačéné materiály sa už v súčasnosti stali súčasťou zbierok SNM, kde nie je evidovaný ich pôvod. Preto ani v tomto zozname neuvádzam konkrétnu lokalizáciu plagátov, lebo sú pomerne komplikovane rozložené medzi ďalšie predmety. Plagáty sú uvedené v predbežnom poradí, v akom som ich preberala a zaznamenávala. Ktorúkoľvek z nasledujúcich tlačovín bude onedlho možné vyhľadať v elektronickom katalógu Historického múzea.

1. K. Míšek: Plagát - 40.V pevnej jednote na čele s KSČ víťame slávne výročie oslobodenia Československa sovietskou armádou, 1985, 21x30cm
2. K. Míšek: Plagát - 40.V pevnej jednote na čele s KSČ víťame slávne výročie oslobodenia Československa sovietskou armádou, 1985, 30x42cm
3. K. Prúdil, Plagát - 1917 - 1970. 53.Výročie veľkého októbra, 1970, 30x42cm
4. Hammelová: Plagát - 40 SNP, 1984, 29,5x41cm
5. M. Záleský, Plagát - 1917 Nech žije 59. výročie Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie, 1976, 30x43cm
6. K. Prúdil: 1917 Sláva Veľkému Októbru, 1971, 33x47cm
7. K. Brosch: Plagát - V duchu víťazných ideí veľkého októbra vpred ku komunizmu, 1980, 28,5x41cm
8. M. Záleský: Plagát - Február 1948, 1975, 30x43cm
9. J. Bôrik: Plagát - 9. máj, 1981, 41,5x29cm
10. K. Sedlák: Plagát - Február 1948, 1982, 29x41cm
11. M. Korčián: SNP Pracovným úsilím plníme historický odkaz Slovenského národného povstania, 1981, 34x48cm
12. V. Durkoth: Plagát - Február 1948, 1980, 33x48cm
13. V. Durkoth: Plagát - SNP 1944 1979, 1979, 34x48cm
14. Vrána: Plagát - Pod zástavou veľkého októbra za nové víťazstvá socializmu!, 1978, 33x47cm
15. J. Vrábel: Plagát - 60.Výročie KSČ, 1981, 34x48cm
16. M. Záleský: Plagát - 9. máj, 1972, 30,5x44cm
17. M. Spál: Plagát - 1. máj Buď práci česť, 1979, 29x42cm
18. M. Záleský: Plagát - 1. máj, 1982, 30x42,5cm
19. L. Čisárik: Plagát - 1. máj Proletári všetkých krajín, spojte sa!, 1966, 29x42cm
20. M. Korčián: Plagát - Statočnou a tvorivou prácou pozdravujeme 64. výročie Veľkého októbra, 1981, 29,5x42cm
21. E. Jeníková: Plagát - Víťazný február 1948 ĽM ĽM ĽM ĽM, 1974, 30x42cm
22. Š. Štefka: Plagát - Víťazný február 1948 1988, 1988, 47x32cm
23. J. Vrábel: Plagát - 22. - 23. októbra 1976 Voľby do zastupiteľských zborov, 1976, 31,5x43cm
24. J. Vrábel: Plagát - 1976. október 22. - 23. Választatok a képviselői szerveke, 1976, 31,5x43cm
25. J. Vrábel: Plagát - 22 - 23. žovtnja 1976 roku Vyborny do predstavnyckych organiv, 1976, 31,5x43cm
26. M. Záleský: Plagát - SNP 1944, 1980, 35x48,5cm
27. M. Záleský: 9.máj Pozdravujeme sovietsku armádu našu osloboditeľku, 1976, 30x43cm
28. K. Prúdil: Plagát - 9. máj Deň víťazstva, 1978, 28,5x41cm
29. W. Schlosser: Volíme mier, 1981, 29,5x42cm
30. F. Ondro: Plagát - Február 1948 položil základ budovania socializmu, 1981, 30,5x48cm
31. M. Záleský: Plagát - 60. výročie vzniku Československej republiky, 1978, 33x46,5cm
32. Autor neuvedený: Plagát - Ruky preč od Kuby!, 1981, 54,5x39cm

33. E. Čisáriková: Plagát - 9. máj 1945, 1984, 40,5x57cm
34. M. Záleský: Plagát - 1. máj, 1981, 41,5x58,5cm
35. P. Magát: Plagát (pásovka) - Využime skúsenosti Februára 1948 pri prestavbe všetkých oblastí života našej spoločnosti, 1988, 68,5x24cm
36. P. Magát: Plagát (pásovka) - 40 rokov budovania socializmu 40 rokov bojov za šťastie pracujúceho ľudu, 1988, 68,5x24cm
37. P. Magát: Plagát (pásovka) - Naplňaj odkaz Februára 1948 - pripoj svoj um a ruky k dielu prestavby, 1988, 68,5x24cm
38. P. Magát: Plagát (pásovka) - Tvorivé využívanie skúseností KSSZ - záruka naplňania ideí Februára 1948 ..., 1988, 68,5x24cm
39. P. Magát: Plagát (pásovka) - Obetavou prácou pre socializmus a mier pozdravme 40. výročie Víťazného februára, 1988, 68,5x24cm
40. P. Magát: Plagát (pásovka) - Aktivizácia tvorivých síl strany a ľudu - zdroj februárového víťazstva, predpoklad realizácie stratégie urýchlenia, 1988, 68,5x24cm
41. V. Takáč: Plagát - Ruky preč od Kuby!, 1961, 31x47cm
42. M. Záleský: Plagát (pásovka) - Vysoká hospodárnosť - predpoklad efektívnosti, rentability a rastu životnej úrovne pracujúcich, 1988, 67,5x24,5cm
43. M. Záleský: Plagát (pásovka) - Lúnia XVII. Zjazdu KSČ - lúnia dynamického rozvoja socializmu v ČSR, 1988, 67,5x24,5cm
44. M. Záleský: Plagát (pásovka) - Realizáciou stratégie urýchlenia naplňame odkaz Víťazného februára 1948, 1988, 67,5x24,5cm
45. M. Záleský: Plagát (pásovka) - Tvorivá energia, múdrosť a skúsenosť pracujúcich - nevyčerpatelný zdroj socializmu, 1988, 67,5x24,5cm
46. M. Záleský: Plagát (pásovka) - Všetky sily strany a ľudu na postupnú prestavbu hospodárskeho mechanizmu a splnenie úloh 3. roka 8. päťročnice, 1988, 67,5x24,5cm
47. M. Záleský: Plagát (pásovka) - Osobný prínos k realizácii stratégie urýchlenia - základné kritérium hodnotenia kádrov, 1988, 67,5x24,5cm
48. M. Záleský: Plagát (pásovka) - Vysoká kvalita výrobkov a služieb - revolučná úloha dneška, 1988, 67,5x24,5cm
49. M. Záleský: Plagát (pásovka) - Dynamickým rozvojom vedy a techniky za dôslednú realizáciu programu XVII. Zjazdu KSČ a Rezolúcie zjazdu KSS, 1988, 67,5x24,5cm
50. S. Stankoci: Plagát - Sláva hrdinom Slovenského národného povstania, 1987, 34x84,5cm
51. S. Stankoci: Plagát - Prehlbovaním priateľstva národov ČSSR a ZSSR naplňame internacionálny odkaz SNP, 1987, 34x84,5cm
52. E. Fulka: Plagát (pásovka) - Nech žije 1. máj, česť a sláva popredným budovateľom rozvinutej socialistickej spoločnosti, 1977, 68x23cm
53. R. Altrichter: Plagát (pásovka) - Posilňujeme socialistický štát, všetky jeho orgány, dodržíme všade socialistickú zákonnosť!, 1971, 82,5x28,5cm
54. M. Korčian: Plagát - Úlohy druhého roku päťročnice splníme, 1966, 30x83cm
55. J. Chovan: Plagát - Volíme socializmus, volíme mier, 1980, 83x117cm
56. L. Čisárik ml.: Plagát - Dôsledným plnením úloh 8. päťročnice za ďalší rozvoj našej socialistickej spoločnosti, za upevnenie mieru vo svete, 1985, 58,5x84cm
57. J. Vrábel: Plagát - Február 1948 Víťazstvo pracujúceho ľudu, 1987, 42x59cm
58. J. Vrábel: Plagát - Február 1948 Víťazstvo pracujúceho ľudu, 1987, 59x83cm
59. Š. Štefka: Plagát - 50. výročie Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie. Proletári všetkých krajín, spojte sa!, 1967, 58x83cm
60. Š. Štefka: 50. výročie Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie. Proletári všetkých krajín, spojte sa!, 1967, 82x109cm
61. P. Major: Plagát - Podporujeme boj národov za odzbrojenie v duchu mierových návrhov ZSSR a novej štokholmskej výzvy..., 1976, 57x83cm
62. Š. Štefka: Plagát - 40 rokov slobody a úspechov pri budovaní socializmu, 1985, 57x41cm
63. Autor a rok neuvedený: Plagát - 40 rokov slobody a úspechov, 86x118,5cm
64. Š. Štefka: Plagát - pri budovaní socializmu, 1985, 86x118,5cm
65. Š. Štefka: Plagát - 40 rokov slobody a úspechov pri budovaní socializmu, 1985, 80,5x58cm
66. Ľ. Ilečko: Plagát - Nech žije marxizmus-leninizmus - revolučné učenie našej epochy, 1975, 96x63,5cm
67. G. Šed'a: Plagát Veľká říjnová socialistická revoluce 1917, 1983, 66,5x93,5cm

68. Ľ. Ilečko: I. máj Vpred, za posledné splnenie programu XV. Zjazdu KSČ!, 1978, 66x94cm
69. M. Gašpar: 8. výročie vypustenia prvej umelej družice Zeme, 1965, 68x97cm
70. Š. Štefka: Úlohy šiestej päťročnice splníme!, 1979, 68x99cm
71. Vrana: Plagát - 1944 Pozdravujeme verných a statočných synov nášho hrdinského ľudu, ktorí ako partizáni a revoluční vojaci so zbraňou..., 1978, 67,5x97,5cm
72. M. Korčián: Plagát - 10. výročie podpísania novej zmluvy o priateľstve, spolupráci a vzájomnej pomoci medzi ČSSR a ZSSR, 1980, 67x97cm
73. M. Gašpar: Plagát - I. máj, 1965, 98x68cm
74. M. Gašpar: Plagát - I. máj, 1965, 41,5x29cm
75. M. Spál: Plagát - Nedopustíme, 1967, 81x120cm
76. Ľ. Ilečko: Plagát - 1918 - 1978 Pod vplyvom Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie vznikol samostatný štát Čechov a Slovákov, 1978, 67x96cm
77. Š. Štefka: Plagát - XIII. Sjazd KSČ V pevnej jednote strany a ľudu za všestranný rozvoj spoločnosti, 1966, 67x96cm
78. M. Spál: Plagát - 9.5.1945 Pobeda mier!, 1979, 64x89cm
79. Ľ. Ilečko: Plagát - Veľká októbrová socialistická revolúcia ukazuje celému svetu cestu k sociálnej spravodlivosti, mieru a slobode, 1978, 67x96cm
80. Š. Štefka: Plagát - 1917 - Vašou úlohou je budovať a vy môžete túto úlohu riešiť iba vtedy, keď si osvojíte všetky moderné poznatky, 1965, 65x95cm
81. E. Bačík: Plagát - Veľká októbrová socialistická revolúcia ukázala aj nám cestu k slobode a k socializmu, 1970, 96x68cm
82. J. Šebo: Plagát - Február 1948 Socializmus v našej vlasti zvíťazil, 1966, 59x83cm
83. Š. Štefka: Plagát - 70. výročie samostatného Československa, 1988, 66x94cm
84. Z. Filip: 5.V. Aj po rokoch sotva presne zrátaš hrdinov frontov, hôr i barikád. ... Pavel Koyš, 1985, 67x97cm
85. F. Ondro: Budovateľskou prácou plníme veľký revolučný odkaz SNP, 1980, 62,5x99cm
86. Ľ. Ilečko: Plagát - Veľká októbrová socialistická revolúcia ukázala ľudstvu celého sveta cestu k sociálnej spravodlivosti, mieru a slobode, 1980, 94,5x66,5cm
87. Ľ. Ilečko: Plagát - 9. máj Sláva Sovietskemu zväzu a jeho hrdinskej armáde - našej osloboditeľke, 1980, 68x95,5cm
88. Š. Štefka: Plagát - 9. 5. 45 Mir, 1978, 70,5x98,5cm
89. O. Lupták: Nech žije nerozborné priateľstvo so Sovietskym zväzom, našim osloboditeľom!, 1976, 84x119cm
90. G. Wagner: Plagát - Splnením úloh 7. päťročnice za hospodársky a sociálny rozvoj našej vlasti, 1985, 67x99cm
91. M. Korčián: 55. výročie KSČ, 1976, 60x83cm
92. Š. Štefka: Plagát - V duchu revolučných tradícií za ďalší rozvoj našej socialistickej vlasti 1921 - 1981, 1981, 88x67cm
93. Š. Štefka: Plagát - I. máj, 1966, 18,5x40,5cm
94. Š. Štefka: I. máj, 1966, 58,5x82cm
95. M. Záleský: Plagát - 9. máj, 1981, 59,5x84cm
96. M. Záleský: Volíme mier a šťastnú budúcnosť ľudu, 1981, 59x84cm
97. E. Fulka: Plagát - V. I. Lenin, 1976, 61x86cm
98. D. Turanský: Plagát - Večne bude žiť meno a dielo V. I. Lenina, 1985, 58x41,5cm
99. D. Turanský: Plagát - Večne bude žiť meno a dielo V. I. Lenina, 1985, 58x41,5cm
100. M. Záleský: Plagát - Druhý rok 8. päťročnice náročnejšie úlohy rýchlejší rozvoj vyššia životná úroveň, 1986, 49x84cm
101. E. Kubiková: Plagát - Aby deti nikdy nepoznali vojnu, 1979, 57,5x81cm
102. K. Sedlák: Plagát - 1870 - 1980, 1980, 59,5x82cm
103. E. Gregušová: Plagát - F. Engels 1820 - 1980, 1980, 61x86cm
104. K. Sedlák: Plagát - Február 1948, 1983, 58x41,5cm
105. K. Sedlák: Plagát - Február 1948, 1983, 81x58cm
106. E. Čisáriková: Plagát - 9. máj 1945, 1984, 41x57cm
107. E. Čisáriková: Plagát - 9. máj 1945, 1984, 58x81cm
108. F. Ondro: Plagát - Tvorivou prácou naplníme historický odkaz SNP, 1983, 41,5x59cm
109. J. Bôrik: Plagát - I. máj, 1980, 42x58
110. M. Korčián: Plagát - XV. zjazd KSČ. Úspešným plnením úloh pozdravujeme XV. zjazd KSČ, 1976, 30,5x43cm
111. L. Čisárik: Plagát - I. máj, 1976, 30x42,5cm

- I 12. M. Spál: Plagát - Ľudové milície, pevná stráž socializmu!, 1978, 42x60cm
- I 13. M. Korčián: Plagát - V roku 40. výročia nášho oslobodenia, verní odkazu februára, tvorivo pracujeme pre rozkvet našej socialistickej spoločnosti, 1985, 85x61cm
- I 14. L. Čisárik: Plagát - Víťazstvom Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie začala sa nová kapitola svetových dejín, 1976, 60,5x85cm
- I 15. J. Lidral: Plagát - VĽSR Počátek nové epochy lidstva, 1983, 58x82cm
- I 16. M. Záleský: Plagát - 1917 1981, 1981, 59x44cm
- I 17. P. Magát: Plagát - Nie!, 1983, 41,5x59,6cm
- I 18. P. Magát: Plagát - Nie!, 1983, 59,5x83,5cm
- I 19. Autor neuvedený: Plagát - Nepripustíme!, 1984, 67x48cm
- I 20. Z. Jakabová: Plagát - Deň znárodnenia 28.Október 1945, 1981, 82,5x59cm
- I 21. Meluzin: Plagát - 60. výročie VOSR Uskutočňovaním programu XV. Zjazdu KSČ plníme odkaz Veľkého októbra!, 1977, 58x81,5cm
- I 22. P. Magát: Plagát - SNP Prisahám na všetko, čo mi je sväté, že v boji za oslobodenie Československej republiky nebudem ľutovať!..., 1985, 41,5x58cm
- I 23. P. Magát: Plagát - SNP Prisahám na všetko, čo mi je sväté, že v boji za oslobodenie Československej republiky nebudem ľutovať!..., 1985, 58x83cm
- I 24. Autor a rok neuvedený, Plagát - 1. máj, 60x84cm
- I 25. Ľ. Ilečko: Plagát - Sláva sovietskej armáde našej osloboditeľke, 58,5x83,5cm
- I 26. M. Spál: Plagát - Naše rozhodnutie!, 1983, 58x83cm
- I 27. M. Spál: Plagát - Kvalitnou a efektívnou prácou za úspešné plnenie úloh 3. roku šiestej päťročnice, 1978, 58x81cm
- I 28. M. Spál: Plagát - O úspechu 5. roku 6. päťročnice rozhoduje efektívnosť, kvalita, zodpovednosť a vysoká úroveň organizátorskej a riadacej práce, 1980, 58x82,5cm
- I 29. M. Záleský: Plagát - 30. výročie, Varšavská zmluva štít socializmu, 1985, 33x23cm
- I 30. M. Záleský: Plagát - 30. výročie, Varšavská zmluva štít socializmu, 1985, 83,5x58cm
- I 31. K. Sedlák: Plagát - SNP Pracovným úsilím plníme historický odkaz Slovenského národného povstania, 1982, 47x33,5cm
- I 32. M. Záleský: Plagát - 1. máj, 1977, 29,5x41cm
- I 33. M. Záleský: Plagát - 1. máj, 1980, 30x41,5cm
- I 34. M. Záleský: Plagát - 1. máj, 1980, 59x84cm
- I 35. O. Zimka: Plagát - Deň znárodnenia, 1983, 59x84cm
- I 36. M. Spál: Plagát - Naš boj nekončí, 1983, 58x83cm
- I 37. O. Rosa: 35 RVHP - príklad bratskej spolupráce socialistickeho spoločenstva, 1984, 47x66,5cm
- I 38. J. Vrábel: Plagát - Sovietsky zväz - záruka šťastnej a mierovej budúcnosti ľudstva, 1983, 42x59,5cm
- I 39. J. Vrábel: Plagát - Sovietsky zväz - záruka šťastnej a mierovej budúcnosti ľudstva, 1983, 59,5x84cm
- I 40. Vrana: Plagát - Február 1948, 1984, 58,5x83,5cm
- I 41. J. Turzo: Plagát - Mier, demokracia, socializmus, 1982, 31x44cm
- I 42. J. Turzo: Plagát - Mier, demokracia, socializmus, 1982, 58,5x83,5cm
- I 43. T. Pozdech: Plagát - Karol Marx Manifest komunistickej strany * Kapitál, 1983, 34,5x49cm
- I 44. T. Pozdech: Plagát - Karol Marx Manifest komunistickej strany * Kapitál, 1983, 49x68cm
- I 45. T. Pozdech: Plagát - Karol Marx Manifest komunistickej strany * Kapitál, 1983, 49x68cm
- I 46. M. Spál: Plagát - Protestujeme proti rozhodnutiu vlády USA vyrábať neutrónové zbrane!, 1981, 83x59cm
- I 47. M. Spál: Plagát - Víťazný február 1948, 1980, 58x82cm
- I 48. M. Spál: Plagát - Budovaním rozvinutej socialistickej spoločnosti naplňame odkaz Slovenského národného povstania, 1982, 80x58cm
- I 49. M. Spál: Plagát - 1. máj, 1981, 58x81,5cm
- I 50. Vicelová: Plagát - 1. máj, 1982, 58x83,5cm
- I 51. Š. Štefka: Plagát - Kvalita, efektívnosť, svetové parametre - úspech siedmej päťročnice, 1981, 80,5x57,5cm
- I 52. K. Prúdil: 1. máj Manifestácia za pokrok a šťastný život ľudstva, 1977, 58x83,5cm
- I 53. E. Fulka: Plníme revolučný odkaz februárového víťazstva, uskutočňujeme závery XV. Zjazdu KSČ, 1977, 59x85cm
- I 54. E. Fulka: Plagát - SNP 1944 1979, 1979, 59,5x84cm
- I 55. Š. Štefka: Sláva 55. výročiu vzniku ZSSR, 1977, 59x84cm
- I 56. P. Bartík: Plagát - 60 rokov KSČ Obetavá a aktívna práca - významný činiteľ budovania rozvinutej socialistickej

- spoločnosti, 1981, 58x83cm
157. Š. Štefka: Sláva sovietskej armáde našej osloboditeľke, 1982, 42x51cm
 158. M. Spál: Plagát - Víťazstvo vo februári víťazstvo socializmu, 1977, 42x60cm
 159. Meluzin: Plagát - 9. máj, 1977, 40,5x58cm
 160. E. Bačík: Plagát - K. Marx 1818 – 1978, 1978, 59x83,5cm
 161. R. Altrichter: Za ďalší rast efektívnosti národného hospodárstva na základe rozvoja a využitia vedy a techniky!, 1976, 58x83cm
 162. M. Spál: Neutrónová bomba - pripravovaný zločin proti ľudstvu a mieru, 1977, 58x83cm
 163. E. Prušková: Plagát - XIII. Sjazd Komunistickej strany Československa, 1966, 41,5x60cm
 164. E. Prušková: Plagát - XIII. Sjazd Komunistickej strany Československa, 1966, 58,5x84cm
 165. E. Prušková: Plagát - XIII. Sjazd Komunistickej strany Československa, 1966, 84x119cm
 166. Š. Štefka: Plagát - Tvorivou prácou naplníme historický odkaz SNP, 1977, 84x60,5cm
 167. V. Durkoth: Plagát - Deň znárodnenia 28. Október, 1980, 59,5x84cm
 168. Meluzin: Plagát - V roku 1979 za splnenie úloh štvrtého roku šiestej päťročnice za efektívnosti a kvalitu všetkej práce, 1979, 58x82,5cm
 169. P. Cibula: Plagát - Sláva 54. výročiu Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie, 1971, 58,5x84cm
 170. K. Prúdil: Sláva víťaznému februáru!, 1975, 58x81cm
 171. M. Záleský: Úspechy ZSSR - presvedčivý dôkaz prednosti socializmu, 1977, 57x82cm
 172. R. Altrichter: XV. Zjazd KSČ v pevnej jednote KSČ a ľudu, 1976, 57,5x81cm
 173. Němec: XIII. Sjazd KSČ máj 1966, 1966, 58x83,5cm
 174. K. Brosch: Plagát - Mier, socializmus a šťastný život sú naším želaním a bojovým programom, 1983, 50,5x70,5cm
 175. P. Galváněk: Plagát - Ďakujeme vám za slobodu a život v mieri. Hrdinskému sovietskemu ľudu., 1983, 68x48cm
 176. K. Sedlák: Plagát - V duchu leninskej politiky mier a socializmus sú naším hlavným programom, 1983, 68x48cm
 177. K. Brosch: Plagát - 1. máj, 1984, 84x60,5cm
 178. T. Pozdech: Plagát - Deň znárodnenia 28.X. 1945, 1982, 58x83cm
 179. F. Ondro: Plagát - Tvorivou prácou naplníme historický odkaz SNP, 1983, 59x85cm
 180. M. Korčian: Plagát - 9, 1983, 21x29cm
 181. M. Korčian: Plagát - 9, 1983, 58x83,5cm
 182. Autor neuvedený: 6. 8. 1961 Vostok, 1961, 59,5x43cm
 183. E. Fulka: Plagát - Deň znárodnenia 28. október, 1978, 59x84cm
 184. M. Záleský: Plagát - V. I. Lenin, 1978, 58,5x83cm
 185. Autor neuvedený: Plagát - Pod zástavou V. I. Lenina, 1970, 70x100cm
 186. J. Šebo: Večná sláva hrdinom Slovenského národného povstania, 1966, 60x86,5cm
 187. Gustáv Lehen: Plagát - Československá socialistická republika je socialistický štát..., 1960, 83,5x58cm
 188. Gustáv Lehen: Plagát - Vedúcou silou v spoločnosti..., 1960, 83,5x58cm
 189. G. Lehen: Do nového roku novým spôsobom riadenia nášho hospodárstva, 1965, 84x59cm
 190. M. Gašpar: o čom to mlčia partizánske hory mosadzné noci dní bez prázdných slov..., 1965, 61x84cm
 191. M. Spál: Plagát - Za očistný plam vašich zbraní..., 1986, 29x41,5cm
 192. M. Spál: Plagát - Za očistný plam vašich zbraní..., 1986, 58x83cm
 193. Němec: XIII. Sjazd KSČ Za ďalší všestranný rozvoj našej socialistickej spoločnosti, 1966, 83x59cm
 194. M. Záleský: 1. máj Sjazd KSČ, 1966, 66x97cm
 195. O. Lupták: 9. máj Máj víťazstva a slobody, 1966, 84x59cm
 196. W.A.Schlosser: Plagát - 1. máj, 1966, 57x79,5cm
 197. W.A.Schlosser: Plagát - 1. máj, 1966, 81x114cm
 198. J. Lorincz: 1. máj 1964 Jak riavu v jarnej lúke počúvajte tam..., 1964, 58x83cm
 199. V. Kučera, V. Simer: Plagát - 9. máj 1945, 1966, 58x85cm
 200. L. Čisárik: 1. máj Proletári všetkých krajín, spojte sa!, 1966, 66,5x96cm
 201. Bačík: 9. máj Deň oslobodenia ČSSR, 1966, 61x86cm
 202. Turanský: Plagát - Víťazné idey Veľkého októbra ožiarili ľudstvu cestu k trvalému mieru a pokroku na celom svete, 1979, 58x82cm
 203. Š. Štefka: Plagát - Sláva KSČ - inšpirátorky a organizátorky SNP a našich víťazstiev v budovaní socialistickej spoločnosti, 1984, 80x118cm

204. Š. Štefka: Plagát - Sláva KSČ - inšpirátorke a organizátorke SNP a našich víťazstiev v budovaní socialistickej spoločnosti, 1984, 57,5x82cm
205. S. Stankoci: Plagát - 28. október Deň znárodnenia, 1987, 81,5x58cm
206. Š. Štefka: Plagát - Dekret o mire CCCP, 1987, 39,5x57cm
207. Š. Štefka: Plagát - Dekret o mire CCCP - horná polovica, 1987, 82x114cm
208. Š. Štefka: Plagát - Dekret o mire CCCP - dolná polovica, 82x114cm
209. K. Sedlák: Plagát - Ôsma päťročnica - päťročnica rozvoja vedy a techniky a ich uplatňovania v praxi, 1986, 59,5x84cm
210. P. Cibula: 1944 Tvorivou prácou napĺňajme a rozvíjajme revolučný odkaz Slovenského národného povstania, 1986, 61x83,5cm
211. Kozák: Plagát - V mene šťastného života dnešnej a budúcich generácií ODZBROJIŤ!, 1986, 59x84cm
212. Kozák: Plagát - Rýchlejšie využívaním pokrokových skúseností, modernej techniky a výsledkov vedy zabezpečiť dynamický rozvoj ..., 1984, 59,5x84cm
213. J. Vrábel: Plagát - Zúčastni sa na príprave volebného programu národného frontu - prispievaj k ďalšiemu rozkvetu našej socialistickej spoločnosti, 1985, 58x82cm
214. J. Bôrik: Plagát - XVII. Želáme úspech rokovaniu zjazdu KSČ, vedúcej politickej sily našej socialistickej spoločnosti, 1986, 60x46cm
215. Š. Štefka: Plagát - Naša tvorivá práca - náš príspevok XVII. Zjazdu KSČ, 1986, 57x82,5cm
216. Ľ. Ilečko: Plagát - Mier je našim spojencom!, 1986, 58x83,5cm
217. Ľ. Ilečko: Plagát - Mier je základné právo ľudstva!, 1986 58x82cm
218. Š. Štefka: Plagát - 65 rokov KSČ - 65 rokov boja za šťastný život ľudu, 1986, 41x59cm
219. Š. Štefka: Plagát - 65 rokov KSČ - 65 rokov boja za šťastný život ľudu, 1986, 58x83cm
220. K. Sedlák: Plagát - Pre úspech ôsmej päťročnice - kvalitne a hospodárne, 1986, 82x58cm
221. Kraus: Plagát - 28. říjen, 1983, 45x65cm
222. Kraus: Plagát - 28. říjen, 1983, 66x95cm
223. M. Spál: Plagát - Zastavte agresiu vo Vietname!, 1966, 82x115cm
224. R. Altrichter: Plagát - Žiadame odzbrojiť!, 1967, 82x120cm
225. Š. Štefka: Plagát - Za dôsledné splnenie úloh siedmej päťročnice, 1980, 57x83cm
226. Y. Hanáková: Plagát - 28.X. Deň znárodnenia, 1976, 57,5x83cm
227. Ľ. Ilečko: Plagát - Vitajte. Dobro poľovať. Willkommen..., 1983, 58x83cm
228. K. Sedlák: Plagát - Znárodnenie nás zaväzuje tvorivo a kvalitne plniť úlohy 6. päťročnice, 1979, 58,5x84cm
229. E. Bačík: 28. X. Deň znárodnenia, 1975, 60x88cm
230. E. Purgina: 9. máj Nech rozkvitá naša Československá socialistická republika, 1967, 57x79cm
231. M. Spál: Plagát - Zomknutosť a spolupráca v rámci rady vzájomnej hospodárskej pomoci upevňuje našu silu, 1978, 58,5x84cm
232. Vrana: Plagát - Efektívnosť a kvalita - základné faktory plnenia úloh ôsmej päťročnice, 1987, 82,5x58cm
233. J. Kotouček: Plagát - 1. máj, 1987, 41x59cm
234. F. Ondro: Plagát - 60 rokov rozkvetu sovietskej spoločnosti a dôsledného presadzovania leninkej mierovej politiky, 1982, 59,5x84cm
235. E. Fulka: Plagát - V. I. Lenin, 1974, 92x58cm
236. M. Spál: Plagát - Ženy - bojovníčky za pokrok a mier vo svete, 1988, 56x83,5cm
237. K. Prúdil: Plagát - 28. október Deň znárodnenia víťazstvo na ceste k socializmu a všestrannému rozvoju našej spoločnosti, 1985, 59x83,5cm
238. E. Fulka: Plagát - 1. september Svetový deň mieru, 1985, 54,5x78cm
239. Kozák: Plagát - Za splnenie záverov XVII. Zjazdu KSČ, za šťastný život mladej generácie, 1987, 58x83cm
240. O. Bothová: VOSR otvorila cestu úspechom socializmu, 1975, 58x80cm
241. M. Záleský: Plagát - Február predovšetkým dokázal veľkú politickú a organizačnú vyspelosť komunistickej strany Československa. K. Gottwald, rok neuvedený, 59x42cm
242. M. Záleský: Plagát - Mier socializmus. Lenin, 1986, 58x41cm
243. M. Záleský: Plagát - Mier socializmus. Lenin, 1986, 83x58cm
244. Autor a rok neuvedený: Plagát - Proletári všetkých krajín, spojte sa!, 58x84cm
245. M. Korčian: Plagát - V. I. Lenin Socializmus sme vniesli do všedného života a tu musíme dokázať, čo vieme. To je úloha dneška, to je úloha našej..., 1982, 95x66cm

246. Ľ. Ilečko: Plagát - Leninizmus, to je marxizmus epochy imperializmu a proletárskych revolúcií, epochy prechodu od kapitalizmu k socializmu, 1978, 61x89cm
247. Š. Štefka: Plagát - Víťazný február 1948 1988, 1988, 98x66,5cm
248. M. Záleský: Plagát - V. I. Lenin 22. 4. 1870, 1987, 42x60cm
249. M. Záleský: Plagát - V. I. Lenin 22. 4. 1870, 1987, 59x85cm
250. Ľ. Ilečko: Plagát - Skončujte so zbrojením a zbedačovaním!, 1987, 58,5x83cm
251. M. Záleský: Plagát - Od víťazstva Veľkého októbra k víťazstvu v boji o mierový vesmír, 1986, 43x60,5cm
252. Š. Štefka: Plagát - Mier, práca, jednota pracujúcich, socializmus, 1987, 58x83cm
253. E. Fulka: Plagát - 9. máj, 1987, 58x83cm
254. Kozák: Plagát - Všetky sily a um pre sociálno - ekonomický rozvoj našej vlasti, 1987, 58x82cm
255. J. Bôrik: Plagát - Nech žije 1. máj. Jednotní mysl'ou a činmi budujme rozvinutú socialistickú spoločnosť, prispievajme k obrane socializmu, ..., 1986, 58x84cm
256. J. Bôrik: Plagát - 1870 – 1988, 1988, 42x61cm
257. P. Magát: Plagát - 42.SNP, 1986, 40,5x58cm
258. Š. Štefka: Deň tlače, rozhlasu a televízie, 1965, 63,5x96cm
259. F. Hrnec: Deň tlače, rozhlasu a televízie, 1966, 61x86cm
260. M. Záleský: Deň tlače, rozhlasu a televízie 21. september, 1971, 59x87,5cm
261. O. Bothová: Plagát - 21. IX. Deň tlače, rozhlasu a televízie, 1975, 60,5x84cm
262. M. Korčian: Plagát - Deň tlače, rozhlasu a televízie 21. september, 1976, 60x86cm
263. D. Turanský: Deň tlače, rozhlasu a televízie 21. september, 1977, 60,5x84cm
264. Porubovičová: Plagát - Deň tlače, rozhlasu a televízie 21. september, 1978, 58x82cm
265. Vrana: Plagát - 21. september Úspešné plnenie programu XV. Zjazdu KSČ kľúčová úloha tlače, rozhlasu a televízie, 1979, 58,5x84cm
266. D. Turanský: Plagát - Deň tlače, rozhlasu a televízie 21. september, 1980, 58x80cm
267. Y. Hanáková: Plagát - Deň tlače, rozhlasu a televízie 21. september, 1981, 84x58cm
268. P. Galván: Plagát - Deň tlače, rozhlasu a televízie 21. september, 1982, 58x83cm
269. M. Pet'ovský: Plagát - Deň tlače, rozhlasu a televízie 21. september, 1983, 40x58,5cm
270. K. Sedlák: Plagát - Tlač, rozhlas a televízia. Aktívny činiteľ utvárania socialistického uvedomenia spoločnosti, 1985, 59,5x83,5cm
271. P. Magát: Plagát - Deň tlače, rozhlasu a televízie, 1986, 42,5x59cm
272. P. Magát: Plagát - Deň tlače, rozhlasu a televízie, 1986, 59x84cm
273. E. Fulka: Plagát - Deň tlače, rozhlasu a televízie 21. september, 1987, 41,5x58,5cm
274. E. Fulka: Plagát - Deň tlače, rozhlasu a televízie 21. september, 1987, 59x83cm
275. M. Záleský: Plagát - Múzeum Vladimíra Iljiča Lenina, 1979, 67x97cm
276. M. Záleský: Plagát - Múzeum Vladimíra Iljiča Lenina, 1979, 24,5x34cm
277. Autor neuvedený: Plagát - Říjen. Československé dělnické hnutí a naše současnost. Výstava na počest 70. výročí VŘSR, 1987, 39,5x69cm
278. Fabian, Bagarová ? : Plagát - Výstava Moskva je s námi, 1983, 57,5x76cm
279. J. Lorincz: Plagát - Múzeum V. I. Lenina, 1957/9, 70x100cm
280. Autor neuvedený: Plagát - Umenie a revolúcia. Agitačno - masové umenie prvých rokov októbrovej revolúcie, 1969, 59,5x83,5cm
281. D. Turanský: Plagát- XII. Svetový festival mládeže a študentstva. Moskva 1985, 1985, 59,5x41,5cm
282. D. Turanský: Plagát- XII. Svetový festival mládeže a študentstva. Moskva 1985, 1985, 83x59,5cm
283. M. Korčian: Plagát - Múzeum Vladimíra Iljiča Lenina, 1974, 61,5x87,5cm
284. Fabian, Bagarová ? : Plagát - KSSS - strana V. I. Lenina, 1983, 58x82cm
285. Ivan Šimek: Plagát - Múzeum SNP v Banskej Bystrici, 1977, 59,5x83cm
286. Autor neuvedený: Plagát - Múzeum V. I. Lenina v Bratislave, 1982, 58,5x87cm
287. Š. Štefka: Plagát - ZSSR - ČSSR spoločný let do vesmíru, 1978, 47x68cm
288. Autor neuvedený: Plagát - ...výstavu Lenin - október - dnešok ..., 1977, 62x86cm
289. s: J. Beňovský, v: R. Lauro: Plagát - Ladislav Novomestský, 1984, 96x67,5cm
290. s: M. Eliáš v: L. Čisárik: Dr. Dušan Makovický, 1966, 59x84cm
291. s: A. Albrechtová v: M. Veselý: Plagát - Pavel Jozef Šafárik, 1965, 84,5x61cm

292. s:E.Tryčlová v:M.Veselý: Jonáš Záborský, 1965, 83x58,5cm
293. s:P.Vongrej v:J.Chovan: Plagát - Janko Kráľ 1822 – 1876, 1966, 87x59cm
294. s:J.Danča v:I.Bednář: Jozef Maximilián Petzval, 1966, 56,5x82cm
295. s:dr.B.Rippa v:I.Kot: Plagát - Ján Jesenský – Jessenius, 1966, 83x58cm
296. s:M.Molnár CSc.V:J.Chovan, Ivan Franko 1856 – 1916, 1966, 58x84cm
297. s:M.Kováč v:R.Altrichter: Plagát - Ivan Krasko, 1986, 59,5x85cm
298. M.Veselý: Academia istropolitana, 1965, 83,5x60cm
299. s:M.Eliáš v:L.Čisarik: Plagát - Jozef Ľudovít Holuby (1836 - 1923), 1965, 57,5x82cm
300. s:T.Winkler v:G. Lehen: Plagát - Karol Kuzmány 16.1.1806 - 14.8.1866, 1966, 83x57cm
301. s:T.Winkler v:Š.Pavelka: Nádaši Jégé, 1965, 59x84cm
302. s:P.Liba v:R.Altrichter: Viliam Paulíny – Tóth, 1966, 61x84cm
303. s:M.Kocák v:Š.Pavelka: Plagát - Svetozár Hurban Vajanský, 1966, 58x83cm
304. s:T.Winkler v:G. Lehen: Pavol Blaho 1867 – 1927, 1966, 84x57cm
305. Karel Beneš: Jubilejní rok čs. muzeí 68, 1968, 83,5x58cm
306. Jiří Figer, kresba V Noskov: Plagát - Leninovo muzeum v Praze, rok neuvedený, 58,5x81,5cm
307. E.Jeníková: Plagát - Výraznejšia orientácia na všestranné urýchlenie vedeckotechnického pokroku - úloha nás všetkých, 1987, 59,5x84cm
308. M. Spál: Nástenné noviny. XIII sjazd KSČ. Plán záväzky súťaž. Zlepšujeme kritizujeme. Najlepší pracovníci. Hovori ekonóm a technik..., 1966, 84x58,5cm
309. R.Altrichter: Plagát - Aj ty objavuj obdivuj ochraňuj, 1973, 70x100cm
310. R.Altrichter: Šetri. Kontrolujme spotrebu elektriny., 1964, 29x84cm
311. R.Altrichter: Nadnormatívne zásoby umrťujú hodnoty, vyradujú..., 1964, 29x84cm
312. R.Altrichter: Súťažím, pracujem, ručím, 1964, 29x84cm
313. R.Altrichter: Najpresvedčivejším dôkazom tvojej kvalifikácie je kvalita tvojich výrobkov, 1964, 29x84cm
314. R.Altrichter: Uvedom si, 1 minúta z každej odpracovanej hodiny jedného robotníka..., 1964, 29x84cm
315. R.Altrichter: Plagát - Čo pre človeka lekár pre stroj údržbár, 1964, 29x84cm
316. Milan Machajdík: Plagát - (bez typu, štylizovaný strom s motívom srdca), 1988, 56x81cm
317. J. Bôrik: Plagát - Chráňme prírodu, 1979, 57,5x84cm
318. E. Bačík: Plagát - Nevšímavý a ľahkovážny postoj k znehodnoteniu prírody a jej zdrojov je nezlúčiteľný so zásadami socialistického vlastníctva, 1978, 58x82,5cm
319. Kozák: Plagát - Rýchlejšie využívaním pokrokových skúseností, modernej techniky a výsledkov vedy zabezpečiť dynamický rozvoj..., 1984, 60x84cm
320. Š. Štefka: Plagát - 5. jún - svetový deň ochrany životného prostredia, 1978, 57x81cm
321. E. Fulka: Plagát - Chráňme prostredie, v ktorom žijeme, pracujeme a oddychujeme, 1980, 58x82cm
322. E. Fulka: Plagát - Efektívne využívaj elektrickú energiu, 1980, 57,5x82cm
323. M. Záleský: Plagát - Tvoja krajina tvoje zrkadlo, 1983, 60x83cm
324. O. Zimka: Plagát - Šetri energiu, 1975, 20x29cm
325. D. Turanský: Plagát - Šetri!, 1982, 61,5x85,5cm
326. Š. Štefka: Plagát - Šetri elektrinou - šetriš aj pre seba, 1981, 58,5x82cm
327. Y. Hanáková: Plagát - Buď dobrým hospodárom!!!, 1987, 59,5x42cm
328. O. Zimka: Plagát - Racionalizácia. Zelená pre naše nápady je voľná, 1975, 56,5x79cm
329. O. Zimka: Plagát - Aj tak to ide, ale... Racionalizujte!, 1975, 56,5x79cm
330. O. Zimka: Plagát - Racionalizácia áno., 1975, 57x79cm
331. O. Zimka: Plagát - Hospodárne využívajte! Suroviny energiu materiál., 1975, 56,5x79cm
332. E. Fulka: Plagát - Ochraňuj a zveľaďuj životné prostredie!, 1987, 58x83cm
333. Porubovičová: Plagát - ...ľudstvo je povinné poskytnúť deťom to najlepšie, čím disponuje..., 1984, 58x83cm
334. Bačík: Plagát - Pomôž zachovať zdravé životné prostredie, prírodné bohatstvo a krásu našej krajiny!, 1982, 58x81,5cm
335. M. Spál: Plagát - Šetri elektrickou energiou, 1980, 34x47,5cm
336. Richter: Plagát - Zachráňme úrodu, 1965, 60x86cm
337. M.Veselý: Alkohol náš nepriateľ, 1965, 83x57cm
338. E. Purgina: Rum. Za rok 1966 iba v dvoch krajoch na Slovensku spôsobil alkohol 76 smrteľných úrazov a 226

- t ťa ťk ťk ť zranen ť, 1967, 58x85cm
339. Porubovičová: Plagát - 5. jún. Svetový deň životného prostredia, 1988, 88x63cm
 340. Zdeno Brázdil: Plagát - Rozum musí zvíťaziť, 1987, 58x83cm
 341. Z. Jakabová: Plagát - Chráňme životné prostredie, 1985, 58x83cm
 342. E. Fulka: Plagát - Ochraňuj a zveľaďuj životné prostredie, 1984, 59x83cm
 343. P. Magát: Plagát - Ochraňuj bohatstvo prírody!, 1986, 58x81,5cm
 344. E. Fulka: Plagát - 1. jún, 1984, 57x82cm
 345. Bôrik: Plagát - 8. marec MDŽ, 1980, 68x98cm
 346. M. Spál: Plagát - Mier deťom celého sveta, 1983, 50x37cm
 347. Ľ. Ilečko: Plagát - 1. jún - Medzinárodný deň detí sviatok ich priateľov a družby, 1979, 59x84cm
 348. R. Altrichter: 8. marec MDŽ - Len slová krehké ako láska..., 1976, 60x85cm
 349. M. Oravcová: Plagát - 8. marec MDŽ, 1984, 50x70cm
 350. L. Čisárik: Plagát - 28. marec Deň učiteľov, 1966, 70x50cm
 351. Porubovičová: Plagát - ...ľudstvo je povinné poskytnúť deťom to najlepšie, čím disponuje..., 1984, 58x83cm
 352. M. Balážiková: Plagát - Pre matku je šťastím dieťa, pre dieťa je šťastím mier, 1979, 83,5x58cm
 353. E. Fulka: Plagát - 1. jún Medzinárodný deň detí, 1983, 40,5x58,5cm
 354. E. Fulka: Plagát - 1. jún Medzinárodný deň detí, 1983, 58x82cm
 355. Vicelová: Plagát - MDŽ 8. marec, 1978, 83,5x59cm
 356. Vicelová: Plagát - Medzinárodný rok dieťaťa. Socializmus a mier - záruka šťastného života detí, 1978, 81x57cm
 357. Vicelová: Plagát - 1. jún Medzinárodný deň detí, 1981, 58x82cm
 358. D. Mrózek: MDD 1.VI. Mier deťom celého sveta, 1966, 59x84cm
 359. Ondovčíková: Plagát - 1. jún MDD Mier, 1988, 58x83cm
 360. Porubovičová: Plagát - 1. jún Mier deťom, 1982, 60,5x86cm
 361. Š. Štefka: Plagát - Vďaka vám za budovateľskú prácu pre socializmus a mier, 1986, 58x86cm
 362. Š. Štefka: Plagát - MDŽ 8. marec, 1985, 84x60cm
 363. T. Huszár: Plagát - Všetko, čo nám dali vaše ruky, srdcia, ústa, všetko spieva v čase nad čas. Ako vďaka..., 1982, 59,5x84cm
 364. Beliskij, V. Potapov: Plagát - Na strážu mira i socializma, 1984, 65x97cm, ZSSR
 365. Tarasova: Plagát - Žeňčiny mira! Otstoim mir!, 1984, 65x97cm, ZSSR
 366. V. Sačkov: Plagát - Nas ne zapugaeš!, 1983, 65x48cm, ZSSR
 367. Babenko: Plagát - Net - Amerikanskim jadernym raketam v Evrope!, 1981, 55x85cm, ZSSR
 368. Toidze: Plagát - Za rodinu - mat!, 1943, 44x59cm, ZSSR
 369. Autor neuvedený: Plagát - Kommunisty i komsomol'cy! Bud'te v pervych rjadach borcov protiv nemecko-fašistskich krovavych sobak, 1941, 44x59cm, ZSSR
 370. D. Serezliev: Plagát - 3 mart 1878, rok neuvedený, 65x91,5, Bulharsko
 371. V. Kononov: Plagát - (bez textu. Profil Lenina) 3. část', 1980, ZSSR
 372. V. Kononov: Plagát - ... Našego dela! 2. část', 1980, 66x105cm, ZSSR
 373. V. Kononov: Plagát - Partija - bessmertie ... 1. část', 1980, 68x105cm, ZSSR
 374. Toidze, A. Toidze: Plagát - Pjatiletke effektivnosti i kačestva - rabočuju garantiju!, 1975, 105x55cm, ZSSR
 375. V. Briskin: Plagát - Marksizm leninizm Delo svobody delo progressa nepobedimo!, 1978, 95x65cm, ZSSR
 376. V. Fekljev: Plagát - Mir planete Zemlja, 1979, 66x94cm, ZSSR
 377. Ja. Zlatopoľskij: Plagát - V jedinom stroju Mir socializm, 1981, 52x79cm, ZSSR
 378. Getman: Plagát - Slava pokoriteljam kosmosa!, 1978, 57x88cm, ZSSR
 379. Autor neuvedený: Plagát - Slava narodu pobeditelju!, rok neuvedený, 33x52,5cm, ZSSR
 380. Chr. Velčev: Plagát - Apartejd - glad i niščeta, 1979, 64,5x93cm, Bulharsko
 381. Merkušev: Plagát - Lenin. Vmeste - po leninskomu puti!, 1981, 79x105cm, ZSSR
 382. Masljakov: Plagát - Imja i delo lehina - bessmertny, 1981, 67x95cm, ZSSR
 383. V. Koreckij, A. Galkin: Plagát - Ostanovit'!, 1982, 48x64cm, ZSSR
 384. M. Lukjanov: Plagát - Partija lenina - sila narodnaja nas k toržestvu komunizmu vedjet!, 1981, 52x79cm, ZSSR
 385. Rudkovič: Plagát - I silu djerskogo talanta vluči v energiju strany!, 1981, 55x90cm, ZSSR
 386. V. Gorlanov, E. Solodovnikova: Plagát - Nesmjetyj rjespublik bogatstva, i sil bogatyrskych ne sčjest' v strane vse-narodnogo, 1982, 55x87cm, ZSSR

387. V. Fekljev: Plagát - Plany partii - moi plany!, 1980, 55x86,5cm, ZSSR
388. M. Znamerovskij: Plagát - XXVI sjezd KPSS Glavnoj vnešnepolitičeskoj cel'ju našego gosudarstva bylo i ostajetsja sochranenie mira , 1981, 55x87cm, ZSSR
389. V. Briskin: Plagát - KPSS Pratiža Lenina - avantgard stroitelej kommunizma, 1981, 64x98cm, ZSSR
390. V. Briskin: Plagát - Njet - nejtronnoj bombje! Evrope - mir i bezopasnost'!, 1978, 105x68cm, ZSSR
391. V. Kostjušin: Plagát - SSSR - 60 ljet!, 1982, 65x97cm, ZSSR
392. L. Bel'skij: Plagát - Proletarii vseh stran, sojedinajtes'!, 1982, 66x98cm, ZSSR
393. L. Laguta: Plagát - Na našu dolju vypala početnaja missija zaščičat', otstajvat' mir, 1982, ZSSR
394. V. Mechant'jev: Plagát - I l' pjatiletka k novym pubežam, k novym rekordam!, 1981, 55x86,5cm, ZSSR
395. G. Atanasov: Plagát - 1870 1970, 1969, 55,5x80cm, ZSSR
396. V. Dobrovol'skij: Plagát - Ne dopustit'!, 1981, 97x65cm, ZSSR
397. M. Getman: Plagát - Leninskim kursom sozndenija i mira, 1981, 52x79cm, ZSSR
398. G. Čimširov: Plagát - 90 godini buzlužanski kongres, rok neuvedený, 83x65cm, Bulharsko
399. V. Sačkov: Plagát - Vojny - osvoboditelju - slava!, 1984, 65x97cm, ZSSR
400. V. N. Sokolov: Plagát - 1500 voennyh baz sša razmeščeno na zarubežnyh territorijach, 1984, 48x65cm, ZSSR
401. O. Maslakov: Plagát - Idei Lenina živut i pobeždajut!, 1975, 66x103, ZSSR
402. M. Bel'jev: Plagát - I budjem novoje sozvezdije, 1972, 79x117cm, ZSSR
403. G. Šubina: Plagát - Mír dětem celého světa! Mír djetem mira!, 1958, 78x66, ZSSR
404. A. Birjukov: Plagát - Znamja mira - znamja socializma!, 1985, ZSSR
405. Braz: Plagát - Nejtronnomu bezumiju!, 1981, 49x66cm, ZSSR
406. L. Bel'skij: Plagát - Kommunisty - znamenoscy mira , 1980 , ZSSR
407. S. Raev: Plagát - Slava mužestvu i geroizmu palestinskih borcov!, 1982, 49x66cm, ZSSR
408. M. Getman, A. Braz: Plagát - Mir: V Evrope, kak i vo vseh drugih rajonach našej planety, my chotim mira, pročno-go mira. L. I. Brežnev, 1980, ZSSR
409. M. Getman: Plagát - Tol'ko sovjetskij stroj v sostojanii dat' na dalje ravnopravie nacij, 1982, 56x85cm, ZSSR
410. M. Getman: Plagát - Partija Um, čest' i sovjest' našej epochi! Mir, 1981, 65x97cm, ZSSR
411. V. Koreckij: Plagát - Ostanovit'! , 1981, 65,5x96cm, ZSSR
412. Berezovskij: Plagát - Naša socialističeskaja respublika sovjetov budet stojat' pročno, kak fakel meždunarodnogo socializma ..., 1976, 104x66cm, ZSSR
413. Babin, I. Ovasapov, A. Jakušin: Plagát - Slavskaja, otečestvo naše svobodnoje!, 1978, 63x96cm, ZSSR
414. V. Fekljev: Plagát - Rodina - Lenin, partija - Lenin, Lenin - sovjetskij narod!, 1980, 98x66cm, ZSSR
415. V. Koreckij: Plagát - Planam I l' pjatiletki - rabočuju iniciativu! , 198 , 97x64,5cm, ZSSR
416. V. Briskin: Plagát - V jedinstve - cila! Pobeda - v borbe!, 1976, 65x98cm, ZSSR
417. Filatov, Z. Smechov: Plagát - Za mir i bezopasnost' na zemlje!, 1980, 66x98cm, ZSSR
418. Saldre: Plagát - Lenin 1870 – 1970, 1969, 86x67,5cm, ZSSR
419. Rešetnikov: Plagát - Za sovjetom, 1977, 97x64,5cm, ZSSR
420. Babin, I. Ovasapov: Plagát - Mir trud maj, 1974, 59x110cm, ZSSR
421. Ju. Carev: Plagát - Povernut' chod istorii vspjat' ne dano nikomu!, 1984, 56x87cm, ZSSR
422. V. Vladimirov: Plagát - Nech slnko mieru jasne svieti! Pust' jarče svetit solnce!, 1961, 58x90cm, ZSSR
423. Savostjuk: Plagát - Naš kurs - kommunizm!, 1970, 69x99cm, ZSSR
424. foto: V. Smetanin redaktor: V. Semenov: Plagát - Dorogu k zvezdam prokladyvajut kommunisty!, 1961, 52x84cm, ZSSR
425. Ju. Pjanzanov: Plagát - Lenin vseгда s nami, 1979, 49x66cm, ZSSR
426. Simeon Krštev: Plagát - Apartejd Teror. Nasilie. Žestokost, 1980, 65,5x92,5cm, Bulharsko
427. V. Sačkov: Plagát - KPSS Jedinstvo partii i naroda nerušimo!, 1976, 117x57cm, ZSSR
428. Bondar: Plagát - XXVII Plany partii - naši plany, 1986, 97x67cm, ZSSR
429. L. Tarasova: Plagát - Byt' kommunistom - značit djerzat',umat', chotjet', smjet'. B. Majakovskij, 1985, 56x87,5cm, ZSSR
430. L. Bel'skij, V. Potapov: Plagát - Maj mir trud. Da zdrastvujet proletarskij, socialističeskij internacionalizm!, 1985, 66x96,5cm, ZSSR
431. O. Ulanov: Plagát - XXVII Kursom mira i sozidanija!, 1986, 65x97cm, ZSSR
432. N. Mordovin: Plagát - Idei Lenina bessmertny. Toržestvo ich vo vsem mire neizbežno!, 1979, 68x98cm, ZSSR

433. L. Bel'skij, V. Potapov: Plagát - Na službe progressa i mira, 1986, 67,5x97cm, ZSSR
434. V. Malyj: Plagát - Trudiťsja na svojem rabočem mjestje dobrosovjestno, s polnoj otdačeju!, 1986, 66x98cm, ZSSR
435. Mitrofanov: Plagát - My dolžny starat'sja podnjat' zvanie i značenie člena patii, vyše i byše... V. I. Lenin, 1986, 97x65cm, ZSSR
436. L. I. Beliskij, V. M. Potapov: Plagát - SSSR - Znamenosec mira!, 1984, 55x87, ZSSR
437. V. Kalenskij, I. Kalenskaja, Plagát - Otčizne gerojev - slava!, 1961, 92,5x58cm, ZSSR
438. Antončenko: Plagát - Slava oktjabrju!, 1961, 57,5x102cm, ZSSR
439. Arcrunjan: Plagát - Slava sovjetskim energetikam!, 1978, 56,5x87cm, ZSSR
440. S. Pajev: Plagát - Na straže mira i socializma, 1975, 81x117cm, ZSSR
441. V. Viktorov: Plagát - I maja Prazdnik mira i truda, 1963, 57x85cm, ZSSR
442. O. Savostjuk, B. Uspenskij: Plagát - Lenin, 1969, 175x85cm, ZSSR
443. Solovjev: Plagát - Mir. Pust' sputnikom v žizni vseгда i vezde budet na zemle!, 1960, ZSSR
444. V. Viktorov: Plagát - Privjet stranam, učastnicam SEV, 1974, 58x85cm, ZSSR
445. Režetnikov: Plagát - Vozmezoie, 1982, 48x65cm, ZSSR
446. V. Sačkov: Plagát - K svetlomu buduščemu kommunis...(I. čast'), 1982, 57x97cm, ZSSR
447. S. Kočanov: Plagát - Samotlor bam uregoj surgum ...(?), 1982, 55x87cm, ZSSR
448. Každan: Plagát - SEV Eto - mirnyj trud Eto - bratskaja vzaimopomošč Eto - socialističeskaja solidarnost', 1982, 67x104cm, ZSSR
449. V. Kononov: Plagát - Doroga naša - vernaja, 1982, 58x89cm, ZSSR
450. N. Čaruchin: Plagát - Pjatiletka - svjaz nauki s proizvodstvom!, 1971, 68,5x96cm, ZSSR
451. Starenšinski: Plagát - SSSR Oktomvri 1917, rok neuvedený, 65,5x94cm, Bulharsko
452. Bujuklijska: Plagát - Bratska družba i vsestranno sblizenie, 1981, 65x95cm, Bulharsko
453. Serezliev: Plagát - 2 juni, rok neuvedený, 65x93cm, Bulharsko
454. Autor neuvedený: Plagát - 110 godini Lenin, 1980, 92,5x65cm, Bulharsko
455. Chr. Velčev: Plagát - 1944, 1980, 65x94,5cm, Bulharsko
456. S. V. Rajev: Plagát - Internacional'noje sotrudničestvo v kosmose - eto ešče odno dokazatel'stvo bratskich otnoše-nij meždu ..., 1978, 57x88cm, ZSSR
457. K. Śliwka: Plagát - Čelovječestvo dolžno sdelat' vybor: prekraščeniw gonki voopuženij ili samouničtoženje nedelja razoruženja,..., 1979, 67x97cm, Poľsko
458. J. Skapski: Plagát - Každy dzień oświecia, 1976, 67x98cm, Poľsko
459. Autor neuvedený: Plagát - Umacniajmy sojusz sil rozsadku i obywatelskiej odpowiedzialności, 1980, 67x97cm, Poľsko
460. Włodzimierz Schmidt: Plagát - 90 rocznica powstania partii Proletariat pierwszej polskiej partii robotni, 1972, 67x96cm, Poľsko
461. Terechowicz: Plagát - Przyjaźń, braterstwo, współpraca, rok neuvedený, 67,5x96cm, Poľsko
462. T. Szulecki: Plagát - I maja, rok neuvedený, 97,5x67cm, Poľsko
463. Wasilewski: Plagát - Miesiac pamieci narodowej, 1981, 67x96cm, Poľsko
464. Plagát - Miesiac pamieci narodowej
465. Autor neuvedený: Plagát - Pokoj swiatu wolno ludom chleb głodnym. 100 - lecie urodzin W. I. Lenina 1870-1970, 1970, 27x40,5cm, Poľsko
466. Jerzy Przygozal: Plagát - Wiecznie żywe idee Lenina zwyciężają, rok neuvedený, 27x40,5cm, Poľsko
467. Jasiński: Plagát - 9.V. 1945 Dzień zwycięstwa, rok neuvedený, 67x93,5cm, Poľsko
468. Tadeusz Trepkowski: NIE!, rok neuvedený, 67x95cm, Poľsko
469. Jasiński: Plagát - KPZR Pozdrawiamy XXVI zjazd, rok neuvedený, 68x98cm, Poľsko
470. Terechowicz: Plagát - Pokój światu - życie ludziom!, rok neuvedený, 67,5x98cm, Poľsko
471. W. Zakrzewski: Plagát - Partia, 1986, 52x96cm, Poľsko
472. JURA: Plagát - V Twórcza praca całego narodu witamy V Zjazd PZPR, 1986, Poľsko
473. M. Mosiński: Plagát - PZPR wierna robotniczej tradycji, rok neuvedený, Poľsko, 66,5x95,5cm
474. T. Trepkowski: Plagát - Jedność robotników, rok neuvedený, 67x98cm, Poľsko
475. Tomaszewski: Plagát - III Zjazd PZPR marzec - 1959 Socializm zwycięży, 1986, 66x95cm, Poľsko
476. Stanny: Plagát - VIII Zjazd Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, 1986, 66x94cm, Poľsko
477. Terechowicz: Plagát - PZPR 30 lat z narodem, dla narodu 1948-1978, 1978, 67,5x97,5cm, Poľsko

478. K. Śliwka: Plagát - 35 Polski ludowej, 1978, 67x96,5cm, Poľsko
479. Pagowski: Plagát - Karol Marks, 1979, 67,5x95cm, Poľsko
480. W. Mysyrowicz: Plagát - 25 lat na straży pokoju Układ Waszawski, 198 , 67x98,5cm, Poľsko
481. K. Śliwka: Plagát - Dzieciom uśmiech, światu pokój. Ogólnopolski Komitet Pokoju, 1979, 66x96cm, Poľsko
482. Cetnarowski: Plagát - Lenin, 1977, 67,5x97cm, Poľsko
483. Terechowicz: Plagát - 37 rocznica wyzwolenia Warszawy, rok neuvedený, 66x97cm, Poľsko
484. Pagowski: Plagát - Fryderyk Engels, 1979, 67x95cm, Poľsko
485. Terechowicz: Plagát - Nigdy więcej wojny i faszyzmu 1939 – 1979, 1979, 66,5x96cm, Poľsko
486. Igor Sawoško: Plagát - 1917 Wolność pokój socializm, 1977, 66,5x96cm, Poľsko
487. Cesarska: Plagát - Miesiąc pamieci narodowej, rok neuvedený, 67,5x99cm, Poľsko
488. Autor neuvedený: Plagát - Exposicion cinegetica mundial, Bulgaria, 1981, 50x81cm, Bulharsko
489. Autor neuvedený: Plagát - Plovdiv Expo '81. World hunting exposition, 1981, 56x78cm, Bulharsko
490. Rafael Enriquez: Plagát - Sahara Occidental. Independencia o Genocidio, 47x73cm, rok a krajina neuvedené
491. Rolando Córdoba: Plagát - Vive. 4 de mayo Dia de Solidaridad con el Pueblo de Nicaragua, 1977, 49x64cm
492. Rafael Enriquez: Plagát - Solidaridad Mundial con Cuba, 51x75cm
493. Rolando Córdoba: Plagát - Solidaridad Mundial con la lucha del Pueblo de Palestina, 1979, 44x71,5cm
494. Victor Manuel Navarrete: Plagát - Solidaridad Mundial con la Revolution Cubana, 51x75cm
495. Ramon, foto Scull: Plagát - 15 de mayo Dia de Solidaridad Mundial con la Lucha del Pueblo de Palestina, 46x69cm, 1975
496. Rafael Enriquez: Plagát - Uruguay. Libertad para los Presos Politicos. Liber Seregni., 44x69cm
497. Níco: Plagát - Dia de Solidaridad Mundial con la Revolucion Cubana (26 de julio), 1970, 33x53cm
498. Autor neuvedený: Plagát - Uruguay. Un Pueblo en Lucha contra la Dictadura. !Libertad para los Presos Politicos!, 49x79cm
499. Potrillé: Plagát - El avance de las columnas tuvo que efectuarse..., 1978, 26,5x48cm, Kuba
500. Jorge Hernandez: Plagát - Che de América, 43x66,5, Kuba
501. Autor neuvedený: Plagát - Dia de Solidaridad con el Pueblo y los Esudiantes de Sudan 21 de Octubre, 40x26,5cm
502. Jose Papiol, fot: Enrique Moreno: Plagát - Cuba '78 XI Festal mundial de la Juventud y de los Estudiantes, 1978, 39,5x67cm
503. Palomino: Plagát - "For anti-imperialist solidarity, peace and friendship" I I th World Festival of Youth and Students, 1978, 40x56cm, Kuba
504. Modesto Braulio: Plagát - Cuando Llegue el día de la victoria, nuestro pueblo volverá a construir mejor el país, y lo hará más grande..., 48x62,5cm
505. Meviénde: Plagát - Youth of the World we wait for you in Cuba. I I th. World Festival of Youth and Students, 1978, 36,5x56cm, Kuba
506. Marcos: Plagát - Solidaridad. Comite organizator Cuba 78. XI Mundial de la Juventud y los Estudiantes, 1977, 44x67cm, Kuba
507. M. Dawirji: Plagát - Freedom for the palestinian captives , 50x70cm, Palestina
508. V. Gorlanov, E. Solodovnikova: Plagát - Slavsja, otečenstvo naše svobodnoje!, 1981, 56x87cm, ZSSR,
509. Ivanova: Plagát - Mir - djetjam vsej planety!, 1975, 56x87cm, ZSSR
510. Autor neuvedený: Hlavné smery rozvoja SSR v 7. päťročnici, Plagát/výchovná mapa, 1982, 84x59,5cm
511. Autor neuvedený: Imperializmus - stála hrozba svetového mieru, 1976, 85x60cm
512. Autor neuvedený: 30 rokov RVHP, 1979, 83,5x60cm
513. Helena Jarábková: Príroda a pokrok, 1983, 84x59cm
514. Dušan Darovec: Doprava - dôležitá súčasť národného hospodárstva, 1984, 84x59,5cm
515. Milan Spál: Druhotné suroviny - bohatstvo nesmierneho významu (strana A), 1984, 69x50cm
516. Milan Spál: 35 Z pamäti našich pracujúcich nikdy nevymizne, ..., 1980, 96x66cm
517. J.Vrábel: Marxovo učenje je všemocné, pretože je pravdivé. V. I. Lenin, 1983, 98x69cm
518. Autor neuvedený: Vysoké školy na Slovensku, 1980, 84x59cm
519. Autor neuvedený: Mníchovská zrada 1938, 1978, 84x59,5cm
520. Autor neuvedený: Rozvoj školstva, vzdelanosti a kultúrnej úrovne v SSR, 1976, 84x59cm
521. Autor neuvedený: Od Olympie po Moskvu, 1980, 84x59,5cm
522. M. Peťovský: Mládež je nositeľkou pokroku, revolučných zmien v spoločnosti, je nositeľkou budúcnosti národov, 1983, 82,5x58cm

523. Autor neuvedený: Naša spoločnosť si vysoko váži statočnú a obetavú prácu, socialistické a občianske uvedomenie, 1983, 82,5x58cm
524. Autor neuvedený: Družobné styky SSR a ZSSR, 1977, 84,5x60cm
525. Z. Brázdil: Branná výchova stále potrebná a aktuálna, 1987, 84x59cm
526. D.Turanský: Bez Sovietskeho zväzu, bez jeho víťazstva v druhej svetovej vojne by nebolo slobody..., 1985, 86x59cm
527. Autor neuvedený: 25 rokov dobývania vesmíru, 1982, 84x59,5cm
528. Vrana: Efektívnosť a kvalita - základné faktory plnenia úloh ôsmej päťročnice, 1987, 82x58cm
529. Milan Spál: 35 SNP, 1979, 96x66cm
530. Autor neuvedený: Najvýznamnejšie stavby X. sovietskej päťročnice, 1978, 85,5x60cm
531. Emil Fulka: RVHP Základňa medzinárodnej spolupráce, 1978, 98x66cm
532. Nástenne noviny, autor neuvedený, ČTK Aktuality zaujímavosti., 1967, 94x63,5cm
533. K. Brosch: Večne živý je odkaz V. I. Lenina, 1984, 67x49cm
534. Š. Štefka: Medzinárodná solidarita proti americkej agresii, rok neuvedený, 85x58,5cm
535. Richter: ČTK Aktuality a zaujímavosti. Vláda Československej socialistickej republiky., 1968, 93,5x63cm
536. Richter: ČTK Aktuality a zaujímavosti. A Csehszlovák szocialista kóztársaság kormánya, 1968, 94x64cm
537. Dušan Darovec: Imperializmus - zdroj vojen na blízkom východe, 1984, 84x59cm
538. Milan Chvíla: V duchu ideí októbrovej socialistickej revolúcie za ďalší rozvoj našej socialistickej spoločnosti, 1977, 96x66cm
539. Autor neuvedený: 60 rokov ZSSR, 1982, 98x68cm
540. M. Korčian: Brigádny chozrasčot v ZSSR, 1982, 96x66,5cm
541. Oľga Bekéniová: "Zápas československého ľudu o štátnu samostatnosť, národnú slobodu..." Gustáv Husák, 1978, 96x66cm
542. Cibula: V pevnej jednote KSČ a ľudu za ďalšie úspechy v budovaní rozvinutej socialistickej spoločnosti, 1982, 92,5x66cm
543. Milan Spál: PO Pionierska organizácia, 1979, 96x66cm
544. Nástenne noviny, autor neuvedený: "...sme veľmi hrdí na to, že sme mali šťastie začať výstavbu sovietskeho štátu..." V. I. Lenin, 1967, 88x66cm
545. Výveska, autor neuvedený, Výzva ÚV KSČ, vlády ČSSR, ÚRO a ÚV SZM, 1975, 61x86,5cm
546. Peter Orvan: Prvá umelá družica Zeme, 1977, 96,5x66cm
547. Výveska, autor neuvedený: Len ten národ je slobodný, ktorý neberie slobodu iným národom. K. Marx, 1968, 95x65cm
548. Výveska, autor neuvedený: Boj za mier - hlavná úloha súčasnosti, 1980, 84x59cm
549. Nástenne noviny, Dr. A. Richter: Aktuality a zaujímavosti. Ročník VI., číslo 4, 1973, 94x64cm
550. Nástenne noviny, Dr. A. Richter: Aktuality a zaujímavosti. Ročník VII. číslo 5, 1973, 94x64cm
551. Nástenne noviny, Dr. A. Richter: Aktuality a zaujímavosti. Ročník V., číslo 2, 1971, 92,5x63cm
552. Nástenne noviny, Dr. A. Richter: Aktuality a zaujímavosti. Ročník VII. číslo 3/73, 1973, 93x63,5cm
553. Nástenne noviny, Dr. A. Richter: Aktuality a zaujímavosti. Ročník V. číslo 1/71, 1971, 92x64cm
554. Nástenne noviny, Dr. A. Richter: Aktuality a zaujímavosti. Ročník VI. číslo 6/72, 1972, 94x63,5cm
555. Nástenne noviny, M. Spál: Československo a socialistické krajiny, 1972, 94x64cm
556. Dušan Darovec: Kto ohrozuje svetový mier, 1983, 83,5x59cm
557. Autor neuvedený: Vplyv Veľkého októbra na svetový revolučný proces, 1982, 84x59,5cm
558. Dušan Darovec: Fašizmus - hrozba mieru a pokroku, 1983, 84x59cm
559. Autor neuvedený: Postavenie ženy v socialistickej spoločnosti, 1981, 84x59,5cm
560. Autor neuvedený: Mier, priateľstvo, spolupráca, istota, 1980, 84x59,5cm
561. Dušan Darovec: Vedecko-technický rozvoj v Československu, 1983, 84x59,5cm
562. Autor neuvedený: Afrika v pohybe, 1981, 84x59,5cm
563. Autor neuvedený: Hospodársky a sociálny rozvoj ČSSR v 6. päťročnici, 1981, 84x59,5cm
564. Dušan Darovec: Kuba - prvý socialistický štát na západnej pologuli, 1984, 84x59,5cm
565. Autor neuvedený: Tlač, rozhlas a televízia na Slovensku, 1980, 84x59,5cm
566. Autor neuvedený: Vývoj zamestnanosti obyvateľstva Slovenska po oslobodení, 1976, 84x59,5cm
567. Autor neuvedený: Dostatok paliva a energie podmieňuje rozvoj národného hospodárstva, 1975, 85,5x59,5cm

568. Autor neuvedený: 30. výročie víťazstva pracujúceho ľudu Československa, 1978, 84x59,5cm
569. Autor neuvedený: 60. výročie vzniku KSČ, 1981, 84x59,5cm
570. Autor neuvedený: 60. výročie vzniku Československa, 1978, 84x60cm
571. Autor neuvedený: 60. výročie Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie, 1977, 84,5x59,5cm
572. Autor neuvedený: Oslobodenie miest na Slovensku, 1979, 83,5x59,5cm
573. Autor neuvedený: Víťazstvo celosvetového historického významu, 1980, 84x59cm
574. Dušan Darovec: Oslobodenie Československa sovietskou armádou, 1985, 84x59,5cm
575. Autor neuvedený: Svetová odborová organizácia FSM - Fédération syndicale mondiale, 1987, 84x59cm
576. Autor neuvedený: Dodávky surovín, palív a energie zo Sovietskeho zväzu do ostatných krajín RVHP urýchľujú tempo..., 1975, 84x60cm
577. Dušan Darovec: Vývoj populácie v Československu, 1984, 84x59cm
578. Dušan Darovec: Vývoj populácie vo svete, 1985, 84x59,5cm
579. Dušan Darovec: Organizácia spojených národov, 1983, 84x59,5cm
580. Autor neuvedený: Leninove slová sa naplňajú činmi, 1982, 84x59cm
581. Dušan Darovec: Diplomacia socializmu - diplomacia mieru, 1987, 84x59,5cm
582. Dušan Darovec: Politický systém ČSSR a voľby v roku 1986, 1986, 84x59cm
583. Helena Jarábková: Pomoc socialistických štátov rozvojovým krajinám, 1987, 84x59,5cm
584. Dušan Darovec: Organizácia spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru, 1985, 84x59cm
585. Dušan Darovec: Čo by prinieslo ľudstvu odzbrojenie, 1985, 84x59,5cm
586. Autor neuvedený: Víťazný pochod medzinárodného robotníckeho a komunistického hnutia, 1979, 84x59,5cm
587. Dušan Darovec: Vodné diela na Slovensku a ich ekonomický a ekologický význam, 1984, 84x59,5cm
588. Dušan Darovec: Revolučný proces v Latinskej Amerike, 1983, 84x60cm
589. Autor neuvedený: Bytová výstavba na Slovensku po oslobodení, 1976, 84x60cm
590. Autor neuvedený: ČSSR a medzinárodné vzťahy, 1979, 84x59,5cm
591. Dušan Darovec: Ázia - kontinent kontrastov, 1984, 84x59,5cm
592. Autor neuvedený: Rozvoj poľnohospodárstva na Slovensku, 1979, 84x59cm
593. Dušan Darovec: Poľnohospodárstvo Slovenska na začiatku 8. päťročnice, 1987, 84x59,5cm
594. Autor neuvedený: Rozvoj predškolskej výchovy v SSR, 1977, 84x60cm
595. Z. Brázdil: KSČ predvoj nového života, 1986, 83x58cm
596. Kraus: Čo máme vedieť o štátnych symboloch, 1978, 83,5x59,5cm
597. Nástenne noviny: V znamení 50. výročia VOSR. ČTK Aktuality a zaujímavosti. Ročník II., č. 7/1967, 1967, 95x64cm
598. Výveska, K. Sedlák: Revolučná úloha: urýchliť vedeckotechnický rozvoj, 1987, 82,5x59,5cm
599. Autor neuvedený: 55 rokov komunistickej strany Československa, 1976, 84x118cm
600. M. Záleský: Robotizácia výroby úloha súčasnosti, 1983, 83,5x60cm
601. Ján Hladík: Za dôslednú realizáciu línie XVII. Zjazdu KSČ na urýchlenie, 1988, 86x60cm
602. Výveska, M. Spál: Starostlivosť o zdravie človeka je najvyššou hodnotou socializmu, 1987, 84x60cm
603. Výveska, Z. Brázdil: Brigádne formy organizácie práce a odmeňovania, Brigádne formy organizácie práce a odmeňovania, 1987, 83x60cm
604. Výveska, M. Záleský: Akcia Z - súčasť volebných programov NF SSR, 1987, 83x59cm
605. Výveska, J. Bôrik: Prírodné a životné prostredie múdro využívať, rísné chrániť a zdokonaľovať, 1987, 85x60cm
606. Výveska, Z. Brázdil: Jurij Gagarin - prvý človek vo vesmíre, 1986, 84x58cm
607. K. Sedlák: Za splnenie programu XVII. Zjazdu KSČ, 1986, 84x58cm
608. Výveska, J. Vrábel, Šetrenie a lepšie zhodnocovanie elektrickej energie ovplyvňuje rast národného hospodárstva, 1985, 83,5x58,5cm
609. Milan Spál: Kyjev Bratislava, 1977, 97x68cm
610. Nástenne noviny, A. Richter: ČSTK Aktuality a zaujímavosti Ročník IV., č. 8, 1969, 94,5x65cm
611. Výveska, M. Spál: Výzva k národom celého sveta, 1960, 120x83cm
612. Richter: My, národ Český a Slovenský, 1968, 93,5x64cm
613. Nástenne noviny, Š. Štefka: Nástenne noviny. XIII. Sjazd KSČ, 1966, 83,5x58,5cm
614. Výveska, M. Záleský: Efektívnosť a kvalita Kabinety kvality a intenzifikácie v zápase za zvyšovanie akosti, 1987, 80x56cm
615. Autor neuvedený: V. I. Lenin 1870-1924 č. 2 – 15, 1960, 55x74cm

616. M. Spál: Tvorba a ochrana životného prostredia je vecou nás všetkých, 1987, 84x60cm
617. P. Magát: Každodenným tvorivým úsilím o urýchlenie dynamiky sociálneho a ekonomického rozvoja..., 1988, 84x60cm
618. J. Bôrik: Vodiči, buďte ohľaduplní voči chodcom!, 1987, 83x60cm
619. Výveska, S. Stankoci: Pre zdravie občanov, 1987, 83x59cm
620. E. Fulka: Politická a kultúrna vyspelosť človeka nie je iba našim cieľom, ale súčasne podmienkou ďalšieho..., 1986, 84x59cm
621. E. Fulka: Zachovať základné hodnoty životného prostredia, bohatstvo prírody a krásy našej krajiny, to je ..., 1984, 84x59cm
622. Autor neuvedený: 100 Lenin večne živý, 1970, 67x48cm
623. M. Spál: Rýchlejšie, dôslednejšie a premyslenejšie plniť úlohy XVII. Zjazdu KSČ, 1987, 84x60cm
624. Karel Beneš: 1968 Jubilejný rok čs. múzeí, 1968, 83x58cm
625. Richter: Február 1948 – 1968, 1968, 94,5x64cm
626. Š. Štefka: Deklarácia o upevnení mieru a bezpečnosti v Európe, 1966, 81,5x114cm
627. L. Čisarik: 1. jún - Medzinárodný deň detí, 1966, 47x66cm
628. M. Spál: Spojme všetky sily, zdroje a prostriedky na pomoc pri výstavbe škôl, 1966, 64x42,5cm
629. Výveska, Š. Štefka: Generálny tajomník ÚV KSČ súdruh Gustáv Husák prezidentom ČSSR, 1980, 69x50cm
630. Y. Hanáková: Sebestačnosť vo výrobe potravín - úloha celen našej spoločnosti, 1984, 57,5x82cm
631. J. Vrábel: Za dôsledné splnenie záverov XVII. Zjazdu KSČ v oblasti sociálneho rozvoja spoločnosti, 1987, 82,5x58cm
632. M. Záleský: ...pre školstvo vyplynuli z línie budovania rozvinutej socialistickej spoločnosti vážne úlohy. Aj tu nastal..., 1987, 83x58,5cm
633. M. Korčian: 70. výročie Veľkého októbra inšpiruje k novým revolučným činom pre úspešné plnenie záverov XVII. Zjazdu KSČ, 1987, 83x58cm
634. Jozef Vrábel: 70 rokov Československa 70 rokov obetavých zápasov pracujúcich o socialistický dnešok, 1988, 83x58cm
635. Pacúch: Spartakiáda je mohutná prehliadka schopností a sily nášho telovýchovného hnutia, 1985, 84x59cm
636. Š. Štefka: Gustáv Husák. Komunista, štátnik, občan., 1985, 81x60cm
637. Fulka: Košický vládny program - základ vnútornej politiky Československej socialistickej republiky, 1985, 84x59cm
638. Pacúch: Dvadsať storočí je v dejinách ľudstva navždy späté s menom Vladimíra Iljča Lenina, 1985, 84x60cm
639. Nástenne noviny: Bez textu (fotografie, graf, prázdna plocha orámovaná hviezdikami, červené pozadie), 96,5x66,5cm, Maďarsko
640. Nástenne noviny: Bez textu (fotografie s deťmi, prázdna plocha orámovaná hviezdikami, oranžové pozadie), 96,5x66,5cm, Maďarsko
641. Nástenne noviny: Bez textu (fotografie, graf, prázdna plocha orámovaná hviezdikami, zelené pozadie), 96,5x66,5cm, Maďarsko
642. Janka Gyula: A Magyar nép a szociális és kulturális felemelkedés útján, 48,5x67,5cm, Maďarsko
643. T. Pozdech: Hlas pre kandidátov národného frontu - hlas pre ďalší rozkvet, 1981, 29 x 42cm
644. Nástenne noviny, "...sme veľmi hrdí na to, že sme mali šťastie začať výstavbu sovietskeho štátu..." V. I. Lenin, 1987, 88x66cm
645. O. Lupták: Nech večne žije odkaz Slovenského národného povstania!, 1967, 68x98cm
646. Altricher: Čo pre človeka Lekár pre stroj údržbár, 1964, 29x84cm
647. V. Takáč: Ruky preč od Kuby!, 1961, 31x47cm
648. Vojtech Marek: Preč s agresiou proti ľudovej Číne, rok neuvedený, 43,5x68cm
649. Výveska: Vyhlásenie ÚV KSČ k 50. výročiu založenia Komunistickej strany Československa, 1971, 100x70cm
650. Autor neuvedený: Mier zvíťazí nad vojnou!, 1961, 103x66cm, ZSSR
651. M. Korčian: 45 rokov KSČ, 1966, 59,5x84cm
652. Široký: 12.4.1961 Pozdravený buď prvý sovietsky kozmonaut!, rok neuvedený, 58x83cm
653. V. Takáč: Jan Šverma, 1961, 89x63cm
654. Autor a rok neuvedený: Nech žije Československo-sovietske priateľstvo, 66x94cm, ZSSR
655. M. Korčian: Amerických agresorov pred súd národov, 1966, 59x83cm
656. Výveska, Zmluva o priateľstve, spolupráci a vzájomnej pomoci medzi ČSSR a ZSSR, 68x49cm
657. J. Šebo: Február 1948 Socializmus v našej vlasti zvíťazil, 1966, 59x83cm

658. Karel Beneš: 1968 Jubilejný rok ČS múzeí, 1968, 83x58cm
659. Altrichter: 21. september Tlač, rozhlas, televízia, 1970, 57x82cm
660. Jaroslav Zelenka: Juro Jánošík 1988-1713, 1963, 58x83cm
661. J. Lorinz: Zomknutí v národnom fronte, pod vedením komunistickej strany Československa za pevnú a jednotnú..., 1964, 67x97cm
662. Vojtech Marek: XXII. Sjazd KSSS. Sjazd budovateľov komunizmu., 1961, 60x43cm
663. O. Lupták: 9. máj Máj víťazstva a slobody, 1966, 84x59cm
664. Richter: Národy nedopustia, 1964, 59x83cm
665. Fedorov: Riešenie územných sporov zbraňami je zločin!, 1964, 58x82cm
666. Jaroslav Grus: 14. júna všetci k voľbám, 1964, 83x58cm
667. Autor neuvedený: Výstava Slováci a Česi v dejinách storočia, 1968, 60x88cm
668. M. Spál: Nedopustíme, 1967, 81x120cm
669. R. Altrichter: Žiadame odzbrojiť!, 1967, 82x120cm
670. Jozef Paukert: Május I, 1964, 60x84cm
671. Grinšejn: Lenin s nami!, 1959, 86x121cm, ZSSR
672. Š. Štefka: Medzinárodná solidarita proti americkej agresii, rok neuvedený, 85x58,5cm
673. Milan Gašpar: MDŽ 8. marec Svetu mier, 1960, 97x68cm
674. Zdeněk Filip: Plagát - 9.máj, 1967, 83x58cm
675. Pavol Bley: Ja, černocho! I.-3.časť, 1960, 59x83cm
676. E. Bačík: Sláva 27. výročiu Slovenského národného povstania, 1971, 60x85cm
677. M. Mitrajskin: Nech žije Československo-sovietske priateľstvo, 1961, 89x59,5cm, ZSSR
678. Výchovná mapa: 60. výročie Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie, 1977, 84,5x59,5cm
679. L. Čisárik: Šťastný život deťom celého sveta, 1966, 47x66cm
680. M. Záleský: 1. máj, 1965, 68x98cm
681. Chovan: 8. marec 1966 Medzinárodný deň žien, 1966, 58,5x84cm
682. Kalenskaja i V. Kalenskij: Mier na zemi - náš cieľ!, 1961, 105x58cm, ZSSR
683. Nástenné noviny, A. Richter: Nezávislosť, sloboda a mier Vietnamu! ČSTK Aktuality a zaujímavosti. Ročník IV., č. 7, 1969, 95x63,5cm
684. Nástenné noviny, A. Richter: K 25. výročiu oslobodenia ČSR. ČSTK Aktuality a zaujímavosti. Ročník V., č. I, 1970, 92x63cm
685. Čisárik: Fridrich Engels 1820 – 1895, 1970, 83x59,5cm
686. Nástenné noviny, Dr. A. Richter: Aktuality a zaujímavosti. Ročník V. č. 8/71, 1971, 93x64cm
687. Richter: Federálna vláda Československej socialistickej republiky, 1969, 94x64cm
688. Š. Štefka: Jednotní v budovaní socializmu, jednotní vo voľbách, 1976, 67x96cm
689. Jozef Chovan: Víťazný február 1948, 1974, 58x83cm
690. Korčian: Slovenská republika rád, 1972, 62x86cm
691. Ľ. Ilečko: Pozdravujeme XV. zjazd KSČ, 1976, 118x78cm
692. Milan Spál: Chlapci a dievčatá! Odovzdajte svoj hlas za kandidátov národného frontu, 1976, 84x69cm
693. Korčian: ČSSR 20. výročie oslobodenia, 1965, 67x97cm
694. R. Altrichter: Upevňujeme zväzok robotníckej triedy, roľníctva a inteligencie ..., 1971, 82,5x29cm
695. R. Altrichter: Leninskou cestou k ďalšiemu rozvoju našej socialistickej vlasti, 1971, 82,5x29cm
696. Nástenné noviny, A. Richter: ČSTK Aktuality a zaujímavosti, 1969, 94,5x64,5cm
697. Nástenné noviny, Milan Spál, Nezabudneme, 1978, 96x66cm
698. Spál: Odkaz februára 1948: Republiku rozvracať si nedáme!, 1977, 60,5x84cm
699. R. Altrichter: Prehlbujme priateľstvo a vzájomné porozumenie medzi Čechmi a Slovákmi..., 1971, 82,5x29cm
700. Richter: 25. výročie oslobodenia Československa sovietskou armádou, 1970, 30x42cm
701. M. Korčian: 1. máj, 1970, 59x84cm
702. Zimka: 1. máj, 1971, 59x84cm
703. Š. Štefka: 50 rokov KSČ, 1970, 29x41cm
704. R. Altrichter: Vzorným plnením pracovných a občianskych povinností víťame XVI. zjazd KSČ, 1971, 82x29cm
705. R. Altrichter: Rozvíjame socialistickú výchovu, vzdelanie a kultúru, 1971, 82,5x29cm
706. K. Prudil: 25. výročie oslobodenia. Víťazstvo, mier, priateľstvo, 1970, 59x82cm

707. Nástenné noviny, Československo a socialistické krajiny, Čestmír Pechr, 1971, 100x70cm
708. Richter: Z krajín socializmu - Rumunská ľudová republika, 64x93cm,
709. K. Prudil: 9. máj Deň víťazstva, 1971, 59x84cm
710. Lupták: Medzinárodný deň detí, 1971, 59x83cm
711. E. Bačík: Veľká októbrová socialistická revolúcia ukázala aj nám cestu k slobode a k socializmu, 1970, 96x68cm
712. M. Peťovský: Deň tlače, rozhlasu a televízie 21. september, 1983, 40x58,5cm
713. Autor neuvedený: Za dôsledné plnenie uznesení XIII. sjazdu komunistickej strany Československa, 1966, 100x70cm
714. Nástenné noviny: ČTK Aktuality a zaujímavosti, 1966, 98x70cm
715. O. Válková: Na pochod víťazný. Výstava k 55. výročiu založení KSČ a XV. sjazdu Komunistickej strany Československa, 1976, 52x83cm
716. M. Spál: 8. marec Medzinárodná solidarita žien veľká opora mieru a pokroku, 1966, 86x61cm
717. Š. Štefka: 1. jún Medzinárodný deň detí, 1965, 58,5x84cm
718. L. Čisárik: Zdravíme medzinárodný deň žien sviatkov pracujúcich celého sveta, 1959, 58,5x83cm
719. Široký: 40 Na čele s KSČ vpred za nové víťazstvá socializmu a komunizmu, 1961, 83x58,5cm
720. M. Spál: Dni kultúry a umenia Zväzu sovietskych socialistických republík, 1970, 59,5x84cm
721. Nástenné noviny, Čestmír Pechr: Československo a socialistické krajiny, 1966, 100x70cm
722. Richter: Deň tlače, rozhlasu a televízie, 1970, 94x64cm
723. Nástenné noviny, A. Richter: Aktuality a zaujímavosti. Ročník V. č. 6/71, 1971, 94,5x65cm
724. O. Bothová: Pozdravujeme naše ženy - matky budovateľky socializmu, 1977, 57,5x81cm
725. Ľ. Ilečko: Hlasujeme za kandidátov národného frontu, hlasujeme za šťastie a blahobyť nášho ľudu!, 1976, 83x118cm
726. O. Skálová: Volíme socializmus a mier, 1981, 56,5x40cm
727. Jozef Vrábek: Myšlienky Lenina žijú a víťazia, 1977, 58x83cm
728. Altrichter: Upevňujeme priateľstvo a spojenectvo s krajinami socialistického spoločenstva, predovšetkým..., 1971, 82,5x29cm
729. Nástenné noviny, A. Richter: Aktuality a zaujímavosti, ročník VI. č. 8/72, 1972, 94x64cm
730. Nástenné noviny, Milan Spál: Helsinky 1975 Za mier vo svete, 1975, 99x68cm
731. Gustáv Lehen a Vojtech Takáč: Upevňovať spojenectvo robotníckej triedy, 1960, 59x84cm
732. Milan Gašpar: Najdôležitejšia otázka – odzbrojenie, 1959, 60x83,5cm
733. M. Gašpar: Preč s kolonializmom, 1961, 60,5x81cm
734. J. Drzybolsky: Nasza praca najwienkszym bogactwem narodu, 66x97cm, Poľsko
735. Terechowicz: PPR Partia walki o wyzwolenie narodowe i społeczne, 66,5x97cm, Poľsko
736. Szulecki: 37 rocznica wyzwolenia Warszawy, 68x97,5cm, Poľsko
737. Z. Waszewski: Studenci o polityce pokoju, 1988, 67x97cm, Poľsko
738. Nástenné noviny, Milan Spál, Ladislav Hruškovič: Prvý bol Jurij Gagarin, 1981, 97x67cm
739. J. Chovan: Sláva našim osloboditeľom 9.V.1945, 1974, 58x82,5cm
740. Gustáv Lehen a Vojtech Takáč: Základom socialistickej kultúry je ideológia Marxizmu-leninizmu, 1960, 58,5x84cm
741. Výchovná mapa: Rozvoj zahraničného obchodu ČSSR, 1978, 84x59,5cm
742. Jakabová: 1. jún Medzinárodný deň detí, 1978, 59x82cm
743. E. Fulka: Leninskou cestou k ďalšiemu rozvoju našej socialistickej vlasti, 1976, 67x24cm
744. M. Záleský: Pod zástavou leninizmu bojujeme za komunistickú budúcnosť našej socialistickej vlasti, 1976, 66x30cm
745. M. Záleský: 6. päťročný plán - program ďalšieho dynamického rozvoja našej ekonomiky, 1976, 66x29,5cm
746. M. Záleský: Našou poctivou prácou vytvárame dobré podmienky pre splnenie úloh 6. päťročnice, 1976, 65,5x29cm
747. Milan Spál: JF Július Fučík, 1977, 96x66cm
748. Nástenné noviny, A. Richter: ČTK Aktuality a zaujímavosti Roč. III. č. 7. 1968, 1968, 94x62cm
749. Simeon Krstev: Za mir isigurnost v Evropa, 1979, 65x95cm, Bulharsko
750. J. Bôrik: 9. máj Deň víťazstva, 1976, 30x21cm
751. Nástenné noviny: Až se spojí moře, 1964, 57x41cm
752. Altrichter: 21. september Deň tlače rozhlasu televízie (modrý), 1971, 59x85cm

753. Kaiser – Koukolský: Múzeum V. I. Lenina Praha II, Hyberská 7, rok neuvedený, 60x84cm
754. Výveska: Vyhlásenie ÚV KSČ k 50. výročiu založenia Komunistickej strany Československa, 1971, 100x70cm
755. O. Zimka: 1 maj, 1971, 59x84cm
756. J. Hladík: XII. Svetový festival mládeže a študentstva Moskva 1985, 1985, 29x41,5cm
757. Fekljev: Učjenyj, vo slavu otčizny tvorj! Narodnoje blago - otkrytja tvoi., 1981, 51,5x79cm, ZSSR
758. Nástenne noviny, Milan Spál: PO Ak chceme mať budúcnosť..., 1979, 95x66cm
759. Nástenne noviny, M. Pet'ovský: Mládež je nositeľkou pokroku, revolučných zmien v spoločnosti, ..., 1985, 82x57,5cm
760. J. Bôrik: 9 maj, 29x41,5cm, 1979
761. E. Fulka: 1 maj, 1978, 30x43cm
762. Ľ. Ilečko: Mier! Frieden! Béke Paix!, 1982, 58x83cm
763. O. Bothová: 28.X. - Deň znárodnenia Rozvoj našej vlasti je v rukách ľudu, 1977, 59,5x85cm
764. Nástenne noviny: Pre súdom národov, Slobodu gréckemu ľudu! Za mier a bezpečnosť v Európe, 1967, 69x100cm
765. Nástenne noviny: V. I. Lenin 22. IV. 1870 - 21. I. 1924, 1967, 94x64cm
766. Nástenne noviny: ČTK Aktuality a zaujímavosti, 1967, 95x64,5cm
767. M. Floch: 1948 Február, 1979, 30x42cm
768. J. Vrábel: Pozdravujeme XVI. zjazd KSČ, 1981, 58x82,5cm
769. Nástenne noviny, Milan Spál: V. I. Lenin Vodca svetového proletariátu, 1980, 96x66cm
770. Š. Štefka: 60 rokov - 60 rokov víťazstiev Komunistickej strany Československa, 1981, 115,5x83cm
771. Vrana: Február 1948 Pod vedením KSČ zvíťazil pracujúci ľud!, 1979, 58x84cm
772. Surjaninov: Svjeti, kak putevodnaja zvezda, sojuz nauki i truda!, 1982, 52x78cm, ZSSR
773. Nástenne noviny, A. Richter: ČTK Aktuality a zaujímavosti, 1968, 65x95cm
774. M. Gašpar: 8. výročie vypustenia prvej umelej družice Zeme, 1965, 68x97cm
775. L. Čisárik: 1. máj Proletári všetkých krajín, spojte sa!, 1966, 66,5x96cm
776. Auror neuvedený: 6. 8. 1961 Vostok, 1961, 59,5x43cm
777. Nástenne noviny: "...sme veľmi hrdí na to, že sme mali šťastie začať výstavbu sovietskeho štátu..." V. I. Lenin, 1967, 88x66cm
778. Nástenne noviny, A. Richter: ČTK Aktuality a zaujímavosti. Vláda Československej socialistickej republiky., 1968, 93,5x63cm
779. Š. Štefka: 50. výročie Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie. Proletári všetkých krajín, spojte sa!, 1967, 82x109cm,
780. O. Bothová: VOSR otvorila cestu úspechom socializmu, 1975, 58x80cm
781. O. Lupták: Nech žije nerozborné priateľstvo so Sovietskym zväzom, našim osloboditeľom!, 1976, 84x119cm
782. Výveska, Gustáv Lehen: Všetky organizácie a všetci občania, ktorým pripadá akákoľvek úloha pri plnení štátneho..., 1960, 84x58cm
783. M. Spál: Výzva k národom celého sveta, výveska, 1960, 120x83cm
784. Výveska, Š. Štefka: Deklarácia o upevnení mieru a bezpečnosti v Európe, 1966, 81,5x114cm
785. Milan Spál: Kyjev Bratislava, 1977, 97x68cm
786. Milan Chvíla: V duchu ideí októbrovej socialistickej revolúcie za ďalší rozvoj našej socialistickej spoločnosti, 1977, 96x66cm
787. M. Spál: Víťazstvo vo februári víťazstvo socializmu, 1977, 42x60cm
788. s: T. Winkler v: G. Lehen: Karol Kuzmány 16. I. 1806 - 14. 8. 1866, 1966, 83x57cm
789. s: P. Vongrej v: J. Chovan: Janko Kráľ 1822 - 1876, 1966, 87x59cm
790. s: M. Eliáš v: L. Čisárik: Jozef Ľudovít Holuby (1836 - 1923), 1965, 57,5x82cm
791. s: A. Albrechtová v: M. Veselý: Pavel Jozef Šafárik, 1965, 84,5x61cm
792. s: T. Winkler v: Š. Pavelka: Nádaši Jégé, 1965, 59x84cm
793. Nástenne noviny: Nástenne noviny. XIII. Sjazd KSČ, 1966, 83,5x58,5cm
794. s: E. Tryčlová v: M. Veselý: Jonáš Záborský, 1965, 83x58,5cm
795. Altrichter: Najpresvedčivejším dôkazom tvojej kvalifikácie je kvalita tvojich výrobkov, 1964, 29x84cm
796. Nástenne noviny, A. Richter: Február 1948-1968, 1968, 95x65cm
797. M. Spál: Nástenne noviny. XIII sjazd KSČ. Plán záväzky súťaž. Zlepšujeme kritizujeme. Najlepší pracovníci. Hovorí ekonóm a technik..., 1966, 84x58,5cm

798. W.A.Schlosser: I. maj, 1966, 81x114cm
799. E. Bačík: 9. máj Deň oslobodenia ČSSR, 1966, 61x86cm
800. J. Lorincz: I. máj 1964 Jak riavu v jarnej lúke počúvajte tam..., 1964, 58x83cm
801. Kučera, V. Simer: Plagát - 9. máj 1945, 1966, 58x85cm
802. O. Lupták: 9. máj Máj víťazstva a slobody, 1966, 84x59cm
803. Mrózek: MDD I.VI. Mier deťom celého sveta, 1966, 59x84cm
804. Š. Štefka: I. maj, 1966, 58,5x82cm
805. M. Korčian: 55. výročie KSČ, 1976, 60x83cm
806. Výveska: Výzva ÚV KSČ, vlády ČSSR, ÚRO a ÚV SZM, 1975, 61x86,5cm
807. R. Altrichter: XV. Zjazd KSČ v pevnej jednote KSČ a ľudu, 1976, 57,5x81cm
808. M. Záleský: Úspechy ZSSR - presvedčivý dôkaz prednosti socializmu, 1977, 57x82cm
809. Š. Štefka: Sláva 55. výročiu vzniku ZSSR, 1977, 59x84cm
810. Nástenné noviny: ČTK Aktuality a zaujímavosti., 88x65cm, 1967
811. Výchovná mapa: Oslobodenie miest na Slovensku, 1979, 83,5x59,5cm
812. Schlosser: Volíme mier, 1981, 29,5x42cm
813. Nástenné noviny, A. Richter: ČTK Aktuality a zaujímavosti, 1968, 93x63cm
814. Š. Štefka: Sláva sovietskej armáde našej osloboditeľke, 1982, 42x51cm
815. K. Prúdil: 1917 Sláva Veľkému Októbru, 1979, 33x47cm
816. J. Žilincár: február 48, 1972, 30x43cm
817. M. Korčian: SNP Pracovným úsilím plníme historický odkaz Slovenského národného povstania, 1981, 34x48cm
818. Nástenné noviny, A. Richter: ČSTK Aktuality a zaujímavosti. Roč. III., č. 10 1968, 1968, 94x62,5cm
819. Nástenné noviny: ČTK Aktuality a zaujímavosti, 1976, 100x70cm
820. Nástenné noviny: ČTK Aktuality a zaujímavosti. Apríl 1966, 1966, 100x70cm
821. Turanský: Deň tlače, rozhlasu a televízie 21. september, 60,5x84cm, 1977
822. K. Prúdil: I. máj Manifestácia za pokrok a šťastný život ľudstva, 1977, 58x83,5cm
823. R. Altrichter: Za ďalší rast efektívnosti národného hospodárstva na základe rozvoja a využitia vedy a techniky!, 58x83cm, 1976
824. Autor neuvedený: Imperializmus - stála hrozba svetového mieru, 1976, 85x60cm
825. Bačík: SNP, 1975, 58x82cm
826. M. Spál: Neutrónová bomba - pripravovaný zločin proti ľudstvu a mieru, 1977, 58x83cm
827. Milan Spál: Jednotne k voľbám, jednotne k realizácii záverov XV. Zjazdu KSČ, 1977, 67x96cm
828. Ľ. Ilečko: I. máj Vpred, za posledné splnenie programu XV. Zjazdu KSČ!, 1978, 66x94cm
829. R. Altrichter: 8. marec MDŽ Len slová krehké ako láska..., 1976, 60x85cm
830. Rešetnikov: Bam stroit otlično!, 1975, 68x116cm, ZSSR
831. Autor neuvedený: Žena v sovietskej literatúre, 1975, 57,5x79cm
832. K. Prúdil: 9. máj Deň víťazstva, 1971, 59x84cm
833. Meluzin: Realizáciou záverov XV. Zjazdu KSČ plníme odkaz Víťazného februára!, 1977, 82x111cm
834. V. Ivanov: Lenin - mysliteľ, 1968, 103x66cm, ZSSR
835. Němec: XIII. Sjazd KSČ máj 1966, 1966, 58x83,5cm
836. Š. Štefka: Deň tlače, rozhlasu a televízie, 1965, 63,5x96cm
837. Milan Spál: Leninskou cestou za mier a socializmus, 1981, 86x61cm
838. J. Veverka: Volíme kandidátov Národného frontu - volíme socializmus a mier, 1981, 58x82cm
839. M. Záleský: I. máj Sjazd KSČ, 1966, 66x97cm
840. M. Záleský: Za ďalší rozvoj Národného frontu, za aktívnu účasť robotníkov, roľníkov a inteligencie na výstavbe...!, 1981, 68x24cm
841. Němec: XIII. Sjazd KSČ Za ďalší všestranný rozvoj našej socialistickej spoločnosti, 1966, 83x59cm
842. J. Šebo: Večná sláva hrdinom Slovenského národného povstania, 1966, 60x86,5cm
843. Hrnek: Deň tlače, rozhlasu a televízie, 1966, 61x86cm
844. s. M. Molnár CSc. V. J. Chovan: Ivan Franko 1856 - 1916, 1966, 58x84cm
845. Š. Pavelka: Svetozár Hurban Vajanský 1847 1916, 58x83cm,
846. s. M. Eliáš v: L. Čisárik: Dr. Dušan Makovický, 1966, 59x84cm
847. s. J. Danča v: I. Bednář: Jozef Maximilián Petzval, 1966, 56,5x82cm

848. Nástenné noviny, A. Richter: ČSTK Aktuality a zaujímavosti Roč. III, č. 9 1968, 1968, 93x63cm
849. R. Altrichter: Viliam Paulíny-Tóth, 1966, 61x84cm
850. s: T. Winkler v: G. Lehen: Pavol Blaho 1867 – 1927, 1966, 84x57cm
851. Vojtech Takáč, Gustáv Lehen: "Bojujeme proti podvodníctvu vlád, ktoré všetky o mieri a spravodlivosti hovoria, ale v skutočnosti...", 1960, 59x84cm
852. Vojtech Takáč, Gustáv Lehen: Ideová jednota medzinárodného robotníckeho hnutia ustavične silnie, 1960, 59x84cm
853. Vojtech Takáč, Gustáv Lehen: Slobodný československý ľud, ktorý roku 1945 začal novú éru svojich dejín, plne sa hlási k Leninovi..., 1960, 58x84cm
854. Ambrušová: Medzinárodný deň žien, 1959, 59x83cm
855. L. Čisarik: 28. marec Deň učiteľov, 1966, 70x50cm
856. M. Veselý: Academia istropolitana, 70x50 cm, 1965
857. M. Veselý: Academia istropolitana, 83,5x60cm, 1965
858. O. Skálová: Volíme socializmus a mier, 1981, 82x58cm
859. Milan Spál: 1945 1981 Sovietsky zväz náš osloboditeľ, verný priateľ a spoľahlivý spojenec pri výstavbe..., 1981, 84x60,5cm

Príloha č. 3

Plagáty s politickou alebo spoločenskou tematikou zo zbierok SNG v Bratislave 1945 – 1989

Centrálny katalóg Slovenskej národnej galérie

Pôvodné zadanie rešerše: Plagáty z rokov 1945-1990. Výber: plagáty, slovenské aj zahraničné, s politicky alebo spoločensky angažovanou témou. Vo výbere som ponechala aj plagáty, ktoré propagovali výstavy politických plagátov.

- Adamec I. UP-P 835 Paletizácia zvyšuje bezpečnosť, 1960, papier, ofset, výška= 42 cm, šírka= 29.5 cm
- Altrichter R. UP-P 1366 Literatúrou po stopách dejín KSČ, 1962, papier, ofset, výška= 83.5 cm, šírka= 58.5 cm
- Altrichter R. UP-P 1374 Urobíme všetko, čo je v našich silách ..., 1962, papier, ofset, výška= 58 cm, šírka= 83 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 189 Umenie bojujúce, 1959, papier, ofset, výška= 84.5 cm, šírka= 59 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 428 Umenie bojujúce, 1959, papier, ofset, výška= 85 cm, šírka= 59 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 1372 Výchova nového človeka sa musí rozvíjať..., 1962, papier, ofset, výška= 58.5 cm, šírka= 83 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 1375 Zabezpečovať vysokú vzdelanosť a kultúru ..., 1962, papier, ofset, výška= 58.5 cm, šírka= 83.5 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 1376 45 rokov VOSR, 1962, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 58 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 1431 Pomôžeme všetci upraviť okolie ..., 1962, papier, ofset, výška= 29 cm, šírka= 83 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 1432 Brigádnickou pomocou upravíme okolie..., 1962, papier, ofset, výška= 29.5 cm, šírka= 63.5 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 1433 Starajme sa o úpravu ..., 1962, papier, ofset, výška= 28.5 cm, šírka= 83 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 1438 Dobrou organizátorskou prácou..., 1962, papier, ofset, výška= 58 cm, šírka= 82.5 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 1502 I. výstava – politický plagát, 1963, papier, ofset, výška= 86 cm, šírka= 60.5 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 2070/7 Bane volajú mládež, 1957, papier, ofset, výška= 87 cm, šírka= 58 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 2239 Deň tlače, 1961, kartón, kombinovaná technika, výška= 78 cm, šírka= 64 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 2240 Preseknite, 1965, kartón, tempera, výška= 78 cm, šírka= 64 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 2241 Miliarda ľudí hladuje, 1965, kartón, tempera, výška= 78 cm, šírka= 64 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 2242 Potom bude neskoro, 1964, kartón, tempera, výška= 78 cm, šírka= 64 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 2243 Afrika, 1965, kartón, kombinovaná technika, výška= 78 cm, šírka= 64 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 2244 ATĎ-aj malý národ ..., 1966, kartón, tempera, výška= 78 cm, šírka= 64 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 2245 Atóm-bumerang, 1966, kartón, tempera, výška= 78 cm, šírka= 64 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 2246 Atóm – hlad, 1965, kartón, tempera, výška= 78 cm, šírka= 64 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 2247 Pif, paf, bum! Načo?, 1966, kartón, tempera, výška= 78 cm, šírka= 64 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 2249 Prosím vzduch, 1978, kartón, tempera, výška= 78 cm, šírka= 64 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 2251 Echo Auróry, 1963, kartón, tempera, výška= 88 cm, šírka= 56 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 2253 Rudolf Altrichter vystavuje plagáty, 1975, kartón, tempera, výška= 100 cm, šírka= 70 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 2256 Zastaviť – atóm – bieda – hlad, 1965, kartón, tempera, výška= 100 cm, šírka= 70 cm
- Altrichter Rudolf UP-P 2279 6. päťročnica, 1976, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 60 cm
- Ambrušová Edita UP-P 1321 Volá vás Slovensko, 1960, papier, ofset, výška= 84 cm, šírka= 58.5 cm
- Bachorík Oto UP-P 2067 Plagát I., 1960-1970, kartón, tempera, výška= 83 cm, šírka= 60 cm
- Bachorík Oto UP-P 2068 Plagát II., 1960-1970, kartón, tempera, výška= 100 cm, šírka= 80 cm
- Bachorík Oto UP-P 2069 Plagát III., 1960-1970, kartón, tempera, výška= 100 cm, šírka= 80 cm
- Bačík Emil UP-P 2081 Slobodu Chile, 1974, papier, ofset, výška= 100 cm, šírka= 70 cm
- Bačík Emil UP-P 2281 Šetrite elektrickou energiou, 1978, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 55 cm
- Bačík Emil UP-P 2290 Večne živý odkaz Lenina, 1974, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 60 cm
- Baláž Jozef UP-P 409 Výstava obrazov z Trate družby, 1954, papier, ofset, výška= 50 cm, šírka= 70 cm

Barčík Andrej UP-P 379 Slavín – pamätník víťazstva a vďaky, 1962, papier, ofset, výška= 60.5 cm, šírka= 91.5 cm

Barčík Andrej UP-P 670 15.rokov slovenského výtvarného úsilia v oslobodenom Československu, 1960, papier, ofset, výška= 90 cm, šírka= 60.5 cm

Barčík Andrej UP-P 671 Cez žiale a boje k slobode, 1959, papier, ofset, výška= 100.5 cm, šírka= 70 cm

Bauer V. – Jirka O. UP-P 733 Čistota v závode, 1960, papier, ofset, výška= 59 cm, šírka= 83.5 cm

Bednár Štefan UP-P 242 Oslavy 10.výročia SNP, 1954, papier, ofset, výška= 122 cm, šírka= 86 cm

Bednár Štefan UP-P 246 Oslavy 5.výročia SNP, 1949, papier, ofset, výška= 63 cm, šírka= 95 cm

Bednár Štefan UP-P 248 Zníženie cien, 1950 okolo, papier, ofset, výška= 100.5 cm, šírka= 70 cm

Bednár Štefan UP-P 691 JRD, 1955 okolo, papier, ofset, výška= 70 cm, šírka= 100 cm

Bednár Štefan UP-P 2306 Dukla – Svidník, 1957, papier, tlač

Bednár Štefan UP-P 2307 Zjazd KSS, 1958, papier, tlač

Bednár Štefan UP-P 2308 Jean Effel, 1957, papier, výkresový, tempera, výška= 81 cm, šírka= 60 cm

Bednár Štefan UP-P 2309 10. výročie SNP, 1954, papier, tlač

Bednár Štefan UP-P 2310 Za úspech I. celoštátnej spartakiády, 1955, papier, tlač, výška= 84 cm, šírka= 60 cm

Bednár Štefan UP-P 2311 X. výročie Víťazného Februára, 1958, papier, tlač, výška= 102.5 cm, šírka= 69.5 cm

Bednár Štefan UP-P 2324 Bez názvu, 1958, papier, tlač, výška= 61 cm, šírka= 95.5 cm

Bednár Štefan UP-P 2326 Oslavy 30. výročia SNP na Myjave, 1974, papier, tlač, výška= 29.5 cm, šírka= 42 cm

Bednár Štefan UP-P 2327 40. rokov KSČ, 1961, papier, tlač, výška= 24 cm, šírka= 31 cm

Bednár Štefan UP-P 2328 Socializmus v našej vlasti, 1961, papier, tlač, výška= 60 cm, šírka= 85.5 cm

Bednár Štefan UP-P 2329 III. výročie SNP, 1947, papier, tlač, výška= 120 cm, šírka= 94.5 cm

Bednár Štefan UP-P 2330 Praha, 9. máj, 1957, papier, tlač, výška= 92.5 cm, šírka= 120 cm

Bednár Štefan UP-P 2331 Cadaveral, 1959, papier, tlač, výška= 90 cm, šírka= 66 cm

Bednár Štefan UP-P 2332 Čierne zakáľacky, 1952, papier, tlač, výška= 96 cm, šírka= 63 cm

Bednár Štefan UP-P 2334 10. výročie SNP, 1954, papier, tlač, výška= 64.5 cm, šírka= 96 cm

Bednár Štefan UP-P 2335 Mierová zmluva, 1956, papier, tlač, výška= 59 cm, šírka= 84 cm

Bednár Štefan UP-P 2336 Nikdy viac, 1957, papier, tlač, výška= 59 cm, šírka= 83 cm

Bednár Štefan UP-P 2337 Zjazd KSSS, 1958, papier, tlač, výška= 68 cm, šírka= 100 cm

Bednár Štefan UP-P 2338 16. výročie SNP, 1965, papier; koženka, tempera

Bednár Štefan UP-P 2339 Festival čsl. hier, 1956, papier; koženka, tempera, výška= 61 cm, šírka= 84 cm

Bednár Štefan UP-P 2340 Oslavy 8. výročia SNP, 1952, papier; koženka, tempera, výška= 93 cm, šírka= 63 cm

Beran Alex UP-P 698 Výstava – liberecký kraj na ceste k socializmu, 1953, papier, kníhtlač, výška= 70 cm, šírka= 50 cm

Beran Alex UP-P 846 10.rokov budovania libereckého kraja, 1955, papier, ofset, výška= 41 cm, šírka= 60 cm

Béza UP-P 836 Byt dneška a zajtraška, 1961, papier, ofset, výška= 84.5 cm, šírka= 58.5 cm

Bidlo V. UP-P 1198 XI. Veľká cena ČSSR, 1961, papier, ofset, výška= 83.5 cm, šírka= 60 cm

Bílková Z. UP-P 1201 My mladí volíme kandidátov národného frontu, 1957, papier, siet'otlač, výška= 83 cm, šírka= 58 cm

Bílková UP-P 709 Výstava – Kolónie, 1953, papier, tlač, výška= 81 cm, šírka= 17.5 cm

Blažo Pavol-Osvald UP-P 1708 Trocha životného prostredia, 1966, papier, ofset, výška= 85 cm, šírka= 46.5 cm

Cheben UP-P 511 Politický plagát – poľský, 1961, papier, ofset, výška= 62 cm, šírka= 86 cm

Chotěnovský UP-P 134 Súčasná grafika v boji proti vojne, 1961, papier, kníhtlač, výška= 57 cm, šírka= 39.5 cm

Chotěnovský UP-P 1063 Výstava k 15.výročiu oslobodenia Sovietskou armádou, 1960, papier, ofset, výška= 67 cm, šírka= 115.5 cm

Chovan Jozef UP-P 656 Honoré Daumier-jubilant svetovej rady mieru, 1958, papier, ofset, výška= 85.5 cm, šírka= 60.5 cm

Chovan Jozef UP-P 693 Výstava – Afrika sa oslobodzuje, 1961, papier, ofset, výška= 59 cm, šírka= 160 cm

Chovan Jozef UP-P 1501 Technická tvorivosť žiakov učilišť pracovných záloh ZSSR, 1956, papier, ofset, výška= 86 cm, šírka= 61 cm

Chovan Jozef UP-P 2075 Nech žije KSČ – nositeľka hrdinského odkazu SNP, 1974, papier, ofset, výška= 60 cm, šírka= 83 cm

Chovan Jozef UP-P 2257 Sláva našim osloboditeľom, 1975, papier, ofset, výška= 79 cm, šírka= 63 cm

Chovan Jozef UP-P 2349 XV. zjazd KSČ, 1978, papier, tempera, výška= 84 cm, šírka= 60 cm

Chovan Jozef UP-P 2350 Víťazný február 1948, 1970, papier, tempera, výška= 80 cm, šírka= 60 cm
 Chovan Jozef UP-P 2352 Medzinárodný deň žien, 1970, papier, tempera, výška= 81 cm, šírka= 62 cm
 Chovan Jozef UP-P 2353 1.máj, 1970, papier, tempera
 Chovan Jozef UP-P 2354 30. výročie SNP, 1974, papier, tempera, výška= 80 cm, šírka= 60 cm
 Chovan Jozef UP-P 2355 VOSR, 1970, papier, tempera, výška= 82 cm, šírka= 60 cm
 Chovan Jozef UP-P 2356 55. výročie KSČ, 1976, papier, tempera, výška= 84 cm, šírka= 63 cm
 Chrástek-Pekár UP-P 717 Medzinárodný deň detí, 1957, papier, ofset, výška= 86 cm, šírka= 61 cm
 Cpín Štefan UP-P 2070/97 Stat' sa baníckym žiakom, 1954, papier, ofset, výška= 45 cm, šírka= 60 cm
 Cpin Štefan UP-P 2070/111 Stat' sa baníckym žiakom, 1954, papier, ofset, výška= 45 cm, šírka= 60 cm
 Czeglen UP-P 1526 V. festival mládeže, 1955, papier, ofset, výška= 84 cm, šírka= 59 cm
 Čech Ladislav UP-P 1435 Všetky sily pre rozvoj spoločnosti, 1962, papier, ofset, výška= 56.5 cm, šírka= 83.5 cm
 Čisárik Ladislav UP-P 1328 4. celoslovenská UP, 1961, kartón, tempera, výška= 80 cm, šírka= 60 cm
 Čisárik Ladislav UP-P 1579 1.máj, 1963, papier, tempera, výška= 80 cm, šírka= 60 cm
 Čisárik Ladislav UP-P 2076 1.máj, 1973, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 59 cm
 Čisárik Ladislav UP-P 2077 SNP vo výtvarnom umení, 1974, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 59 cm
 Čisárik Ladislav UP-P 2389 Voda je život, 1973, kartón, tempera, výška= 110 cm, šírka= 68 cm
 Čisárik Ladislav UP-P 2390 Česť a sláva bojovníkom SNP, 1974, papier, kartón, tempera, výška= 87 cm, šírka= 68 cm
 Čisárik Ladislav UP-P 2391 Február 1948, 1975, kartón, tempera, výška= 87 cm, šírka= 68 cm
 Čisárik Ladislav UP-P 2392 Agrokomplex 80, 1980, kartón, tempera, výška= 92 cm, šírka= 70 cm
 Čumpelík Jan UP-P 2286 Sláva 40.výročí VŘR, 1957, papier, ofset, výška= 92 cm, šírka= 61 cm
 Čunderlík Marián UP-P 277 Mladí výtvarníci v VOSR, 1957, papier, ofset, výška= 86.5 cm, šírka= 60.5 cm
 Čunderlík Marián UP-P 722 1.máj, 1957, papier, ofset, výška= 58.5 cm, šírka= 84.5 cm
 Čunderlík Marián UP-P 1297 Poznaj svoju krásnu vlasť, 1959, papier, ofset, výška= 82 cm, šírka= 59 cm
 Dóka Jozef UP-P 1369 Naše záväzky, 1962, papier, ofset, výška= 41.5 cm, šírka= 59.5 cm
 Dóka Jozef UP-P 1430 Sláva sovietskemu ľudu ... 1917-1962, 1962, papier, ofset, výška= 27 cm, šírka= 81.5 cm
 Dovrtěl UP-P 1127 Tvoja krv zachráni život, 1957, papier, knihtač, výška= 58.5 cm, šírka= 41 cm
 Dovrtěl UP-P 1130 Viacej zrazov zdravotníckych hliadok ČSČK, 1957, papier, ofset, výška= 58 cm, šírka= 40.5 cm
 Dovrtěl UP-P 1131 Zdravotnícke vedomosti, 1957, papier, ofset, výška= 57 cm, šírka= 42 cm
 Drchal K. UP-P 1145 Do boja proti nákazám, 1953, papier, knihtač, výška= 60.5 cm, šírka= 84 cm
 Dydek – Kleindienst UP-P 1239 Československá technika – sovietsky plagát, 1958, papier, ofset, výška= 82 cm, šírka= 58 cm
 Feiglová UP-P 2070/23 Dodržuj stanovenú rýchlosť, 1954, papier, ofset, výška= 81 cm, šírka= 56 cm
 Filip Zdeněk UP-P 732 Na počesť 15.výročia oslobodenia, 1959, papier, ofset, výška= 56 cm, šírka= 83 cm
 Filip Zdeněk UP-P 1191 náš cieľ – päťročnicu za 4 roky, 1960, papier, ofset, výška= 83.5 cm, šírka= 58.5 cm
 Flejšár Jozef UP-P 46 Bilancia, 1958, papier, ofset, výška= 59 cm, šírka= 84 cm
 Frey Karel UP-P 606 Militarizmus bez masky, 1958, papier, ofset, výška= 63.5 cm, šírka= 45.5 cm
 Fulka Emil UP-P 2288 Deň znárodnenia, 1978, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 60 cm
 Fulla Ľudovít UP-P 302 Výstava – Výtvarníci k 10.výročíu oslobodenia, 1955, papier, ofset, výška= 70 cm, šírka= 48 cm
 Fulla Ľudovít UP-P 715 Výtvarníci k 10. výročiu oslobodenia, 1955, papier, tlač, výška= 70 cm, šírka= 48.5 cm
 Gaj – Rondzík M. UP-P 419 Výstava – umelec svedkom svojej doby, 1962, papier, linoryt, výška= 82 cm, šírka= 58 cm
 Gajdoš Rudolf UP-P 2070/90 Jubilejná výstava SVUM, 1956, papier, ofset, výška= 85 cm, šírka= 61 cm
 Galko A. UP-P 833 Jedy a škodliviny vnikajú do organizmu, 1960, papier, ofset, výška= 41.5 cm, šírka= 29.5 cm
 Galko A. UP-P 841 Ochranné pracovné masti, 1960, papier, ofset, výška= 59 cm, šírka= 42.5 cm
 Gašpar M. UP-P 2070/15 Úderná brigáda vpred!, 1953, papier, výška= 92.5 cm, šírka= 36 cm
 Gašpar Milan UP-P 729 15.výročie oslobodenia ČSR, 1960, papier, ofset, výška= 118.5 cm, šírka= 66.5 cm
 Grégr UP-P 1132 Pomáhajte socialistickými záväzkami plniť úlohy ČSČK, 1956-1958, papier, ofset, výška= 60 cm, šírka= 42 cm
 Guth O. UP-P 1133 III. celoštátna súťaž zdravotníckych družín ČSČK, 1955, papier, knihtač, výška= 61 cm, šírka= 43.5 cm
 Haas Lev UP-P 1194 Na súd s americkými barbarmi, 1952, papier, ofset, výška= 82 cm, šírka= 60 cm
 Haas Lev UP-P 1195 Rana vojnovým štváčom, 1951, papier, ofset, výška= 62 cm, šírka= 87.5 cm
 Hadláč Jiří UP-P 315 Umením k socialistickému životu, 1961, papier, ofset, výška= 86 cm, šírka= 59.5 cm

Hahn UP-P 197 Spevnené normy, 1950-1955, papier, ofset, výška= 100 cm, šírka= 68.5 cm

Hahn UP-P 838 Žatevný plagát, 1950-1952, papier, ofset, výška= 96.5 cm, šírka= 65 cm

Hahn UP-P 839 Tyršov odznak zdatnosti, 1950, papier, ofset, výška= 65.5 cm, šírka= 90.5 cm

Hahn UP-P 840 Vítame Vás na ihrisku, 1950, papier, ofset, výška= 95.5 cm, šírka= 63 cm

Hapák Štefan UP-P 381 Výtvarníci k 16.výročíu SNP, 1960, papier, ofset, výška= 57.5 cm, šírka= 80 cm

Hapák Štefan UP-P 797 Výtvarníci veľkému Októbru, 1957, papier, ofset, výška= 61 cm, šírka= 86 cm

Hegar M. UP-P 1062 Výstava k 40.výročíu KSČ, 1961, papier, ofset, výška= 58.5 cm, šírka= 83 cm

Heinall UP-P 1098 Automatizácia priemyslu, 1961, papier, ofset, výška= 81 cm, šírka= 57.5 cm

Hilscher Hubert UP-P 1796 Wzornictwo snoreczeństwu, 1966, papier, ofset, výška= 18 cm, šírka= 67 cm

Hlavaj Anton UP-P 245 Vojenské historické múzeum Praha, 1953, papier, ofset, výška= 85.5 cm, šírka= 60.5 cm

Hložník Ferdinand UP-P 450 Výstava politickej kresby, 1953, papier, ofset, výška= 70.5 cm, šírka= 50 cm

Hložník Vincent UP-P 448 SNP, 1954, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 59 cm

Holešťák-Holubár Viktor UP-I 235 Politický plagát, 1988, papier, tuš

Holešťák-Holubár Viktor UP-P 2807 Staň sa dobrovoľným darcom krvi I., 1975, papier, výška= 85.5 cm, šírka= 60.3 cm

Holešťák-Holubár Viktor UP-P 2808 Staň sa dobrovoľným darcom krvi II., 1975, papier, výška= 85 cm, šírka= 60.5 cm

Holešťák-Holubár Viktor UP-P 2809 Darujte krv I., 1975, papier, výška= 84.5 cm, šírka= 59.6 cm

Holešťák-Holubár Viktor UP-P 2810 Darujte krv II., 1975, papier, tempera, výška= 84.5 cm, šírka= 59.6 cm

Hollý Anton UP-P 128 Prvá členská výstava, 1949, papier, ofset, výška= 68 cm, šírka= 100 cm

Hollý Anton UP-P 198 Celonárodné oslavy 100.výročia Slovenského povstania z r.1848, 1948, papier, ofset, výška= 99.5 cm, šírka= 69.5 cm

Hollý Anton UP-P 286 Výstava obrazov Ladislav Čemický, 1957, papier, ofset, výška= 62.5 cm, šírka= 87 cm

Hollý Anton UP-P 303 Súborné dielo – Edmond Gwerk, 1955, papier, ofset, výška= 59.5 cm, šírka= 84.5 cm

Hollý Anton UP-P 439 Hrozby a nádeje ľudstva, 1959, papier, ofset, výška= 60.5 cm, šírka= 86 cm

Hollý Anton UP-P 651 Sociálny zápas a revolučné tradície nášho ľudu, 1957, papier, ofset, výška= 89.5 cm, šírka= 56 cm

Hollý Anton UP-P 2070/72 Oslavy 10.výročia SNP, 1954, papier, ofset, výška= 120 cm, šírka= 90 cm

Hollý Anton UP-P 2070/81 Československá požiarna ochrana, 1956, papier, ofset, výška= 84 cm, šírka= 60 cm

Hollý Anton UP-P 2070/100 Marec – mesiac knihy, 1956, papier, ofset, výška= 22 cm, šírka= 32 cm

Holubár Viktor UP-P 1603 Plastiky-Ján Kulich, 1963, papier, knižtlač, výška= 85 cm, šírka= 60 cm

Homvár Vojtech UP-P 1473 Plastiky – Ján Kulich, 1964, papier, knižtlač, výška= 78.5 cm, šírka= 61 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2074 SNP revolučná škola nášho ľudu, 1974, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 60 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2079 Plnením línie XIV.zjazdu KSČ rozvíjame revolučný odkaz SNP, 1974, papier, ofset, výška= 100 cm, šírka= 70 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2080 Hlasujeme za šťastnú budúcnosť našich detí, 1971, papier, ofset; tlač, výška= 100 cm, šírka= 70 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2231 Voľby do zastupiteľských orgánov, 1971, kartón, tempera, výška= 100 cm, šírka= 70 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2232 9.máj, 1972, kartón, tempera, výška= 100 cm, šírka= 70 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2233 SNP, 1973, kartón, tempera, výška= 100 cm, šírka= 70 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2234 Medzinárodný rok dieťaťa, 1979, kartón, tempera, výška= 100 cm, šírka= 70 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2268 9.máj, 1978, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 60 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2269 XV.zjazd KSČ I., 1978, papier, ofset, výška= 101 cm, šírka= 75 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2270 XV.zjazd KSČ II., 1978, papier, ofset, výška= 101 cm, šírka= 75 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2271 Plnením línie XIV.zjazdu KSČ .., 1974, papier, ofset, výška= 60 cm, šírka= 83 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2272 VOSR, 1979, papier, ofset, výška= 95 cm, šírka= 64 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2273 Február 1948, 1978, papier, ofset, výška= 84 cm, šírka= 63 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2274 60 rokov VOSR, 1977, papier, ofset, výška= 92 cm, šírka= 61 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2275 Hlasujeme za kandidátov NF, 1975, papier, ofset, výška= 92 cm, šírka= 70 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2276 Nech žije 1.máj, 1975, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 60 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2467 SNP, 1974, papier, tempera, výška= 84 cm, šírka= 59 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2468 Večná sláva hrdinom SNP, 1974, papier, tempera, výška= 84 cm, šírka= 59 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2469 Spoločne v boji, 1975, papier, tempera, výška= 84 cm, šírka= 63 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2470 Svetový kongres v medzinárodnom roku ženy, 1975, papier, tempera, výška= 84 cm, šírka= 59 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2471 VOSR, 1978, papier, tempera, výška= 99 cm, šírka= 70 cm

Ilečko Ľudovít UP-P 2472 VOSR, 1980, papier, tempera, výška= 67 cm, šírka= 95 cm

J.K. UP-P 2070/22 Rozširujeme a upevňujeme JRD, 1952, papier, ofset, výška= 60 cm, šírka= 84 cm

Jelenka UP-P 1217 I. celoštátna spartakiáda, 1955, papier, ofset, výška= 83.5 cm, šírka= 60.5 cm

Juska V. – Němec B. UP-P 705 Sme na prahu vedecko-technickej revolúcie, 1968, papier, kníhtlač, výška= 95.5 cm, šírka= 61.5 cm

Kaiser – Koukolský UP-P 1074 Múzeum V.I.Lenina, 1958-1960, papier, kníhtlač, výška= 84.5 cm, šírka= 60 cm

Karpovskij N. UP-P 1251 Splníme plán ťažby uhlia, 1955, papier, ofset, výška= 108 cm, šírka= 66.5 cm

Karpovskij N. UP-P 1253 Nech žije zväz robotníkov a roľníkov, 1957, papier, ofset, výška= 87.5 cm, šírka= 55.5 cm

Kokorekin UP-P 1254 I.máj, 1959, papier, ofset, výška= 75.5 cm, šírka= 58 cm

Korčian Miroslav UP-P 688 Na najvyššom stožiar, 1957, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 59 cm

Korčian Miroslav UP-P 1330 V.I.Lenin, 1960, papier, ofset; tempera, výška= 93 cm, šírka= 59 cm

Korčian Miroslav UP-P 1437 Na cestu za poznaním ..., 1962, papier, ofset, výška= 57.5 cm, šírka= 82.5 cm

Korčian Miroslav UP-P 1941 Srdce, 1968, papier, tempera, výška= 100 cm, šírka= 70 cm

Korčian Miroslav UP-P 2064 VOSR, 1967, kartón, tempera, výška= 78 cm, šírka= 59 cm

Korčian Miroslav UP-P 2277 55.výročie KSČ, 1976, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 60 cm

Kořínek UP-P 1142 Poľnohospodári, 1960, papier, ofset, výška= 86 cm, šírka= 61.5 cm

Kovář Stanislav UP-P 1136 Darcovia krvi zachraňujú život, 1958, papier, ofset, výška= 57.5 cm, šírka= 40.5 cm

Kozlovský UP-P 1126 Jarným upratovaním k zdraviu, 1959, papier, ofset, výška= 40 cm, šírka= 56 cm

Krejča Jindřich UP-P 1741 Politický plagát, 1966, papier, ofset, výška= 82 cm, šírka= 61.5 cm

Křemenová Z. UP-P 1129 Záchrana života, 1955, papier, kníhtlač, výška= 59 cm, šírka= 41.5 cm

Křemenová Z. UP-P 1134 Muselo to byť ?, 1955, papier, kníhtlač, výška= 42.5 cm, šírka= 60 cm

Kudmožka UP-P 1019 Vyšší princíp, 1960, papier, ofset, výška= 82.5 cm, šírka= 58 cm

Kupčík UP-P 1012 Výstava československého strojárstva – Brno, 1955, papier, ofset, výška= 84 cm, šírka= 59.5 cm

Květová UP-P 105 Marec – mesiac knihy, 1959, papier, ofset, výška= 63.5 cm, šírka= 58 cm

Lacko Michal UP-P 2063 50 rokov KSČ, 1971, kartón, tempera, výška= 83 cm, šírka= 61 cm

Lada Jozef UP-P 1199 Všetci k voľbám, 1958, papier, ofset, výška= 59 cm, šírka= 82 cm

Lehen Gustáv UP-P 1367 Deň tlače, 1962, papier, ofset, výška= 83.5 cm, šírka= 58 cm

Lehen Gustáv UP-P 1368 Naše záväzky, 1962, papier, ofset, výška= 60 cm, šírka= 41.5 cm

Lehen Gustáv UP-P 1450 Posolstvo národom sveta, 1962, papier, ofset, výška= 97 cm, šírka= 66.5 cm

Lehen Gustáv UP-P 2278 I.máj, 1964, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 60 cm

Lörincz Július UP-P 244 2-ročný plán – 1948, 1948, papier, ofset, výška= 96 cm, šírka= 59.5 cm

Lörincz Július UP-P 689 Nie !, 1961, papier, ofset, výška= 98 cm, šírka= 67 cm

Lörincz Július UP-P 1370 Česť a sláva XII.zjazdu KSČ, 1962, papier, ofset, výška= 99 cm, šírka= 67.5 cm

Lörincz Július UP-P 1373 Kľak – Ostrý Grúň, 1962, papier, ofset, výška= 66.5 cm, šírka= 97.5 cm

Lörincz Július UP-P 2070/103 Česť a sláva 10.výročiu SNP 1944-1954, 1954, papier, ofset, výška= 74 cm, šírka= 55 cm

M S UP-P 210 Výstava – Veľký október, 1957, papier, ofset, výška= 86.5 cm, šírka= 61.5 cm

Marko V. UP-P 1125 Okresná konferencia ČSČK, 1954, papier, kníhtlač, výška= 41.5 cm, šírka= 58 cm

Massányi Eduard UP-P 2070/122 Tráť družby, 1950, papier, ofset, výška= 22 cm, šírka= 30 cm

Meluzín Igor UP-P 2294 Za efektivnosť a kvalitu práce, 1979, papier, ofset, výška= 92 cm, šírka= 65 cm

Menhart Oldřich UP-P 32 V službách knihy a písma, 1958, papier, tlač, výška= 83.5 cm, šírka= 59 cm

Nemec Bohumil UP-P 684 Techniku plne do služieb spoločnosti, 1961, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 58 cm

Nemec Bohumil UP-P 730 Na počesť oslobodenia ČSR, 1960, papier, serigrafia, výška= 58 cm, šírka= 81 cm

Nemeček Vojtech UP-P 1193 Buduj vlast posílíš mír, 1951, papier, ofset, výška= 80 cm, šírka= 64 cm

Neznámy – Český autor UP-P 226 Československo-sovietske priateľstvo vo výtvarnom umení, 1952, papier, ofset, výška= 58 cm, šírka= 62.5 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 292 Výstava -výtvarníci poznávajú SSSR, 1957, papier, ofset, výška= 86 cm, šírka= 61 cm

Neznámy – Moravský autor UP-P 331 Umením proti fašizmu, 1957, papier, ofset, výška= 28 cm, šírka= 61.5 cm

Neznámy – Český autor UP-P 369 Výstava obrazov k 10. výročiu Čínskej ľudovej republiky, 1961, papier, ofset, výška= 61 cm, šírka= 86 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 421 Umelci strane-grafika, 1961, papier, ofset, výška= 28.5 cm, šírka= 86 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 437 Súborná výstava – Jozef Ilečko, 1958, papier, ofset, výška= 84.5 cm, šírka= 60 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 446 Výstava obrazov Jozefa Ilečku, 1954, papier, knižnica, výška= 61 cm, šírka= 86 cm

Neznámy – Moravský autor UP-P 480 Poľský politický plagát, 1962, papier, ofset, výška= 59 cm, šírka= 40.5 cm

Neznámy – Brnenský autor UP-P 534 Lenin a robotnícke hnutie v ČSR, 1961, papier, knižnica, výška= 60 cm, šírka= 79.5 cm

Neznámy – Bratislavský autor UP-P 542 Slávnostná akadémia pri príležitosti 100. výročia smrti Tarasa Ševčenko, 1961, papier, knižnica, výška= 60 cm, šírka= 43.5 cm

Neznámy – Brnenský autor UP-P 545 Beseda o činnosti a plánoch nakladateľstva Mladá Fronta, 1961, papier, knižnica, výška= 61 cm, šírka= 43 cm

Neznámy – Pražský autor UP-P 598 Medzinárodný týždeň múzeí, 1956, papier, knižnica, výška= 84.4 cm, šírka= 59 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 662 Svetu mier-výstava medzinárodnej grafiky, 1961, papier, ofset, výška= 61 cm, šírka= 86 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 686 Maturita odborára, 1962, papier, ofset, výška= 60 cm, šírka= 40.5 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 687 Knižná žatva, 1961, papier, ofset, výška= 83.5 cm, šírka= 59 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 694 Alkohol najväčší nepriateľ premávkovej bezpečnosti, 1960-1965, papier, ofset, výška= 47 cm, šírka= 63 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 696 Výstava – Peter Jilemnický, 1952, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 61 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 703 Stroje v JRD, 1948-1949, papier, ofset, výška= 56 cm, šírka= 83 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 714 40. rokov bojov a víťazstiev KSČ, 1961, papier, ofset, výška= 58 cm, šírka= 84.5 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 750 Výstava SNP vo výtvarnom umení, 1962, papier, knižnica, výška= 61 cm, šírka= 86 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 756 Kresby L. Čemický k 40. výročiu KSČ, 1961, papier, ofset, výška= 59.5 cm, šírka= 84 cm

Neznámy – Český autor UP-P 770 Súčasný český maliarstvo 40. rokov KSČ, 1961, papier, ofset, výška= 82 cm, šírka= 57.5 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 772 Výstava k 40. výročiu KSČ, 1961, papier, ofset, výška= 59 cm, šírka= 42 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 798 Profil monumentálnej tvorby, 1957, papier, ofset, výška= 61 cm, šírka= 86.5 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 811 Výtvarníci k 15. výročiu SNP, 1959, papier, knižnica, výška= 86 cm, šírka= 61 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1038 Hymna ČSSR – hymna ZSSR, 1960, papier, ofset, výška= 87 cm, šírka= 63 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1047 III. krajský zjazd budovateľov republiky, 1949, papier, ofset, výška= 87 cm, šírka= 62.5 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1056 Marec – mesiac knihy, 1956, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 57 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1065 Deň československého letectva, 1960, papier, ofset, výška= 82 cm, šírka= 57.5 cm

Neznámy – Český autor – rol UP-P 1071 Veľký skok v živote Číny, 1958, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 58 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1072 Veľká nemecká sedliacka vojna, 1958, papier, knižnica, výška= 82 cm, šírka= 57.5 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1078 Zem ako planéta, 1959, papier, ofset, výška= 87 cm, šírka= 59 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1093 Vietnam, 1954, papier, ofset, výška= 83.5 cm, šírka= 59.5 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1094 Budovanie poľnohospodárstva Čínskej ľudovej republiky, 1960, papier, ofset, výška= 69.5 cm, šírka= 50 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1099 Výstava o západonemeckom imperializme a revanšizme, 1950, papier, ofset, výška= 80 cm, šírka= 57.5 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1100 III. krajský zjazd budovateľov republiky, 1949, papier, ofset, výška= 95 cm, šírka= 62.5 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1108 Za vlast' krajiu, za život radostnejší, 1960, papier, ofset, výška= 58 cm, šírka= 83 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1123 Súťaž zdravotníckych hliadok, 1956, papier, ofset, výška= 59 cm, šírka= 40.5 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1124 Zdravotnícke hliadky ČSČK, 1956, papier, kníhtlač, výška= 42 cm, šírka= 60 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1128 III. celoštátna súťaž zdravotníckych družín ČSČK, 1957, papier, kníhtlač, výška= 41.5 cm, šírka= 58.5 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1141 Apríl mesiac lesov, 1959, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 58.5 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1143 Pripravte si včas osivo k jarnému siatu, 1953, papier, kníhtlač, výška= 58 cm, šírka= 82.5 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1152 Alkohol ničí vaše zdravie, 1954, papier, ofset, výška= 84 cm, šírka= 60 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1192 Mesiac Československo-sovietského priateľstva, 1952, papier, ofset, výška= 83.5 cm, šírka= 58.5 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1200V ústrety voľbám do národných výborov, 1957, papier, kníhtlač, výška= 58 cm, šírka= 84 cm

Neznámy – Moravský autor UP-P 1202 Voľby do Národného zhromaždenia, 1960, papier, ofset, výška= 82 cm, šírka= 58 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1208 Najvyššie vyznamenanie, 1950-1955, papier, kníhtlač, výška= 60.5 cm, šírka= 83 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1215 I. máj – sviatok nás všetkých, 1955-1960, papier, ofset, výška= 82 cm, šírka= 58 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1216 II. celoštátna spartakiáda, 1960, papier, ofset, výška= 58 cm, šírka= 84 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1218 II. letná spartakiáda spriatelnených armád, 1962, papier, ofset, výška= 82.5 cm, šírka= 58 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1219 Štafeta priateľstva a mieru, 1960, papier, ofset, výška= 82.5 cm, šírka= 57.5 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1229 Veľká októbrová socialistická revolúcia, 1960, papier, siet'otlač, výška= 80 cm, šírka= 53 cm

Neznámy – Sovietsky autor UP-P 1255 Prvý máj, 1959, papier, tlač, výška= 96.5 cm, šírka= 66.5 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1258 Stavby socializmu, 1959, papier, ofset, výška= 83.5 cm, šírka= 57.5 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 1315 Po dobrej práci rekreácia, 1959, papier, ofset, výška= 98 cm, šírka= 67.5 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 1358 Atlantída, 1961, papier, ofset, výška= 85 cm, šírka= 60.5 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1407 Výstava – obrazy,sochy,politická kresba,filmový-vojaci mieru, 1963, papier, ofset, výška= 83.5 cm, šírka= 59 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 1442 XII.zjazd KSČ, 1962, papier, ofset, výška= 82.5 cm, šírka= 59 cm

Neznámy – Moravský autor UP-P 1478 Karel Kryl – obrazy, kresby, sochy, keramické práce, 1964, papier, siet'otlač, výška= 61 cm, šírka= 41.5 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 1480 Východoslovenskí výtvarníci 20.výročiu SNP, 1964, papier, ofset, výška= 46 cm, šírka= 63 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 1481 Horná Nitra v boji a budovaní, 1964, papier, ofset, výška= 86 cm, šírka= 59.5 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 1853 Moje Rusko – výtvarní umelci RSFSR, 1969, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 58.5 cm

Neznámy – Český autor UP-P 1854 Moje Rusko, 1968, papier, ofset, výška= 82 cm, šírka= 57.5 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 1903 Jubilejná výstava plastík – Tibor Bartfay a Július Bartfay, 1968, papier, ofset, výška= 85 cm, šírka= 61 cm

Neznámy UP-P 2021 Dada 1916-1966, 1969, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 42 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 2070/I Poznávajme diela vodcov v odborovom hnutí, 1956, papier, kníhtlač, výška= 57 cm, šírka= 40 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 2070/4V úderníckom hnutí ..., 1957, papier, kníhtlač, výška= 70 cm, šírka= 49 cm

Neznámy – Bratislavský autor UP-P 2070/5 Najlepšie čítanie pre roľníka, 1950, papier, ofset, výška= 70 cm, šírka= 100 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/47 Zvíťazíme, 1955, papier, ofset, výška= 53.5 cm, šírka= 76 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/48 Do boja, 1955, papier, ofset, výška= 53.5 cm, šírka= 68 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/49 Petícia za mier, 1955, papier, ofset, výška= 77 cm, šírka= 53 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/50 Život pri rieke, 1954, papier, kníhtlač, výška= 77 cm, šírka= 51 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/51 Na trhu, 1955, papier, ofset, výška= 36.5 cm, šírka= 75 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/52 Baník, 1955, papier, ofset, výška= 76.5 cm, šírka= 52.5 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/53 Pastieri, 1955, papier, ofset, výška= 53.5 cm, šírka= 77 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/54 Pastier koní, 1955, papier, ofset, výška= 48 cm, šírka= 77 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/55 Zber čínskej kapusty, 1954, papier, ofset, výška= 38 cm, šírka= 53.5 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/56 Privítanie delegátov mieru, 1955, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 58 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/57 Smrť imperializmu, 1957, papier, ofset, výška= 57 cm, šírka= 73 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/58 Za mier, 1956, papier, ofset, výška= 76.5 cm, šírka= 52.5 cm

Neznámy – Český autor UP-P 2070/84 Divadelná žatva Praha, 1955, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 58 cm

Neznámy – Poľský autor UP-P 2070/94 Medzinárodný trh – Poznaň, 1958, papier, ofset, výška= 98 cm, šírka= 68 cm

Neznámy – Český autor UP-P 2070/105 Terezín – výstava maliara Frity, 1945, papier, knižtlač, výška= 59 cm, šírka= 85 cm

Neznámy – Český autor UP-P 2070/106 Francúzske maliarstvo, 1946, papier, ofset, výška= 82 cm, šírka= 100 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 2070/107 35 rokov ND, slávnostné otvorenie DPOH, 1955, papier, ofset, výška= 60 cm, šírka= 84 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/108 Budujeme most, 1952, papier, ofset, výška= 53 cm, šírka= 76 cm

Neznámy – Český autor UP-P 2070/109 V pevnom zväzku robotníkov a roľníkov, 1950-1955, papier, knižtlač, výška= 53 cm, šírka= 70 cm

Neznámy – Český autor UP-P 2070/110 X. jazd KSČ, 1956, papier, knižtlač, výška= 53 cm, šírka= 70 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/112 Voľby, 1953, papier, ofset, výška= 77 cm, šírka= 53 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/113 Letectvo, 1952, papier, ofset, výška= 77 cm, šírka= 53 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/114 Hutník, 1953, papier, ofset, výška= 76 cm, šírka= 52 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/115 Mier, 1954, papier, ofset, výška= 76 cm, šírka= 53 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/116 Práca v mieri, 1953, papier, ofset, výška= 77 cm, šírka= 54 cm

Neznámy UP-P 2070/117 Za šťastie našich detí, 1952, papier, ofset, výška= 53 cm, šírka= 76 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/118 Za to sme bojovali, 1953, papier, ofset, výška= 76 cm, šírka= 53 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/119 Budujeme priehradu, 1953, papier, ofset, výška= 77 cm, šírka= 52 cm

Neznámy UP-P 2070/120 V ústrety šťastnej budúcnosti, 1953, papier, ofset, výška= 76 cm, šírka= 52 cm

Neznámy – Čínsky autor UP-P 2070/121 Všetci spolu, 1953, papier, ofset, výška= 53 cm, šírka= 77 cm

Neznámy – Bratislavský autor UP-P 2070/123 Večer poézie na počesť zjazdu KSS, 1955, papier, knižtlač, výška= 85 cm, šírka= 60 cm

Neznámy – Kubánsky grafik UP-P 2185 VIVA EL SEXAGESIMO ANIVERSARIO GRAN OCTUBRE, 1975-1978, kartón, serigrafia, výška= 71 cm, šírka= 51 cm

Neznámy – Kubánsky grafik UP-P 2186 Al Ingreso y al Egreso, Tramites Rapidos, 1975-1978, kartón, serigrafia, výška= 71 cm, šírka= 45 cm

Neznámy – Kubánsky grafik UP-P 2188 Independencia para Puerto Rico, 1975-1978, papier, tlač, výška= 69.5 cm, šírka= 49 cm

Neznámy – Kubánsky grafik UP-P 2195 Jornada de solidaridad con panamá, 1975-1978, papier, tlač, výška= 64.5 cm, šírka= 49.5 cm

Neznámy – Kubánsky grafik UP-P 2196 Evitelo ..., 1975-1978, papier, výška= 68.5 cm, šírka= 49 cm

Neznámy – Kubánsky grafik UP-P 2204 Injertese en nuestras ..., 1975, papier, tlač, výška= 77 cm, šírka= 52 cm

Neznámy – Slovenský autor UP-P 2287 1. máj, 1978, papier, ofset, výška= 78 cm, šírka= 59 cm

Nováková Theodora UP-P 139 Vynálezci a zlepšovateľi III. päťročnice, 1962, papier, ofset, výška= 84 cm, šírka= 59 cm

Novotná-Gutfreundová Alena, Cimburá UP-P 1227 Medzinárodný deň žien, 1955, papier, ofset, výška= 83.5 cm, šírka= 59 cm

Ondrášek Otta UP-P 843 7. november 1950, Kongres mieru, 1950, papier, ofset, výška= 96.5 cm, šírka= 65.5 cm

Palo Ján UP-P 2293 Dovršíme výstavbu socializmu, 1960, papier, ofset, výška= 60 cm, šírka= 82 cm

Pánek Karel UP-P 1054 Deň učiteľov, 1958, papier, ofset, výška= 84 cm, šírka= 58.5 cm

Pánek Karel UP-P 1066 Festival mládeže a študentstva – Moskva, 1957, papier, ofset, výška= 84 cm, šírka= 58.5 cm

Paukert J. UP-P 690 Socialistické záväzky, 1959, papier, ofset, výška= 59 cm, šírka= 83 cm

Paukert J. UP-P 1230 10 rokov Čínskej ľudovej republiky, 1959, papier, ofset, výška= 83.5 cm, šírka= 58 cm

Pavelka Štefan UP-P 742 Úraz, 1960, papier, ofset, výška= 59 cm, šírka= 42 cm

Pavelka Štefan UP-P 744 Dodržiavanie zásad bezpečnej práce, 1960, papier, ofset, výška= 42.5 cm, šírka= 59.5 cm

Pavelka Štefan UP-P 834 Chráň svoj sluch, 1960, papier, ofset, výška= 59 cm, šírka= 41.5 cm

Pavelka Štefan UP-P 1675 Slovenská socialistická literatúra, 1966, papier, ofset, výška= 82.5 cm, šírka= 59 cm

Pechánek Miroslav UP-P 1920 I. Bienále výskumu grafiky, 1968, papier, ofset, výška= 61 cm, šírka= 86 cm

Pecka J. UP-P 1042 Medzinárodný deň žien, 1961, papier, ofset, výška= 57 cm, šírka= 82.5 cm

Pekár UP-P 667 Výtvarné dielo ukrajinských sovietskych grafov, 1958, papier, ofset, výška= 82 cm, šírka= 64 cm

Pekárek UP-P 1151 Kto pije:prepíje, 1955, papier, kníhtlač, výška= 82.5 cm, šírka= 59.5 cm

Pepich Alojz UP-P 679 SNP 1944. 1962, 1962, papier, ofset, výška= 83.5 cm, šírka= 60 cm

Pípal R. UP-P 1153 Ničte muchy, prenášajú nakažlivé choroby, 1956, papier, ofset, výška= 58.5 cm, šírka= 85 cm

Pirdek M. UP-P 1188 V. všeodborový zjazd ROH, 1963, papier, ofset, výška= 73 cm, šírka= 76 cm

Podolay František UP-P 1314 Dukla – brána nášho oslobodenia, 1953, papier, ofset, výška= 82.5 cm, šírka= 58.5 cm

Povondrová UP-P 2070/59 Uč sa brániť vlast' ako sovietski vojaci, 1955, papier, ofset, výška= 90 cm, šírka= 60 cm

Pražský Adolf UP-P 51 Vynález a technická norma, 1957, papier, ofset, výška= 82.5 cm, šírka= 58.5 cm

Pražský Adolf UP-P 1081 Od uhlia k atómu, 1959, papier, sieťotlač, výška= 110 cm, šírka= 40 cm

Procházka Josef UP-P 1361 Nikdy vojnu-protivojnové plagáty Josefa Procházku, 1960, papier, ofset, výška= 86.5 cm, šírka= 64 cm

Procházka Jozef UP-P 512 Nikdy vojnu-plagáty Jozefa Procházku, 1961, papier, ofset, výška= 87 cm, šírka= 64 cm

Procházka Jozef UP-P 1397 Nikdy vojnu – protivojnové plagáty J. Procházky, 1961, papier, ofset, výška= 86.5 cm, šírka= 64 cm

Richter Alexander UP-P 1449 Cesta mieru, 1962, papier, tempera, výška= 31.5 cm, šírka= 47 cm

Richter Alexander UP-P 2667 Nezabúdajme, 1985, papier, tempera, výška= 84 cm, šírka= 60 cm

Richter Alexander UP-P 2668 Politický plagát, 1962, papier, tempera, výška= 84 cm, šírka= 60 cm

Richter Alexander UP-P 2669 SNP, 1984, papier, tempera, výška= 84 cm, šírka= 60 cm

Richter Alexander UP-P 2670 Pershing – nie !, 1984, papier, tempera, výška= 84 cm, šírka= 60 cm

Riškovič Alojz UP-P 664 Od proletárskeho umenia k výtvarnému prejavu socialistickej epochy, 1961, papier, ofset, výška= 84 cm, šírka= 60 cm

Riškovič Alojz UP-P 1324 Atomový výbuch – dost', 1963, papier, tempera; olej, výška= 84 cm, šírka= 59 cm

Riškovič Alojz UP-P 1325 Imperializmus, 1963, papier, tempera; olej, výška= 84 cm, šírka= 59 cm

Riškovič Alojz UP-P 1326 Budovanie, 1963, papier; textil, fotomontáž; farba, výška= 84 cm, šírka= 59 cm

Riškovič Alojz UP-P 1577 Imperializmus, 1964, papier, ofset, výška= 84 cm, šírka= 60 cm

Riškovič Alojz UP-P 1578 Žit'!, 1964, papier, ofset, výška= 84 cm, šírka= 60 cm

Riškovič Alojz UP-P 1740 Využi technické informácie, 1957, papier, ofset, výška= 84 cm, šírka= 60.5 cm

Rostoka Vladislav UP-P 2382 Ročník 45, 1980, papier, serigrafia, výška= 95 cm, šírka= 65 cm

Rostoka Vladislav UP-P 2769 Ročník 1946, 1980, papier, serigrafia, výška= 95 cm, šírka= 65 cm

Rostoka Vladislav UP-P 2770 Ročník 1947, 1981, papier, serigrafia, výška= 95 cm, šírka= 65 cm

Rozmányi Karol UP-P 735 Prach ti poškodzuje zdravie, 1960, papier, ofset, výška= 41 cm, šírka= 29.5 cm

Salamon Zoltán UP-P 1958 Zlatá stredná cesta, 1966, papier, tempera, výška= 64 cm, šírka= 59 cm

Salamon Zoltán UP-P 1959 Persona č. I – Sila, 1968, papier, tempera, výška= 64 cm, šírka= 59 cm

Salamon Zoltán UP-P 2473 Medzinárodný rok diéta'ta, 1979, papier, kombinovaná technika, výška= 85 cm, šírka= 60 cm

Salamon Zoltán UP-P 2474 Les a drevo, 1981, papier, sieťotlač, výška= 85 cm, šírka= 60 cm

Salamon Zoltán UP-P 2475 Les a drevo, 1981, papier, sieťotlač, výška= 85 cm, šírka= 60 cm

Schlosser A. UP-P 1226 Už nikdy Mníchov, 1958, papier, ofset, výška= 57.5 cm, šírka= 82.5 cm

Schlosser P. UP-P 1190 Nech žije 1. máj, 1957, papier, sieťotlač, výška= 120.5 cm, šírka= 63.5 cm

Schlosser W. – Šťastný J. UP-P 1203 Raketa a jej použitie, 1958, papier, kníhtlač, výška= 83 cm, šírka= 57.5 cm

Skála K. UP-P 1135 Všetci na jarne upratovanie, 1958, papier, ofset, výška= 41 cm, šírka= 59 cm

Sodoma F. UP-P 1150 Koho osedlá, toho uštie-alkohol, 1961, papier, ofset, výška= 59 cm, šírka= 81.5 cm

Sojková UP-P 1181 Nápoje bez alkoholu, 1950-1955, papier, ofset, výška= 84.5 cm, šírka= 58 cm

Spál Milan UP-P 2078 9. máj – Deň víťazstva, 1973, papier, ofset, výška= 82 cm, šírka= 60 cm

Spál Milan UP-P 2267 Lenin, Október, komunizmus, 1977, papier, ofset, výška= 84 cm, šírka= 59 cm

Spál Milan UP-P 2289 RVHP, 1978, papier, ofset, výška= 82 cm, šírka= 60 cm

Spál Milan UP-P 2291 9. máj 1945, 1979, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 55 cm

Šálek Jozef Adolf UP-P 57 Výtvarná služba výrobe, 1950, papier, kníhtlač, výška= 93 cm, šírka= 69.6 cm

Šelling UP-P 111 Memoriál T. Baťu vo Svite, 1948, papier, ofset, výška= 81 cm, šírka= 57 cm

Ševčík V. UP-P 685 Brigáda socialistickej práce, 1961, papier, ofset, výška= 58 cm, šírka= 83.5 cm

Šimáček UP-P 1224 Uvoľni svoje miesto, 1951, papier, ofset, výška= 59.5 cm, šírka= 41.5 cm

Šourek Karel – Honti T. UP-P 2070/71 Sláva Rudé Armáde, 1945, papier; plátno, ofset, výška= 84 cm, šírka= 115 cm

Štefka Štefan UP-P 1434 Sláva Sovietskemu zväzu ..., 1962, papier, ofset, výška= 82.5 cm, šírka= 28.5 cm

Štefka Štefan UP-P 2258 30 rokov RVHP, 1978, papier, ofset, výška= 78 cm, šírka= 64 cm

Štefka Štefan UP-P 2259 Večná sláva hrdinom sovietskej armády, 1974, papier, ofset, výška= 95 cm, šírka= 73 cm

Štefka Štefan UP-P 2260 1.máj, 1974, papier, ofset, výška= 78 cm, šírka= 63 cm

Štefka Štefan UP-P 2261 9.máj, 1975, papier, ofset, výška= 101 cm, šírka= 75 cm

Štefka Štefan UP-P 2262 Leninskou cestou, 1973, papier, ofset, výška= 101 cm, šírka= 75 cm

Štefka Štefan UP-P 2263 Jednotní vo voľbách, 1976, papier, ofset, výška= 101 cm, šírka= 75 cm

Štefka Štefan UP-P 2264 Medzinárodný deň detí, 1978, papier, ofset, výška= 87 cm, šírka= 64 cm

Štefka Štefan UP-P 2265 1.máj, 1974, papier, ofset, výška= 94 cm, šírka= 72 cm

Štefka Štefan UP-P 2266 1917, 1977, papier, ofset, výška= 94 cm, šírka= 72 cm

Štembera UP-P 1225 Šetri kovy, 1961, papier, ofset, výška= 59 cm, šírka= 41.5 cm

Šubina G. UP-P 1237 Mier deťom celého sveta, 1958, papier, ofset, výška= 65.5 cm, šírka= 77.5 cm

T.J. UP-P 2070/93 Bojovníkom geta Varšavy, 1958, papier, ofset, výška= 98 cm, šírka= 66.5 cm

Takáč V. UP-P 1371 Za socialistický vzťah k práci, 1962, papier, ofset, výška= 58.5 cm, šírka= 83 cm

Takáč Vojtech UP-P 706 40.rokov priateľstva českosl.a sovi.ľudu, 1957, papier, ofset, výška= 84.5 cm, šírka= 59 cm

Takáč Vojtech UP-P 1223 Medzinárodný výstup mládeže na Rysy, 1960, papier, ofset, výška= 84 cm, šírka= 58 cm

Takáč Vojtech UP-P 1436 VSŽ – zaistia vám skvelú budúcnosť, 1962, papier, siet'otlač, výška= 84 cm, šírka= 58 cm

Tereščenko N. UP-P 1252 Sláva bojovníkom revolúcie, 1954, papier, ofset, výška= 84 cm, šírka= 56 cm

Valký UP-P 200 Štafeta vďaka k 33.výročiu VOSR, 1950, papier, ofset, výška= 100 cm, šírka= 69.5 cm

Valký UP-P 702 Staň sa parašutistom, 1950-1960, papier, serigrafia, výška= 89.5 cm, šírka= 62.5 cm

Valký UP-P 704 TOZ-preukaz zdravia a sily, 1950-1960, papier, ofset, výška= 100 cm, šírka= 68 cm

Veselý Milan UP-P 1581 Zabráňme!, 1963, papier, tempera, výška= 82 cm, šírka= 60 cm

Veselý Milan UP-P 2071 Čistota vody a ovzdušia I., 1960-1970, kartón, tempera, výška= 110 cm, šírka= 78 cm

Veselý Milan UP-P 2072 Čistota vody a ovzdušia II., 1960-1970, kartón, tempera, výška= 110 cm, šírka= 78 cm

Veselý Milan UP-P 2072 Čistota vzduchu a ovzdušia II., 1968, kartón, tempera, výška= 110 cm, šírka= 78 cm

Veselý Milan UP-P 2073 Čistota vody a ovzdušia III., 1960-1970, kartón, tempera, výška= 110 cm, šírka= 78 cm

Virág Gustáv UP-P 1440 V pevnej jednote strany a ľudu, 1962, papier, ofset, výška= 89.5 cm, šírka= 65 cm

Virág Gustáv UP-P 2292 40 rokov, 1960, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 60 cm

Vlachová R. – Hornová UP-P 736 Chrán sa prilbou pri práci, 1960, papier, ofset, výška= 57 cm, šírka= 40.5 cm

Volikov Vladimír UP-P 1250 Sláva sovietskej vede, 1961, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 59 cm

Volikov Vladimír UP-P 2070/92 Jurij Gagarin – prvý človek vo vesmíre, 1961, papier, ofset, výška= 108 cm, šírka= 67 cm

Vorlíková S. UP-P 1055 Marec-mesiak knihy, 1957, papier, ofset, výška= 85.5 cm, šírka= 59.5 cm

Votruba UP-P 1077 Lesy musia žiť, 1960, papier, ofset, výška= 83.5 cm, šírka= 57.5 cm

Winer-Král Imrich UP-P 2397 Nech žije KSČ 1921-1956, 1956, papier, výkresový, tempera, výška= 28.5 cm, šírka= 21 cm

Winer-Král Imrich UP-P 2399 Z bojov za revolučnú stranu, 1950-1960, papier, výkresový, tempera, výška= 29.5 cm, šírka= 21 cm

Winer-Král Imrich UP-P 2402 Smrť fašizmu, 1950-1960, papier, výkresový, tempera, výška= 90 cm, šírka= 66.5 cm

Winer-Král Imrich UP-P 2403 Výber z diela, 1958, papier, výkresový, tempera, výška= 87 cm, šírka= 60.5 cm

Winer-Král Imrich UP-P 2404 SNP 1944-1964, 1964, papier, výkresový, tempera, výška= 66 cm, šírka= 90 cm

Winer-Král Imrich UP-P 2406 Medzinárodný deň žien, 1962, papier, výkresový, tempera, výška= 90 cm, šírka= 62 cm

Winer-Král Imrich UP-P 2408 1.máj, 1957, papier, výkresový, tempera, výška= 90 cm, šírka= 67.5 cm

Winer-Král Imrich UP-P 2409 1.máj, 1956, papier, výkresový, tempera, výška= 92 cm, šírka= 68 cm

Winer-Král Imrich UP-P 2410 9.máj, 1957, papier, výkresový, tempera, výška= 90 cm, šírka= 67.5 cm

Winer-Král Imrich UP-P 2411 Vpred za zvýšenie úrovne železničnej dopravy, 1950-1960, papier, výkresový, tempera, výška= 90 cm, šírka= 60 cm

Winer-Král Imrich UP-P 2412 Rovnoprávnosť žien, 1950-1960, papier, výkresový, tempera, výška= 67.5 cm, šírka= 90.5 cm

Winer-Kráľ Imrich UP-P 2413 1. máj, 1950-1960, papier, výkresový, tempera, výška= 90.5 cm, šírka= 66 cm

Winer-Kráľ Imrich UP-P 2414 Nech žije 1. máj, 1950-1960, papier, výkresový, tempera, výška= 90 cm, šírka= 60 cm

Winer-Kráľ Imrich UP-P 2415 Deti, 1950-1960, papier, tempera, výška= 66 cm, šírka= 45 cm

Winer-Kráľ Imrich UP-P 2416 40 rokov Sovietskeho zväzu, 1957, papier, výkresový, tempera, výška= 90 cm, šírka= 65.5 cm

Zábrady Karol UP-P 782 Múzeum SNP, 1960-1970, papier, ofset, výška= 88 cm, šírka= 60 cm

Záleský Maximilián UP-P 2285 Sláva februárovému víťazstvu, 1973, papier, ofset, výška= 83 cm, šírka= 60 cm

Zimka Ondrej UP-P 1962 Demokracia, 1968, papier, kombinovaná technika, výška= 85 cm, šírka= 60 cm

Zimka Ondrej UP-P 1963 Procesy, 1968, papier, tempera, výška= 85 cm, šírka= 60 cm

Zimka Ondrej UP-P 2065 No pasaran, 1972, kartón, tempera, výška= 80 cm, šírka= 63 cm

Zimka Ondrej UP-P 2066 Mníchov, 1972, kartón, tempera, výška= 80 cm, šírka= 63 cm

Zimka Ondrej UP-P 2282 Zelená pre naše nápady, 1978, papier, ofset, výška= 70 cm, šírka= 48 cm

Zimka Ondrej UP-P 2283 Aj tak to ide, ale..., 1978, papier, ofset, výška= 70 cm, šírka= 48 cm

Zimka Ondrej UP-P 2284 Hospodárne využívajte !, 1978, papier, ofset, výška= 70 cm, šírka= 48 cm